

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Paprsslky to gest Knižka pobožná o blahoslawené Panně Marii : w niž se naučení dává, gak má býti od lidi ctěná a chwálená blahoslawená Boží Rodička Panna Maria, pro které přičiny má býti ctěná a chwálená, též gak gi ctili swati Angelé a mnozi swati lidé, ano i lid morawský od starodáwna ctil a wždycky k ní byl pobožny, a ona zas dobrotiwá a milostiwá / a to wssechno pěknými hystoryemi ozdobeno gest, a lidu morawskému k čtěni a užiwani sepsáno a wydano od gednoho Faráře z Diecesí Olomoucké.

Liczba stron oryginału

376

Liczba plików skanów

376

Liczba plików publikacji

377

Sygnatura/numer zespołu

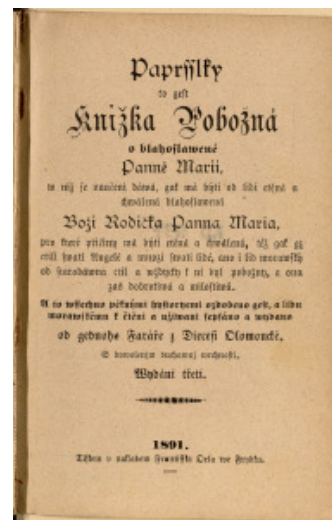
KD I 01497

Data wydania oryginału

1891

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**

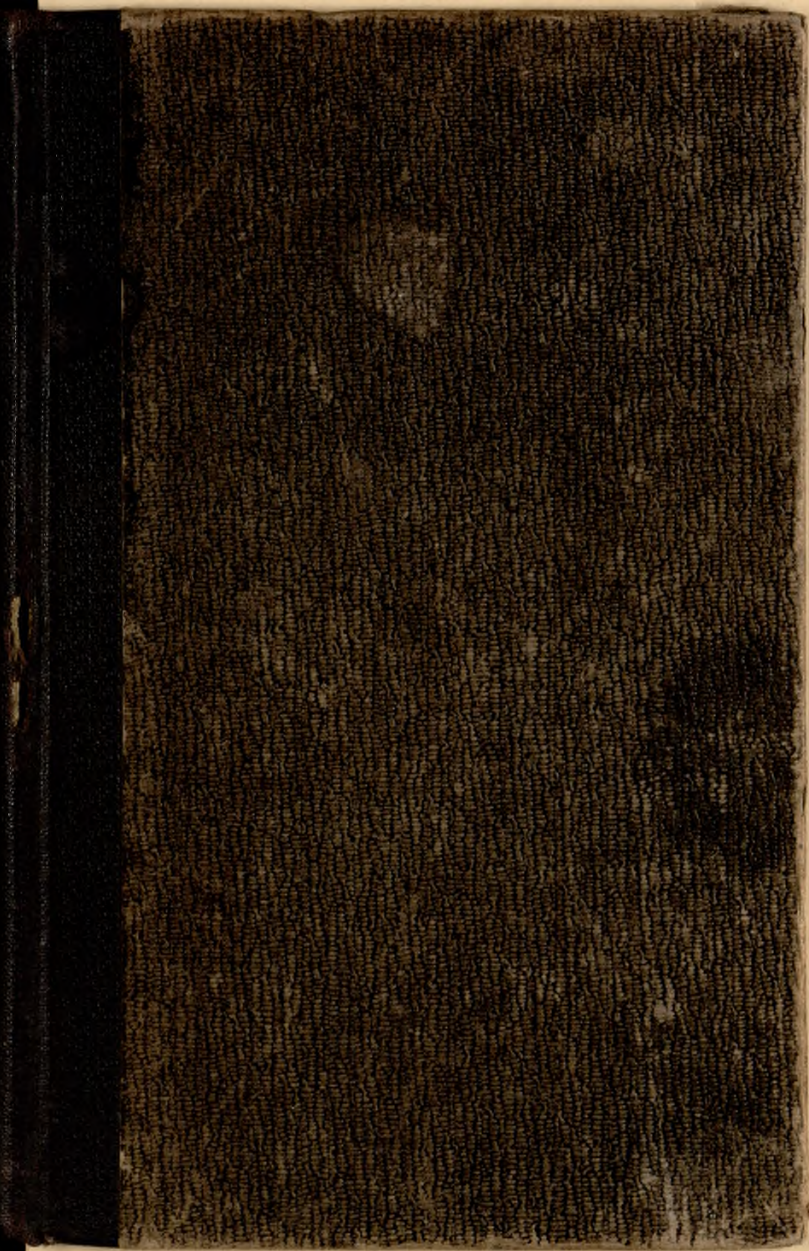
Fundusze Europejskie
Program Regionalny

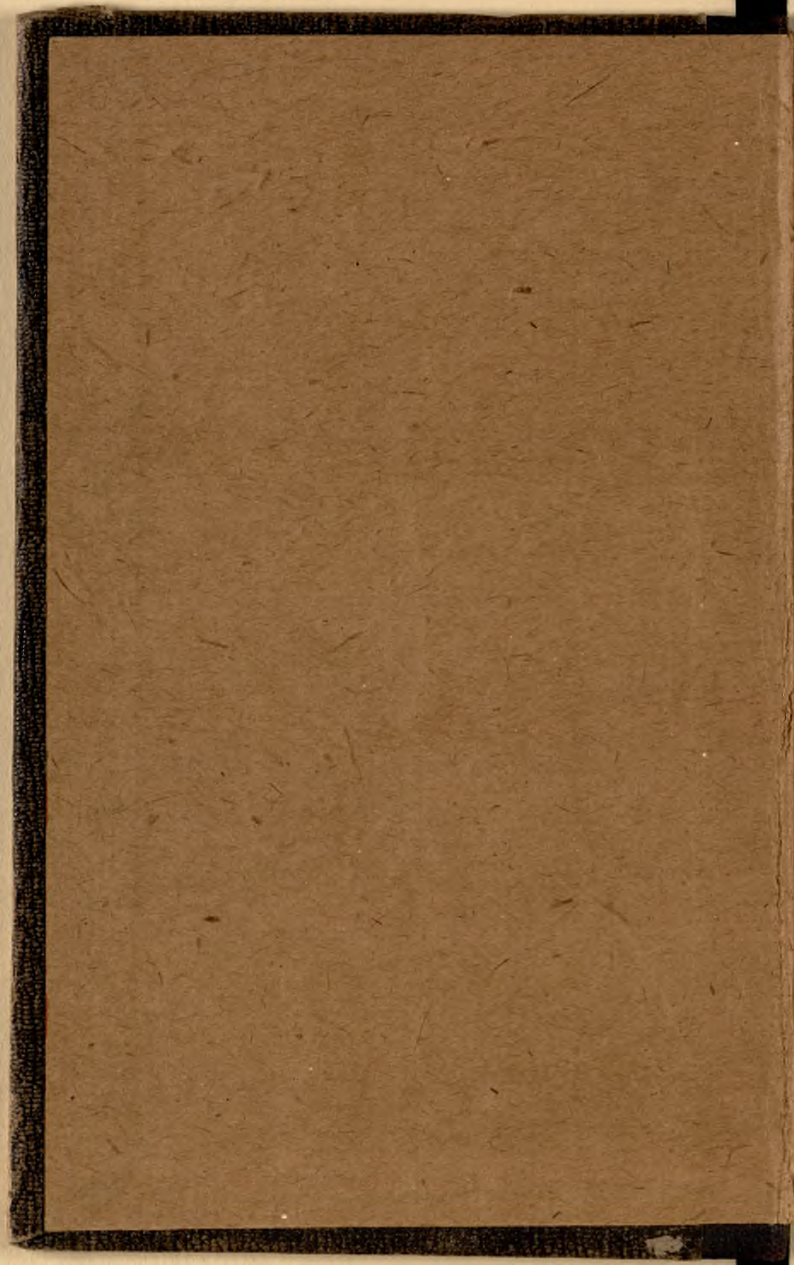

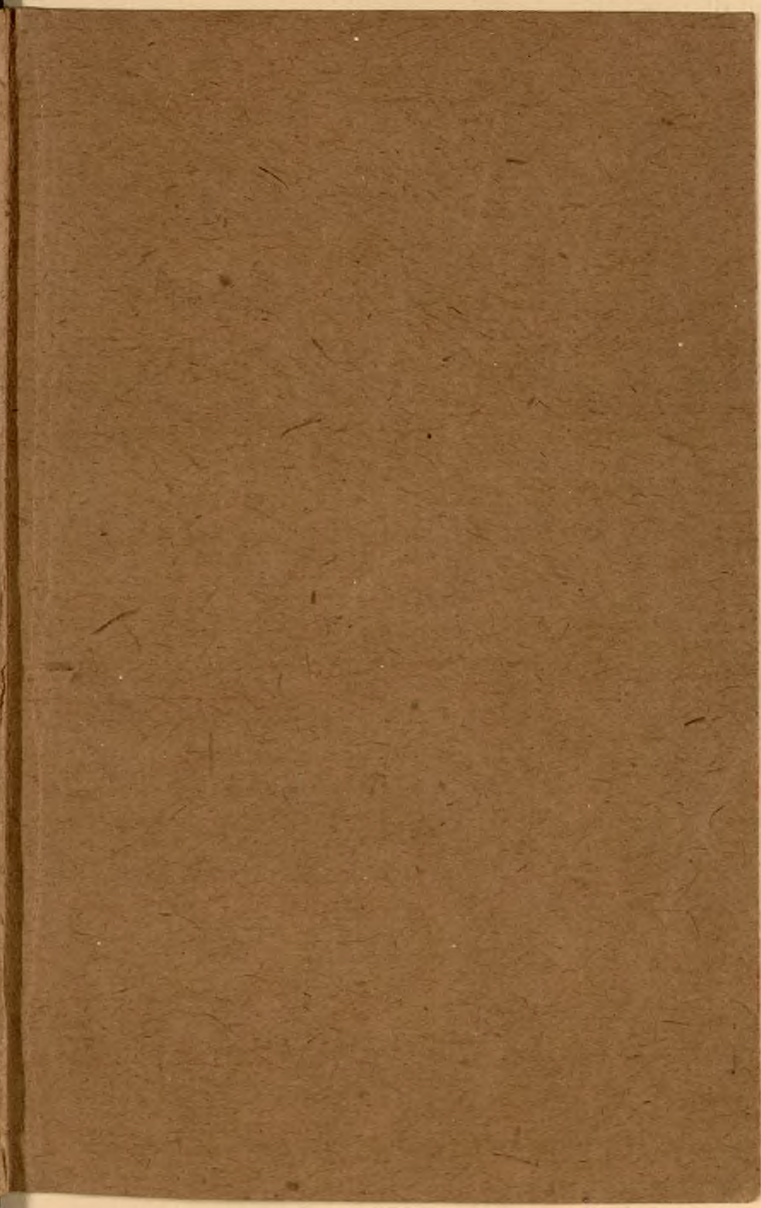
Śląskie.

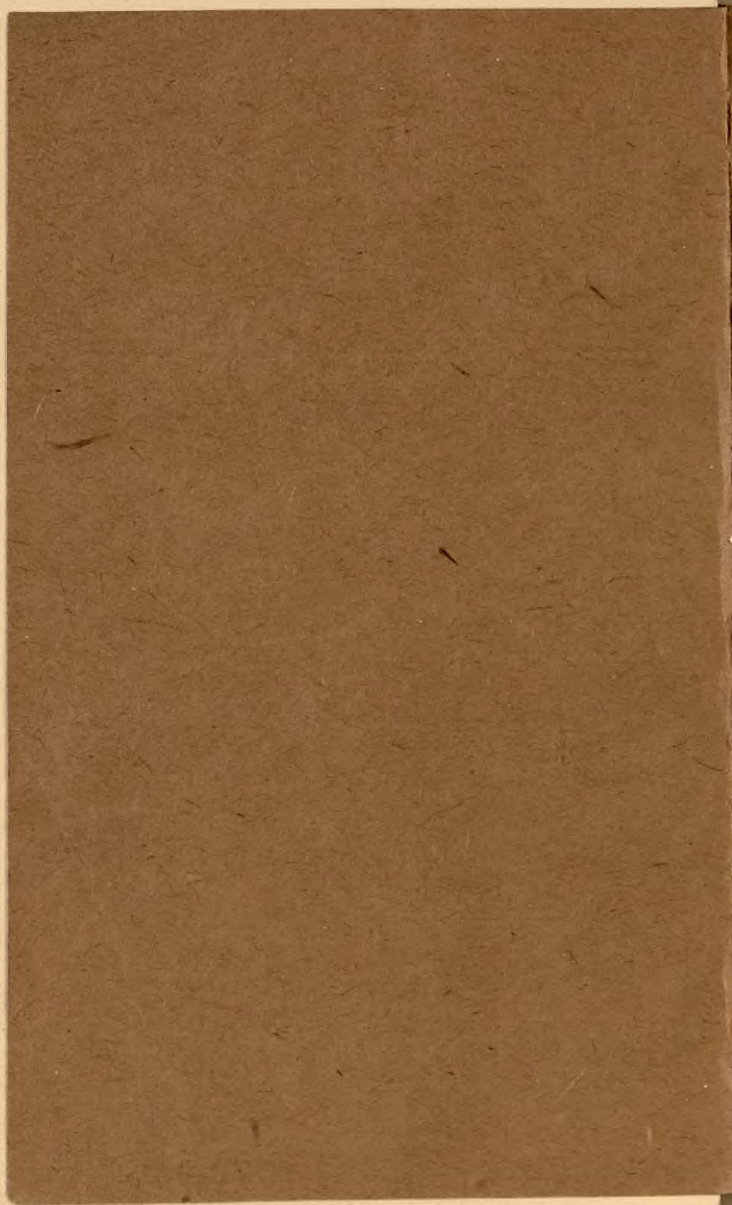
Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

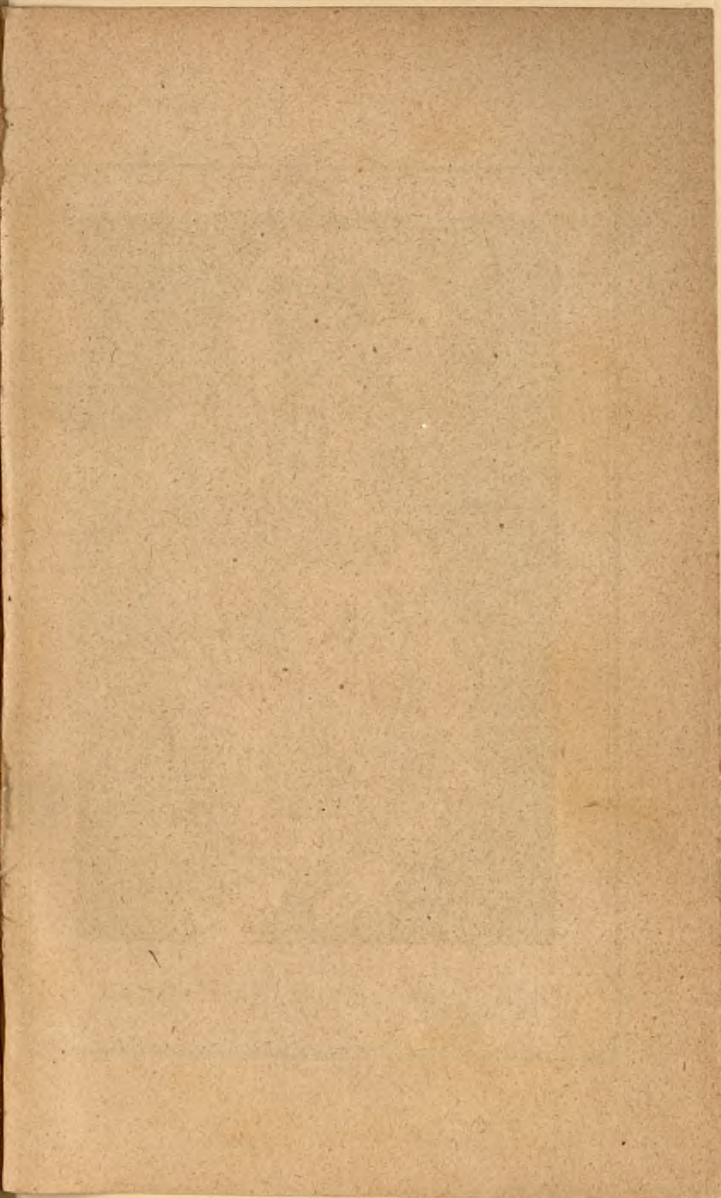

W Tobě žiw giem w Tobě umiram!

Papršlky

to gest

Knižka Pobožná

o blahoslavené
Panně Marii,

u níž je naučení dáová, gať má býti od lidi ctěná a
chválená blahoslavená

Boží Rodička Panna Maria,

pro které příčiny má býti ctěná a chválená, též gať gž
ctili swati Angele a mnozi swati lidé, ano i lid morawský
od starodáwna ctíl a wždycky k ní byl pobožny, a ona
zaš dobrotiwá a milostiwá.

A to wssedchno pěknými hystorhemí ozdobeno gest, a lidu
morawskému k čtění a užiwani sepsáno a wydano

od gednoho Faráře z Dieceři Olomoucké.

S dowolením duchowní wrchnosti.

Wydání třetí.

1891.

Tiskem v nakladem Frantisska Orla we Frydku.

KD I 1497

KD 1497

W 238/98
3,00

Předmluva.

Gistý člověk, který gest tež weliký ctitel blahoslawené Panny a Matky Boží Marie, měl w oumyslu před několika lety, že cti a chwále této blahoslawené Panny, gednu knihu, která obsahuge půwod zázračného a milostného obrazu w Častochově od swatého Lukáše malowaného, a o zázrafach, které se díly při tom swatým obrazu, tisknout nechat. Tato kniha ge w němec-
kém gazytu tisknutá, kterou tento dal přeložit do morawské řeči.

W tom čase se mu dostala do ruk gedna welmi stará knížka pod titulem **Baprsilky**, která tež obsahuge, gať má být ta blahoslawená Panna Maria ctěná a gaťá odměna lidu za tu

proufázanou čest, to wšse w příkladech. A tak
si uminil ten wysš podotknuty člowěk tuto knížku
tisknout nechat, a to z té přičiny, aby se každý
takowý, který tu knížku sobě zgedná, přesvědčil,
gať blahoslavená Panna Maria swým ctitelům
w nouzi a potřebách pomáhá a za ně u Boha
oroduje.

Modlitba

k nejšvětější a nejčistotnější Panně Pannen,
Joachyma Patriarchy Decří, Syna Božího
Krista Ježíše matce nejšťastnější, z pokolení
Júdova, z rodu krále Dawida, nebe i země
Královně nespoudnostnější Marii.

Nespoudnostnější a chvaly nespoudnostnější Panno
Maria! Já bídne a ničemné stvorení pokorně
před Trůn Welebnosti tvé předstupuji, abych
tvoou Welebnosti darečkem nějakým uctil. Viděl
 jsem jak někteří ctitele tvoji zlatem, gini stří-
brem, gini perlama a drahým kamením, gini
drahým rouchem ozdobili a Tebe w tvých obra-
zích uctili. Jiní knihy o tvých chvalách, o tvé
slavě a blahoslawenství a o milostivosti tvé
k lidstému pokolení uměle a důvtipně sepsali, a
ty Welebnosti tvé připsali a obětowali. Jiní
pěkně modlitby a písně o Tobě sepsali a vůbec

lidu pobožnému vydali, abyš vždy odemšlech ctěná a chválená byla, a swaté tak gměno twé aby mezi všemi národy schwalováno bylo; tak gaťž sama o sobě prorokovala, w twé přeswaté písni welebi dusse Hospodina rc. Nebo wzhledl Pán-Bůh na pokoru Děvky své: Eý hle z toho Blahoslavenou nazývati mne budou všickni národové. Příkladem giných pohnut, gá přicházím naposledy, a gaťo ten, který po winobráni pozůstalé hrozničky, po wykonané žni klasty po poli zbirá, z mnohých giných hodnowěrných spisatřů, a od wrchnosti duchowní schválených a potvrzených autorů, sebranou tuto knížku sprostou a chátrnou Welebnosti twé, kletage na swa hrššná kolena, obětugi a oddávám. Přigmi, o Paní a Panno milostiwá, tento chátrný dareček, že cti a chwále Syna twého negmilegššihó Krista Ježíše, Boha a Spasitele mého a k rozššíření chwály a Iměna twého sepsano, a rač mne býti milostiwá: A rač se přimluwit u Boha, soudce mého, aby mne byl milostiwý. Chraň mne ode všeho zlého orodowáním twým: Mezi twé služebničky mne přigmi: A abych od pádu všelikého, zwláště onoho wěčného, byl wyswobozen. Amen.

Díl první.

Aposťtol Páně a Ewangelista swatý Jan w knize zgeweni swého w kapitole dwanacté pisse, že gest widěl, wytržen gsouc w diwu, ženu přefrásnou, a draze i gasně přioděnou, diwnou a stkwouci korunu na hlavě magici, když takto di: Ukázal se diw weliký na nebi: Žena oděná sluncem a měsíc pod nohama gegima, a na hlavě gegi korona ze dwanácti hwězd. Co ta žena od swatého Jana spatřená znamená? Co to, že sluncem gest přioděná? a co to že gest dwanácti hwězdami korunovaná? Swatý Bernard Opat Klaramallenský wykladá, že znamená Blahoslavenou Pannu Marii, která welikou slávu od Synáčka swého Pana Jezu Krista w nebi gest ozdobená, a přediwnou korunou se dwanácti hwězd, to gest, diwných ozdob nebeských připrawenou korunovaná Slys swatého otce Bernarda mluwiciho: Nowé znameni ukázal Pán Bůh na nebesích žena (Panna Maria o které mini a wyprawuge Swatý Otec) sluncem přioděná se ukázala. A malo niže pisse: Wizte o pobožni lidé! Králownou nebeskou pod korunou, kterou gi korunowal

Syn gegi Kristus Jezíš. Na hlavě gegi stívi se koruna z hvězd dvanácti. Hodná gest gegi přesvatá hlava, aby hvězdami korunovaná byla: Kterážto hlava mnohem gasněgší byla, než hvězdy a ozdoby jim wie přidáva, než od nich pŕigimá. A pročby hvězdy nebeské neozdobovaly té Královný nebeské, kterou Slunce přiodívá. Tak swatý Bernard. Korunoval tehdy Pán Kristus Matičku svou w nebi; a to korunou diwnou ze dvanácti hvězd diwných, a nam lidem nemyrozumitelných. Od těch pak dvanácti hvězd koruny Blahoslavené Panny Marie na nás lidi pochází sem na swět dvanácte paprsků, kterými nás ona oswěcuje, gať a proč gi máme pěkně ctiti, chwaliti, a milosti gegi se poroučeti, k našemu welikému dobrému, k potěšeni a dušší našich spaseni.

Dapršsleš první.

To gešť naučeni první, gašť má býti Blaho-
slawená Panna Maria od lidi ctěná, gešť,
řítati Pozdraweni Anjelšć. Zdráwas Maria.

Adokoliw z lidi chce věsně a swatě Blaho-
slawenou Pannu Marii ctiti gi řigemně a jobě
užitečně, pozdrawug gi z srdce robožněho Po-
zdrawenim Anjelšćm, totiž řítage: Zdráwas Ma-
ria, milošti Boží plná, Pán Bůh s tebou, po-
žehnanáš ty mezi ženami, a požehnaný plod ži-
wota twěho Ježíš Kristus. Swatá Panno Ma-
ria. Matko Boží pros za nas hrššně nyní i
w hodinu smrti našš. Amen Tato gešť první
čest a chwála, gašť libežná wůně, Blahoslawně
Panně Marii řigemná, tdyž gi vobožný čłowěš
z horliwěho srdce říta a pozdrawuge. A gašť
nemá gi býti toto Pozdraweni řigemně a milé,
poučewadž na to su ěť gřěho a wzácneššho neni?
Toto pozdraweni sám Pán Bůh w třech osobách
gediny složil, a strz swatěho archangela Gabryele,
posla swěho, gi wzkázal, tdyž gi za Matku Syna
swěho zwolil, a to sšlastně poselštwi gi oznámiti
poručil, že Pannou žištawagic Matkou takě bude;
a to Matkou Syna Božího, swěta Mesšasse a
Wyšupitele. Poručil tehdy Gabryelowi Archange-

lowi, aby gi pozdramil těmito slovy: Zdráwas Maria, milosti plná, Pán Bůh s tebou požehnanás ty mezi ženami. Když tehdy my pobožní křesťané gi tym swatým pozdrawením pozdrawugeme a ctíme, tu se ona rozpomíná na onou přestátnou hodinu, w kterou to Pozdrawení slyšela z úst swatého poslá Božího Gabriel, a w kterou za Matku Syna Božího Spasitele swěta zvolená byla, a ni zůstala. Přigimá tehdy od nás ito Pozdrawení wděčně, a k nám se s swou milostí naklonuge: A čím my pobožněgi a horlivěgi to Pozdrawení říkáme, tím gest gi milegši, a ona k nám milostiwěgši. Ano i sám Pán Kristus Syn Boží a gegi, na nás gest lastawěgši fdýž my to Pozdrawení: Zdráwas Maria, ic. říkáme, poněwadž i geho spolu pozdrawugeme a gemu dobrořečime, říkáme: Požehnaný plod žiwota twěho Ježíš Kristus.

To sobě rozvažugic mnozi pobožní Pozdrawení toto Angelské často a nábožně říkáwali, gako swatý Ubertus který stokrát za den křekagie na kolena, Bannu Marii timto swatým Pozdrawením pozdrawowal. To fdýž dlouho zachowáwal, a času gednoho hladem welmi zemlel, utázala se mu Blahoslawená Panna Maria s houskem mnohých swatých Bannem, a kousek chléba swýma swatýma rukama gemu do úst dala: A tak ho nasýtila a posílnila, že úplných dwacet let žádného nápoje nepotřebowal a nepil, a dvě

a dwacet let žádného pokrmu neužíwal. Takhle mnoho sobě podle tělesné potřeby spůsobil, říkage nábožně Pozdrámení Angelstě, dobrého; co pak podle ducha?

O blahoslaveném Alonxowi z rodu margrabského, s towarýšstwa Ježíšowá řeholníkowi, toto w gménované knižce nacházim, že tak byl pobožný k pozdrawování Panny Marie, že mimo jiné časy, kdž po schodech, buď nahoru, neb dolu šel, na každém stupni Pannu Marii pozdrawowal říkage: Zdráwas Mariá. Kdž pak w této pobožnosti a w jiných pravě řeholnických a swatých ctnostech, gestě gsouc w mladém věku, život svůj dokonal, byl spatřen od gedné Septissy, Panny Pánu Bohu oddané w veliké slawě nebeské; tak že ona podiwic se tak veliké slawě, zwolala: O gať velikou slávu má w nebi Alonšus, duchowní syn swatého otce Ignacya! Nikdy bych tomu nebyla věřila, kdyby mně toho nebyl zgewil a ukázal můj Pán Ježíš Kristus. Podiw se i ty pobožný čtenáři, gať bohatě plati milý Pan Bůh těm, kteří gemu slouží w čistotě a w newinnosti: A kteří Blahoslavenou Boží Rodičku pobožně pozdrawugi a říkagi, Zdráwas Maria, 2c.

O swaté Markétě dceři krále uherského nacházim psáno, že ona před každým obrazem Panny Marie, podle kterého šla, kleknouc na kolena říkala. Zdráwas Maria, a tak Pannu Marii

pozdrawowala a ctíla. W každy pať swátek Panny Marie obětowala jí tisíc pozdrawení Angelských. Kefage po každy na kolena. To když čteš, můžeš se gístě podiwiti, že králowská dcerka neobtěžowala sobě tať mnoho se modliti a tať často Pannu Marii pozdrawowati; a to k každému Pozdrawení Angelskému kefagic tisíckrát říkala, Zdrawas Maria, a tisíckrát tať na kolena klesla, a klesíc se modlíla: O weliká pobožnost! weliký i příklad! weliké i lenochům a neobalcům zahanbení!

Nacházím tať o swaté Panně Kateřině Semenské, že kdykoliv chodila po schodech, nahoru neb dolu, říkawala na každém stupni, Zdrawas Maria: a tať Pannu Marii ctíla a pozdrawowala. Swatá Lidwina pannenka, gsouc gessťe malé děwčátko, kdykoliv šla podlé kostela Božího wždycky se w synce téhož kostela zastawila, a tam před obrazem Panny Marie klesnouc a složíc nabožně ruce, modlíwala se, Zdrawas Maria, a tať Pannu Marii w tom obrazu ctíla. Času gednoho ptala se jí matká gegi, proč tať pozdě domu se nawratila, a kde se tať dlouho messťala? Odpowěděla Lidwina dceruška: Zastawila gsem se před obrazem Panny Marie, a klesnouc na kolena pozdrawila gsem jí Angelským Pozdrawením, Zdrawas Maria: To gať gsem wyřtonala, Panna Maria libezně na mně pohledíc se zasmála. Tu hle widíš pobožný čtenáři gať se líbí Panně Marii, když jí lidé pozdrawugi

Angelstým Pozdrawením Zdráwas Maria. Zasmála se Panna Maria, když gi pannenka Lidwina pozdrawila, a tím znamením tomu malému děmčátku ukázala smou milost a lásku; tobě gi-
ným způsobem ukázala, kdybys gi nábožně pozdrawoval.

Znal jsem také člověka jednoho, který chodil po schodech, nahoru neb dolu, říkával tyto frátké Pozdrawení: Ave Jesu, Ave Maria. Když prawou nohou kročil, říkal Ave Jesu; to gest: Zdráv buď, aneb pozdrawen buď Sezissi; když lewou nohou kročil, tehdy říkal: Ave Maria, to gest: Zdráwas buď, aneb pozdrawená buď Panno Maria. A tak dělával když cestou někam šel, gestli nebyl od giných lidí překážen. A tak marně trokům nekonal, ani gich netratil, ale Pánu Bohu a Panně Marii wšecky obětował. Mám za to, že swatý Angel Strážce geho ty kroky zapisowal, aby ge někdy Pánu Bohu a Blahoslavené Panně Marii ukázal a za ty Pozdrawowání gemu milost a odplatu wyprošil. Tak hle může každý člověk, i dosti sprostý snadno pobožnost wymyslit pěknou, který chce, a wšecken čas i ty kroky swé, Pánu Bohu obětowat a Panně Marii.

Wy pak rodičové křesťansti, učte swé ditky hned z mládi k tomu wěsti, aby křesťagie na swá kolena, a pěkně ručičky složené magic modlitbu Páně, Otče náš, a Pozdrawení Angelsté, Zdráwas Maria, říkali, a spíš ráno nesnídají, až by

tu svatě modlitby vykonali, a na večer spat spíš
nešli a se nepoložili, ažby tak podobně Pánu
Bohu se pomodlili a poručili, a Pannu Marii
pozdravili: Těž i svatého Angela Strážce svého
milého pozdravili.

O tduž byste my lidé věděli a rozuměli, gať
se Pánu Bohu a Panně Marii líbí, tduž gi
Pozdravením Angelským pozdravujete, a gať bude
veliká w nebi za to odplata! což byste rádi a
často gi pozdravovali. Bisse diwnou hystorii
Paulus Barri o gedné Septiffce. Ta panna po-
božná a Pánu Bohu oddaná upadla do těžké nemoci,
a welice se trápila: Ale posledních sedm dni žiwota
svého přewelmi těžce, wssični přítomni gegi trápeni
widouc diwili se, a gi srdečně litowali: po těch
pak jedmi dnech umřela w Panu. Po smrti uká-
zala se své wrcni a gi oznámila, - gať welikou
sláwu, rozkoš a blahoslawenství Pán Bůh připra-
wil swým wywoleným w nebi a gať i za dost malý
dobrý skutek přehognou odplatu tam dává a dolo-
žila: Kdyby byla wůle Boží, abych gá zaš žiwá
byla gako prwé, ráda bych ty wšechny přewelmi
weliké bolesti a trápeni těla mého, které gsem wy-
stála posledních sedm dni žiwota mého, gať gste
wssični přítomni widěli, znou trpěla až do po-
sledního soudného dne, abych aspoň tak mnoho
geffte sláwy dostati mohla, t té sláwě, kterou giž
mám, gať mnoho ten člowěk ziská, tduž Po-
zdraveni Angelské říká aspoň gedentrát; aneb

skutek dobrý, i dost malý z lásky koná, w nebi dostane.

Z této hystorie toto dwoge naučení widíme: První, gať gest w nebi přewelmi weliká sláva, radost a blahoslawenstwi: A widíme že swatý Pawel Apostol prawdu napsal: Ani oko lidské newidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské newstoupilo, gať mnoho dobrého připravil Pán Bůh těm, kteří milugi ho. Druhé naučení, gať mnoho odplaty w nebi zísťati můžeme dobrými skutky, které činíme zde na světě, a modlitbami, které říkáme: Ano i tím krátkým pozdrawením Angelským, Zdráwas Maria kterým Pannu Marii pozdrawugeme, a Pánu Jezu Kristu dobrořečíme. O kyž toho nezapomináme, a chodic do kostela, aneb z kostela domu se nawracugic, to swaté Pozdraweni Angelské říkáme, místo zahaltý aneb tlacháni a rozprawěni. Tak bychme podle přikázani Božího: Pomni člověče abys den swáteční swětil, platně neděle Boží a swátý swětili, a Pána Boha sobě milostiwého učinili, a Panny Marie milosti wic nabnli. Ale pro lepši toho pamatowáni slyšme gestě gednu krátkou hystorii:

Bylo gedno pachole, Salaunus gménem, wtipu tak tupého, že chodic do šťol ničemu se dofonce naučiti nemohl, a krom těch dwou slowiček Ave Maria, Zdráwas Maria Ty slowa byly mu za wsechno umění. i za wsecky modlitby: Těmi slowy chléba sobě wyprosowal, a tím se žiwil.

Obydli své měl za městem, w kterým do školy chodil, u gedné studánky a tam w letě i zimě bydlíval. Když zima bylo, tak že zmrznout měl, vyšel na strom, a ugam geho ratolesti šestkrát sebou hybal a zvolal, Ave Maria, Zdráwas Maria a hned tak byl zahřitý gašby w negteplegssi světnici aneb u ohně se byl zhříval. Když pak w té své sprostnosti, chudobě a newinnosti život dokonal a pohřben byl, divný zážrať se zgewil, nebo z geho hrobu a pravě z úst geho, wyrostlo překrásné lilium a na každém listku zlatými literami napsano bylo to swaté Pozdraweni Panny Marie, Ave Maria, Zdráwas Maria Tuto opět dwogi pěknou wěc widíme: První, že i hloupý člověk může se Pánu Bohu a Panně Marii zalíbiti, když powede život w pobožnosti a w newinnosti: A když bude nabožně pozdrawowat, Pána Krista a Pannu Marii Matku geho. Druhé, gať Pán Bůh lidem pobožným w nebi plati, šťastně těm, kteří Pána Krista a Pannu Marii pozdrawugi to se widělo na drahým lilium a na zlatých literách na něm ukázaných fteré z hrobu a z úst toho sprostého a pobožného pacholete Salaua wyrostlo. A tak widíme první způsob, gať Pannu Marii můžeme pěkně uctit a pozdrawit.

Paprssleš druhý.

To gest naučeni druhé, gať má býti Blahoslavená Panna Maria od lidi ctěná, gest modlíti se na růženci aneb na paterkách.

Že Bon Kristus Matku svou Negmilegssi Pannu Marii korunowal w nebi přeswatou a diwnou korunou, slysseli gsme hned od počátku této knížky: zdaliž na tom dost? My wěrní třestané máme gi také korunowati. Ne že ona toho potřebuge, ale že gest gi to k pochwale a libosti, nám pať k mnohému dobrému a k weliké odplatě. Řekli někdy kteríž swěta a marnosti milownici: Růžomých wěncůw sobě udělegme, a nimi se ozdobugme. dřiw nežli uwádnou. Koronugme my, ozdobugme my Pannu Marii Rodičku Boží, Patronku naši, růžemi lepšimi, které newádnou nikdy. Jaté gsou pať to růže které newádnou nikdy, a Pánu Bohu i Panně Marii se libi? z této hystorie se naučíme.

Byl někdy mladenec geden pobožný a Panny Marie ctitel a milowník weliký. Ten před obrazem Blahoslavené Panny Marie, který doma w potogičku swém měl, často na kolena kľekawal a řikage Pozdraweni Augelstě, tať gi ctíl a chwálil. Ale aby wolněgi Pánu Bohu sloužiti mohl, dál se do kláštera a mnichem žústal; a pobožný život

wedouc, swému wrchnimu a ginym se libil. Widáwal pak ho často tesklivého a plačícího přemor toho kláštera, i ptal se ho: Proč ty bratře plačeš? Snad ge ti již teskno s námi w tomto klášteře Panu Bohu sloužit? Snad lituges toho, žeš swět a marnosti geho opustil? Ale nežel toho: měg nádegi, že Pán Bůh nebeský dá tobě frálowstwí nebeské, a tam odplatu hognou za práci a službu, kterou gemu sloužíš. Odpowěděl ten mladý mnich: Otče můg, neni ta příčina mého zármutku a tesklivosti, ale giná. Když gsem gestě byl swětským, měl gsem obyčeg vycházeti do zahrady a na louky a tam gsem zbíráwal nepřekněgšši kwiti, a z toho gsem wěncečky dělawal, a na obraz Panny Marie, který gsem doma měl w mém pokogičku, na gegi hlavu stawíwal, a tať gi korunowal a ctiwal: A že toho zde w klášteře dělát wíc nemohu; nebo wen vycházet a kwiti zbírat se mně nedowoluge, pro tu příčinu gsem gá tať smutný. Řekl gemu přemor: Buď dobré mysli bratře, gá tě naučím wzácněgšši wěnc dělati a nimi Pannu Marii ozdowowati. Wezmi Rozaryum, to gest Růženec, aneb Paterky a modliweg se pěkně a pobožně na nich a tať wěnc duchowní, swatý a Panně Marii milý, obětowati budeš s kwit, které nikdy newádne, to gest s Pozdrawení Angelského, a budeš za to daleko wětšši odplatu miti w nebi. Také naučení dal dobrý onen a rozumný přemor onomu mladému mni-

chowí, takowé gá dáwám každému pobožnému křesťanowi. Wezmi Paterky, gínať se gmenuge Růženec a modli se na něm pěkně a pobožně, a tať wonný wěmec Blahoslavené Panně Marii uwigeš a obětowati budeš a tím se pobožněgi a horliwěgi modliti budeš tím wonněgši ten wěmec bude a Panně Marii přigemněgši.

Že pak Panna Maria wděčně modlitbu a sobě konané Pozdrawení na Růženci aneb Paterkách přigimá, poznáme to z toho, že ona swatému Dominikowi to wnuknutí dala, aby ten způsob gi pozdrawowati a ctiti ustanowil, a lid tomu učil, toto šedesát a tři Zdrawas Maria, a sedm Otčenášůw. Wykonal to swatý Dominik s welikou pilností a s welikým prospěchem. Když potom po mnohých letech ta pobožnost byla zmenšena a téměř zahynula, ukázala se Panna Maria gednomu pobožnému duchownímu, kazateli dobrému, který se Alanus Rupensis gmenowal a geho napomenula, aby tu pobožnost obnowil, lid gi učil, a k tomu wedl; slibugie, že mu w té práci chce býti napomocná a záruky že to učení a tu pobožnost potwřowati bude. Aby pak Alanus k tomu byl ochotněgši, šňala Boží Rodička prsten předrahý z swého prstu a gemu geg dala. Přigal on ten swatý dar welmi wděčně a patnácte lět w té swaté práci stráwil, aby lid wyučil na Růženci aneb Paterkách se modliti, a w té pobožnosti aby ge utwrdil. A tať gať swatý

Vaprššleť od Panny Marie přišel na swět, totiž tato pobožnost Růžence swatého.

Víbi se tehdy tento způsob Panně Marii, když na Růženci se modlíme, poněwadž tak gi šedesáte třikrát pozdrawugeme a gi dobrořečime, Zdráwas Maria, milosti plná, Pán Bůh s tebou, tys požehnaná mezi ženami. Víbi se to také Pánu Kristu, gať pro to, že geho negswětěgšši Matku tak pozdrawugeme; tak proto, že i geho samého spolu ctíme, pozdrawugeme a gemu dobrořečime, iťagie gať nasleduge: Požehnaný plod žiwota třeťho Ježiš Kristus Odkud nediwit se, že Pán Kristus a Panna Maria mnoho dobrodini čini těm, kteří se na Růženci aneb na Bateřkách pobožně modliwagi a z rozličných nebezpečenstwi ge wywádí a gim pomáhá.

Máme příklad o gednom pacholeti a o matce geho takowý: Za onoho času, když swatý Bernardinus, řádu swatého Frantiska Serafiasského řeholník, kazatel znamenitý w městě Padua řečeném slowo Boží rozširwal, mnozi učením geho k dobrym ctnostem a pobožnostem byli přiwedeni. Jedna pak pani z wzácného rodu swě suny gessťe pacholata, tomu wyučila, aby se na Bateřkách každého dne, kleknouc na kolena před obrazem Blahoslavené Panny Marie pomodliti, dřiw nežby z domu do školy šli; aniž gich z domu pustila, dokud se nepomodlili. Přihodilo se gednoho dne, že když po mostě přes řeku šli, ge-

den z nich do wody z mostu spadl. Stal se křik
w lidu weliký, že takowé pachole wpadlo do wo-
dy a že se topí. Zběhl se lid k wodě, aby tomu
pacholeti pomáhal: donesla se ta powěst geho
matce, ale matka neběžela k wodě, aby synu swé-
mu pomáhala, než padla před obrazem Panny
Marie na kolena o takto se modlila: O neg-
swětěgšši Boží Rodičko; Tyś ma naděge weliká
po Pánu Bohu widučky byla a gá gsem k tobě
naděgi welikou widučky měla a geště mám:
Libi-li se tobě o Panno! wyslyš mne nyní pro-
fici a pomoz synu mému z wody, ať se neutopí.
To promluwic přidala geden Otče náš a Zdrá-
was Maria, a potom k wodě běžela. Přiběhnouc
tam widěla gať lid sem i tam podlo wody běhal,
aby pachole topici se retowal. Ona pak uhlidagie
an pachole na wrchu po wodě plowe, zawolala
na něg a tuť on se k břehu k swé matce přibral,
tu ona ho wstáhnouc z wody, řekla gemu: Synu
můj, gať tebe Blahoslawená Panna Maria z
welikého nebezpečenswi wyswobodila! A on gi
odpowěděl: Ba wěz milá matko, že ta Panna
Maria, před gegunž obrazem se gá každodenně
na Paterkách modliwám, při mně w tě wodě byla,
a mne zdržowala, abych neutonul a neutopil se,
a k břehu mně přitáhla. To řdyž lidé přítomni
widěli a slyšeli, welice se podiwili, Pána Boha
a Pannu Marii welebili; a aby se také nabožně
na Paterkách modliwali, na tom zůstali.

Divný tento příklad gest, který jsem teď pověděl, ale slyšíme divněgši. V Španělsch w králowstwi Catalonia řečeném, w hlawním městě Barcelloně byla gedna žena welmi pobožná a dobrotiwa, která w bratrstwi swatého Růžence také zapsaná byla a na Paterkách každého dne se modlila. Měla pak manžela welmi zlého, který gi wždycky w podezřeni měl a w důmění, žeby mu wěrná nebyla a z ginými cizoložila, pročez často gi bil a tak zle trýznil, gakoby ta negwětši cizoložnice byla. Nebylo na tom dost, ale uminil gi dokonce zabit. Dne gednoho porazic gi na zem, bil a kolenama gi přikleknouc, wytahl tulich a do srdce gi geg wrazit přiměřil a gistě chtěl. Tu nebohá žena profila Blahoslavené Panny Marie, aby rozhlednouc se na gegi newinnu a na každodenní modlitby a na Paterkách říkání a gi pozdrawování, z toho nebezpečenstwi gi pomohla. Nic na to zlý manžel a hněwem zapálený nedbal, aniž se obměkčil, ale tulich gak uminil do srdce gi wrazit se snážíl. A hle div weliký! Tulich ten se ohnul, tak že špiče geho až k gilci se zatočila a té dobré ženy neranil těla, ale ani štatůw gegi neprobodl. To manžel widouc, ulekl se, newinnou manželku uznal a hned se s ni smířil, šel s ni do kaple swatého Růžence a tam před duchovními z swého zlého učinku se wyznal, ten tulich na klenuti té kaple zawěšiti dal na wěčnou toho záraťu památku. Stalo se to léta Páně 1550.

Jiný příklad píše veliké ochrany Boží a Blahoslavené Panny Marie gmenovaný velebný pater Gumpenberg, tovaryšstva Ježíšova řeholník, který se stal léta Páně 1617 osmnáctého dne října měsíce w velikém městě Messina řečeném, w Sicilii. Léta gmenovaného veliké powětri se bylo strhlo, hřimání a blískání až hrozno bylo. Obywatelé toho města chtic hněw Boží ukrotit, aby to powětri tak hrozné a nebezpečné ráčil odvrátiti, běželi do kostela a wystawše Růžence modlili se. W tom hrom z oblaků udeřil na gednu bassu, w které prach wogenský byl složený a geg zapálil a tu bassu a mnoho giných stavení náhle zbořil. Divný se tu stal zážrak: neb ti lidé, kteří měli Růžence w rukách, gakkoliw, zashpaní byli těmi zříceninami, wšak žádný z nich ani zatlačen, ani raněn nebyl, ale gini, kteří Paterkůw w rukách neměli, ginak zafušili.

Ta pobožnost, aneb na Paterkách modlení a Panny Marie nábožné ctění a pozdrawování některým k dobrému žiwobytí a žiwota polepsšení také napomáha Panna Maria owšem takovým lidem za tu pobožnost, a sobě činěné pozdrawení u synačka swého wyprosíwá, aby srdce gegich obměkčil k dobrému a aby zlého přestali. O tom takowon Hystorii gsem nassel: Byl gedem mládenec giž osiřelý, nemage ani otce, ani matky, ale bohatý dosti byl. Ten, gakožto mladý dal se na marnosti swětšké, na hry, tance, noční toulání a

objerštwi. tak, že na sobě ukazowal, že dobrého nic dělat nebude. Měl pak strýce, člověka rozumného a dobrého, který ho k lepsiimu žiwobytí často napomínal; ale darmo bylo, nechtěl se polepsit. Wida strýc, že mládenec na jeho napomínání nic nedbá, namluwl ho, i k tomu přiwedl, aby aspoň gedenkrát každého dne na Bateřkách se modliwal a tak Pana Krista a Pannu Marii ctiwal a pozamowal. Powolił tomu mládenec, a tak se chowal každého dne: a hle když rok wysšel, sám na sobě poznal, že se o mnoho polepsil, a žiwot swůg proměnil, pročez na druhý rok dwakrát každého dne na Bateřkách se modliti uwinil a skutkem tak se zachowal i splnil to opět celého roku. Při konci pak roku druhého nassel sebe samého daleko giž lepsiiho než prwe, odkudž gessťe a gessťe aby lepsiim byl, uwinil třikrát každého dne na Bateřkách se modliti, a tak dělal nábožně celý třetí rok. A hle giž wssechen od prwněgssiho proměněn byl, wssechen dobrý a mrawůw sšlechetnýh nalezen byl, pročez podle rady strýce swého a přáteliůw giňych oženil se. A když swadba konaná byla, sedě za stolem upamatowal se, že se toho dne gessťe na Bateřkách nemodlil. Wzal tehdy odpustťeni od přáteliůw a giňych přisedicich hodomnikůw, šel do swého pokogička, tam fleknouc na kolena wygal Bateřky a modlil se. A hle když po třetí modlit se na nich giž dokonawal poslední desátek, přišla k němu Bláhosla-

mená Pána Maria a pochválila ho za takovou pobožnost a ukázala mu předrahé a krásné tři sukně, zlatem a drahým perlama divně ozdobené a ty sukně gemu datí w nebi připověděla a napomenula ho, aby se k smrti chystal, neměšly své aby se nedotknal, panictví své aby zachoval, že po třech dnech se do nebe dostane, věčný život a odplatu že vezme a tak se stalo. Tu vidíme gať mnoho dobrého způsobila pobožnost a modlení na Batečkách aneb na Růženci mládenci onomu, vidíme také, že i my můžeme milostí wšeligatě nabýti sřez takovou pobožnost.

Ta pobožnost na Batečkách se modliti a Pannu Marii ctiti, gešťe ginou platnou pomoc čini totiž obranu proti ďáblu, aby člověka k hřichu přivěsti a o spaseňi duše připrawiti nemohl. Nerád ďábel té pobožnosti widi, ani Batečkůw u člověka. Máme o tom příklad takový: Času gednoho chtěl ďábel mládence gednoho podwest a k hřichu hanebnému přivěsti a potom s'nim dělat coby chtěl I ukázal se mu w způsobu překrásné ženy a lahodnou řeči wywábil ho wen za město a wšeligat mu lahodil daleko ho zawedl až w soukromí od lidí. Potom ho napominal, aby to eo má při sobě prně zahodil, totiž Batečky. Dimil se tomu mládenec, gaťby ona wěděla, že má Batečky při sobě, nebo gešťe newěděl, že gešť ďábel, ale měl za to, že gešť žena krásná. Tu ďábel předce napominal mládence toho, prošil, ano i

nutil a poručil, aby od sebe Paterky odhodil, hrozic mu, že s nim zle bude, neuděla-li toho. Tu se mládenec wtípl, že gest to ďábel a počal se bát a křížem swatým žehnat. Ale ďábel ten proměnil se w přesserednou a hroznou obludu a hrozic tomu mládenci rohami a pazourami, gať by ho na kusy rozšápati a roztrhāti měl, děsil a strassil ho. Mladenec owšem welice se ulekl, ale rozpomenouc se na Blahoslavenou Pannu Marii, celým srdcem gi za ochranu a za pomoc žádal, s tělem i s duši se gi poroučegic. Nemohl toho ďábel snest, ale hned zmizel a mládenec welice přestressený do města pospíchal a od toho času byl pobožněgši k Panně Marii a o Paterkách wic dobrého držel a příležitosti k hříchu opatrněgi se wštríhal.

Z těch hystorií widíme, že modliti se na Paterkách člověkowi gest k welikému dobrému, ale gať se to také Panně Marii libi a gať ona sobě z těch pozdrawení wěnc wěge, slyšme ginon hystorii. Napsal gsem při počátku tohoto o Růženci wykladu aneb o Paterkách, že přewor geden mladého mnicha napomenul, aby ne z polního kwiti, ale z duchowniho, Panně Marii wěnc wil a obětowal, totiž aby se na Paterkách modliwal každého dne a mŕže-li, častěgi za den a on že tak udělal. Stalo se po několik létech, že ten mnich pro swé ctnosti a dobré obcowání za přewora byl zwolen. A když času gednoho podle

swé powinnosti netam šel a do lesa gednoho přišel, uhlídali ho petrowští, to gest žbogníci a loupežníci a spísknouc se wespolek chtěli ho ze wšeho oblonpit a obnažit. On pak newida gích rozpomenul se, že gestě toho dne Růženec netřel, to gest, že se na Bateřkách nemodlil i flekl hned na tolena a wygam Bateřky modlil se pobožně. Hned pak gať se modliti začal, widěli řečení petrowští, že při něm stála gedna welmi wzácná a krásná pani a ta z úst geho brala přefrájné růže a z nich wěnc wila a když on modlitbu dokonal, ona tať wěnc dowila a sobě na swou hlavu postavila a tať se stratila. Přiskočili k němu hned ti petrowští a coby to za pani byla, která při něm stála, růže od něho brala a wěnc z nich wila, aby gim powěděl, doptávali se a aby oznámil nutili ho. On odpowěděl gim, že tu žádné pani newidel a že tu ani žádná nebyla; ale oni když předce nutili, aby powěděl kdo a kde gest ta pani, že oni gi widěli při něm šogíci a wěnc růžowý wigíci. Tu se on upamatoval a přiznal se gim, že se na Bateřkách modlil a že musela ta pani byt Blahoslavená Panna Mária a po každém Zdrawas Maria, že gakoby růži wžala z úst geho a tať sobě z těch pozdrawení wěnc wila. To oni slyšíc, ulekli se a geho gakožto mŕže swatého ctíli, pokání z hříchůw činili a na potomní čas žiwota swého polepšili.

Z toho všeho vidíš čtenáři, gať náš lidí Panna Maria osvěcuje a vede, aby jsme jí pozdravovali, ano i korunovali duchovním věncem, to iž na Kůženci se modlí a jí pozdravovali. Ach dobrý čtenáři a jiný každý obětug ten duchovní věnec Blahoslavené Panně Marii často a ním jí ozdobug aneb korunug. aby ona tebe od zlých příhod zde w tomto životě chránila a potom w nebi korunu života věčného wyprošila a zjednala. A gať pěkná a snadná gest ta pobožnosť na Pátečkách se modliti, třebaš když cestou gdeš aneb se wežeš, modliti se můžeš a tak sobě poslad nestratitelný w nebi sšládáš. Pěkná gisté ta pobožnosť, na Kůženci se modliti, poněwadž šedesát a třikrát Pannu Marii pozdravugeš a tolikrát Krista Ježíše ctiš a gemu dobrořečiš a tolikrát prošíš, aby Panna Maria za nás se modlila nyní i w hodinu smrti naší.

Dapršsleť třetí.

To gest naučení třetí že máme fletnouti na kolena, když slyšíme zvonit na Pozdrawení Angelšté ráno, w poledne a wečer a Pannu Marii pozdrawowati.

O tom zvoněui na Pozdrawení Angelšté w ty gménované časy wěděti se má, že to od

církve svaté katolické na darmo není ustanoweno, ale z velikých příčin a k velké platnosti lidem těch časů se modlicích a Pána Krista a jeho negdůstogněgši Matku Pannu Marii pozdrawugicích. O zwonění gitřním píše Bernardinus, že se to v církvi svaté katolické koná od dávných časů a že dávni oni wroueni křesťané tu sobě připomínawali a nyněgši magi připominati, že gitřního času swatý Gabryel Archangel zvěstowal od negswětěgši Trojice Boží přesslastné poselstwi Blahoslavené panny Marii, totiž že zwolená gest za Matku Syna Božího Mesyáše a Spasitele swěta; a ona gať tomu powolila, hned Syn Boží z nebe stoupil do gegiho panenského života, a člowčenstwi přigal a tak gitřním časem stal se počátek našeho spasení. Magi tehdy wěrní křesťané kleknouti na kolena hned gať uslyšši gitřním časem zwonění na pozdrawení angelsté, a Panu Bohu i Panně Marii děkowati za to dobrodini. Ale i jiné příčiny gsou, pro které toho času gitřního slusši kleknouti a modliti se: První, děkowati Panu Bohu, že tě v dobrém zdráwi přes noc až do gitra dochowal a od náhlé smrti aneb zahynouti zachowal i od wffeligaťkých a smutných příhod gať se to někdy stává; a to gest owšem veliké Boží dobrodini, we zdráwi a při životu zachowán býti. Druhé, modliti se, aby tě opatrowal i dne nástawagicího od zľých příhod w práci aby tě posilňowal a negwic aby tě od

pádu a hřichu smrtelného zachoval, nebo takový
pád gest nad wšecky giné padn negsskodněgssí,
ne každý z něho opravdomě powstává, ale w něm
wězi aneb do giných wpadá, až se do pekla dostává,
odtud na wěky newyjde. A tamť gest žalář pře-
smutný, hrozný a utrpný!

W poledne pak se zvoní na pozdravení
angelské, též pro giné přičiny To polední zwo-
nění aby se konalo wyprosil na Papeži Ludwik
král francý, toho gména gedenáctý, aby mu Pán
Bůh dal pokog w geho zemi, gať o tom swědčí
Gagwin. My tehdy pobožní křesťané máme klef-
nout na kolena a modliti se, když slyšíme w po-
ledne zvonění na pozdravení angelské, aby nám
Pán Bůh na přimlůwu Blahoslawené Panny
Marie ráčil dáti pokog swatý. Ale gestť i pro
giné přičiny: Prwní, aby náš Pán Bůh opatro-
wal, gať se modliwal swatý Dawid král izraelský
w žalmu dewadesatém, od příběhu a dábelstwí
poledního, do kterého on sám byl upadl, když
uhlídal krásnou ženu, gi srdcem požádal a potom
gi zcizoložil. Toť gest byl příběh zlý a welmi
sskodný! Toť gest brlo dábelstwí polední! Druhé,
modliti se w poledne, aby tě w práci unaweného
posilnil Pán Bůh a Blahoslawená Panna Maria.
Třetí, aby giné pracugící posilňował Pán Bůh
a Panna Maria a od nebezpečenstwí wsseligatého
wyswobodil, wzlassť ti, kteří by w něm byli. Píse
welebný Páter Gumpenberg: Ze w zemi, která,

se Gassonia gmenuge, gest kostel gedon Panu Bohu pod gménem Panny Marie postawený a poswěcený. W něm gest také obraz Panny Marie zážračný, gest také na věži téhož kostela zwonek bez prowazu, neb nim člowěk žádný nezwoniwá; ale kdy slyssi, že ten zwonek zwoni (nepochybně rukou angelskou), tu se lid okolní zběhne do kostela a před obrazem zážračným Panny Marie za člowěka toho, který gest w nebezpečenstwi zahynuti na moři, se modlí, aby byl wyswobozen, neb se tak stawá, že když někdo tone ná moři, a k tomu Panny Marie obrazu se poroučí, ten řečený zwonek zwoniwá; ten pak člowěk z moře bývá diwně wyswobozen a potom tam přicházíwa a Panu Bohu i Panně Marii děkuje za wyswobození. Tu se podiwit lásce oných obywatelůw při tom kostele, že hned do kostela běží na gedno zazwonění a za člowěka w nebezpečenstwi postaweného se modlí, kterého neznali ani newiděli. Tak i my w poledne se modliti máme, když slyssime zwonit na Pozdraweni Angelské, za lidi, kteří jsou w gáemkolim nebezpečenstwi, aby jim Pán Bůh a Panna Maria z něho pomáhali, negwic pak aby chránili každého wěrného křesťana od přiběhu a dábelstwi poledního. A gať to weliká a chwaly hodná láska by byla!

Wečernim pak časem se modliti máme, když se zwoni na Pozdraweni Angelské, a Panu Bo-

hu dětowati, že nás od zlých příhod zachowal až do toho času, neb i to gest weliký dar od Pána Boha, při zdrawi a od zlého neshťěsti přes celý den zachowanu býti. Drahé modliti se, aby nám ty hřichy milostiwě odpustiti ráčil, kterých gsme se dopustili celého dne a geho ua sebe rozhněwali. Třeti, modliti se, aby nás i noci nástawagici gať od zlých příhod, tať od hřichu a od smrti náhlé zachowati ráčil, a to na wzácne přimlupy Blahoslawené Panny Marie. Tu hle widime, že troge zwonění ua Pozdraweni Angelstě, totiž ráno, w poledne a wečer, není na darmo, ale z welikých příčin a potřeb ustanoweno, a že ti, kteří se těmi časy modlí, dobře a spasitelně dělají; kteří pak nedbají a nemodlí se, nedobře dělají a na swou škodu zaneobáwají. Ale i o tom geden příklad slyšme:

Bissi welebni patres towaryšstwa Ježíšowá, že gať negrwé swatý Frantisek Xawerius a potom gini patres gegich swatého a apostolského řádu w Japanii wiru křeslanskou štipili, hned tať těch na wiru obracených lidí k wšem ctnostem a pobožnostem wedli, i k tomu, aby uslyšic zwonění na Pozdraweni angelstě, buď ráno, nebo w poledne aneb wečer, wšeho nechage flekli na zem a Pánu Bobu se modlíli a Pannu Marii pozdrawowali. Přihodilo se, že byli někteří rodičové swé oěwčátto deweliké poslali pro wino do šěntowního domu. a kdy ono to wino

domu neslo, uslysselo zvonit na Pozdraweni Angelsté a hned postawic wino kleslo na zem a ipis newstalo, dokud se zvoniti nepřestalo, a ono se pětkráte Otče náš a pětkráte Zdráwas Maria newymodlilo. To widouc pohané té země, divili se welice, že mezi křesťany i od těch malých dítek čest a chwála se děje Panu Bohu a Panně Marii, a řekli mezi sebou: Jistě není giný Bůh žádný, gediné ten, w kterého křesťané věři.

Z této hystorie naučme se klesati na kolena, a Panu Bohu se modliti, hned gať uslyssíme na Pozdraweni Angelsté zvonit, tak aby Pán Bůh a Panna Maria měli nad tím zalíbení, ano i nassi strážcové mili swati angele, a gini lidé to widouc ať sobě berou dobrý příklad. Tu musím zwolati na ležáky, zahaleče a běhouny, kteří když se zvoní na Pozdraweni Angelsté, leží, neb sedí, neb cestou běží a nekleknou a nemodlí se: A proč sobě obtěžuješ tak malou chvílku klesnout a modlit se? Zdalíž g ných mnohých newidiš gať se toho času nabožně modlí? Zdalíž neslyssel gať se stal diw welitý, že když ležák geden ospaly w loži ležel a slyssic zvonění na Pozdraweni Angelsté, předce ležel, newstal, ne-klekl, a ležic tak se dřimawě modlil, i widěl, že wěže kostelní se po třikrát pohnula i poklonila až k zemi. Dal mu to Pán Bůh tak widět že poněwadž se stwoření nerozumné toho času fla-

nělo a Pána Boha i Pannu Marii ctílo, aby člověk rozumně stvoření nebyl zhowadilegšší neohybněgšší a wáhawěgšší. Uč se tehdy tím časem křesťati a modliti. S kyž bys na odplatu nebeskou pamatoval! Dwssem žebys rád křesťawal, aby i blato bylo a modlimal se.

Paprssleř čtwrtý.

To gěst naučeni čtwrte též obrazů Blahosl. Panny Marie, a gi w nich etiti a pozdrawowati, řkouc: Zdráwas Maria.

S obrazich Krista Pána, Blahoslawené Panny Marie a giných Swátých, swatý a slawný cirkewni wěregný sněm tryentský takowé nařízení a naučeni dawá:

Obrazy Krista Pána, Rodičky Boží Panny Marie a giných Swátých, w kostelich zwlášť magi držany a zanechany býti, a jim naležitá počestnost má být daná: Ne proto, žebys se wěřilo, žebys to w nich gaké božstwi býlo aneb moc, pro kterou by měli ctěni aneb žebys od nich něco mělo zadáno býti, aneb žebys naděge w obrazich měla složená býti; gak se někdy konáwalo od pohanůw, kteří w modlach naděgi swou wzkládawali: Ale poněwadž čest, která se obrazům čini, wzťáhuge se na ty, které oni obra-

zugi a znamenagi. Tak že jistrz obrazy, které libáme a před kterými hlavu odkrýváme a naklonujeme, a klekáme, Kristu Pánu se klaníme a Swatě, kterých ti obrazové podobenství nesou, ctíme. Což od duchowních jiněmům zvláště pak druhého Nycenského, nařízením proti nepřátelům swatých obrazům nařízeno jest. Tak swatý tryentský sněm církevní o swatých obrazech mluví a dává naučení: Já pak w této knížce o Pana Krista obrazech málo ale víc o Panny Marie psati budu a učiti, že magi býti ctění a gakým to způsobem má býti a co dobrého z toho ctitelům přigde.

O tom w obrazech Panny Marie ctění a pozdrawowani díwnou příhodu píse často gmenovaný welebný pater Gumpenberg o swatém Řehoři Papeži welikém. Šel prawi swatý Řehoř w swém paláci času gednoho, magie welikou starost w hlavě swé, tak že nic neschetřil kde gest a podle toho gde. I slyšel hlas na sebe wolající: Řehoři, pročs nepozdrawil mne? Zhlídl se swatý Papež a když tu giného zadného nebylo, porozuměl, že Panna Maria z obrazu swého, který tam w tom místě byl, zawolala. Tu se Řehoř pokorně wymlouwal, že toho nezanedbal z lenosti, ale zachwacen gsa starostí welikou a přemožen myšlením, toho na ten čas neučinil. Měl pak ten swatý Papež ten takový obyčej, že kdykoliv šel mimo obrazu Panny Marie,

rozdučky gi pozdrawil těmito slovy: Zdráva
buď negswětěgšši Panno Maria, a tím naklonil
hlavy své. Co Panna Maria, domlouvala
Řehořowi Papeži, mnohým křesťanům gisté by
domlouwati měla, že gegi obrazům sobě malo
wáži a gdouce mimo ně, gi nepozdrawugi. Ale
oni toho snad z lenosti nedělají, ani ze zlého
onmyslu, ale z newědomosti. pročez tuto o tako-
wém obrazům ctění a pozdrawowání rozmlou-
wati budu.

Neprwe kdokoliv má w swém domě aneb
na swého domu dveřích, aneb nad dveřmi obraz
Pana Krista, aneb Panny Marie, Rodičky Boží,
znamení ukazuje, že gest křesťan a ctitel i milo-
wník Blahoslavené Panny Marie a Pana Kri-
sta. Widawáme to, že welici paní a města
míwagi neggasněgššiho císaře Římského obraz,
aneb erby na bránách aneb w domech swých,
aby tím znamením ukázali, že gsou swému císaři
a panu wěrní. Tak vlastně, kdo má obraz
Pana Krista a Panny Marie, znáti dáwa že
gest křesťan a milowník gegich.

Druhě, kdž dobrý křesťan na swatý obraz
pohlídne, má z něho potěšení a gednat se mu
zdá, gakby w swém domě Pana Krista, neb
Pannu Marii měl; ano w něgaté truchlivosti
a těžkosti postáwený, gak na obraz swatý pohlí-
dne, k Panu Bohu a Panně Marii srdce a mysl
pozdwihne a od nich potěšení a pomoci žádá.

Udělala tak gedna chudá a bidná žena w městě wlaštým, které se Parma gmenuge, která se pracně na berlach nosila, když do kostela Božího, aneb někam ginám chodila: Neb uhlidagie na gednom domě obraz Panny Marie, celým srdcem k ni zwolala a za uzdraweni gi prosila: Dimný zá-
zrak! hned byla wyslyšsená od Panny Marie, a hned na tom místě tak byla uzdrawená, že zahodic berlky, na nichž se prwé nositi musela, wolně, čerstwě a hbitě chodila, gako některý mladý a zdramý člověk.

Třetí, kteří w swých domech obrazy Panny Marie magi, gakby silného oděnce aneb obrance sebe a swého domu měli, můjou se důvěřit wšak gestli cti ty obrazy, a hřichem negakým trestani Božího nezasluhugi. Máme o tom pří-
klad napsaný na tento spůsob: Byl gedon mnich pousternický gménem Jan, který za oných daw-
ných let na poušti postawil sobě chaloupku, tam bydlel a Panu Bohu swatě sloužil. Měl také pro potěšeni a k wzbuzeni k wětšší pobožnosti obraz Panny Marie, držici dělátko Krista Pana w té chalupce swé, a postawil geg na olta-
řičku tam schwalně připraweným. Ten pousternický mnich měl obyčej, každého roku putowati na swatá místa, gako do Jeruzalema, do Bet-
léma, někdy na horu Sinai a Horeb a ginám. Wšak než odessel, rozswěcowal swíci woskowou a před tím obrazem Panny Marie gi stawil

a poroučie sebe samého i cestu swou i chalupku swou a takto se pomodlic: Negswětěgssi Panno Maria, Rodičko Boží, poněwadž gá na dalekou cestu giti mám a pŭgdu a mnoho dní na té cestě stráwiti musím, prosím tě pokorně, opatrug sama této swice, aby nezhasla, podle žádosti me. Opatrug i domečka tohoto, aby se w mé nepřítomnosti zlého gemu nic nestalo. Tak se důvěřugi o negblahoslaweněgssi Panno; že ty i semnou pŭgdeš a mne na cestě chrániti a posilňowati budeš, a přitom i této swice i domečku opatrowati budeš. To když se modlil, na cestu se wydal. A někdy tam byl celý měsíc, někdy dwa měsíce, někdy tři, čtyry, pět i šest měsícůw, gať daleko zaputowal, než se domu nawrátil. Wšak když se domu nawrátil, wždycky onou swičku hořici nassel; a to celou, ani gi nic neubýlo a gaťoby ani rozswícená nebyla, ani nehořela, což bez welikého diwu Božího stat se nemohlo, a to na přimluwu Blahoslawené Panny Marie.

Mnohem diwněgssi hystorii piše často ode mne gménowaný welebný wáter Gumpendorf o giném mníchowi poustewnickém, který se také Jan gménowal, ale přigměním Madrinus. Ten mezi turky nedaleko welikého města Konstantinopole poustku sobě postawil w ní bydlel, swatě Pánu Bohu sloužil. Dowěděli se o tom gať křesťané tak turci a nawštwugice ho a swatě geho obco-

wáni widouce, almužny mu dávali a modlitbám geho se poroučeli, ano i rady od něho si často požádali. A kdýž podle geho rady se chowali, dařilo se jim; měli ho tehdy za swatého a w weliké wáznosti křesťané a turci. Dowěděl se toho turecký císař a těžce to nespěl, že geho turci křesťana některého za swatého měli a ctíli a geho rady potřebovali a užívali. Rozhněwal se welice a poslal na něho své wogáky, aby ho tam odtud wyhnali aneb zabili. To wida poustevník Jan Madrinus a oswicen gsa od Pana Boha, porozuměl co ti turci míní a proč walně na něho gdou; wšak neutíkal ani se w chalupce nezatarasowal, než wzal obraz Panny Marie, který tam měl pro potěšení duchowní a k zbožnosti wzbuzení, ten we dveřích té poustky postawil. Tak se důvěruje, že Pán Kristus a Panna Maria bude ho před těmi pohany bránit, stalo se tak, aneb Panna Maria od toho obrazu tak welikou gasnost wydala, že ti turci ani dveři, ani té poustky widěti nemohli. Wratice se k císaři swému, oznámili gemu, co se stalo a co widěli. Rozhněwal se turecký císař wic než prwe, a mnicha poustewníka čaroděgníkem nazwaw, který swými kouzly ty wogáky od sebe zapudil, poslal tam giných turkůw, wogákůw celý houf a poručil jim, aby ohněm a mečem poustewníka toho zkazili. Widouc po druhýkrat poustewník weliký houf turkůw w zbroji na sebe táhnouti, nepolekal

se, ani neutikal, ale gať prvě obraz Panny Marie do dveři své chaloupy postavil a kleče za ním Panu Bohu se pěkně modlil a ochraně jeho i Panny Marie snázně se poroučel. Divný opět zážrak se stal: Zaš od toho obrazu veliká gasnost vycházela turkům tam megiti nedala. Ano i obraz ten wídněcky wětšší a wětšší, gať by rořil, se turkům ukazowal, až celou chaloupu zastínil. Jestě div wětšší se tam stal: Nebo řdň turci šípami do dveři na poustemníka střileli, šípky gegich se spátkem na ně obrácely a do gegich těla a prřůw letěly a w nich wizly. Widouce to turci a ránami zemdlení gsouce a něčeho horřšiho od Pana Boha obáwagice, nawrátili se k swému Panu a co se gím přihodilo, gemu oznamili a na znamení šípky swou křwí zbarwené a své rány mu ukázali. Jan Madrin poustemník po odtáhnutí turkům neměřkal se tam a gakkeliw o ochraně Boží a obraně Panny Marie nic nepozouřal, poněwadž gi dwaťrát giž hognou byl poznal, wřřak š tegnou swou radou odebral se do wlařké země, do velikého města Neápoli a ten obraz š sebou přineřl.

Čtvertě, řteři lidé pobožni w domech swých obrazy Panny Marie magi a ge pozdrawugi, aneb řdefoliw ginde gdouc mimo obraz Panny Marie pozdrawi; geřli ne slowem ale řrdcem; a nebo těmito slowy, buř pozdrawená Přeblahořlawena Panno Maria, ti prawim řasľuhugi,

aby ge také Panna Maria pozdrawila; gesili ne slowem, ale swou swatou milosti. Powěděl gsem napřed, že swatý Řehoř papež pozdrawowal Pannu Marii naklonugic hlavu a řikagic Zdrawas Maria, kdykoliw mimo gegi obraz šel a zailoužil slyšet, že ona geho z obrazu hlasitě pozdrawila a řekla: Zdrám buď sluho můg Řehoři. Swatého Bernarda Opata Klarewallenskeho také nekolikrát z obrazu Panna Maria pozdrawila. O témž gá w této knižce w následugicim hned naučení obšširněgi položim.

Co gsem až posawad napsal, pěkné věci diwné a paměti hodné gsou; ale toto co doložim teď, gest diwněgšši, co gsem napsáno nassel o gedné abbatyssi řádu Cysterchenskeho. Ta abbatyffe gménem Johanna, byla welmi pobožná k Panně Marii a gi před každým gegim obrazem, podle kterého šla, naklonic hlavu, pozdrawila, řkouci: Buď pozdrawená Blahoslavená Rodičko Boží Panno Maria. Byl pak gedn Pannu Marie obraz kamenný w tom klášteře, w kterým ona Johanna byla abbatyffe. Před ten obraz řečená Johanna abbátýffe často chodiwala a Pannu Marii pozdrawowala a diwného potěšeni nabýwala, neb ten obraz kamenný hlavy své k ni také naklonil a gi pozdrawil, a co wic, mluwíwal s tou abbatyssi a tegné věci nebestě gi zgewowal. O gáf byla šťastná ta abbatyffe, že s Pannou Marii mluwila o nebe-

stých věcech a v pochybnosti jí se radila, co a jak by měla dělat, aneb čeho nedělat a ve všem od ní naučení dostávala.

O gině Septysse často gmenovaný Gumpenberg píše takto: Byla gedna Septyska pan-
na, podle těla velmi krásná v kláštere panen-
ským, která se Panu Bohu tam zaslíbila a s
tělem i duší i ze vši krásou svou gemu od-
dala. Vidával jí často mládenec gedon a hned
jí milosti tělesnou a nenaležitou zamiloval a
času gedného mluvě s ní, na to jí namluvil,
aby klič od klášterních dveří ukradla a v noci
k němu na porozprávění vyšla. Dala se ta
panna namluvit na to a slíbila mu, že k němu
wygde v noci, když gini všickni spát budou,
aby v gisté místo přišel a na ni čekal. S udě-
lala tak, ale když klič do dveří klášterských
vstřeit chtěla, nikdy žádnou mírou nemohla do
zámku kličem trefiti, až se tomu sama welice
divila. Na zegtři přišel ten mládenec zas a
twrdě jí domlouval, že ho oklamala a podle
připovědi niewyšla, ale ona se wymlouvala, že
otewřiti zámku nigak nemohla, ale aby následu-
gici noci přišel, že gisté k němu wygde. Ale
stalo se jí tak, jak prwněgši noci, že žádným
způsobem trefiti do zámku nemohla. Přišel tře-
tího dne mládenec a lhářek jí nadáwagic, twrdě
domlouval, že ho po druhé oklamala. Ale ona
ugistie ho, že konečně k němu na rozmluvení

wygde a že sobě we dne pílňě poznamená, gať
ma flič do zámku west. Ale stalo se tať mnoho,
gať po dvě prwněgšsi noci. A tdyž se tomu
sama welice diwila i hněwala, že odemknouti
nemůže, tu uhlídala swětlo gakeš u dweři a
pani dšstognou tu stogici a widěla, gať ta pani
rufu na zámku držela, aby fličem tam trefit
nemohla i welice ulekla se; a w tom ta pani
ť ni promluwila: Přestaň giž, o nesslechetnice!
přestaň! A proč opustiš ženicha twěho, syna
měho, tohoto mládence, neřádňeho milownika
twěho posloucháš a ť němu wygiti chceš. Zdalž
on gest pětněgšsi nežli syn můg? Ty slowa
slyššic geptyšška ta a poznagic, že gest to Panna
Maria, welice se ulekla, až na zem padla. Po-
tom upamatugic se, a ť sobě přigdouc, takto ť
Panně Marii promluwila: Jaf gsem ga té
milosti u tebe zasloužila, o Rodičko Boží. Tu
gi Panna Maria řekla: Žes mne teď nedáwno
pozdrawila. Měla pať ta Septyšška obyčeg,
wždycky pozdrawowati Blahoslawenou Pannu
Marii, tdyťotiw mimo gegi obraz šla. A w
tudy te dweřům toho klastera se chodilo, byl
postawený obraz Panny Marie. A ta geptyšška
i tenkrát tdyž šla z lým úmyslem mimo ten obraz,
předce uctiwě pozdrawowala před nim Pannu
Marii a hlavy swé naklonila, oduš té milosti
nabyla u Panny Marie, že gi od hřichu weli-
těho diwně zachowala. Takž na potomný čas

ta geptýšška wětšši pobožnost měla k Panně Marii a gi a gegi obrazy ctíla. A lepšši pozor na sebe měla, aby gi žádný ofem chlipným ne-
widěl a neřádnou milosti nezamílowal a k hřichu nenamlouwal.

Ne toliko ctiti obrazy Panny Marie, aby i nositi při sobě dobře gest. Naučime se tomu z této hystorie. Mnich geden w městě Jeruzalemě byl koupil na pouti obraz Panny Marie a doneš gest minil do Konstantinopole. Byla pak nedaleko od cesty mezi Jeruzalemě a Sardenaidou gestyně, w ni bydlel lew welmi zlý, který lidi tady putugici dáwil a sobě do té gestyně nosil a tím se žiwil. Stalo se, že když ten mnich tady šel, wyštočil na něho ten lew, ale nic mu neudělal, nybrž raděgi k nohám mu padal. Snad pro přítomnost obrazu Panny Marie, který nesl. Dále když poodšel ten mnich, upadl mezi lotry, a ti, když mu wssecko pobrali co měl, chtěli ho zabít. Ale Angelickým hlasem gsouce ošřiknutí, propustili ho i s obrazem. Potom ten mnich se plawil po moři a když se strhlo weliké powětří a gisté se spatrowalo utonuti w moři a wsšickni z lodí wyhazowali do moře co měli, aby se lodi ulehčilo, aby neutonula; chtěl i on ten obraz wyhodit do moře, ale angel paně zbranil mu toho a napomenul ho, aby ten obraz wyzdwihnul proti wětrům, že se utišši a moře se bouřit přestane; udělal on

tať, a stalo se utišení a šťastné po moři plavení a on s pomocí Panny Marie z moře vyšel zdravý. A tať pro obraz Panny Marie který při sobě měl, z trojího nebezpečství vyšel. A tu se widí, že nositi při sobě obrazek Panny Marie dobrá věc a platná gest.

Modliti se před obrazem Krista Pana, aneb Blahoslavené Panny Marie, libí se Panu Bohu, libí se teť blahoslavené Panně Marii; tomu aby jsme lépe porozuměli, slyšme gestě pěknou hystorii o swatým Alexiowi w tento smysl: Byl geden Pan w Římě slavný a velmi bohatý gménem Euphemianus, ten měl syna velmi pěkného a milého gménem Alexia. Ten syn když k letům přišel, k tomu byl od otce i od matere své namluwen, že se proti své vůli oženil, pogmouc sobě za manželku překrasnou pannu a bohatou. A že on čistotu panickou víc milowal, než rozkoš světskou, aby gi zachowal, uteč tegně hned první noc od své neporoušené newěsty, od otce i od matere, nechav všeho statku a slávy a tři tisíce služebníků, wydal se na putování na swatě místa. A tať daleko zassel. až do města Edešy w Asyi ležícího a tam w fince kostela Panny Marie bydlel a dnem i noci Panu Bohu se modlil a almužnami od dobrých lidí darowanými se živil. Když pak sedemnácte let w té chudobě, zawrzení a neznámosti, w čistotě a w pobožnosti strávil, při-

hodilo se, že duchovní geden, toho kostela strážce wessel do toho kostela a gdouc mimo obraz Panny Marie a gemu poklonu učinic, slyšel, že obraz ten promluwil k němu a takto řekl: Uweď sem do kostela muže toho Božího, který hoden jest královstwi nebeského; neboť moolitba geho jako libežná vůně wstúpuge před obličej Boží a duch swatý nad nim odpočiwá. Slyšic to onen duchovní, odíwil se, že Panna Maria žebráka gednoho tak wysoce chwáli kterého sobě on a gini nemnoho wážili i počal geho on i giný lid proto za swatého a w weliké wážnosti miti. Hle Alexius, že se před obrazem Krista Pána a geho přeswaté Rodičky nábožně modliwal, od téhož obrazu za swatého wyhlassen byl. Takhle dobře dělají, kteří obrazy swaté cti a w nich Pannuu Marii pozdrawugi.

Slyšeli gsme, že se Pánu Kristu i Panně Marii libi, tdyž pobožni lidé obrazy gegich cti a w nich ge pozdrawugi a gať mnoho dobrého tim sobě způsobugi, slyšme také, gať se to šablu nelibi a gať on to těžce nese a proto se hněwá. Byl geden mnich giž starý, Jan gménem, který swé obydlí měl na hoře swaté Olivetské a tam Pánu Bohu sloužil mnoho let. Měl také w chalupce swé obraz Blahoslavené Panny Marie a geg ctíl a Pannuu Marii před nim pozdrawowal. Nemohl na to šabel se díwat a pro takowou pobožnost mštil se a trápil ho mnoho let zlým poku-

šlením a hanebním myšlením. Ale mnich odporoval tomu zmužile a nikdy šabelskému ponaučení povolení dáti nechtěl. Po mnoha letech když se mu již stýskalo, tak dlouho putku mit š ďablem a se zlym pokúšením, ozval se a k šáblu takto promluvil: Už dokáwad mně šable pokoge nedáš? Odegdi již odemně netrap mne tak zlym myšlením, nebo se semnou gako řka šestarál. Ukázal se mu po těch slowich hned šabel a takto k němu promluvil: Meděleg to-muto obrazu, který tuto máš, po dnešní celý den žádné uctivosti a gá tebe wic pokoušseti nebudu a nechám tě š pokogem. To když mnich ten uslyšel, diwil se a newěda co ma dělat, radil se učenějšiho a šarjšiho giněho mnicha. Ale ten mu odpowěděl, aby na šabla nedbal nic a gestli prwě ctil nábožně obraz Panny Marie a pozdrawowal, aby to činil napotom gestě wic a nábožněgi. Š zachowal se ten mnich podle té rady. A šabel hněwage se wice a gemu pohrůžky činic, nic nezwitěžil, ale odgit musel. My pobožni křesťané na ten způsob se zachowegme a nechť nám buď šabel, hub šacit některý domlouwá, že obraz Pána Krista a Panny Marie a giných šwatých ctime, nedbegme na gegich řeči nic, neb se ta nasse pobožnost Pánu Bohu a giným šwatým libí a nám k dobrému gest.

Paprsšleš patý.

To gest naučeni paté, že máme Blahosl,
 Pannu Marii ctiti a chváliti pobožnými
 písněmi, gako napřed tou Anthysonou Zdrá-
 was Králowno, Matko milosrdenstwi rc.

Mnozi pobožni lidé, chtěgice Pána Krista
 a gehu negswětěgšsi Matku uctiti hodněgi a
 chválili, wymyslili wšseligaké písně, modlitby a
 způsoby, kterými by gi chválili. Zdrawas Krá-
 lowno, Matko milosrdenstwi, žiwote sladkosti i
 nádege nasse. A tobě woláme wyhuani syno-
 wé Cwy. A tobě wzdycháme štagici a plačici
 w tomto slzancém údoli. I protož o orodow-
 nice nasse, twé milosrdné oči k nám obrať. A
 Ježíšse požehnaného plod žiwota twého nám po
 tomto wyhnání ukaž. O litoštimá! o miloštimá!
 o přeslady Panno Maria. Tato gest antysona
 welmi pěkná od Konrada Kontrakta složená a w
 cirkwi swaté katolické w weliké gest wážnosti i u
 mnohých pobožných lidí.

Kdo takowé lidi k tomu wzbuzowal, aby
 oni takowé chwały o Panně Marii skládali a
 spisowali a giným ge k žpiwani zanechawali:
 Pan Bůh owšem duchem swatým ge ošwěcowal.
 Ošwěcowala i Panna Maria a gim do srdce
 a do wtipu dáwala, aby to pěkně a libezně
 zložili, gakož i my w českým a morawšým ga-
 zjtu písní takowých hognosti máme. Poněwadž

tehdy to od Pana Boha a od Panny Marie
poslo, gať pobožně věřit můžeme, libi se to
Panu Bohu, libi i Panně Marii, tdyž gi pís-
němi swatými chválíme a za milost prosíme.
Tak ona sama gednomu mnichowi o gedně písni,
které cirkew swatá katolická často užívá a Pannu
Marii s ni chváli, ozuámila, o čemž často gmé-
nowaný Gumpenberg takowou hystorií píše:
Byl w gednom klášteře Frantisskanstém gedn
pobežný mladý mnich welmi sprostý a upřimný.
Tomu pater Quardyan uložil, aby před obrazem
Panny Marie tak dlouho se modlil a za to gi
prosil, až by mu ona ozuámila, která píseň cir-
kewni gi se neglépe libi. Ale pater Quardyan
rozumný muž neminil toho oprawdowě, aniž
směl pokoušeti Blahoslavené Panny Marie, ale
to prostému mnichu temu proto uložil, ždaliby
sfrz toho sprostáka to na Panně Marii obdržel.
Modlil se tehdy mnich ten před obrazem Panny
Marie, předkládage gi poručení Quardyanowo.
Nemesskala Panna Maria mnicha upřimného,
ale promluwic k němu takto řella: Milý synu,
powěž Quardyanowi twému, že píseň; O pře-
slavná pani swěta, powyššená nad nebesa, zc.
ta gest kterou gá ze wsšech písni negraděgi
slyšim. To uslyšew prostý a upřimný mnich,
Quardyanowi to oznámil. Tak píše Gumpen-
berg. To o té písni ať gest powěděno. Tá
pať ne o té, ani o giných w tomto místě psati

neminim, ale o oné od Konrada Kontrakta slo-
žené antyfoně, totiž Zdrávas Králowno, Matko
milosrdenství 2c. Tak se ona Panně Marii
libí a gať gest prospěšná těm, kteří gi říkagi,
neb spiwagi nábožně.

Kdo pak byl ten Konradus Kontraktus, kte-
rý tu antyfonu Zdrávas Králowno 2c. zložil?
Odpowidám: Toto se o něm nachází napsáno,
že gest byl gednoho hraběte syn a welmi chu-
rawý a sčrčený, odkudž i toho přigměni dostal
Kontraktus, to gest, sčrčený. Ten Konradus
na Panně Marii sobě wyprosil weliký wtíp a
umění a gazykůw cisích poznání. Tak tehdy
co dobrého psal, z oswiceni Božího a z daru
Panny Marie psal.

Ta píseň, aneb raděgi antysona Zdrávas
Králowno 2c. od Konrada Kontrakta založená,
byla pobožně od wěrných křesťanůw říkaná a
spíwaná, ale sčrz swatého otce Bernarda Opata
Klarewallenského k negwětšimu rozhlášení a zwe-
lebeni přišla. Což se stalo tím spůsobem a
zázrakem: Za Papeže Innocencya, druhého toho
gměna, turecký cisař ouhlawni křesťanský nepřitel
shromazďowal welmi weliké wogsto a s nim se
hotowil gať po zemi tak po moři na křesťany
táhnouti a ge pod swou tyranskou moc uwěsti.
Doměděl se toho Papež Římský Innocencyus
druhý a staragic se gako otec dobrý o swé ditky
a gako dobrý pastýř o sobě stádo swěřené od

Pana Boha, wšelígak přemyslel, gak by pohan-
skou moc zlomiti a skrotiti mohl. W tom se
dowědel, že w říšském městě Spayru sněm
říšský se drží a tam že sám císař Římský Kon-
radus, toho gména třetí přítomen gest a mnoho
welikých knížat spolu, poslal k nim swatého Otce
Bernarda, aby ge gménem Papežským pozdrawil,
k pokogi domacimu a k swornosti namluwil a
potom aby proti pohanům ze wšší sílou táhli,
na to namluwil. Bernard swatý gak do města
Spayru přigel, upřimo a negprwé chtěl býti
weden do kostela Blahoslawené Panny Marie.
Z weden tam byl w procesi ode wšseho kněžstwa
a od lidu množstwi welikého. Jak do kostela
wšročil, widěl na welikém oltáři státi obraz
Panny Marie dost weliký a hned geg pozdrawil
říkage hlasitě antyfonu předřecenou, Zdráwas
Králowno, Matko milosrdenstwi a t. d. Když
pak blize oltáře přissel a antyfonu dokonal, klesl
na kolena a přidal toto slowo: o litošiwá!
wstaw pokročil dále a opět klesnouc na kolena
přidal druhé slowo: o milošiwá! wstaw a po-
kročil dále, klesl po třetí a přidal třetí slowo:
o přesladká Panno Maria! A tak Blahosla-
wenou Pannu Marii pozdrawil. To gak do-
slowil, hned slyšsel, že ho zaš Panna Maria z
toho obrazu hlasitě přiwitala, pozdrawila těmito
slowy: Salve Bernarde. To gest: Witeg Ber-
narde. Množstwi lidu to slyšselo a welice se

svatosti může Božího Bernarda divilo, že byl toho hoden, aby ho Panna Maria z obrazu svého hlasitě a žřetedlně promluvic přivítala a pozdravila. A od toho času ta antyфона Zdráwas Králowno w weliké wážnoſti byla u křesťanůw, tak že fundaci, to gest nadání a gisté platy roční nařídili w mnoha místech těm kantorům, kteří by jí w kostelích spíwali a tak Pannu Marii ctíli a chválili. A tak ta antyфона od swatého Bernarda a pro ten s nim staly zážrak k nejmětšší wážnoſti přišla a ony tři slowa: o litoſtiwá! o miloſtiwá! o přeſladká Panno Maria! až posawád k té antyfoně přidane zůstawagi. Za pak o swatém Bernardowi památka aby nezabynula, dali na tom místě na mosazu ta slowa Bernardowa wyrhiti a na dlážení položiti. Kněžſtvo pak hlawního kostela onoho Španerského, w kterém se ten zážrak stal, do swých hymnůw církewních rymowně tou hystorvi wložili, z nich tyto wrſſe wypsané jsou:

Nardus in Spira spiravit:

Sensit hoc Virginea

Stans imago, salutavit

Hunc voce feminea.

O quam laete tunc gustavit,

Coelesti de vinea.

Táto latinská slowa gá gsem takto na morawské přeložil a léta Paně 1679 na den swatého Bernarda Opata w gednom kostele kláštera řádu cysterihenského panenského, gsouc na řádatelnici, před muohými poslouchači a mnohými wzácuými gsem powěděl:

Bernard dal wšuni swátosti,
Když z weliké pobožnosti,
Pannu Márii pozdrawil,
Hned od ni zas pozdrawen byl
Witeg Bernarde můg milý,
Buď pozdrawen w tuto chvíli.
Množstwí lidu to slyšelo,
Které tam přítomné bylo,
Když Maria promluwila,
Z obrazu ho pozdrawila
O gať tu šťastný Bernard byl!
Zalých darůw z nebe nabyl!
Může to sám každý znati,
Kdo gen to chce rozzimati.

Tato píseň, aneb antyfony, Zdráwas Králowno, matko milosrdenstwu xc. libí se Panně Marii, libí se tež Panu Kristu, poněwadž tak dobře Pána Krista chválíme, gať i Pannu Marii, když gi říkáme, aneb spíwáme tak že ti, kteří s pobožností tuto píseň neb antyfonu říkali aneb spíwali, mnoho dobrého od Pána

Boha a od Panny Marie vyžádali. Máme o tom pěkné hystorie. Pisse swatý Bonawentura w životě swatého Frantisska Serafinského, že brzo po smrti swatého Frantisska gedna pani sedm dni pořád k porodn pracowala a welice se trápila a porodit nemohla. W tom se rozpomenula na swatý život Frantisska swatého a za pomoc ho swými u Pana Boha přimlouvami prosila a w tom libezně usnula. W spáni pak ukázal se jí swatý Frantissek a ptal se jí, zdali by ho znala a zdali by uměla píseň neb antyfonu Zdráwas Králowno? Ona odpowěděla, že ho dobře zná a tou antyfonu Zdráwas Králowno, že také dobře umí. Tu Frantissek řekl: Začni tehdy říkati tu antyfonu, Zdráwas Králowno, a než jí vyřikaš, syna porodiš. To uslyšíc ta pani probudila se ze sna a pamatugic, od toho a gať gest napomenutá, hned začala říkati Zdráwas Králowno; a hle, když přišla na ty slowa: A Ježíše požehnaného, plod života twého, bez bolesti krásného syna porodila. Tak pisse swatý Bonawentura.

Přihodilo se také w gedné zemi, že se času gednoho strhlo weliké powětří, a trupobiti se na zem z oblakům walilo a wšecky úrodn zemské w nic obrátiti hrozilo. To boží dopustění widouc geptyšsky, klášterské panny, rychle do kostela běžely a klesnouc před oltářem Panny Marie. tu antyfonu Zdráwas Králowno, Matko

milosrdenství horlivě spívaly, prosíc nábožně, aby Královna nebe i země, Panna Maria, gegich pole a winnice račila chrániti, aby tak své živnosti zbaiveny nebyly. Divný zážrak! a divná Boží a Pannu Marie ochrana spatřená byla. To krupobiti giným mšsudy wůkol a wůkol zdrtilo, gať obili w poli, tak winohrady; ale cokoliw řečeným pannám naleželo, ničemu neusskodilo. Widíme z této hystorie gať prospěšno gest lidem, tuto swatou antysonu Zdráwas Králowno říkati, aneb spiwati. Widíme také, že w čas hřimani a zlého powětří lépe gest fleknout na kolena a Panu Bohu se modlit a Pannu Marii prosit za odvrácení ssrodného powětří, než zahálet, sedět, aneb marné věci mluwit. Tak tehdy w takowou nebezpečnou příhodu nespolehegte se na samé zwony, kterými kostelníci zwoni, ale wy také pomáhegte modlitbami. Platné owšem gest zwonění swěcenými zwony, ale platněgši gsou živé zwony, to gest lidi pobožných modlitby, aneb gať písmo swáté zni: Modlitba člověka se ponížugicího nebesa poráží.

Poněwadž pať wětšího a těžšího potusseni člověk nemíwá gaťo při smrti a potom před soudem Božím, těm, kteří tuto antysonu Zdráwas Králowno pobožně říkagi aneb spiwagi, Blahoslavená Panna Maria weliké potěsseni a pomoc w tom čase dáwá a tak kdo by se

tuto antyfono často modlil, měl by nádegi, že ho Panna Maria w onou hodinu potěssi. Mame o tom pěknou hystorii pěknou takowou: Byl geden swatého Augustina řeholnický kanovník, který, když ku konci života svého přicházel, welice se strachował smrti a soudu Božího hrozného a spravedlivého a wěčnosti se bál, wěda dobře, že Pan Bůh diwně, spravedlivě a přisně soudí a tresce. Když w tom strachu byl, dala se mu Přeblahoslawená Panna Maria widět, a takto k němu mluvila: Douseg synu, tys mně tolíkrát a z weliké wroucnosti antyfonu Zdráwas Králowno zpíral, učiním to, začs každodenními a ušlawičnými modlitbami profímal. A když tebe z tohoto plačlivého údoli wywedu, orodownice twá budu a Ježíše požehnaného plod života mého tobě (ani žádného dokonce očistce nezafusíš) po tomto wyhnání ukáži. Zať přemilé potěšení ilášel dobrý onen řeholník od Panny Marie! Ach kdož by ho sobě newinšował! ale posud čtenáři, gať snadno sobě podobné potěšení ziskati můžeš. Zať geť krátká ta antyfona, Zdráwas Králowno, (kterou celou w tomto naučení napřed položenou máš,) a gať w malé chwili se wyřikati může; a ty raděgi zahališ, neb něco daremného wyprawugesš, zač žádné odplaty od Pana Boha a od Panny Marie milti nebudeš. Zdaliž by tehdy nebylo lépe tu antyfonu, aneb ginou píseň neb

modlitbu k pochvále Panny Marie říkati neb spívatí? Ale slyšme ještě hystoryi a napomenuti gedno.

Přihodilo se w zemi vlastě Lombardya řečené, že kdž duchovní lidé w gednom kostele tu antyfonu Zdrávas královno Pánu Kristu a Panně Marii k pochvále spívali, byla od mnohých přítomných spatřená Blahošlawená Panna Marya s dítětem Kristem Panem a milostně na ně wzhlídagíc tak k spěvákům onym !mluwila: O negmilegšši synáčkové! Spíwajte wroucně a chwálu wzdáwajte, nebo Pana Ježíše Syna mého i w tomto i w budoucim wěku wám ukáží. Co oným lidem Panna Maria řekla, gá gegich slow užíwagic, was pobožní čtenáři napominám, spíwajte wroucně a chwálu wzdáwajte Kristu Panu a geho Přeblahoslawené matičce, aby wám w tomto i w budoucim žiwotě ona přeshwatá Rodička Boží Synáčka swého milostiwého ukázala a milost wám u něho wyprosila a potom wěčnou radost nebeskou.

Paŕssleŕ ssestý.

To geſt naučení sseſté, ſwátſſy Paŕny Marie nábožně ſwětiti.

Mime o tom wiſſickni křeſtané, že Pán Bůh ſobě ſedmý den w týhodni wywolil a aby geg lidé s pobožnoſti ſwětili, rozkázal, kdýž taſto w třetím ſwým přiſázani porouči, a mluwi: Pomni, abyſ den ſwátečni ſwětli. A kdo by ruſſil den ſwátečni a robotowáním aneb ginaſ ho neuctil, aby byl zabít a na hrdle treſtán, taſ poručil w druhé kniže Možiſſowé w kap. 31. a w čtwté kniže w kap. 15. Metoliſo paſ wůle Boží geſt abychme neděle ſwětli, ale taſé i ſwátſſy Blahoſlawené Paŕny Marie a giných Swatých, z kterýchžto ſwátſſůw Paŕny Marie tyto předněgſſi gſou: Očiſſlowání Paŕny Marie ginaſ hromnic, Zvěſtowaní Paŕny Marie, Naſſtiwení Alžběty, Nanebewzeti, Narození a Početi gegiho. Tyto gſou negpředněgſſi a zaſwěcené gegi ſwátſſy. Tyſ my máme ſwětiti náležitě, neb taſ od cirkwe ſwate katolické geſt přiſázano, a to pod hřichem ſmrteclným. My paſ ne pro tu ſamu přičinu ſwátſſy Rodičſſy Boží ſwětíme, ale i pro giné přičiny, z nichž taſé první může být, aby gſme taſ na ſebe laſta-

wěho měli Pana Krista, gemuž owšsem gest mīlo, tdyž pobožni křesťané geho Blahoslawenou Rodičku chwáli, cti a swátty gegi nabožně swěti. Jest také i Panně Marii přigemno, tdyž widí, že my gegi swátty naležitě swětime, za kteroužto službu odplatu hognou někdy dostaneme. Slyšme o tom hystorji.

Nacházim napsáno w knížce, gegiž titul gest Marie agonisant. Mater Prax. 12. Ex. 10. o někakém wogákowi wyspanou z knihy Belbarta z Temešwaru Frantisskana řehoľníka, že slawně paměti cisař Sigmund a spolu král uherský, času gednoho wygel na kratochwil až k gednomu lesu. Tam přigedouc slyšsel on i wšseho geho komorstwo a rytířstwo při něm gedouci hlas gatkýs žalostný a welmi smutně wolagici. Diwíl se tomu cisař, poslal hned aby hledali kdo to wolá a čeho žádá. Přigdouc tam po hlasu w to místo služebnici našli tam tělo člowěka gakehoš ležici dáwno zabitěho, gehož tělo giž zhnílo a čerwy prolezlé bylo, až hrozno bylo na něj hledět. Z toho těla ten hlas tak smutný a žalostný pocházel a hlas takový byl a těmi slowy wolalo ono zabitě a zhnílé tělo: Kněze, kterému bych se hříchůw mých spowídal, ke mne přiveďte. Několik giž let gest, gať pod cisařem Sigmundem byl gsem wogákem, na tom místě w bitwě we wogně gsem zahynul. Ale že Blahoslawené Panně Marii (prawě, ach

pravě milosrdenství matce předimné!) věrně a pobožně jsem vždycky sloužil, gígi za službami, gegí přimlouvami se stalo, že z tohoto zhnílého a zhnílosti rozšpaného těla nemůže spíš wygiti bídná duše má a na věky, gestli tak wygde, ztracená, dofuš sřz zpověď nebude rozhřessená a obmytá od mých hříchůw, do kterých mne někdy uvedla wogenská swoboda a rozpustilost, abych, gestli bez zpovědi umřu, nepřissel do ohně věčného. což aby se nestalo, Blahoslawená Panna Maria pro mou opravdowou k ní pobožnost, lastu a službu nedopouští. To oni od toho těla zhnílého, aneb raděgi od dušgeho, která w něm wězela, slyšic, rychle pro kněze poslali a tam ho přivedli. Tu zabity wykonage zpověď a dostanouc rozhřessení, umřel a umkl. Tak prawim píse Belbartus, že to od hodnowěrných lidí slyšel a těch gistých, kteří tam toho času, když se ten zážrak stal, přítomni byli.

Swětiti tehdy swátty Panny Marie, welmi platno gest, ale kdybys w ty dni gessťe k zpovědi a k stolu Paně nábožně šsel, a to proto, abys wic Pana Boha a Pannu Marii uctil, bylo by tobě spastelněgši. Slyšme o tom ginou hystorii: Byl geden pan w Nizozemsku, w městě Lowanymu, Panny Marie ctitel weliký. Ten mimo ginou pobožnost a dobré skufky, které k pobožnosti Panny Marie, tak gegi swátty ná-

božně světiwal a w ty swátky k swaté zpovědi a k stolu Paně chodiwal. Když pak byl již 60 let starý a přišel ku konci života svého, takto k přistolicím přátelům mluvil: Dobrá naděje přátelé mili: Dny dvě věci, které byly mého života negwětšší obrany nyní poznávám, gať prawdiwé glou a gať prospěšné mně umiragicismu potěšení. Jedno, že gsem byl w bratřiwí Blahoslawené Panny Marie (ačkoliw nebyl gsem toho hoden wšak Pannu Marii podle možnosti mé ctil gsem wždycky, druhé, že k sw. zpovědi a k stolu Paně gsem chodiwal w každý gegi swátek. Tak ten pobožný stařec w dobré naděgi život swůg dořonal.

To snad sobě rozzimali ti, kteří od dáwna swátky Panny Marie nábožně světiwali a giných lidi k tomu wedli, aby ge tež světili, gať swatý Štěpan král uherský své uhry k tomu měl, aby w uctiwosti měli Pannu Marii. Rodičku Boži a wšecky gegi swátky negwic pak swátek Kanebewzeti světili. Swatý Gerhardus biskup uherský podobně k tomu měl lid sobě swěřený. Markéta, gednoho krále uherského dcera swátky Panny Marie w takowé wážnosti měla, že ten den před každým swátkem na samým chlebě a wodě se postila, swátek pak každý Panny Marie k zpovědi a k stolu Paně nábožně šla a tisíc Pozdraweni angelských, to gest Zdrawas Maria řikala a gi pozdrawowala a

obětowala a to k každému Zdráwas Maria fle-
kala na kolena. Když pak kolim mimo obraz
Panny Marie šla, vzdychy hlavu svou naklo-
nila a Zdráwas Maria říkala. Tak Pannu
Marii a gegi swátky ctíla. A ta byla králov-
ská dcera a takowou pobožnost wedla. O tom
píše Saryus w životě gegi dne 28. ledna.

Jak pak Blahoslavená Panna Maria las-
kawá gest na těch, kteří gegi swátky nábožně
swětíwagi a gať gim swé milosti uděluje, gať-
kolim newiditedlně, porozumíme z této pěkné by-
storie: Čteme w knize Liber Exemplorum B.
V. Mariae řečené, že byl gedem bohabogný a
welmi pobožny biskup, který wssecky swátky P.
Marie s pobožnosti obzwláštne swětíwal. Když
pak přicházal swátek Očištwání P. Marie, on
byl těžce nemocný a znamenal, že nebude moct
git do kostela msse swatě sloužit a giných cere-
monií cirkewních a procesí wykonáwat. I pro-
šil Pannu Marii, aby ho uzdrawila, aby to
wssecko w ten gegi swátek mohl wykonat, ale
nebyl wyslyssen. Prošil po druhé, po třetí a
modlil se snázně, ale předce wyslyssen nebyl.
W tom, když se gmenowany swátek konaly služ-
by Boží a gini duchowní šli se wšim lidem
okolo kostela na procesi a on to i spěw gegích
slyssel (nebo dům geho blízko kostela byl), lito-
wal toho srdečně, že i on nemůže té pobožnosti
konat a Pana Krista a geho negswětěgšši Rodičky

uctit. A hle když w tom zarmutku byl, widěl, že z kostela šel houf a gafo procesí swatých Bannen překrasně a gasně ozdobených a za nimi gina Panna šla, daleko gasněgši a dostogněgši a ta nesla překrasné a přemilostné dělátko na rukách swých a ty šly wšecky upřimo až do geho domu a až do geho pokogita, w kterém ležel a tu se okolo něho postavily a ty antyfony libezně spíwaly, které se od duchowních a kantorůw toho dne na procesi swiwagi a konagi. W tom promlúwila Panna Maria k němu a dělátko své Krista Pana přemilostného gemu do lože a na geho ruce dala a řekla: Nyni milý můg, wezmi krále Krista Pana. Nyni wstaň zdrawý a gdi do kostela a wykoneg službu mně a synn mému a oznam lidu, co se dobrého s tebou stalo. A ta procesí swátá a wšecko widění hned se strátilo a on hned na místě wyzdrawěl. Tehdy wstal hned, rychle se přistrogil a do kostela šel a ostatek služby Boží wykonat. A wstoupic na kazatelnici, oznamíl wšsemu lidu, co widěl a slyšel a gať Panna Maria welikou milost a dobrodiní mu učinila a ho uzdrawila. On pať napotom dokuď byl žiw, swátky Panny Marie w obzwláštní pobožnosti miwal.

Wzácná služba gest Panně Marii, gať gsem powěděl, swátky gegi nabožně swětiti. Ale také swaté Anny, matky gegi a swatého Josefa, ženicha gegiho panického, bez pochyby gest milá

služba Glyssme, co ona o své milé matce swaté Anně gednomu člowěkowi řekla, který welikou pobožnosti swětival swátek swaté Anny a obzwláštní pobožnosti jí ctíwal. Ona před smrtí geho gemu se ukázala a takto mu řekla: Žes pobožně matku mou swatou Annu ctíl a swátek gegí nábožně swětíl, toto udělám: Běhlo zamřu, abys se do něho nedostal. Widíš čtenáři, gať malou službou onen člowěk weliké dobré sobě získal, totiž, že Pannu Marii před smrtí swou widěl a byl ugíštěn o swém wěčném spasení.

Byla také gedna žena pobožná, která fleagie na kolena před obrazem Panny Marie, jí uabožně pozdrawowala a ctíla. Té ženě času gednoho Panna Maria se zgewíla a řekla: Tibi se mně twá pobožnost, ale také by se mně líbilo, kdybys swatou Annu, matku mou ctíla a pozdrawowala. Odpowěděla žena: o Panno důstogná, rada bych to udělala, kdybych wěděla, gake by se jí pozdrawení líbilo. Řekla Panna Maria: Když budeš říkati Zdráwas Maria, to angelské pozdrawení a přigdeš na ty slowa: Požehnany plod žiwota twého Ježíš Kristus, tyto slowa přidáš: A požehnana buď swatá Anna, matka twá, z které bez posskwrny tělo twé panenské wyšlo, a potom ostatek pozdrawení angelského říkati budeš: Swatá Maria, matko Boží, pros za nás rc.

Co se kŕne swatého Jofesa pěstouna Krista Panu, ženicha panického Blahoslavené Panny Marie a opatrovníka, nacházím napsano, že welebný pater Balthasar Alvarez Provincial S. J. Provinc. Tolet před smrtí svou se přiznal před gistými osobami, že ho Panna Maria napomenula, aby swatého Jofesa w weliké wážnosti měl a ctíl a obzwláštŕní pobožnosti swátek geho swětil

To také sobě oznámeno měla swatá Marketa Kortonenská od samého Krista Pana, který gi takto řekl: Prosim tě, abys každého dne činila obzwláštŕní uctivost ku chwale Blahoslavené Panně Marii a swatému Jozefowi, negwěrněgšŕmu pěstounowi mému. Powaz čtenáři těchto Krista Pana slow: Prosim tě, abys každého dne obzwláštŕní pobožnosti ctíla swatého Jofesa. Zdaliž nemohl říci: Boroučím, abys mého negmilegšŕho pěstouna ctíla? ale neřekl tak, než řekl prosím, abys poznal člowěče, gať Pan Kristus sam miluge swého swatého pěstouna Jofesa a gať toho žádostiw gest, aby ho wšŕickni wěrní ctíli, milowali, chwálili a swátek s obzwláštŕní pobožnosti swětili. Ale gestli máme a budeme ctíti swatého Jofesa a swatou Annu, nepomigegme swatého, Joachyma, swaté Anny manžela, Blahoslavené Panny Marie otce, Krista Pana podle člowěčenstwi děda, geho tehdy tolikěž w uctivosti mēgme a pozdrawugme.

Paprssleť sedmý.

To gest naučení sedmé, Pannu Marii ctiti postem před gegi swátky, a w den sobotni se postiti, aneb ginou pobožnosti uctiti gi k počestnosti, gať kdo z nás může.

Den sobotni od cirkwe swaté katolické hned od starodáwna gest Panně Marii, matce Boží obzwláštne oddaný, gaťo den pátkowý Kristu Panu ukřižowanému, kteréhožto dne magi sobě křesťané obzwláštne rozgimati umučení geho na křiži a swé od wěčného zatracení wykoupení. Tak i w sobotu Pannu Marii magi obzwláštne ctiti, gaťožto matku Pana Krista a swou welikou n Pana Boha orodownici. Na čest gegi w sobotni den mnozi křesťané wšeligakou pobožnost konagi, gaťo modlitby obzwláštni, na paterkách řikani, almužny rozdáwaní, písni swatých spiwani ic. a někteří i postem gi toho dne sobotního ctiwagi. Gať se pať to Panně Marii libi a gať weliká toho sobotního postu odplata býwá, aneb zasloužená býti může, z některých hystorií ukazati teď minim.

Pisse Pelbartus de Temesvar w swé gedné knize o Panně Marii sepsané, že gedem petrowstý, morawstým gazykem zbogniť aneb zbogničky

hegtman byl fdes widěl, gať wdowa gedna chudobná, ale pobožná s swými dcerami w den sobotni se pěkně Panu Bohu modlila a Blahoslavenou Pannu Marii ctíla a chwálila a toho dne se i s dcerkami swými postila, i diwil se tomu a ptal za příčinu. Zemuž ona odpověděla, že to pro to dělá a každou sobotu se postiwá k poctivosti Rodičky Boží, že slyšela od duchowních lidí, že takovým lidem Panna Maria uprosí na swém Synu Kristu Panu, aby bez swatě zpovědi w hříšcích nezemřeli, a aby věčně zatraceni nebýli, ale zpověď swatou wykonage, věčného spasení došli. To on uslyšic, umínil se také tak zachowat a hned se zaslíbil Panu Bohu a Panně Marii, že w každou sobotu se postiti bude k gegi poctivosti; a skutkem tak zachowal. Po několik letech byl polapen a bez meškání sťat. Tu hned byl spatřen i uslyšen welmi weliký zázrak. Nebo hlawa sťatá křičela a hlasitě wolala: Zpovědi žádám, zpovědi žádám. Přiveďte mně zpovědníka. Po diwili se wšickni tomu křiku a uradice se, dali zawolat zpovědníka. Ten fdyž přišel, hlavu k tělu položil a ptal se na příčinu takového wolání, zpovědi žádání a proč by nemohl umříti. Na tu otázku sťatý hegtman zbognický odpověděl: Hned te chwile gať gsem sťat byl, pohořowě byli ďabli, aby mou duši do věkła wzali a wtáhli, ale Blahoslavená Panna Rodička

Boží nedala mně umřítí, dokud bych se hříchům
mých náležitě před duchovním otcem nemyznal
a rozhřešení nedostal. Příčinu také tak veliké
milosti oznámil, gať totiž toho dobrodini zaslou-
žil, kdž pověděl, gať od gedné wdowy naučen
bhl, aby sobotni den w rážnosti měl pro Ban-
nu Marii a postil se, to že dělaval. A to
oznamíc, hříchům se myznagíc a rozhřešení do-
stanouc umřel a tak zatracení věčného usšel.
Tuto hystorii gsem wypsal z malé knížky Maria
agonizant Mater řečené Prax 12 Exemp. 11.
Neb gsem Belbartové knihy, Stellarum řečené,
nikdy newiděl.

Divná tato hystorie gest a ukazuje welkou
milost Banny Marie tomu zbognickému hegtma-
nowi prokázanou. Ale slyšme gestě diwněg-
ši o giném těž zbognikowi prokázanou: Bhl
něgaký wogáf z wogny propouštěný, který ne-
wěda, gať sobě žiwosti dobýwat, neb řemesla
žadného neuměl a žebratí se styděl, dal se na
zbognictwi a zasedagíc w lesích lidi obíral a z
té loupeže se živil. Měl pat manželsku, dobrou
ženu a pobožnou, která ho od těch zlych činůw
často odwaděla, ale wšse nadarmo, neb gi po-
slechnout nechtěl. Naposledy toto na něm wy-
prošila aby Bannu Marii Rodičku Boží neg-
swětégši we veliké poctiwosti měl a aby angel-
ským pozdrawením Zdráwas Maria, gi často
ctil a pozdrawowal. A aby žádného kostela ne-

minul, podle kterého by šel, aby se w něm neměl zastavit a tam kleknouc na kolena před obrazem Panny Marie Panu Bohu se pomodlil a Pannu Marii pozdravil. Dale namluvila ho na to, aby se w každou sobotu k poctivosti Panny Marie posíl, že tím způsobem spasení věčného své duše bude moct nabyt, skrz přimluvu Rodičky Boží. Poslechl ten zbogník dobré rady a tak za několik let dělal. I přihodilo se, že běžíc podle gednoho kostela a po loupeži dychtic. minul ho a nezastavil se, ale hned se upamatoval a wrátic se spátkem, wšel do kostela i widěl tam obrazy Pana Krista a Panny Marie na oltáři a kleknouc na kolena modlil se, gať byl od své manželky naučen. A když se modlil, widěl, že obraz Krista Pana krwi se welice potil, tať že potučkové té krwe na klin Panny Marie tekly a ulekše se, promluvil k Panně Marii takto: O Panno Maria! Kdo to twému Synáčkowi udělal? Promluwila z obrazu toho Panna Maria a odpowěděla gemu: Těš to udělal a gini tobě podobni twrdosšigni a nekagici hřišníci, kteří zuowu tržujete Syna mého, gať někdy dávno židi ukrizowali a zranili. Tu zbogník ten hned na sebe lepši úmysl wzal a takto řekl: O matko milosrdenstwi! přimluw se za mně u Synčka twého. W tom čas Panna Maria takto k němu řekla: Wy lidé hřišní a nekagici twrdosšigni a

bezbožní nazýváte mne matku milosrdenství a děláte mne matku bídy vášními hříchy a nepravostmi. Slyšíc to zbognit ten, gestě se wic ulekl a zvolal: Rozpomeň se, o Panno! žeš orodownice hříšníkům. Těmi slovy pohnutá Blahoslavená Panna Maria přimlouvala se k Synáčkovi svému, aby tomu hříšníkovi geho hříchy odpustiti ráčil, ale on nechtěl. Prosila po druhé i po třetí, a on předce nechtěl. Potom zřadila Panna Maria z klína svého Synáčka Pana Krista a kleknouc před nim na kolena prosila ho zařikávic se, že newstane od modlitby, až milost tomu hříšníkovi wyproší. Tu se teprw obměčil Pan Kristus, wstáti gi welel a hříšníkovi tomu poroučil, aby k němu přistoupil a rany geho libal; udělal on tak, a hle, po každém polibení gedna každá rana Krista Pana se hned zahogila. To on tdyž widěl, byl nad tím welmi potěšen, magic nádegi, že genu také hříchowé gsou odpustění. Potom pak zanechaje zlého žiwobýti, s powolením své manželky dal se do kláštera a byl mnichem pobožným a fagicim.

Ještě diwněgši příklad nacházim, gať giný petrowský aneb zbognit a giných lonpežníkůw wrchni hegtmann, welikou milost u Pana Boha strz přimlouwu Bl. P Marie, který sobotni den postem a warowáním od zlych činůw, ctil k pochwale a cti Panny Marie. O tom piše Cäsarius takto: Byl w tirolské zemi někdy neda-

leho města Trventu geden loupežník petrowský, který mnohé lidi obírával a těch, kteří se mu bránili, mordovával. Ten dne gednoho chytil mnicha, domnívaje se, že u něho peníze nagde a sobě ge vezme i poručil mu z pohruškou, aby za nim šel bez meškání i wedl ho do své chaloupky, kterou w těch lesích mel. Šel za nim řečený mnich a myslil, zdaliby mohl toho loupežníka na pokání a na cestu spasení obrátit a tak dussi gehu Panu Bohu získát. Ptal se ho tehdy pěknými slovy: Pane, gaky gest obchod wasseho života? A on odpověděl: Tak žiw gsem nic dobrého nebyl a wždycky gsem zle děl, tomu gsem gen mohl. Řekl mnich: Což pak o wassi dussi se nestarate, aby ta na wěčné wěky pro wasse zlé činy zatracená nebyla? Odpověděl loupežník: Tak mnoho ga o mou dussi dbám, gať kterékoliw howado, neb wim, že má dusse na zatracení gde. Řekl mnich: Co kdybych gá wám pane dobrou radu dal a cestu snadnou ukázal, gabyšte mohl k spasení wěčnému přivésti dussi wassi, chtěl-li byste mně poslechnout? Odpověděl on: Tak gest, to také udělám. Tu mnich řekl: Já wám Pane toto radim: Poszte se geden den který koliw w tyhodni k poctivosti Blahoslawené Boží Rodičky Panny Marie, a toho dne žádnému neublížugte a hřichu každého se warugte, budete mit nádegi, že ona wám wyprosí milost u Synáčka swého.

Pana Krista. Odpověděl loupežník: To já také udělám a od té chvíle se zašlibuji, že to splním a zachovám. Vymolil sobě tehdy podle rady toho mnicha den sobotní a toho dne se postíval zouplna; k tomu nic žádného neobíral v ten den, ani nemordoval a když geho towarýssi někoho chytíli a obrat aneb zabit chtěli, on jim zbraňoval a nedopustil žádnému ublížit. V tom se bylo přihodilo, že byli z města Tryentu vyslali lid zbroguň na ty loupežníky, aby ge zgímali. Chytíli tehdy toho loupežníka, neb on pro uctění dne sobotního, Panně Marii oddaného ani zbroge při sobě neměl ani se bránit nechtěl, než dal se vzít. Přiveden gsouc do města Tryentu na smrt bez meškání byl odsouzen, ale dano bylo mu na vůli, aby se hříchů svých spowídal, že mu přivedou otce duchovního. Ale on odpověděl: Všickni gsie křesťané, vám všem se teď spowídati budu, co gsém kolíw zlého gať žím spáchal; i wyznal se před všeckóm lidem přítomným hříchů svých s velikou skrousseností a s želením gich a pláčem, potom byl škat a do země zakopan. V noci pak strážni brány města toho widěli, že přišlo pět krásných paní s velikou gasností k tomu místu, kde byl zakopán a to tělo geho wygaly z země a hlavu k křku přiložily a položily ho na mary a drahým přikrovem přikryly a swice rozžely a čtyry z nich nesly ho na marach k

braně města a patá pani nad giné gasněgssi a slawněgssi slla za marami tež ze swíci rozžetou. Když pak k bráně přišly, ta pani patá zawolala na stražne města, aby šli k biskupowi a gemu oznámili, aby to tělo w kostele slawně pochowali a řekla, gá gsem matka Boží Panna Maria; tento pak od was šlatý gest služebník můg. Ššli pak biskup nebude chtiti geho w kostele pochovat, rcete gemu, že trestání Božího neugde a tak se ty pani stratily, toho těla na marách nechálice. I s předrahým oným přitřowem. Strážní bogice se, aby to snad něgake mámeni nebylo ani slowem se ozwat nesměli. ale rano hned šli k biskupowi a gemu co widěli a slyšeli, oznáměli. Wyšel za město biskup z množstwím lidu a nagdouc tam státi marn, odkryl přikrop a widěl hlavu přirostlou k tělu toho šlatého loupežníka a pohleděw na přikrow, widěl že byl diwným a překrásným dílem udělaný, gať by ho žádná ruka lidská udělati nemohla, pročez to tělo slawně w kostele pochowati dal.

Alle slyšme wic, gať ti kteri den sobotní Blahoslawené Panně oddaní šutkem něgakým dobrým, aneb modlitbami pobožnými uctiti se snáží, libi se Panně Marii a že záplatu welítou dostawagi, poznáme z této hystorie. Dwa duchowní šli cestou kam potřeba gegich nutila, Přišli w den sobotní do gednoho kostela, Panu

Bohu pod titulem Panny Marie posvěceného, který již od kacířův byl splundrowaný i odpocívali w něm, Řekl geden k druhému: Hle, sobota gest den Blahoslavené Panně Marii oddaný a času gestě gest dost, aby geden z nás mšši swatou před polednem odsloužil a tak tou přejswatou oběti Pana Boha a Pannu Marii uctil; wšak mame s sebou wšsecty věci ke mšši swaté potřebné. Sloužil tehdy geden mšši swatou a hle nenadale tam kacíři přišli a kněze toho od oltáře odtrhli a hned mu gazyk od kolen uřezali, aby wic mše swaté sloužit nemohl a tak ho odesli. Po odgiti kacířův druhý duchovní toho raněného pracně do blízkého kláštera Kluniacenského dowedl a mnichům k opatrowání odwedl, oznámic jim, co se mu stalo, od toho a proč, kteřížto přigali ho wděčně, politowali třimdy geho, žlosti kacířské se podiwili a o něho peči měli, neb ho dobře znali a wšeligatou lásku a pohodli mu proukazowali. Když pak bylo na wigilii třech králův, ten raněný kněz bez gazyka měl welikou chuť wstáti a do kostela na gitrni o půl noci giti, neb měl welikou nádegi, že ho tam Panna Maria pozdrawi a zatloukl na toho mnicha, který mu sloužil a nálezsti mu dával, aby ho do kostela dowedl a před oltářem Panny Marie posadil. Nechtěl ten mnich, mluwic, žeby zima tuhá byla nemocným lidem škodná, ale nemocný předce

prošil, aby do kostela domeden byl. Stalo se tehdy tak a posazen gsouc před oltářem Panny Marie welice gi prošil za uzdrawení a po malé chwili byl wyslyssen, neb Blahosláwená Panna Maria při něm se postavila a takto k němu promluwila: Poněwadž pro wiru Syna mého a pro česť mně učiněnou, gazyka twého gší zba- wen, hle gá nowý gazyk tobě nawracugi. Dte- wři tehdy ústa twá. To když udělal, Blahosla- wená Panna prsty swými swatými gazyk gemu do úst wstawila a k kořenu gazyka prwního při- pogila a přihogila a hned od očí geho se stra- tila. On diwic se s welikou radostí tomu do- brodini přediwnému a welikému, aby zohledal, zdali bude moct tím darowaným gazykem mluwit, hned začal hlasitě chwáliti Pana Boha a Pan- nu Marii pozdrawením angelským a říkal Zdrá- was Marii milosti Boží plná rc. To slyssic mnissi, kteří w kostele byli na gitěni, diwili se welmi a běželi k němu, aby se wyzwěděli, zdali ge to geho hlas a on-li to mluwi, aneb kdo giný i dowěděli se že on a že Blahoslawená Panna Maria gemu gazyk nowý do úst wsadi- la, od něho slysseli ano i widěli ten gazyk no- wý i diwiši se a Pana Boha chwalili a Pan- nu Marii zwelebowali pro takowý zážrak. Ten pak kněz, aby Panu Bohu a Panně Marii wděčným byl, w tom kláštěře dočud žiw byl, zůstal a Panu Bohu i Panně Marii děkowal

a tím gazpkem sobě daným ge chwálil. Že pak se Blahoslavené Panně Marii libí, aby den sobotní gi oddán byl, ne powěrečně gať selský lid hloupý dělá a od práce negať se zdržuge, domníwagic se, žeby to hřichem bylo a swěho faraje, když ge od powěr zachowání odwádi, slyšet nechce; ale nábožně uctěn byl, ona to sama zázrať nětteriými ukázala, když totiž na den sobotní aneb té noci na sobotu, gasnosti z nebe sstupugici patrně ukazowala. Mezi ginými příklady tento následugici oznámím, nad giné diwněgssi.

Pisse welebný pater Gumpenberg, že w Španielské zemi Kotalonia, na hoře příkré, Mons Serratus řečené, bydlel muž geden swatý, Jan Guarinus poustewník. Toho ďabel welikou chytrostí oklamal a do dvou hřichůw smrtedlných přiwedl, totiž že gednoho hraběte dcerku, tam gemu přiwedenou od otce gegiho a od přátelůw aby ďabla z ni wypudil a tam do dewatého dne zanechanou samotnou, aby se w pobožnosti cwičila, zlehčil a potom nožem zabil, frť gi podřezaw a to z náwodu ďabelského a tam w swé chalupce zakopal. Potom poznawšic, gať těžce zhřešil, tak toho želel, že se wyslowit nemůže. Putowal tehdy do Řima a samému papeži hřichůw swých se zpowídal. Papež swatý dagic mu rozhřešení, uložil mu pokutu za ty hřichy, aby sedm let gaťo giné howado čtwermo chodil

a do nebe nehleděl, trávu a zeměské bíliny za pokrm měl a vodu za nápoj a to tak dlouho, až by malé dítě promluvílo a oznámilo, že již mu Pan Bůh hříchů odpustil. Přigal pokorně Jan Guarin tu pokutu a plnil ji poslušně a náležitě, ustavičně, že nezelegie hříchů svých a oplakavagie, negwie newinně krve panenky, kterou zabil. Až po sedmi letech od služebníkům a myslivcům toho hraběte, otce one panenky, chycen byl w lese, wšfechen k medvědomi aneb divimužowi ne k člověkowi podobný, neb šfaty z něho radly a on wšfechen ochlnpatěl. W tom pak když ten Jan Guartin pokání w lesích, tak gať gsem powěděl, činil, nad tím místem, kde byla dcera onoho hraběte zatopená, šstupowaly světla z nebe nočním časem a byly widávané mnohokrát od pastýřům a to w sobotu negwie. I divili se tomu, newěda co by to znamenalo, oznámili to farářowi swému, on tam šfel a špatřil to také po několikrát a když i on newěděl, co by to znamenalo, oznámil biskupowi. Biskup tam doslal lidi rozumně a hodnowěrně, aby tu wěc wyskouwali a gemu spráwu náležitou dali. Stalo se, že i oni po tři soboty to tež widěli. Šel tehdy tam osobně biskup z mnohým lidem na tu horu a nassel w té Janowé chalupce již pusté obraz Panny Marie, kterého tam byl Jan odesfel a porozuměl, že pro ten obraz ty světla z nebe šstupowaly i poroučel geg wžit a do to-

stela fárního pod tou horou ležícího, donest. Ale
gať geg donesli k dveřím, na to místo, kde by-
la zatopaná hraběcí dcerka, nemohli nim ani
hnouti, tak těžkým geg Panna Maria udělala.
Porozuměl biskup, že tam chce býti na tom místě
Panna Maria ctěná i poručil ho tam nechat a
kapličku nad nim postavit a stalo se tak. Zatím
tdyž pat Jan Guarin, gať oznámeno gest, byl
chycen od myslivcům w lese a k hraběti, otcí
oné dcerky zabité od něho přiveden, byl k weli-
kému podívení a divadlu, nebo nepoznal žádný
aby člověk byl, ale měli za to, že gest divně a
od věkůw newidané zvíře, faunus, divný muž.
Času pat gednoho tdyž ten hrabě u sebe měl
mnoho panůw, poručil to zvíře, aby se na něj
podíwali a co by to za zvíře bylo, hádali. Pří-
veden byl Jan a přišla tam také chuma, která
synáčka toho gistého hraběte, dělatko tři měsíce
staré nosila, aby se také podíwala. A to dítě
promluwilo hlasitě, až wšickni slyšeli a porozu-
měli; Wstaň bratře Jene Guarime, nebo Pan
Bůh odpustil tobě hřích twůg. To powěděw dítě
umlklo a nemluwilo až do swého času. Podí-
wili se wšickni, že to dítě tak wslowně mluwilo
a toho bratrem nazwalo a že mu giž hřích gest
od Pana Boha odpustěn. Ale wic se díwili,
tdyž to zvíře (Jan) pracně se zdwihá od země
na nohy a zdwihše ruce a oči k nebi, Panu
Bohu s srdečnou horlívostí pokorně děkuje, že

giž toho hřichu před sedmi lety spachaného dostal odpustění. Potom padl k nohám hraběti a co s jeho dcerkou před sedmi lety udělal, wyznal se, krku svého podával jeho wuli, aby ho zas mečem zabil a dcery se pomstil po své wuli, gemu se podával. Díwil se ten hrabě welice a wšickni gini, kdž widěli, že to neni neznámé zvíře, ale člověk pokání za hřichy své tak činící. Ale ten hrabě řekl: Poněwadž Bůh tobě giž odpustil, gať gsem sám slyšel z úst mého dítěte, proč bych ga trestal a mstil se? Ach dobrý člověče! Pokání welmi weliké gfi wykonal a to až k podiwení. Obleč se do šatůw, ať wime žeš člověk a pogď před nami a ukaž, kdes mou dcerku zakopal, ať gi w giném místě poswatném zakopáme, neb zahynula newinně. Šel tehdy Guarin a nagdouc na tom místě kapličku, díwil se, wšak pamatugic se, trefil na to místo, kde byla dcerka zakopaná a kopati kazal. A kdž se gi dokopali, tuť zážrať gessťe diwněgffi: Wstala ta dcerka žiwá a zdrawá, pěkná a čerwená a krom že znamení na krku měla, gať byla nožem zapichnuta. Ptali se gi, gať tam mohla tolik let žiwá byt? Odpowěděla: Panna Maria, proto, že gsem gi za žiwobyti welice ctíla a milowala, žiwot mně zas, který gsem newinně stratíla, nawrátíla a každého dne se mne přicházela a gidla i píti mně donassela a nedopustíla, abych w té zemi udu-

sena byla, ano i potěšovala mne a obveselovala. Potom pak nechtěla k otci svému git, ale tam poručila klášter panenský stavět a tam w něm zůstala a Panu Bohu i Panně Marii sloužila nábožně a swatě, dokud živa byla.

Podív se každý člověče ne gednomu z této hystorie ale několikerém:

Neprvé, gať ďabel welmi chytře podvádí lidi duchowních a k hříchu přivádí, gať se na swatém muži Janowi Guarinowi spatřilo, odkudž prosím was mili čtenáři, kdykoliv by gste widěli aneb slyšeli, že některý duchowni člověk do hříchu upadl, neposmiwegte se, nezhoršugte se, nepomlouwegte ho, neosflivte ho sobě proto.

Ďabel ho chytře oflámá a k tomu přivedl. Zdalíž gste nikdy neslyšeli, že ďabel daleko wic se snáží o to, aby duchowniho člověka polapil, než swětstého a tak pád duchowních wic gest politování hoden, než posuzování aneb trestání.

Druhé, widíme z této hystorie, gať Blahoslavená Panna Marie sobotni den sobě libuge, poněwadž nad onym místem a tam od Jana Guarina zanechaným obrazem swětla z nebe zstupowaly, negwic w noci na dni sobotni a tak se gi libi, když my w den sobotni gi ctíme a pěkně pozdrawugeme.

Třetí, podiwte se, gaťe pokání Jan Guarin konal. Samému papeži w Římě se spo-

widal, rozhřesseni od něho dostal a předce sedm let weliké a nám newidané pokání tonal, gačo howado čtwermo chodil a trawu za pokrm měl a wodu za nápoj, a to tak dlouho, až zazračně malé pacholatko promluwilo a hřichůw odpustěni mu oznámilo. A my hřissnici, wo welikých hřissich, sotwa že se duchownimu otcu wyznáme a to gessťe s malou litosťi a želením swých hřichůw máme za to, že nám giž Pan Bůh wssěčko hned odpustil. A co wic, kdo takowou pokutu chce nešť nyní za hřichy swé, gačo Jan Guarin, byl pak daleko wic a wětšich hřichůw se dopustil, než on? A když se na onen druhý swět dostaneme, což diwný soud Boží uhlídáme, ginat než o něm nyní musíme!

Čtwrte, podiw se. čtenáři, gač byl potorný Jan Guarin, když ho ži howado měli, gač s howadem s nim nakladali, tahali sem i tam, bili, w chlewě, w smradě zawirali, pomýge a kosti za pokrm dávali, přigimal to trpěliwě, aniž se ozwal. O welika trpěliwost! a welikě tu podiwu snášseni pokuty za dwa toliko hřichy a to tu kterým z ďabelské chytrosťi přiweden byl.

Bátě, podiw se dobrotiwosti Błahoslawené Panny Marie a gegi weliké moci, že ona tu dcerku zabitou, k žiwotu, tam pod zemí ležici zas přiwedla a ranu gegi smrtnou zhogila. Potom přes sedm let gi žiwila pokrmem a nápojem a zadušit se gi pod zemí nedala. Ano gi tam

potěšovala a každý den navštěvovala proto, že ta dcera vzděchy milovala Blahoslavenou Panu Marii, ctíla a nábožně pozdravovala.

Šesté, vidíme, že Pan Bůh někdy nechá padnout člověka swatého a spravedlivého do hříchu a že zaš pokání geho přigimá a svou swatou milost zaš mu uawracnge. A to čini Pan Bůh pro tyto přičiny, aby ten swatý člověk snad w pychu se nepozdwihl a tak pro pychu věčně nezahynul. Druhé, aby se gínym napomenuti dalo, aby stali pozorně w bážni Boží a aby nezapomínalo na to, co píse apostol swatý Pawel: Kdo se domníwá, že stogi w dobrém, nechť na sebe pozor má, aby nepadl do hříchu a snad nikdy nepowstal. Třetí, aby sobě každý člověk z takowých horlivě tagicich bral příklad a gestli padl do hříchů, aby gich w pokání a pokutowání následowal.

Sedmé, podiwme se Božské opatrnosti, že on umí a může ze zlého dobré udělat. Gle, ono místo, na kterým Jan Guarin zhřessil, oslawil Pan Bůh negprwé gasnostmi swětél z nebe, potom zážračným dcerý zabité z mrtwých wzkříšením a tam gi pod zemi žiwením za sedm let a zachowaním, potom obrazem zážračným Panny Marie. A od toho času ten obraz zážračný tam zůstává pod opatrowáním mnichů Benediktinůw a do dneška se tam konává mnoho welikých zážrakůw. Tak Pan Bůh umí zlou

wěc w dobrou obrátit. A tak ta gedna hysto-
rye gest nám k mnohemu podiweni a naučení.

Paprssleř osmý.

To gest naučení osmé, gak Blahosl. Pannu
Marii máme gestě ctiti, totiž na swatá gegi
mista putowati a tam pobožnost náležitou
wykonáwati.

Mezi ginými službami, kterými lidé po-
božni cti Blahoslawenou Rodičku Boží, gest
putowání na swatá gegi místa, které ona sobě
zwolila a oblibila a mnohými zářafy a milost-
mi ozdobila. Že sobě pak ona gisté místa sama
zwolila, kde se gi měly kostely neb kaple sta-
wěti, o mnohých se to čte w knize Atlas Mari-
anus řečené, sepsané od welebného patera Gump-
penberga S. J. řeholníka, ano i o nassich mi-
stech zde w Morawě, totiž w Tuřanech a na
Wranowě, o tom máme gistou od předkůw na-
ssich sprawu. Putowati tehdy na takowé místa,
gest swatá wěc a Panně Marii přigemná a
ona to milostmi obzwlášttnými potwzuge.

Brwni, že o swě pobožné poutníkŭ má peči,
aby se gim nic zlého nestalo, ale w dobrém
zdrami aby swou pobožnost wykonali, domu se

šťastně navratili. Nebo gestli sám Pan Bůh připoměděl, že těm, kteri by za starého zákona byli na jeho rozkaz putovali do Jeruzaléma, nic se stati zlého nemělo, ani domům gegich, ani hospodářstvi; gať o tom psano stogi w druhé knize Mojšissowě w kap. 34: Třikrát w roce ukázowati se bude wšsechno mužské pohlawi twě před obličegem wšsemohoucího Pana Boha. Žádnýl oukladůw činiti nebude zemi twě, tdyž budeš wšstupowati a ukázowati se před obličegem Pana Boha twého, třikráte w roce. Když toho Pan Bůh tať zaslíbil dawnému onomu lidu, že strz swé swaté ángely opatrowali, gať poutníky, tať gegich domy a hospodářstwi bude, tím spůsobem Blahosl. P. Maria bude opatrowati swé poutníky, kteri by z pouhé pobožnosti putowali na swatá gegi místa. Příklad toho diwno pisse pater Gumpenberg:

Když leta Paně 1500 gať z welikého města Mesiny w Sicilii, tať z giných mnohých míst bylo se zesslo na pouť mnoho lidu wšseligakeho do gedného kostela Bl. P. Marie blíž moře ležícího a ti lide nenadagic se žádného nebezpečensstwi w poli, mezi winnicemi, jem a tam daleko od města Mesiny w noci odpočiwali a spali, w tom nenadale připlawili se tam turci, loupežnici. Z počatku štěstí gin hloužilo, nebo u břehu mořského chytili dwou mládenců křesťanských, kteri na malé lodce ryby

lapali a gich se ptali, gať gest na ostrowě Si-
cilii a gsou li tam lidé kde snadněť žagimáni.
A bitim i trápenim ge přinutili, až gim powě-
děli, že tam wssude welikě množstwí lidu leží a
spi, po poli a mezi winnicemi a mezi nimi že
gsou někteří bohati měšťané z města Mesiny.
To slyšíc turci, wyskočili na zem a běželi tych
lidí lapat a swazowat, aby ge do turek a do
wězení s sebou wzali. A gať se tam přibli-
žili, mimo swou naděgi, widěli welikě wogsto
pěšihó i gizdněho lidu, a hotowí gsou s nepří-
telem se potýkat a geg zahnat. Slyšeli táťe
troubeni wogenské a bubnowani, čehož se pře-
náravně uleťše, rychle utíkali k moři a k lodí
swé, co negrchlegi mohli. Tu se na tw dwa
mladence hněwem rozlititi, gaťo bý od nich pod-
wedeni byli, prawic, že tam wogsta žádněho
neni i chtěli ty mladence ufrutně zamordowat.
W tom pať, řdnž se s těmi mládenci po moři
plawili, připadli na ně na swých lodích Mal-
tegští rytíři a ge wsecky zagali a tať od oných
dwou mladencůw wygeweno bylo, co turkům
Panna Maria widěti dala a gať gim uťaza-
nim strz swatá angely welikěho wogsta strachu
nahnala a ge odstrassila, aby poutnici gegi za-
chowani byli. Tu widime, že Panna Maria
měla veči o swé pobožné poutničky.

Druhě, poutníkům swym P. Maria proka-
zuge swou milost, že gim wsseligatě dobrodiní

tam na pouti na swých swatých místech uděluje; a tak gať Pan Kristus sám o sobě řekl a swatému Janowi křtiteli oznámiti poručil: Idouce zvěstujte Janowi co gste slyšseli a widěli, slepi widi, kulhawi chodi, malomocni se čisti, hlussi slyssi, mrtwi z mrtwých wstáwagi, chudým se ewangelium zvěstuge. Co prawim o sobě, Pan Kristus řekl, to teř o Panně Marii řečeno býti má, že na gegich swatých místech slepi zrak nabýwagi, hlussi slechu dostáwagi, kulháwi chodu dobrého dostáwagi, malomocni se čisti, ano i mrtwi z mrtwých wstáwagi u zážračných obrazů Bl. P. Marie a giným rozličně nemocným zdrawi se nawracuge, němým také gazkytý rozvážané býwagi, gať o tom piše Gumpenberg. A co wic, upřimně kagicim a za hřichy pokáni činicim odpustění chřichům se uděluje a milosti Boží dosáhnouti nádege se dáwa. Chudým a wšsem spolu i bohatým swatě ewangelium a slowo Boží a Krista Pana a Blahosl. P. Marie chwaly se tam ohlássugi. Jak zdrawi nabýwagi u takowých zážračných P. Marie obrazů pobožni poutníci máme hystori mnoho, ano i u naš na Morawě, gaťo w Tuřanech, we Branowě, we Řitínách a ginde.

Třeti dobrodini, že mnozi z takowých pouti nawracugi se s welikým potěšením swých dussi, tak, že sobě dětugi, že se také na ty swatě místa wyprawili a pobožnost že tam wyfo-

nali. To sobě rozvažugic mnozi, i ti negwš-
ssi panowé a swěta potentatowé, na swatá místa
welmi nábožně putowali, gačo slawne a swaté
paměti cisař Ferdinand toho gměna druhý do
Maria Celle, do Lorety, do Etynfu rc. i neg-
oswiceněgssi cisař Leopold do Maria Celle, Etyn-
fu, Nykolsburku rc. putowati ráčil.

Alle tuto štetřiti sluffi, gač se magi pout-
nici chowati na swatých poutích, totiž, aby tam
šlli s oumyslem dobrým, pro čest a slawu Boží
a gměna Bl. P. Marie zwelebení a gi na těch
místech uctění a pozdrawení i swým duffem na
spasení. Kdoby tam putowal z kratochwile, z
wšfetečnosti, aby něco nowého widěl aneb slyšfel,
ten by se duchowního užítku zbawil; kdoby pak
zlym oumyslem něco zlého proměšt aneb krášt,
anebo aby se tam dobře napil, ten a takowý,
mělby hřích a nebyl by hoden na ty swaté mi-
sta přigit ani z nich se nawrátit.

Druhé, když se takowá pouť koná w neděli
neb w swátek zaswěcený, aby každý poutník mšši
swatou slyšfel, ginač kdoby tam byl a sem a
tam chodil, aneb w trčmě seděl, mšfe swaté by
neslyšfel, měl by smrtedlný hřích, že w takowý
den mšfe swaté neslyšfel, moha gi slyšfet a ma-
gic gich tam dost.

Třetí, dati pozor, aby se každý poutník
warowal hříchů a příležitosti k hřešení a tak
aby každé pohlaví zwlášfel šlo, mužské zwlášfel,

ženské také tak, a w hospodách na noclehu aby tak podobně se stalo a šetrnosti a stydlivosti na paměti mělo.

Otvře, aby tam každý poutník, dočud možno, k swaté spovědi šel, swých hříchůw se wyznal a za ně kal, potom k stolu Panně přistoupil a Pana Boha swého pobožně přigal, ne šlogic na nohách, gať mnozi dělají, ale klečíc na kolenách, netlačíc se walně, ale pomolně a nábožně, tak, by každý od swatých míst se nawrátíl ospravedlněn do přibytku swého, neginať, než gať onen publikán někdegšši řagici z kostela Jeruzalemského se nawrátíl ospravedlněn do domu swého. Lukáš w kap. 18.

Paté, toto šetríti, že kdokoliw Panu Bohu a Bl. Panně Marii sľibugeš putowání na ktere koliw swaté místo, aby to splnil, neb lépe geť nesľibowat, než sľiby žanedbawat, dlouho odkládat aneb došonce žanedbat a mohlo by ti to k hřichu býti. Slyš, co sám Pan Bůh o tom mluwí w 5. knize Mogžissowě w kap. 25: Když něco sľibiš Panu Bohu swému, nebuděš mešťkati splniti, nebo požáda toho Pan Bůh twůg; a pakli budeš mešťkati, počtenoť bude za hřich. Jestliže pak nebudeš chtiti sľibiti, bez hřichu budeš. Ale což gednou wyšlo z úst twých, wilen budeš toho, abyš splnil to, gaťojs sľibil Panu Bohu swému a dobrowolně sám swými ústy mluwil. Tak sám Pan Bůh

napomíná o plnění slibů. Ale slyšme Šalouna jak o tom mluví: Slibil-li někdo Bohu, neprodliweg splniti, neboť nelibi se genu nevěrné a nemoudré slibování, ale cožkoli slibiš, splň, nebo mnohém jest lepší neslibovati, nežli sliby nesplniti.

Nacházím o tom hystorii takovou: Dvě ženy w šwycarské zemi zaslíbily se spolu putovati na gedno swaté místo Panny Marie. A kdýž pro domaci wšeligatě zaneprázdnění a někdy pro nečasť tam se wyprawiti odkládaly, w tom gedna z nich umřela. Druhá pak dočká-gie času příhodného, putowala sama a hle na cestě přitowarýšila se k ní jakás neznáma žena a řekla, že také tam na to iraté místo putuje. Kdýž pak pouť wykonaly a domu se nawracely a zas na to místo přišly kde se prvé byly sešly, řekla ta neznámá: Hle, já jsem sousedka twá, která jsem slíbila putovat s tebou na to swaté místo a že jsem smrti zachwácená toho slibu nemykonala, musela jsem w očistci tak dlouho býti, až jsem ta tam šla a nyní hle již upřímo do nebe gdu; i widěla gi ta poutnice, že s velikou gajností šla ta duše do nebe. S tom píše Gumpenberg Cent. 4 Atlant. Imag. 353. Dobře tehdy jest slibit putování a lépe jest pobožně je wykonati; ale slibit a nesplnit, nedobře a nebezpečně.

Naposledy pro zavření tohoto o putování na svatě místa Bl. P. Marie rozmlouvání gestě tuto přidám o poutníkách Banny Marie hystori, aby poznano bylo, gať B. Maria na své spravedlivé poutníky gest láskavá, gať ge od nebezpečnstri chrání a gať s potěšením ge od sebe propouští do přibytých gegich. Jest obraz geden Bl. P. Marie zážračný w ostrowě, který se Mallorca gmenuge k fterémužto obrazu z okolních ostrowůw weliké pouti bywagi pro weliké dobrodini, kterých tam nabýwagi poutnici od Pana Boha na přimluwu B. Marie. Putowali tam také dwa manžele se svým synáčkem osmiletým. Ten synáček řdyž se neopatrně z lodi, na které se po moři plawili, ponahnul, wpadl do moře a hned utonul, že ho ani widět, ani mu pomáhat nemohli. Smutní rodičové pro stratu synáčka svého předce na tu pouť se wydali a přigdouc tam do kostela před obraz B. Marie, s pláčem se před ni stěžowali, že putugic k ní, o synáčka svého milého přišli. W tom řdyž se sem i tam ohlíkali, widěli, že ten gegich synáček stal tu na straně a ugam ge za ruce, řekl: Neplačte, wšak gsem gá tu přítomen. Rodičové widouc synáčka svého z weliké radosti střikli. W tom se lid přítomný zběhl a ptal se, co by to bylo? gimž oni oznámili, co se bylo stalo a gať gim synáček tento do moře byl wpadl a že se tu nenadale našel

živý a zdravý. I ptali se synáčka, gať s nim
w moři bylo a gať se sem do toho kostela do-
stal? On odpověděl, že Blahoslavená Panna
Maria při něm byla a aby se wodou nejalil,
že ho chránila a až na to swaté místo přivedla.
Tu se widí ochrána weliká Bl. Panny Marie
a peče o své poutníky

Paprssleť dewaty.

To gest naučení dewaté, gať gestě Blaho-
slavenou Pannu Marii můžeme ctiti, totiž
dati se zapřati do bratřstwa gegiho pod ty-
tulem kterýmkoliw.

Wime o tom, pobožní čtenáři, že na tom-
to swětě wffeligate towarýšstwa se začaly a za-
chowáwagi se pro udržení dobrých řádůw a
mrawůw a spravedlnosti, a pro přetrhowání ne-
řádůw a nepravosti, a to gest wšem wěc chwa-
litebná a welmi prospěšná celému swětu. Ale
towarýšstwo a bratřstwo ustanowené pro zwele-
bení cti a sláwy Boží a gmena Bl. P. Marie i pro
rozmnožení a zachowání pobožnosti, pro snadněgši
nábyti spasení dusse, mnohem gest chwalitebněgši.
Takowé gsou Sodalitates aneb bratřstwa Blah.
Panny Marie pod gatkýmkoliw tytulem aneb
gménem, buďto Nanebewzeti P. Marie, Zwěsto-

wáni, Nawštimeni, Narozeni, Obětowáni, nepo-
štworněného Bočeti, ano i swatého Růžence zc.
Tak pak mnoho dobrého takowé bratřsto při-
nášši lidem a gať wel tou lásku u P. Marie
nachází, tuto frátce poznamenám.

Negprwé, dati se zapsati do bratřstwa
Blah. Panny Marie a byti gedným z tako-
wého towaryšstwa. gest wěc welmi chwalitebná.
A což muže byti chwalitebněgšsio gako pod
gmenem a tytulem a ochranou Krista Ježíše a
negsw. geho Rodičky P. Marie Panu Bohu
sloužiti? Tomu i nowi křesťané, to gest, z po-
hansíwa na wíru křesťanskou w nowě obrácení
od welebných paterůw towaryšstwa Ježíšowa
porozuměli a widouc gať Španielowé, kteří se
do gegich semě Metshytské na nowy swět do-
stali, do bratřstwa P. Marie pod tytulem Zwě-
stowani, gať negwýšši, tak negnížši dali se
zapsati, hned i oni také tak udělali, zapsati se
dali a s welikou pobožností se w něm chowali.
Abý pak wroucnost gegich lepě poznaná a swě-
tu ukázaná byla, dali udělat obraz P. Marie
z rýseho zlata, který wážil patnáct set liber zla-
ta čistého. Tak byla weliká gegich štedrost k
Blah. P. Marii, ale gá wic chválím, že usta-
nowení wíry křesťanské a lásku bratřskou mezi
sebou upřímně zachowali. O tom piše Gump-
penberg Cent. 12. Atlant. Imag. 1200. Po-
dobným negatým spůsobem se zachovali i Ja-

panstí po přigeti wiry swaté křesťanské a do bratrstwi Panny Marie zapisowati se dávali i ti neguroženěgši a za welikou pochwalou a čest sobě to počítali, že w tom bratrstwi byli

Alle ať od domácich a blížkých daleko ne-
odcházm, oznámim také co u nás se stalo. Řim-
ský císař Ferdinand toho gměna druhý tak
wsoce o bratrstwi P. Marie držel, že do něko-
líkerého se zapsati dal. Slyšme, co o něm
Author Lib. Maria agonizunt Mater prax. 11.
Ex. 3. píše. Ferdinand císař Blah. P. Marii
celým srdcem milowal a ctíl, tak, že téměř žád-
ného bratrstwa gegiho nepominul, do kterého by
se nebyl dal zapsat a swým negoswiceněgším
gmenem ho neozdobit. Jistě k pochwale to sobě
ten slawné a swaté paměti císař wážil, zapsaný
býti do bratrstwa P. Marie.

Druhé, dati se zapsati do bratrstwa Bl.
P. Marie přináší tento duchowní užitek, že se
to P. Marii libí a že ona nad tím má ob-
zvláštní zalíbení a na ty lidi láskawá gest kteří
pod ochranou gegi Panu Bohu slouží a gi ctí.
Oniť jsou gáto wlastní a domácí gegi, gátož-
to ti, kteří se gi do služby oddali Máme o
tom příklad, že sama Panna Maria schwálila
gednomu mládenečkowi, že minil se do gegiho
bratrstwi oddati, neb se mu ukázala a takto k
němu promluwila: Tak uděleg gáť miniš, wěc
mně wděčnou děláš a gá nikdy tbe neopustim.

A tak z slow samé Panny Marie widime, že se jí líbí, když se do bratrstwa gegiho dáme zaplati a co víc, ona slibuge, že swých tak sobě oddaných nikdy neopusti.

Třetí, neni-li to pěkná a užitečná věc, že takowi spolubratři za sebe se modli wšickni? Wšickni se upřímně milugi, nemocné spolubratry nawštětugugi, potěšugugi a sobě pomáhagi, ano i po smrti na sebe pamatugi a modli se za duše mrtvých spolubratrůw a mše swaté za ně sloužit dáwagi. Bisse Author. lib. de Mission, Societ J. apud. Chinens. cap. 20., že gedna pani z rodu tatarského, pohanka, když widěla, že w městě hlawnim Pekingu welebný pater Jan Adam Saal z tovaryšstwa Ježíšowa řeholník na den pamatni za duše wšech věrných mši sw. konal a jiné katolické ceremonie na hřbitowě, nic se na to neohlidage že dešť přšel, podiwala se a řekla: Proč gá toho uáboženstwi křesťanského nemám za neglepši soudit, poněwadž křesťané se wespolet tak upřímně milugi, a nic nedbage na žádnou překážku, každoročně a částěgi se nawštětugugi, obětmi swatými a wodlitbami se potěšugice? A tím příkladem tak byla pohnutá, že wiru křesťanskou hned přigala a pokřtiti se dala. Na ten spůsob řekněme w tomto rozmlouwání, zdalíž přepěkná neni a dobrá věc, dát se do bratrstwa P. Marie zaplat, poněwadž spolubratři takowi upřímně na sebe láskawi gsou, w

nemoci se nawšštěwugi a potěšsugi, za sebe wespolek se modli, ano i po smrti na sebe nezapo-
minagi, ale mšši swatých sloužením a modliteb
P. Bohu obětowáním sobě pomáhagi a potěšsugi.

Čtvrté, w dobrých ctnostech prospiwagi ti,
kteři w takowém bratrstwi gsou, neb k tomu
gegich předstawení sprawcowé ge wedou. Tu
se pobožnost rozmnožuge, čest a chwala Panu
Bohu pěkně se wykonává. Děge se toličež chwa-
la Bl. Panně Marii spiwáním, modlením a
wšseligakým spůsobem giným. Tu spolubratři
nosí w rukách paterky, křižky modlitebni a z
nich se modlí Panu Bohu a P. Marii wy-
chwalugi a giným pěkným příklad dávági.

Paté, mimo to, že P. Maria láskawá gest
na ně gako na své syny a ti, kteři w bratrstwi
gegim Panu Bohu a gi slouží a zdrawého ge-
gich života, ale i w poslední nemoci a života
konci gim pomáhá a potěšsuge. A toť gest
negplalněgšši w takowou poslední a smutnou ho-
dinu potěššení, kde žádný z lidí pomahat ne-
může. Máme příklad na gednom mládenci z
bratrstwa gegiho, že se mu Panna Maria před
smrti ukázala a gehu těššila, tak, že on s we-
líkou radosti a podiwením zwolal: A odkud
mne to dobrodiní, gať gsem gá toho zasloužil,
aby matka Pana mého přiššla ke mne? Jiný
tež mladenec z téhož P. Marie bratrstwa widěl
Pannu Marii před smrti swou a widěl, že P.

Maria přinesla knížku pěknou, v které toho mládence i jiných spolubratrův jména byly zaplavené zlatými literami. A přitom mu P. Maria oznámila, že brzy šťastně umře a že na krátký čas v očistci pobude a potom se do nebe dostane. Jiný opět z bratrstva P. Marie před svou smrtí viděl Bl. Boží Rodičku, patronku svou v veliké slávě sobě přítomnou, kterážto těšila ho, aby se smrti nelekal. To on slyšíc, zvolal hlasem, jakým mohl: Cy hle, jak tebe přítomnou vidím, o nešťastnější Panno Maria! O gístě dobrotivá matko, která vždycky přítomná jsi mým v nouzi a těžkosti postaveným, v ruce tvé poručím ducha mého. Jiného opět mládence z bratrstva gegiho ta nešťav. Panna před ďably, kteří ho vzít chtěli a do pekla vtáhnout, ochránila, neb se na ně obořila a takto je ořikla: Kam vy tohoto mládence táhnete a jaké pravo k němu vy máte, který v mém bratrstvu mně mnoho let sloužil? A tak ho od ďablův vysvobodila. On pak k životu prvnějšímu navrácen, života svého polepšil a nedlouho potom šťastně smrti umřel. Tuto poslední hystorie nacházeti se v knížce Maria agonizant Mater řečené. Tu se patrně vidí, pobožní čtenáři, jak jest pěkná, chvalitebná a spasitelná věc, dati se do bratrstva Blahosl. P. Marie a v něm nábožně a chvalitebně se chovati a Panu Bohu sloužiti.

Dapršsleš desatý.

To gest naučeni desate, gať gessťe ctiti, má-
me Pannu Marii, totiž pro gméno gegi bliž-
nim nassim dobrodini profazowati a proti-
wnikům winy odpoussťeti.

Spasitel náš negmilegši, Pan Kristus, darowací nám lidem wšeligací naučení, mezi jinými dal i toto, že cokoliv chudému a potřebnému bližnímu nassemu pro gměno geho swatě uděláme, aneb udělíme, byt to bylo lyt wody, že nám to odplati a pro takowou lásku, w posledni soudný den, že nás pochwáli před swými swatými angely a před celým swětem a že to odplati životem a blahoslawenstwím věčným w swém nebeském králowstwí, gak o tom píše sw. Matouš, apóstol Paně a ewangelista w kap. 25. a 10. říká: Co gste gednomu z mých negmenších udělali, mne gste udělali, pogďte do králowstwí mého. Podobným způsobem, cokoliv dobrého pro gměno Blah. P. Marie bližním nassim uděláme, ona to sobě udělano wyžná a přigme. Aniž pochybowat o tom slusí, poněwadž ona sama někdy napomínala své wěrné, aby bližním potřebným dobrodiní přefazowali, gakby neglépe mohli. Tak nacházim hysto-

ry, že se ukázala Blahosl. P. Maria gednomu Panu Meksytskému, bohatému a dobromyslnému, napomináje ho, aby welebným paterům Jezowitům, kteří tam w těch zemích apostolské práce konali, obrácejíc pohany na wíru křesťanskou, wšeligaťou uctiwoť, dobrodini a pohodli činil. Zachowal se on poslušně a tým paterům, kdýž k němu přišli, wšeligaťou uctiwoť, lásku a štedroť prokazowal, gať slowem, tať skutkem i twáři weselou. Divili se ti patres tomu, že jim neznámým a nikdy přwé newidáným takowé dobrodini a tať nachylně činil. Jimž on odpowěděl, že on tať měl poručeno od Blah. P. Marie, která se mu zgewila a tať úřně poroučila.

Mnozi gini tať se tať zachowali a pro gméno panny Marie mnoho chudým dáwali a někteří wšecto to udělali, zač gsou byli pro gmeno gegi požádani. Nacházim napsano w knížce teď gmenowaně Theopilus Marianus, že leta Paně 1498 král Luzytský a geho manželka fralowna ustanowili bratřtwi pod tytulem a ochranou Blah. P. Marie a dali mu gméno Misericordiae Sodalitium, to gest, bratřtwi milosrdenstwi, w němž nařidili šest osob z panstwa a šest z obecniho lidu městského, aby wšechným chudým almužnu dáwali, zwlašť těm, kteří by se žebrat styděli, aby pomáhali. I byla takowá toho bratřtwi štedroť, že w některým roce

čtyřicet tisíc, w některým padesat, někdy i šedesat aneb sedmdesat tisíc dukátů w roce bylo chudým rozdáno. Pan geden Konstantynopolitanský, Leo řečený, že člověka chudeho a slepého politoval a gemu horkem a žijni welice zemědělnému a unavenému práci wody podal a vzkřísil ho, kteroužto wodu pracně w lese vyhledal a to pro gmeno Boží, a P. Marie udělal, Pan-na Maria se mu hlasem zgewila a za odplatu té lasty chudému prokázané císařstwi wychodni a stolici císařů Konstantinopolitanských gemu připomnědla; a tak se stalo, nebo po malém čase za císaře byl wyhlášen a zwolen. A to w roce 457 sw. Gerhard hrabě, nabožný pan, začkoliv byl požádan pro gméno P. Marie, hned to udělal, zwláště nemocným a chudým pomoc welikou činil. A pohies čtenáři, gafá toho byla odplata! Po smrti geho duše byla spatřena, gaf gi Blah. P. Mariá na klině swym péstowala, gato synáčka milého a nápojem nebestým napágela a obweselowala.

Swátý Gerhardus, biskup Genadský w Uhrách tak byl k Panně Marii nachylný, že pro gegi gméno dawal weliké almužný. A když některý hříšník měl být od něho podle provinění trestán a gsouc napomenut od něho, aby za milost a za odpuštění prosil pro gméno negšwětěgšsi P. Marie, a když to udělal, biskup Gerhardus gemu provinění odpustil, ano

sám před nim na kolena klekl a prosil ho za odpustění a aby se potom polepšil, geho napominal. Také ten swatý biskup Gerhardus vynalezl nový spůsob, Blah. P. Mari ctiti ustanovičně, gakeho spůsobu Inad žádný gíný newynalezl a nenásledowál. Dal kapli wystawiti pod tytulem P. Marie a tam gegi obraz na oltáři postavil a dal udělat welikou kaditelnici a nařídil dwa staré muže, kteribý geden po druhým střidagie, do té kaditelnice uhli rozpálené kladli a kadidlo tam wždycky dávali. A tím kaděním swatý biskup dnem i noci ctil Blahoslavenou Rodičku Boží.

Swatý Štěpán, první král Uherský welice byl laškaw na Blah. P. Marii. kterýžto mimo to, že Panu Bohu pod gegi tytulem dal několik kostelůw postawit nákladně, z nichž gest onen tu podiwu krásný, weliký a nákladný w královském městě Belehradě a welmi bohatě ge nadal, almužný weliké pro gmeno P. Marie rozdawal chudým. Času gedného nočního, wyššel z swého palace královského w oděwu sproštm, aby nebyl poznan a rozmájie měšec s penězy, počal šředře chudým rozdelowat a řdnyj oni, newěda že by král byl, na něho se walili a lašoměgšši wie dostati chtěli, tu někteři ho za kabát chytili, gini za ruce táhali, gini za bradu drželi, až mu gi nemalo wytrhali, ale on nemstil se, ani na nedwotilest gegich se nehuěwal, ale wegduc do

testila P. Marie, před obrazem gegim klekl na kolena a takto se modlil: Bodiweg se o Panno Maria, gaš mne služebnici twogi uctili. Kdyby mně to nepřátele mogli udělali, s twou pomoci o Panno, gistě bych se pomstil; ale pro tebe P. Maria, těmto chudým gá to rád odpouštím a rád to od nich pro gméno twé přigimám.

Posud tuto, čtenáři milý, gaš ten dobrý skutek tohoto swatého krále byl přigemný Panu Kristu a Panně Marii a snadno porozumíš, že wzal w nebi odplatu přewelikou. Nebo gestli swatý Jan apostol a ewangelista přemilě odplatil králi Anglickému Edwardowi, že wšem prosícím pro geho gméno wsechno udělal a dal, zač byl požádan, tak, že i prsten drahý šnaw jobě z prstu swého, poutníkowi gednomu, pro gméno swatého Jana apostola prosíci mu dal, když před rukáma té chwile ničeho giného neměl, nebo ten swatý apostol wzkazal gemu po dvou poutnicích z Jeruzaléma z pouti se nawracujících pozdrawení, a že po šesti měsících umře, a onen apostol při smrti geho že přítomen bude a duffi geho, že Panu Bohu odweče, aby w nebi následowala Krista Pana a s nim wěčnou slawu aby měla, pro tu lásku že mu to udělá, že pro geho gméno každému prosíci mu almužnu štědře udělowal, gaš i drahý prsten gednomu poutníkowi, a oznamil, že on sám apostol byl, w

spůsobu onoho pontníka a ten prsten od něho dostal a na znamení a wiry potvrzení poslal mu geg zás po těch poutnicích, gať o tom píše Calredus Abbas: Gestli, prawim swatý Jan apofftol tak se lástawě odměnil krali Edwardowi, mnohem wic můžete očekawati od Panny Marie odplaty, gestli budete k swým bližnim a chudým štědři pro gměno gegi.

Paprssleť gedenácty.

To gest naučení gedenácté, totiž o P. Marii dobře mluwiti, gměno gegi zwelebowati.

O cisářích, kralích a welikých tnižetech tohoto swěta má každý dobře a chwalitebně mluwit, gegich gměno zwelebowat, čest a chwalu zastáwat a rozmnožowat: ginať kdo by dělal, trestáni by neussel. Trestal cisář Ferdínad první a spolu kral Uherstý, pana gednoho Uherstého, Endwif Pekry řečeného, a přisně ho trestal wězením, že o něm něco posměšného mezi neteřými pany německými promluwil a oni to cisáři donesli, gakkoliw pod ginou barvou, to gest příčinou zdal se ho trestati. Ale kteři zwelebugi gměno swých kralůw, lásku u nich mluwagi a někdy pěknou odpíatu. Tu my sobě čtenáři,

toto tak rozgimegme: Jestli knížata tohoto světa dobře plati těm, kteří gegich gméno a chwalu zastawagi a rozmnožugi, zdaliž Pan Bůh také tak neudělá? Dwssem a daleko lépe odplati ctitelům swým, neb on w swatém písmě takto mluwi: Kdožkoliw ucti mne, oslawímť ho. Kdož pak potupuge mne, budeť zawržený.

Následugic w tom Blah. P. Maria Pana Boha a těm, kteří gegi gméno oslawugi a čest gegi rozmnožugi, milostně odplacuge. Byl geden muž, Fulbertus gménem, orator, to gest řečník slawný a wymluwný, ten o P. Marii pěkne chwalu wýdával a aby gegi čest wic rozmnožil, dal postawit pod gegi gménem a tytulem weliký a slawný kostel. Co se tobě widi, čtenáři, gáťou odplatu wzal? Wzal gistě welmi diwnou, nebo když do weliké nemoci upadl, tak, že ani mluwit nemohl, a giž smrti na sebe očekáwal, ale srdcem Panny Marie za pomoc žádal, dala se mu oná přeswatá Panna widět a rozmlouwagic s nim milostně, potěšila ho, a ze sweho přeswatého panenského prsu, kterým někdy Krista Pana, Syna Božeho a swého kogila, mlékem napogila a hned ho uzdrawila. Toť byla obzwláštni láska a odplata za rozmnožení gegi cti. Sw. Bernard opat takowou wlastně, gáťo Fulbert, byl milostí obdařen, nebo i gemu nemocnému se P. Maria zgewila a tim přeswatým mlékem swého panenského prsu napogila a hned

uzdravila, nepochybně tež za to, že i on gegi čest i slawné gméno rozhlaßował, gať se čte w žiwetě geho.

Byl také gedem mnich, řadu sw. Dominika kazatel w německým i francouzským gazyfku znamenitý, ten na každým swym kázani, kterážto kázani negraděgi sedlakům a sprostým lidem powidával, wždycky o Panně Marii chwały wydával a pro zawěrek kázani hystoryi gednu o ni přidával. Ten času gednoho upadl do těžké nemoci a widouc, že se smrti přibližuge, rozpomenuł se na swé některé hříchy, kterých se w mladošti swé dopustil a bal se welmi pro ně souldu Božího sprawedliwého a proto welmi smutný byl. Wšak nic nezoufal sobě, ale za přimlownu Blah. P. Marii požádal, připominagic, že někdy na kázaních čest a swaté gméno gegi rozhlaßował, i byl wyslyssen, neb se mu dala widět ona přesslaßná Panna ja přítomnosti swou ho obweselila. Sij on widouc welmi obweselen, wital gi nábožně a aby se ráčila posaditi, za to pokorně gi žádal a tať gsouc welmi posilněn, dobrou o swém spasení náděgi měl a po některým čase k Panu Bohu se odebral. Tu hle widiš lástawý čtenáři, že ten, který gmeno a čest Blah. P. Marie rozmnožował a oslawował a kázani w kostelích konagic, chwały gegi wyprawował ano kázani swá hystoryemi o ni

zawíral, zawřel i život w přítomnosti gegi a k Panu Bohu do nebe a k ní se dostal.

Nacházím geště takowou, k tomuto naučení sloužící hystorii: Za panowání Karla, krále francozského, byl něgaký krále Uherského bratr, který z nadání přátelůw swých, ač nerad, pomohl k stawu manželskému se oddati a když po wykonaných z newěstou swou oddawkách bylo, zůstal on sám w kostele a Panu Bohu se modlil a hodinky P. Marie nábožně říkal. W tom když přišel k té antyfoně: Krasná a sličná gš Panno Maria, dcero Jeruzalemská, přišla k němu P. Maria we swelité slawě z dwouma angely, giž geden po prawě, druhý po lewé ruce šel a postavie se u něho, gemu takto řekla: Poněwadž gá gsem krasná a sličná, gats ty sám říkal, proč tedy ginou gš za newěstu zwolil, proč mne zawíhl? Zdaliž ta zemská newěsta wie tobě dati může. nežli gá? Odpověděl on: O Králowno nebeská, co chceš, abych činil? Boslechnu twého rozřazu. Řekla P. Maria gemu: Jestli pro mne zemskou newěstu opustiš a w panictwi swém žiw gšouc, swátek mého Početi náležitě swětiti budeš, den osmého prosince a giné lidi k tomu učiti budeš, aby i oni ten gmenovaný swátek a giné mé swátky nábožně swětili, s mým Synáčkem Pánem Kristem a semnou w králowstwi nebeském na věky se weseliti budeš. To gak řekla P. Maria, hned odesšla a swati

angelé také. On pak hned upřímo na poustě se odebral, kdežto svatě Panu Bohu sloužil, Po některým času doměděli se o něm a geho swatém chování, tež o jeho urozenosti a umělosti, wzali ho tedy a patriarchu Atwilegským udělali. Pan Bůh to tak řídil a P. Maria. On pak w tom důstojenství postawený, gať od P. Marie wzal poručení, swatek Bočeti gegiho nařídil w swém biskupství a swětíl sám nábožně a giné lidi k tomu měl, aby swátky P. Marie w náležitě vážnosti měli a ge swětíli.

Na tu odplatu hledie mnozi, čest a chwalu Boží a tolikéž Přelahošl. Rodičky Boží gměno a chwalu s welikými pracemi rozhláßowali, gaťež gsou řeholnici Dominikani, Frantisskani, Cystercenti 2c. Ale napřed a wic než gini, welebni patres Jezuiti, tak, že negeden z nich, ale mnohý může oné slowa swatého Pawla apostola 1. Corinth 15 říct: Wic gsem nad giné wsecky pracowal; wšak ne sám gá, ale milosti Boží, kteráž byla semnou. Oni tehdy ne toliko w těchto zemích, ale i na nowým swětě mezi pohany přemnoho pracugic a snáßegic, gměno Boží a P. Marie ohláßowali a gessťe ohláßugi. O gednom z gegich towaryšstwa, totiž o swatým Frantisskowí Kaweríowí takto napsáno nacházim w knižce Maria agoniz. Mater prax. 5. Ex. 1.: Nádobou bzí wymolenou sw. Frantissk Kawertus, aby ty dvě negswětěgšsi gměna

Ježiš a Maria nosil před pohany, kterizto z geho dobrého a pilného učení místo pohanstých bohůw gmén, ty negswětěgssi gména Ježiš a Maria často gmenugi a wžywagi, na paterkách se nábožně modliwagi. Tak ten swatý otec práci konal a šťastně provedl k rozmnožení cti a sláwy Boží a swatého gména P. Marie.

Powěděl gsem napřed, že P. Maria se ukázala bratrowi gednoho krále Uherského, ženichowi a že mu poručila, aby swátek gegiho Početi swětíl a čest gegi zwelebowal; tuto powim o giným, kterému takowé poručení dala. Byl gedon klášterník řádu swatého Augustina poustevnického, gménem Mikuláš Brunus, kázatel znamenitý. Ten upadl do tak těžké nemoci, že o zdráwi a žiwobyti swém žádné nádege wíc neměl, ale k smrti se hotowil. Tomu se Panna Maria zgewila a takto k němu promluwila: Wstaň, giž gš uzdrawen, aniž nepochybug. Já gsem P. Maria, kterou ty ctiš a geslí se mně wděčným ukázati chceš, wssudy na kázaních toto mé tobě profázané dobrodiní oznámug a spůsob to, ať pod tytulem od spomáhání wssudy ctěná gsem.

W knižce nedáwno gmenowané Maria agonizant Mater Prax 12. Ex. 6. nacházim položeno, že gedon pater tež z towarýšstwa Ježíšowá řeholník Pater Michael á Fontibus, který w Indyi mnoho práce a nesnáži trpěl w pracech du-

chowuich, aby tam pohanům wiru křeslanstou ohlássowal a gměno Boží a P. Marie zwelebowal, tať, že prácemi welmi unawený když někdy ležel a odpočíwal, dala se mu přestw. P. Maria widět a těssila ho a připowidala mu, že když žiwot swůg dokoná, upřimo do nebe půgde a očistce žádného neofusí. D něm tať geden swaty řeholník řádu swatého Františka wyznal že widěl dussi geho, gať z těla wysla, že gi přigala Blah. P. Maria a drahou korunou ozdobila u přítomnosti swatých Petra a Jana apóstolůw a sw. Ignacia. Tať hle korunu žiwota wěčného dostává, kdo pro čest a slawu Krista Pana a Rodičky geho plně pracuge. Pamatůg i ty čtenáři na takowou odplatu.

Dapršsleť dwanáctý.

To gěst naučeni dwanácté, sebe wšseckého Panně Marii oddatí.

Byli přewelmi mnozi Krista Pana služebníci, kteří se s tělem i s dussi i se wšsim, coťoliw měli, gemu oddali a na wěčnost zapisowali, gaťo napřed swati apóstolowé a mnozi prwni křeslané a to oddani bylo welmi milé a přigemné Panu Kristu, ale gěstě i takowi gsou, kteří se gemu se wšsim swým, s tělem i s dussi oddáwagi, ale i takowi byli a gěstě gsou,

kteří se také Blah. P. Marii oddávají, napřed Panu Kristu a potom jeho negsw. Matce P. Marii a zaš sřže gegi swaté ruce Panu Kristu, Spasiteli swému a to dělají horliwě a upřímně, ne na čas wyměřený, ale na wěky. Co soudíš čtenáři, zdaliž se takowá oběť Panu Kristu libí? Já mám za to, že se libí a gest mu přigemná a tomu člověku, který se tak obětuge a oddává, welmi prospěšná a chwalitebná. Slyš hystorii o negoswiceněgšši kněžně Marketě, z negurozeněgššiho a negoswiceněgššiho domu rakouského, Maksimiliana druhého toho gměna císaře dceře, gať ona se oddala Panu Kristu a to sřž Pannu Marii. Bisse Gumpenberg, Cent 1. Atlant. Mar. Im. 4. Když bylo po smrti císaře Maksimiliana druhého, dcera jeho gměnem Marketa gela do Španiel a na cestě zastawila se w Mon'e Serrato, kdežto gest welmi zážračný obraz Blah. P. Marie a tam před tím obrazem horliwě se modlic, prosila Panny Marie, aby gi to u swého Synáčka Krista Pana zgednala, aby gi za swou newěstu přigmouti ráčil, i widěla, že obraz P. Marie dal známeni, že se to stane. Tu negoswiceněgšši kněžna Marketa wlastni swou křwi z prsůw swých wyňatou se zapsala Panu Kristu těmito slowy: Touto křwi mou, od srdce mého wzatou, obětugi a oddávám se tobě Pane Ježíši za newěstu a prosím poníženě, aby P. Maria prostředkyni

aneb rukoumi mou býti račila. Pro gistéssí toho wiru toto potwzugi. Marketa. To gať napsala a Panu Kristu před Bannou Marii obětowala, dala opět Panna Maria z toho obrázu znameni. Tak piše Gumpenberg ex Joan. Gans in Gyn. Austr.

Alle slyšme co udělal slawné paměti Ma-
ksimilian Baworský, swatě římské říše kurfirst,
rytíř onen a bogowník pro swatou wiru kato-
lickou a wítěz wěčné paměti hodny. Ten kníže
některý roť před smrti swou takto se P. Marii
swou wlasní rukou a krwí zapsal: Za služe-
bníka twého tobě se oddávám Panno Maria,
touto krwí mou a podpisem, Maksimilian. A
ten zápis w skřínce stříbrné, pro to schwálně
udělané poslal do Etynfu, kdežto gest záračný
obraz P. Marie a tam pod tím obrazem složil.
Tu se wídi, gakou pobožnost měl ten slawný
kníže k P. Marii a gakon k ní po Panu Bohu
náděgi, odkudž nic diwno není, že mu Pan Bůh
dal welikou slawu, štěstí, wítězství a bohatství.
Alle slyšme wic příkladům.

Byla gedna panenka, gménem Tereze, kte-
ra dwanácte let když byla a matku swou strz
časnou smrt stratila, klekla před obrazem Panny
Marie a s pláčem gi prosila, aby gegi matkou
býti račila a tu se gi také hned zcela za dceru
oddala. Tak pak prospěšsno gi to oddaní se
Panně Marii bylo, znati se může z toho, že

vždycky obzvláštní ochranu Boží, Panny Marie a swatého angela strážce při sobě poznávala

Swatý Štěpán, první kral Uherský, když giž na smrtné posteli ležel, gat sebe samého, tak swůj rod, tak i kralowstwí své a wšechen lid Uherský Panně Marii odowzdal pod ochranu, snázně gi za to žádá, aby ona ochranci pánu Bohu toho wšeho býti račila. O tom píše Anton Bonifi.

Slyšme geště divněgšii hystorii, gat ti, kteří sebe a své domácí Panně Marii oddáwagi a pod ochranu poroučegi, bywagi opatrowani od zlých padůw a neštěstí. Byl geden měšťténin slavného města Alessandrie, muž pobožný a Pana Boha i P. Marie milowník weliký a štedrý almužník. Ten, že byl obchodu kupectwim a tím se živil, umínil se plawit s kupectwim do welikého města Konstantinopole. Když se na cestu odbíral, zanechal manželku swou, ženu tež welmi pobožnou a dcerku gednou aš sšestiletou, s gedným služebníkem, pro opatrowání domu. Tu gemu řekla manželka: Hle, ty manžele můg milý odcházíš na cestu dalekou, komu nas zde poroučíš? Odpowěděl on: Já was oddáwam Blah. P. Marii. Rodičce Boží negswětěgšii, ona! was opatrowati bude ode wšeho zlého; a tak se na cestu wydal. Dne gedného, když ta paní w swém pokojičku i s dcerkou swou seděla a práci swou

fonala, pomyslll ten služebník gegi, jakožto člověk lehkomázný a nešťastný, zabit jí s dcerou a pobrat všecken statek a pryč utect. Šel tehdy do kuchyně a vzal nůž veliký a chtěl nim obě zabit. A když do dveří Jegeriho pokojíčka vstoupil, dopustěním Božím hned oslepl a ani z místa postoupiti nemohl. Stal tak na hodinu a nikam nemohl, ani do pokojíčka, ani spatkem do kuchyně. I zavolal na svou paní, aby k němu šla. Ona se divila té jeho řeči a řekla: Proč já mám k sobě jít? Jestli ty něco potřebuješ, požď se mně. Ale on předce jí k sobě volal, ona pak nikoliv nechťela. Tu on řekl: nechceš-li sama jít, aspoň dcerku svou posli se mně; minil pak že zabit, hned když by k němu přišla, ale ona nechťela ani dcerku poslat. Tu ona viděla, že už neprowede, z velikého zúfalství sám sebe tím nožem probodl a padl na zem. To když paní viděla, ulekla se a sřikla hlasem velikým, vyběhla z domu. Zběhli se tam lidé a někteří z úřadu a nassli ho tak probodeného a poněmadž gestě živ byl, ptali se ho, co by to bylo? On se přiznal upřimně co minil a co se mu stalo. A paní také pověděla, že jí manžel gegi odcházegici na cestu Blah. Růdické Boží, P. Mar. i poroučil a odemždal a ta že byla gegi ochrana při ní i chválili všickni Pana Boha a P. Marii za takovou ochranu.

Tyto hystory giž oznamené znamenité
owšem gsou a paměti hodné. Ale co udělal
geden služebník k nemalému gest podiveni, o
 kterýchž toto napsano nacházim: Byl gedon Špa-
niel, služebník pana gednobo, w městě slawném
Hispalis od starodávna, nyní Sevilla řečeném.
Tcho pan geho na swobodu propustil za geho
wěrnou a chwalitebnou službu. Ten giž swo-
bodný gsouc, řdyž widěl, že se slawně swětíl
swátek Blah. P. Marie Bočeti neposkvrněného,
že někteří peníze dávali aby wic a slawněgi a
dele o několik dni ten swátek byl swěcen a sám
že nemá co dat, šel zaš k prwněgšsimu panu
swemu a gemu se zaš prodal za poddaného a
služebníka. Pan znagie ho sobě byt platného,
wěrného a stusseného, koupil ho za dvě sta to-
run. Podiw se každy člowěče! Služebník wzä-
wšse ty peníze, šel s nimi k sprawcům bratrstwa
Bočeti P. Marie a ty wšsecky peníze gim dal,
aby za ně gestě nákladněgi, slawněgi a dele
ten řečený swátek zgednali swětiti a na to ty
peníze wynaložili. Dni řdyž se to dowěděli co
on udělal, a že sebe prodal pro rozmnožení cti
a slawy P. Marie a tak sebe wšseckého gi od-
dal a žadal, diwili se naramně tomu geho učin-
ku. Ale podiw se ty, čtenáři, gať P. Maria
o toho služebníka se starala a gemu se odmě-
nila. Řdyž se pan geho dowěděl, že on ty
peníze wšsecky dal, za které se prodal na cti a

slavy P. Marie rozmnože..i a pro tu příčinu
že se prodal, aby to mohl udělat, nechtěl býti
nižší w té pobožnosti nad služebníka, ale ty pe-
nize wšech služebníkowi tomu daroval a znovu
ho na swobodu propustil. Panna Maria dala
tomu panu to wnuknutí, aby svého ctitele i tak
obdarila

Widíš pobožný čtenáři, dvanácte přega-
sných Paprskůw, to gest naučení, aneb způsob,
gaf máš Blah. P. Marii ctiti, gi přigemně a
milie, a tobě spasitedlně a prospěšně. Ale ne
proto těchto dvanácte gsem položil a wypsál,
abys ty wšech zachováwal a nimi snad se ne-
obtížil, gako břimenem nesnesitedlným a toho
snad wšeho ledabylo a běžně konal, ale wyber
sobě některé ze wšech, ku kterým máš lepši chuť
a pobožnost a ge wykonáweg náležitě a pobo-
žně. Nežádá Pan Bůh, ani P. Maria příliš
mnoho od nas, ale zač můžeme býti a to aby
náležitě a nábožně předce se konalo.

Díl druhý,

o němž se ukazuje, proč má být od lidí ctěná
Blahoslavená Panna Maria.

Spytugie příčin, proč má být od lidí ctěná a oslawo-
waná Blahoslavená Panna Maria nacházím gich mno-
ho Ale gá tuto dvanácte gich toliko položim a wšmw
tim a tak gako druhých dvanácte Paprsslůw naš oswě-
cugicich a wnučugicich ukáži

Paprsslé první.

Je gméno gegi gest Maria, proto má býti
ctěna a chwálená.

Jméno přejmaté Maria naš negrw k
tomu wede, abychom negrw. Boží Rodičku w
poctivosti měli a gi chwálili, gi sloužili a osla-
wowali. To swaté gméno gest gi od samého
Pana Boha dáno a po swatym Gabrielowi
archangelowi rodičům gegim zvěstowano a ozna-
meno, dřiw, než w životě počatá byla, nebo

Když již sw. Joachim a sw. Anna dwacet let spolu w swawu manželstým byli a žádných dětí miti nemohli a pro tu příčinu nemalo posměchu a potupy od sousedůw a jiných snáseti museli, Pana Boha za plod nějaký inázně a srdečně žádali, připowidagie a slibem se mu zawazugie, že co by se jim kolim narodilo, mužského aneb ženského pohlaví, chtěgi to oddati na službu Panu Bohu. Když tehdy na modlitbách trwali a almužnu chudým štědře dávali, času gedného angel Paně ukázal se swatému Joachymowi a toto gemu mluwil: Nebog se Joachyme, sluhu Boží! Já gsem angel Gabriel od Pana Boha k tobě poslaný, abych tobě oznánil, že modlitby twé a almužny wstoupily před trůn swatého geho welebnosti a tobě oznámugi, že Anna, manželka twá počne w životě swém a porodí tobě dceru a dáš gi gméno Maria. Tak, galsi slib učinil, bude Panu Bohu hned od mládosti swé oddaná a od dětinstwí swého duchem swatým oswicená a ne mezi obecním lidem, ale w chrámě Božím obydli swé miti bude. A gakož ona z neplodné matky se narodí, tak ona pannou uxoruffenou zůstawagie počne z Duchem swatého Syna Božího, Mesiasse tak dlouho očekawaného, gehož gméno bude Ježíš. To ongel Paně Gabriel mluwil k Joachymowi swatému. A giného času tež k swaté Anně mluwil na ten spůsob tu wdíme, že swaté gméno Maria

nebe od Pana Boha strz swatého angela zvě-
stowano a oznámeno gest a tak widime, že swa-
té gest a že má bít w uctivosti drženo a ucti-
wě i s poklenou hlavu gmenowano.

Dale, gakož negswětěgffi gměno Ježíš tež
od Boha otce Synu geho Kristu Panu, Spa-
šiteli swěta dáno a od angela swatého Panně
Marii a swatému Josefowi oznámeno gest a
wssem wěrným křesťanům gest welmi libezně, mi-
lostně o potěšitedlně zlym pať duchům brozně a
strassně, gať o tom předpowědel sw. Dawid w
žalmu 110 Swaté a brozně gest gměno geho,
tať i swaté gměno Maria pobožnym křesťanům
gest libezně a milostně. Dablu pať welmi bro-
zně a moc gegich a zlost krotici, které oni gme-
nowati fduž ilyssi, utifagi a ustupowat musęgi.
Pro potvrzení toho oznámim tuto gednu bysto-
ryi, kterou pisse swatý otec Petrus Coelestinus,
papež.

Bul, prani tento swatý otec, člowěf ge-
den welmi pobožný t Panu Bohu a t Blah.
B. Marii, který netoliko we dne se nábožně
modliwal, ale i w noci na modlení wstáwal a
do kostela chodíwal. Přihodilo se, že gedně
noci šel do kostela Panu Bohu se modliti a
Pannu Marii pozdrawowati a widěl weliké
množstwi dablůw, kteri mu cestu zalehli. Což
by měl dělat nebohý člowěf, nemědil, t wymy-
slil diwný spůsob, strz to wogsko dabelské progít.

Klekl tehdy na kolena a wšfechen se na zem prostřel a tak se k dweřům kostelním u prostřed těch dablům plazil a ustawičně říkal, Zdráwas Maria, Zdráwas Maria, Zdráwas Maria, a to pozorně a nabožně říkal. Diwná wěc! gať dabli ho w tom spůsobu lezoucího widěli a sw. gméno P. Marie gmenugicího slyšeli, hned se rozstřupowali. Co wic, děšili se a potom utíkali a rozběhli se Tak mocně tehdy gest swaté gméno Maria, že i dabli se ho lekají a slyšic ge gmenowati, utíkají.

Alle abychme lépe poznali, gať to swaté gméno Maria gest dablům krozné a že ge odhání od člověka, který ge důwěrně wzywá, máme o tom wic bystřiny. Jedna gest o gedné geptyšce, gegiž gméno bylo Adelhaidis, která dokuď gestě swětštou byla, hřišnice byla a potom se dala do kláštera, aby tam pokání za swé hřichy činila. Po něšterým čase přicházal k ní ďabel a gi wšfeligať láhodil a namlouwal, aby z kláštera wyšla, rozkošši swěta aby užiwala a w kláštere se netrápila. Alle ona geho od sebe nálezite odbywala a na geho lahodné slowa a připowědi nic nedbala a podwest je mu nedala. Když pať dlouho to ďabelské pokusšení snášela a ďabla zahnat nemohla, radila se giných geptyšek, gať by se měla a mohla bránit tomu pokusšiteli? Poradily gi něšteré, aby wodou swěcenou kropila, giná radila, aby kadídlkem swě-

ceným řadila, giná radila, by se křížem swatým žehnala. Ona to wšecko udělala, a ďabel omšem odcházal hned, ale po malé chwili zas se nawracowal. W tom gedna stará geptyřka gi poradila, aby řdyž ten ďabel přigde, na geho twař sfříkla: Zdráwas Maria. To gať ona udělala, hned ďabel od ni utekl a nikdy wic se nenawrátil a tak měla od něho pokog.

Jednak padobný příklad piše Joan Herold. loco cit. Exemp. 77 w takowá slowa: Byla gedna panenka, ctného obcowání w domě otce swého, která uminila opustit swět a marnosti swětště a dati se do kláštera řádu cysterceňského a tam Panu Bohu w čistotě panenské sloužiti. Znamenal to ďabel a zawiděl gi toho pročej ufázal se gi času gednoho a wšeligať gi od klášterského žiwobytí odwaděl, předkládá gic, gať mnoho musí w klášteře wystáti a snáštěti a naproti tomu, řdyby swětskou žůstala a wdala se, gať by mnoho rozkořsi těla měla. Ona gemu odpowěděla; Co by mně to pomohlo, řdybych ty wšecky rozkořse měla gať ty mně slibugeš a těch rozkořsi požíwala a w nich umřela a snad o spasení swé duše přišla a do pekla horouciho se dostala? To slyšic ďabel, rozhněwal se a ugať se gi, táhl gi k oknu, chtě gic gi wyhodit z okna wen. Ona w tom nebezpečensťwi gsouc, řdyž ubránit se gemu nemohla, hlasitě počála říkati Pozdraweni angelště, Zdráwas

Maria zc. To uslyšic šabel, pustil gi a řekl: Kdybyš toho nebyla řekla, byl bych tě po hlavě wen z okna tohoto vyhodil a sám se w psa černého a šeredného proměnic. vyskočil tim ofnem a nikdy wic se gi neukázal. Tu opět widime, gať to swatě gměno Maria gest wěrným křesťanům mile a platné, ale šablům brozné a gať ge přemáhá a odhání. Ale slyšime gině historie.

Byl w Římě geden měšťán, gménem Filip, ten měl obyčej, gať magi mnoho nedbanliwi hospodáři, totiž wždycky w křemě sedět, dnem i noci wít, o dům, o manželku a dítky se nic nestarat. Času gednoho, řečený Filip když z křemý domu opilý šel w noci, upadl na ulici a spal, i přišel k němu šabel w způsobu geho manželky zbudil ho a aby domu šel, nutkal pobízel a wedl opilého, ale newedl ho do domu než přivedl na gednu horu, Mons Palatinus řečenu, na hromadu zříceniu gatýchš, kde bylo šablům množství weliké shromážděných a pospolu sedělo a ti widouce Filipa toho opilého, wolali a křičeli: Big a zabig ho, big a zabig ho. To widouc Filip ten, a tákové slowa slyšic, tak se welice polekal. že hned a ná mistě wyškřizlivel a tím šabli wic křičeli: Big a zabig ho. On naproti tomu též křičel: Sancta Maria de via lata Swatá B. Maria (de via lat) gest gistý kostel tak řečený a w něm obraz B.

Marie zážračný w městě Římě) to gať zwolal po několíkrat, hned se mu dala widět P. Maria, kterážto ty ďabły hned rozehnala a Filipa za ruku ugmouc, do toho kostela ho wedla a w něm postavila, napominajíc ho, aby od toho času žiwota dolepšil, opilstwi zanechal a Panu Bohu lépe sloužil.

Podobný příklad nacházim o gínym člověku, ale mnoho broznějši. Ten byl strápený na negwýš od swých protivníkům a nemage žádné pomoci ani rady od swých přátelům, pozoufal sobě a ďablu se s tělem i s dušsi dát uminil, aby těch starostí gedenkrát pozbyl. Nemoudrý gisté člověk, z meussí těžkosti do tisíckrát wětši, z časné bídý do wěčné git z zoufalstwi se opowazil. Zamolal tedy ďabla, aby odkudkolim přišel a hned ho wzał, a uesl, kam by sam chtěl, a to darmo, ničeho nežádal ani za tělo swé, ani za dušsi swou. Dabel pak bez mešťámi se nagit dal a u něho se postavil, hotow gsouc, wžit ho a uesl do pekla horoucího. Tu teprw ten člověk widouc šeredného ďabla a smrt, kterou měl podstoupit od ďabla, ať ruky, a rozgimajíc sobě peklo horoucí do kterého měl být nessen a whozen. polítil se welice a změnil umysl a zwolal celým a horlým srdcem t. Blah. Panně Marii a gi za pomoc a za wswobození od toho ďabla snázně prosil. A pohled čtenáři, gať gest Pan Bůh milostiwý a

gať P. Maria dobrotiwá! Wyslyšſeu byl ten
člowěk hned; poručila P. Maria ďablu tomu.
aby ho hned nechal a ſſel pryč od něho, a tak
se ſtalo. Iſouc ten člowěk wſwobozen od ďa-
bla, ďěkowal Panu Bohu a P. Marii. Zaſtaw
se tu čtenáři a poſuď, gať zle dělají ti lidé,
kteři z hněwu aneb pomſty buď ſobě ſamým,
neb giným ďabla winſſugi, aby ge wzał, roztr-
hal, hlawnu ſfroutil, aby udáwil, aneb gaťkolim
ginať udělal, a gať diabel geť hotow na zahu-
bu lidſkou a tak dobře geť, od hněwu se zdržo-
wat a hněw frotit. Ale ſlyſſme dale.

Jak welikou moc má Blah. P. Maria
nad ďably a gať oni se gi bogi a na wžywani
gegiho ſwatého gměna utikat muſegi, dowime
se geſtě z této hſtory: Leta Paně 1515 do-
gedné ženy, kněze gednoho řeckého manželtý wel-
mi mnoho ďablům weſſlo. Ta se obětowala t
gednomu obrazu zážráčnému P. Marie a gegi
přátele tam gi přiwedli a za ni ſnážně se mo-
dlili, duchowni pak lidé ty ďably zaſlinánim
cirkwi ſwaté katolické obyčegným z ni wyhnali i
wyſſlo gich welmi mnoho a to w rozdílném
ſpůſobu; někteři w ſpůſobu kouſtům ſkla, gini
w ſpůſobu hřebíkůw, gini w ſpůſobu ſpendli-
kůw, někteři w ſpůſobu klubka niti, ale wětſſiho,
než by se mohlo člowěku do frku wlačit, neg-
wic pak w ſpůſobu obyždnych žab, a ty žiwé
buly ale brzy pozdychaly. Napoſledy wyſſel

neghoršši w spůsobu hrozného a diwného zvířete fteré wic než rof žiwo bylo bez wšfeligatého gidla a piti. A tak se spatřuge, gať welikou moc má Blah. P. Maria nad ďably, fteři toť mnozi a tak hrozni na wzhwani gegiho swatěhb gměna museli z ženy oné wygit. D tom obšširně pišse Gumpenberg.

Odkud gest to, že ďabel tak mnoho přenásleduge wěrně křesťany a tak jim škoditi ušiluge, ano i škodi? Odpowidám: Jeho záwist proti nám a geho zlost a nenasycená pomsty žádost k tomu ho wede. A s těžkosti na Panu Bohu toho žádal, aby mu propuštěná byla moc, dělat a nakládat s lidmi, gať by sám chtěl a to oznámil sám Pan Kristus Petrowi apostolowi, těmito slowy: Šimoune, hle štatán žádal, aby mu byla daná moc, aby wás trznil, gaťo pšsenici. Ale doložil Pan Kristus, ga pať gsem profil za tebe, aby nebyla zmenššená wira twá. Žádal hle štatán ze zlosti a z nenawisti, aby s wěrnými nakládal po swé wůli, ale Pan Kristus se za nas přimlouwal, přimlouwala i Blah. P. Maria, aby swé zlosti tak gať by chtěl, nemohl promádět, ano i wyžádala, aby swé ctitele před ďablem obraňowati mohla, ďabelskou moc a zlost krotit a zahnat. Slyšme dale, gať se ďabel bogi P. Marie a gať i samo gegi swatě gměno od ďabla wyswobožuge ty, fteři by ge wzhwali.

Byl někdy dávno pan gedon welmi pobožný, který gať Panu Bohu spravedliwě sloužil, tak P. Marii Rodičku Boží obzwláštně ctil a aby geho domaci služebnici tak se také chovali k tomu ge snázně wedl. Poručil jim tedy, aby často Pannu Marii pozdrawowali těmi slowy: Zdráwas Maria. Pakli by on toho k sobě zawolal, aby se mu těmi slowy ozwal Zdráwas Maria. Co wic, ten Pan ptáka gednoho, kterého w swém domě měl, těm slowům naučil, Zdráwas Marya. Přihodilo se, že ten pták z flece se dobyl a pryč uletěl a když sem a tam lital, připadl na něj gestřab a počal ho dlachnit, aby pozhrěl. W tom ten pták widouc se w takowém nebezpečnstwí a nemohla se násilnikowi tomu ubranit, ani wydřit, zwolal ony slowa, které se u swého Pana naučil, Zdráwas Maria. A hle, diwná wěc! Jak ten gestřab ty slowa slyšel, a to přeswaté gměno Maria gmenowati, hned na zem padl a zdechl a w smrad se obrátil. Ptáčci pak onen s welikou radostí, že byl od toho násilníka wyswobozen, častěgi owakowal, Zdráwas Maria, Zdráwas Maria. Jest diwna owšem tato hystorie, gestli gest prawdirá a ukazuje, gať ďabel se snáží, lidské dusse polapiti a pozhríti, ale wzwaním gměna negswětěgssího Ježíše a Maria býwá přemožen, zemdlen a zahnán. — Slyšeli sme již obširně, gať swaté gest gměno Maria

a jak gest dablům hrozně a gat gegich moc a
zlost zemdluge, přemáhá a zahání, ale slyšme
také, gat gest pobožnym křesťanům přemilé a li-
bezné. Swatý Herman, řádu swatého Brämon-
straterstého, který od P. Marie mnohá dobro-
dini a lásky přigal, kdykoliv slyšel gménovati
Pannu Marii, hned na kolena kľakawal a we-
likou sladkost na srdci swém ctíwal. Staří a
dávni Uhři wyučeni od swatého Gerharda, bi-
skupa swého, kdykoliv slyšeli gméno P. Marie,
Rodičky Boží, na kolena hned kľakawali s ob-
zwláštním zalíbením, kterážto pobožnost w Uhrách
dlouho trwala, až se kacířstwi do Uher wloudilo
a gat tou pobožnost a k Panně Marii úctiwost,
tak i gine dobré wytlačilo, aby každý člowěk po-
znal, gat mnoho zlého přinássi kacířstwi, kam se
wloudi.

Alle aby každý poznal lépe, gat to swaté
gméno Maria gest wěrným křesťanům přigemné
a milé, položim tuto gessťe geden příklad. Na-
šel gsem gednou hystorii, gat to swaté gméno
Maria gednoho smilného mládence od hřichu
hanebného odwedlo, což se tak stalo:

Byl geden mládenec w zemi francouzské, k
chlipnostem hanebným oddaný. Ten sobě na-
mluwil dēwečtu gednou k swé wuli a do swého
domu gi wedl. W tom napřed, když giž w ge-
ho domě byla, ptal se gi, gatě by gegi gméno
bylo? Ona odpowěděla; Jméno mé gest Maria.

To on slyšic, ulekl se a zastuděl, a pro úcti-
most toho swatého gména a pro Pannu Marii
nechtěl s ni hřešit, ale propustil jí od sebe, i
když ona se spěšně z domu neměla, hrozil jí
kygem a bitím a z domu jí vyhnal. Tu wi-
díme, že i swaté gméno P. Marie dvoum hři-
šníkům bylo k postrassení, aby nehřešili. Tomu
pak mládenci Blah. P. Maria velikou milostí
to odplatila a vyžádala mu na Panu Bohu
srdce kagici a života opravdové polepsšení a
giných wic dobrodini, o kterých píše R. P.
Gumpenberg. Učme se tehdy w úctivosti mít
to swaté gméno Maria a w potřebách ge úcti-
wě a nábožně wzhwati, o čemž gá tuto gess-
gednu pěknou položim hystorii.

Píše Vincentius lib. 8. cap. 88., že za
dáwných oných časůw, dokud křesťané byli w dr-
žení země swaté a swatého města Jeruzaléma,
byl obyčej, že tam z giných zemi dalekých pu-
towali w velikém počtu pobožní křesťané. Při-
hodilo se pak, že kdýž se na veliké lodi po moři
gich tam mnoho času gednoho plawilo, spozoro-
wal mladář a sprawec te lodi, že ta loď na dně
se roztrhla a že se do ni woda wali a rozumě-
gic, že ani on tomu, ani žádný giný pomáhat
a wody zastawit nemůže, spěšně spustil malou
lodku kterou při velké lodi měl a posseptal tag-
ně biskupowí, který se spolu na té lodi plawil,
a giným urozeněgším panům, aby do té malé

lodky spěšně sstoupili, že ta veliká loď se všemi utone a oni hned tak udělali. V tom pak když do malé lodky vstupovali, jeden z nich chybil nohou lodky, upadl do moře a hned utonul, že ho ani vidět nemohli, ani mu pomáhat. A když v malé loďce byli, tu vládař lodi hlasitě oznámil těm, kteří zůstali v lodi veliké, aby se Panu Bohu poroučeli a z hříchů svých pokání činili, že jistě ta loď s nimi utone a oni tak podobně, že všickni v moři utonou, kteřížto slyšíc taková oznámení a napomenutí, tak se sachtowali a v tom po malé chvíli loď veliká poznenáhla tonula do moře, se všemi až utonula. Biskup pak vidouc to, plakal a litoval těch, kteří se utopili, litovali gich také gini ti, kteří se s biskupem na malé loďce plawili. A hle když ten biskup na moře hleděl, zdaliby kde těla některého utopeného viděl, uhlídal, že krásné holoubičky z moře vycházely a přímo do nebe letěly, místem gedna, místem dvě, aneb tři spolu i poznal, že jsou to duffe těch utopených lidí a tu teprw litoval wic, že s nimi v veliké lodi nezůstal a neutopil se, aby i s nimi spolu se do nebe byl dostal. Když se pak na té malé loďce k břehu připlawili a již na zem vystoupili, Panu Bohu za wyswobození děkujíc, toť nenadale jeden z utopených, a to ten, který chybil malé lodky, když z velké do ní vstupoval a wpadl do moře a

utonul, wysšel z moře živý a zdravý a mezi ně přišel i divili se gemu welice a spolu se radowali, že ho živého a zdravého dostali. Ptali se pak geho, gať se mu stalo, že w mořské hlubokosti tať dlouho byl a neزالil se wodou a neutopil? Jimž on odpověděl: Gať gsem wpadl do moře, hned gsem wzywal swaté gméno Maria a Panně Marii gsem se poroučel a to smaté gméno Maria na paměti gsem měl a opakował, až gsem do hlubokosti mořské se dostal a toľ při mně se dostawila Blah. Panna Maria, ť pomoci mé gsouc hotowá, kterážto mne do pláště swého zaobalila, abych se wodou neزالil a pod wodou mne wedla až na toto místo a tu mne postavila. To oni slyšic welice se divili dobrotě Panny Marie a gi hned pozdrawowali a chwálili. Ze wsseho pak tohoto rozmłowání poznáwáme, gať swaté gest gméno Maria, gať dablům hrozně a strassné, gať wěrnhým a pobožnhým křesťanům milé a přigemné; a pro to swaté gméno, že má býti ctěná a oslawovaná Blahoslawená Boží Rodička Panna Maria.

Paprssleř druhý.

**Panna Maria lidi k dobrým ctnostem wede
a proto má býti ctěna a chválená.**

Když Pan Kristus vyučomal své milé apoštolý, gať by měli sobě zvěřené lidi učiti k dobrému všemu, napominal ge, aby ne toliko slowy, ale i příklady k tomu wedli, když takto k nim mluwil: Tak swit swětlo nasse před lidmi, aby widěli dobré skutky wasse a z toho welebili otce wasseho, kterýž w nebesích gest. A swati apoštolowé tak se zachowali; učili slowy a wedli swatými příklady. Co bylo apoštolům poručeno, všem křesťanům, zvláště lidu Božího učitelům a sprawcům gest také poručeno. Ale Blahoslawená Panna Maria bez takowého poručení a rozkazu nám lidem wždycky byla a gest příkladem ke všem ctnostem, gaťžby oni se mohli gménowati; gako k poniženosti, k střidmosti, k štědrosti, pobožnosti, newinnosti, Pana Boha milowáni, bližnim spomaháni, wiry a nádege w samého Pana Boha. Netoliko pať příklady těch a giných ctnosti na sobě ukázala, ale i slowem některé lidi k tomu wedla, učila a napominala, nebo i po Nanebewstoupeni Krista Pana nechana byla několik let na světě, aby křesťany

nowé w wíře Krístowé utwřzowala a ctností swatým a pobožnosti ge učila, což ona rada činila, ale i na potomné časy často učila své služebníky a k wíře swaté katolické a k ctnostem ge wedla.

Pisse Josef Cantipratan, že byl gedem mladý mnich, welmi bystřého wtipu, toho šabel swým lákaním diwně uabidnul, aby o wíře křesťanské, zdali by byla spasitedlná a od Boha, pochybowal. On sobě rozzímal pohanůw žiwot, potom židůw, naposledy křesťanůw. A nemoha mista miti w swém pochybowání, minil utect z kláštera. A když k dweřům přišel, potkala se s nim P. Maria a takto mu mluwila: Pochybowals o wíře Syna mého, ale wěž, že pohanstwo w wíře se welice mylí. Židé nic gístého newědi a newěři, ale w swých poměrach a nesflechetnostech wězegi. Křesťané pak gístou a sprawedliwou wiru od Pana Boha magi. To-mu abys uwěřil, wěž že gá gsem P. Maria, matka Syna Božího, kteráž gsem patronka řádu waffeho, a nedopustila gsem abys ty měl ošláman a zaweden býti. To gak dopowěděla, odešla, on pak tím byl welmi potěšen a w wíře swaté katolické utwřzen.

Nacházim také hystorii o gednom Machometanowi, gak byl od P. Marie napomenut, aby wiru křesťanskou přigal, o němž Gumpenberg takto napsal: Byl w Sicilii mladenec

geden, leta Paně 1575, mohametanstěho, to gest tureckěho náboženstwí. Tomu na hlavu spadl tram weliký a hlávu mu tak rozwtíl, že lazebník, který ho měl hogit, mozek widěl. To-
mu turkowi dala se widět w spáni Bl. Panna Maria a takto k němu promluwila: O nešťast-
ny čloweče! pročs tak nemoudrý? Jestli wiru
Syna mého přigmeš a náležite pokřtěn budeš,
připowidám tobě zdráwi nawrácení. Probudil se
ten turek a domacím, co widěl a slossel, ozná-
mil. Tu ho wssickni napominali, aby tak se
zachowal, gať byl napomenut od Panny Marie,
gichž on radn poslechl a dal se wyučiti článkům
wiru křesťanské, dal se pokřtiti a hned uzdrawen
byl. Tak hle i toho pohana wyučila P. Maria,
co měl dělat, aby zdráwi těla, žiwota zachowání
a dusse spasení nabyl.

Napomina tehdy k dobrému a k ctnostem
Blah. P. Marie wssechny lidi, ale k stydlivosti
a čistoty panenské zachowání negwic, a to napřed
panenky a mladence, neb se gi, gakožto Panně
negdůstogněgssi, panenswi negwic libí. Bisse
často gmenowaný Gumpenberg takowou hystorií:
Byl geden mladeneček, který hrabic někdy s sobě
rownými mladenečky, obáwal se, aby wrsten,
který od swé milé newěsty dostal, nezlamal, we-
ffel do kostela, a klesnouc před obraz P. Marie,
žádal gi za to, aby od něho zatím ten wrsten
račila přigat a gestli gest toho hoden, aby ho

sobě za služebníka přigala a on že gi sobě tím prstenem zasnubuge. Divná věc! gať gi na prst gegi ten prsten wstawit chtěl, wztáhla ona prst z obrazu toho a prsten přigala. Diwic se tomu mladeneček ten, oznámil to swým towaryššům a oni ten zážrak widouc, napomínali ho wssickni, aby se wic neženil, newěstu zemskou aby opustil a panicem aby zůstal a wiru Panně Marii zachowal. Ale po některým roce zapomenal na tu připowěď a oženil se, ale P. Maria ho diwným widěním a slowy horlivými k zachowání panické čistoty napravila. Takž on nechage newěsty panny, tegně utek a mnichem zůstanouc, pobožný život wedl.

Ale ne samým napomináním P. Marie čistotu panenskou mnozí zachowali, ale také příkladem gegim, tať, že ne gedna, ale mnohé Panny byly nalezené, které umřiti wolily, než o panenství býti připrawený A taťowý o gedné panně příklad prawě diwný nacházim, w tento smysl napsaný: Byl gedn mládenec wogať, který pannu gednu šlechetnou neřádne zamilowal a gi o panenství připrawiti minil a přiležitosti hledal. Času některého gitřního, kdýž do domu otce gegiho wessel a žadného w domě nenassel from té samé panenky před obrazem P. Marie flečici a modlici se, hned gi za to žádal nestydatě, aby mu k vůli byla. Ale ctná panenka mu odpowěděla, gať na panny poctiwě

odpowidati takowým newážnitům slussi. Tu wogák předce gi namlouwal, nutil, strassil, že gi zabige a na místě setne mečem, gestli mu nepowoli. Ale poctiwá panenka berouc sobě posílnění od P. Márie, před gegimž obrazem to se konalo, gemu směle odpověděla: Chceš-li opravdu mne zabiti, ndělej, co se ti líbí; gá gsem hotowá pro mou poctiwost a pro zachowání panenstwi život wynaložit, a hned se strogila k smrti. Wogák se rozhněwal a gsonc zaslepen gák zlou žádosti, tak hněwem, skál gi na tom místě, a to promedouc, teprw otemřel oči a widěl že zle udělal. Běžel tehdy a utíkal do kostela k swému ugcí, který při tom kostele byl probosstem a farářem a nagedouc ho w zakrystyi, on se strogí k oltáři giti, aby mssi swatou sluzil, w krátkosti mu zlv swůg učinek oznámil a za radou a přichránění ho žádal. Bodiwil se on tomu a odpověděl, aby pozhowěl, až po mssi swate. — W tom se weliký zážrak stal; ta panna toť nedáwno sřatá přišla také na tu mssi swatou a s giným lidem před oltářem křecela a modřila se, ano i na ofěru sřlá s ginými. Widouc gi probosst, diwil se, co by to bylo; newěděl, ždaliby to ta panna byla, anebo duffe gegi, anebo šabel w spůsobu gegim, neb tu pannu za žiwobyti dobře znal. Po wykonané mssi swaté dal gi k sobě do zakrystye zawolat a ptal se gi, gák se sni stalo. Tu ona po-

wěděla wšecko, gať se konalo gať mluweno bylo a gať pro zachowání panenské čistoty od geho wnuka slatá byla; doložila i to, že P. Maria poslala swěho swatěho angela k ní a ten že gi hlawnu oblatou zaš postavil a k tělu připogil a duffi do těla uwedl; proto prawi, že newinně o život gsem připrawená pro zachowání panenství. To wyslyšic probosťt, wnuka swěho, wraha gegiho k ní přiwedl a prošl gi, aby mu to odpustila. Ona to hned udělala na ten spůsob, aby do kláštera šel a mnichem zůstal a za hříchů swé pokání činil.

Weliký giste byl ten zážrak s tou panenškou učiněný, že gi Panna Maria z mrtwých wzkrísila a tím zážrakem ukáza'a, gať čistotu panenškou miluge a těch, kteří gi náležitě zachowáwagi. Ano, gať gsem powěděl, ona ctnostem swatým ldi učila a uči, gať i čistoty panenské a stýdliwosti zachowání, panenškám wšem i mladencům welmi potřebné. Ale gať tomu přepěkně učila Blah. P. Maria, slyš krátíčkou history. Urozený a spanilý mladenec, Jakobus Ledesma, w swém mladém wěku newěděl, co by měl činit a který staw k dalššimu žiwobytí sobě zwolit. Nědy měl úmysl býti duchowním w swatém a apostolském řádu paterům towarýšstwa Ježíšowa, ale obawal se, žeby snad čistoty zachowati nemohl, nědy minil w staw manželstý wstoupit, aby skrz něj hřichu nečistoty ušel,

ale newěděl, gať lépe udělat, aby nebylo proti vůli Boží. Modlil se tedy snázně Panu Bohu, prosil také za přimluvu, za oswícení w té pochybnosti Panny Marie. Po wykonání modlitby ukázala se gemu sw. Panna Boží Rodička s mnohými swatými angely a tyto slova k němu mluwila: Swatá a prawě nebeská ctnost gest čistota panická, weliká gest gi w nebi připrawená odplata, kterou da Pan Bůh těm, kteří gi zachowáwagi, čistotný a stydlivý žiwot wedouc. To gať řekla P. Maria, hned swati angele libezně zaspíwali čistotu panickou schwálugice. To slyšíc řečený mládenec Jakobus Ledesma, welice se podíwíl, zradowal se a w tom úmyslu utworzen byl, aby duchowním a řeholníkem zůstal a panickou čistotu aby náležitě zachowal, aby one odplaty panickým a pannám w nebi připrawené a od Pana Boha připowěděné dogíti mohl.

Ještě gednou hystorii předložím, mládenčům wšem i pannám k podíwění a k následowání. Byl geden sšlechtný mládenec welmi stydlivý a čistoty panické milowník obzwláštní, který chodic do šskoly a učie se, literárnímu umění w městě sláwnem od starodawna Hispalis, nyní Sevilla řečeném. Před swou smrti se wyznal duchownímu otcí, který při něm stal a geho potěšowal, že úplných dewět let, co študýrowal w tomto městě, nikdy na twář žádného ženskéo

pohlaví nepohlídl, ani panen, ani giných žen. A to je udělal pro milost čistoty panické a pro zachování gi a také pro Blahoslavenou Pannu Marii, pouěwadž wěděl, že se gi čistota panická a panenská negwic libi. Dale pak ten mladenec powěděl, že to oči dobré řízení a zdržení od wšsetčného na druhé pohlaví wzhlídání a to je zachował své panictwí, přinássi mu weliké potěšení w tu strassnou hodinu smrti, že má gistou nádegi k wěčnému spasení. Tak mluwil ten sšlechetný mladenec před swou smrti. O když by nyněgssi mládež na toho mladence příklad tak pěkný a chwaly hodný pamatowala! O když by ho následowala, gistě, že mnohých hříchůw by ušla. Ušla by i trestání Božího, ano ne geden by ušel zatracení wěčného.

Aniž tuto pomínouti nemohu, co nacházim napsano o swatém Julianowi biskupowi, totiž, že se mu ukázala Blah. P. Maria před smrti geho, nesouc we své swaté ruce ratolest palmowou, welmi gasnou a takto mu řekla: Přigmi tuto ratolest palmowou, panictwí a čistoty znamení. Zasloužil toho ten swatý biskup, aby ho P. Maria před geho smrti nawštwila a takowým darem abdařila, proto že zachował čistotu těla panickou až do své smrti. Tu ga musím k gednomu každému, kdo gessťe své panictwí aneb panenskwí zachował, zwolat ony slowa sw.

àngela, které promluvil k gednomu, který se Jacobus Alemanus gmenoval: Sluho Boží, buď věrný Panu Bohu až do smrti, zachoweg klenot předrahý panictwi neb panenstwi. Welmi welikou odplatu připravil Pan Bůh a přislibil dati w nebi těm, kteří by hanebnému pokusseni zmužile odpírali, ge zaháněli, zwítěžili a čistotu panickou a panenskou až do smrti zachowali.

Daprssleř třeti.

Panna Maria gest Matka Syna Božího, gest také Matka věrných křesťanůw, má býti odewšsech ctěná a chwálená.

Wime, pobožni čtenáři, co se děge w tomto swětě, totiž, že matky welikých králůw, císařůw a monarchůw magi lidé w weliké wážnosti a ge ctěgi a službů wšseligatou gim profažugi. Tak Olimpiam, matku Alexandra welikého potentata wšsicchni ctili. Tak Helenu, císaře Konstantina welikého matku wšsudy we swětě w uctiwosti měli. Tak i matky welikých císařůw chynenskych gsou u swých w weliké wážnosti, gako i Xia, císaře slawného, který wšsechna králowstwi chynenská a země i kraginy sám opanowal, matku ctili a slawně witali. Tak i

matku giného císaře chynenslého a tatarského ně-
kterého dne slavně ctíli všechny knížata a wla-
dáti země až i welebný pater Joannes Adamus
Schaal S. J., který tam w ru křesťanskou kázal
pohanům a u nich we veliké vážnosti byl, také
tam w císařském paláci nagiti se dal ku pocti-
vosti matce císařowně. A to řečené císařowně
velice se líbilo, že on tam také byl přítomen,
tak, že ho po malém času draze obdarowala za
tu poctu, a to k utvzení wiro křesťanské w těch
zemích dobře napomáhalo. Ano i w písmě swa-
tém toho příklad máme, že Bethsabey, matku
krále Šalomouna všickni měli w vážnosti, proto
že syn její byl králem. což kdyby nebylo, ma-
lou by poctivost byla měla po smrti Dawida,
krále manžele jejího, čehož ona se obáwage,
krále Dawida takto prosila. Pane, můj králi,
tys mně slíbil, že iyn můj Šalomoun bude
králem po tobě, což gestli se nestane, když usne
pan můj král s otci swými, že budeme ga i
syn můj Šalomoun zle se miti a za hříšníky
počteni budeme. Z toho my pobožni křesťané
takto sobě rozgímeleme: Jestli matky kralůw zem-
ských a císařůw pro své syny býwagi ctěny od
lidi, zdaliž nema býti ctěna a chwalena od kře-
šťanůw Blahoslawená B. Maria, proto že gest
Matka Krista Pana, Syna Božího, Spasitele
swěta? Dwssem žeť má býti ctěna a chwalena,
a že se gi magi poroučeti všickni lidé hodně a

sprawedliwě, aby gim byla milostiwá a u swěho Syna Krista Pana aby gim milost uprosila. Ano i za Matku gi sobě zwoliti máme a profiti gi, aby naš za swé syny a za dcery přigala a materškou peči o naš měla, naš chráníla od zlého a nikdy neopouštěla. Tak dělali prwni křesťané mnozi, kteří byli od swatých apoštolůw na wiru Kristowou obrácení, neb walně do Jeruzaléma chodili, aby tu přeswatou a přestátnou Matku Spasitele swěta widěli, ctili a ochraně gegi se poroučeli. A gistě byla welmi potěšitedlná wěc, widěti Matku toho Syna, o kterém wěřili, že gest prawý Bůh a prawý člověk, widěti také Matku toho, o kterým wěřili, že kraluge w nebi. A gakož se Kristu Panu z úplna podávali, tak i geho Matce P. Marii pod ochranu.

Tak udělali měšťané welikého města Messiny w Sicilii od sw. Pawla apostola, který ge na wiru křesťanskou obrátil, gať uslyšeli, že by gestě žiwá byla a w Jeruzalemě zůstawala Panna, Matka Spasitele swěta, wyprawili k ni poctiwě poselstwi od měšťanůw swých negpředněgšich, aby gi poklonu učinili, a že tež wiru křesťanskou giž přigáli, aby gi oznámili a přitom aby ochraně gegi celé město gegich a lid wěškeren pokorně poroučeli. To gať poslowé Messinensští udělali, ona ge pochwalila a psaní gim učinie, pod ochranu swon ge přigala, gať

o tom píše i výpis onoho psaní dokladá welebný pater Gumpenberg. Přigala tedy Mes-sinenské pod ochranu svou P. Maria. O blazeť-gim bylo pod takovou ochranou! O gať ssta-tni byli! O gať sstatný gest ten, toho Panna Maria pod ochranu přigme a za matku se gemu wydá! Nebo gestli o matkách zemských Izaiáš prorok w kap. 49. obecně takto napsal: Zdali se zapomenuti může žena nad dítětem svým, aby se nesmílowala nad synem hřícha svého? A byl ona zapomenula, ale wšak gá se nezapo-menu, praví P. Bůh.

Tu mně na mysl přišla hystorie o gedné matce a o gegi dcerách. Byla gedna matka wdowa. z rodu wzácného, ale welmi chudobná, magic dvě dcerky. Starage se o ně, čím ge má chudobná matka žiwit a přitom aby se gim podle běhu tohoto swěta a lidské křehkosti něco nepěkného nepřihodilo, šla s nimi do kostela před obraz P. Marie a tu ge obě P. Marii za dcerky odewzdala a prosila, aby oná Rodička Boží račila ge za své dcerky přigmout a o ně se starat a ge opatrowat; poručila také dcerám, aby ony své ruce na ruky P. Marie položily a tak se gi za dcery odewzdaly. To wykonagic a se pomodlic, brala se s dcerkami swými do swého domu. Že pak to odewzdání P. Marii se libilo a že ty dcerky pod svou mateřskou ochranu přigala, hned to ukázala, nebo gať do

domu wstupowala ta bohabogná paní s dcerami swými, stal tam gedem krasny mladenec (ten omšem byl angel Paně) a dal gi mnoho peněz. za které by sebe i své dcery živila poctiwě a šatila a ona tak udělala, dcery své poctiwě wyšatila a z ošatku se živila. Widouc to lidé, že ta paní se dobře živi a své dcery pěkně šati, divili se, kde nabyla peněz na takové potřebě a řekli, že snad ty gegi dcery nepoctiwým chowáním bohatnou, a tak o té dobré paní a o gegich dcerkách, ctných panenkách zle a newážně myslili a mluwili. Toho když se ta Paní dowěděla, poručila swým dcerkám, aby šly k své milé Matičce, P. Marii, křiwdu swou aby před ni stěžowaly a za ochranu žádaly. To gať ony wyšonaly, poslala opět angela swého P. Maria, který ge widitedlně před wšim lidem krasnými wěncy ozdobil a gegich panenstwí ošwědčil a tak se stalo. O tom se čte in Speculo Exemp. Tit. B. V. Maria Ex. 40. Štiasťnáť byla oná matka štiasťné i gegi dcery, že Panna Maria pod swou ochranu ge za dcery přigala, ale slyšime ginou hystorii, gať se dobře dělo giné pání, která sobě P. Marii za Matku zwolila a gi se za dceru odemzdala, gešť pať hystorie tato.

Pisse Vincent Beluac. lib. 7. hist. cap. 93., že za dáwných časůw byl w městě Řimě pan gedem z wzácného rodu a welmi bohaty,

tomu se ničeho nedostávalo, gedině to, že žádného syna, ani dcery neměl, kterě by za dědiče svého statku a bohatství ustanovil a po sobě zanechal. Ten s svou manželkou welice Pana Boha prosil, aby mu syna dati račil, a pro tu příčinu chudým weliké almužny rozdával i vyslyšel ho Pan Bůh a dal mu syna krásného. Potom ten Pan oblíbil sobě Panu Bohu samému sloužit, a to aby bez překážky konat mohl, oblíbil sobě na dalekou poust git, i žádal manželky své za povolení; ona, ač welmi těžce, wšak naposledy tomu powolila a on nechaw gi wšeho statku, bohatství a služebníkům, edessel a wic se k ni newrátil. Ona pak na synáčka svého byla lástawa, tak že bez něho nikdy býti nechtěla, ano i w noci ho do svého lože brala, což mnoho let trwalo, až ten syn byl dospělý mladenec. Tu dilem z třetkosti těla, dilem z šabelského potušení, láska mateřská w lásku tělesnou se proměnila, tak, že syna svého, gať by manžel byl, k sobě připustila a s nim negednou tělesně zhřěšic, w životě počala a potom i porodila. a welice se stydic za to a trestání i hanby swětské se obawagic hned gať se ten nestiasný syn narodil, swyma rukama ho zassrtila a do místa nečistého a neřádu plného zahodila. Ten pak gegi učineť byl tak tagný, že o něm žádný člověk newěděl. Ona pak chtěgic za ty hřichy Panu Bohu zadosť učinit, dávala weliké almužny chudým a

klášterům a na swaté místa chodivala, ustatně se modlivala a příklady weliké pobožnosti na sobě ukazovala, pro kteroužto příčinu we weliké vážnosti u všech byla a za swatou jí ušlechtní měli. Však těch hříchů swých žádné-
mu duchovnímu se nespovídala neb se styděla, a také se domnívala, že bez zpomědi jí Pan Bůh ty hříchy odpusti. Zauwidel jí dobré poměsti dabel a chtěl jí k hanbě swětité a k skáze přiwést, pročez wymyslíł chytrost takowou: Udělal se duchovním člověkem a ukázal se králi římskému a radám geho w rádním domě a prohlásil se, že gest mistr vysokého umění a že uhodnout může všechno, coby i negtagněgššího bylo, a aby toho skusili, ge napomínal a gestli tomu se co stratilo, aby oznámil, že on zloděge uhodne a wygewí. A tak se stalo, že mnozi swé straty, buď krádeže aneb ginat gemu oznámowali a on jim zloděge a škůdce wygewowal, pro kteroužto příčinu weliké bylo w Římě utišení, zloděge krást nesměli, škůdcomé z města utikalí a žádný žádnému nic nesměl ublížit, obáwage se nowého mistra, aby od něho prozrazen a od úřadu trestán nebyl. Když sobě dabel tím způsobem weliké gměno udělal, a lid po sobě potahł, přistoupil před krále a před geho rady a takto mluwil: Widěli gste a dosti poznali, gať gá tagné věci uhodnout a wygewit umim a mohu; powěděl bych wám gessťe geden

hřích přewelikh, který se w tomto massim městě Řimě stal, ale myslim, že mně newěřité. Tu kral a rady řekli, aby powěděl co wi a on takto mluvil: Hřích welikh spachala w tom městě Řimě gedna pani, a ten tak welikh, že diw gest, že se město toto nepropadlo, aneb že diwně negaf a hrozně od Pana Boha trestání není. Ta pani, (gmenował gi) kterou wy za swatou máte, s swými vlastním synem smilnila a syna z toho smilstwa iplozeného sama swýma rukama zabila a do zachodu whodila, aby hřích gegi na gewo newyssel a ona aby hanby swětské a pokuty netrpěla, pročez chcete-li, poslete pro ni a tu na ryntu welikou hranicí udělegte a gestli se samá dobrowolně přizná, aneb gestli se nepřizná a gá na ni to dokáží, ať gest na té hranici za živa spálená; pakli gá to na ní dokázat nebudu moct, swážte mně ruce do jadu a na tu hranici whodte a za živa mne spálte. Ty řeči slyšic kral i gecho rady, ulekli se a diwili a takto gemu řekli: Nehaň mistrě pani této, neb ona gest příkladem wsslech ctnosti wssemu lidu a my na ni žleho nic newime, ty gi křiwdu welikou děláš. On gi n odpowěděl: To gest, šco gsem řekl, že mně wěřit nebudete. Ale poslete pro ni, ať slyšité, co dá za odpowěď na tuto žalobu mou. Poslal tehdy kral pro ni služebniky swé, poroučegic jim, aby gi úctiwě bez gáfého nářili přiwedli. Když tehdy ona tam přiwedená

byla, wšickni hned powstali a gi uctiwost uctinili, sám pak kral poručil stolicí gi postavit wedle sebe a gi se posadit welel. Potom k ní takto mluwil: Mam za to, sšlechetná pani, že tebe došla powěšt, gašeho sem mistra k nám a to wysokeho uměni mistra Pan Bůh poslal a gaš on nám diwné a taqné věci oznámuge a sškúdce a sločinnitů pronášši a wygemuge, ale to gest k podiwěni nám, že i na tebe weliké hřichy wygemuge, kterychs se měla někdy dopustiti. Co tehdy diš? dáwáš se winná, neb ne? Ona rozmyslic se krátce, odpowěděla: Boněwadž proti mně weliké žaloby se stawěgi a gá před tebou krali a před twými radami mluwiti mám, soudim že mně nenáleži bez opatrného řečníka a zástupce tu stati a odpowidati, nebo i mudrc takto píše, aby žádný člowěk bez dobré rady ničeho nedělal. Žádám tehdy za prodlení, až bych se řečníkem dobrým a umělým zaopatřila. To slyšic kral, powolil gi a uložil, aby na třeti den se dostawila. Tak ona odesšla, magic welikou starost a bázeň, gaš obštogi před soudem a gaš mluwiti má, ale w Blahoslawené Panně Marii wšfectu swou náděgi složila. Byl toho času papežem w Řimě swatý Lucius, aneb Lucianus řečený, k tomu ona šla a padše mu k nohám, hřichůw swých se spowidala, za rozbřešfeni a za radu dobrou ho prošla. On gi politugie potěšil špafitedlným slowem a napome-

nul, aby w Panu Bohu náděgi měla a Blahoslavené Panny Marie aby snážně za pomoc a za ochranu požádala a za Matku a patronku gi sobě zvolila a gi se za dceru oddala, i udělala ta pani tak a s pláčem velikým Panu Bohu a Panně Marii z úplna pod ochranu se oddala. W den tehdy uložený šla s přátely swými před frále a seudce a geho rady. Tu když se postavila, napomínal král ďabla w způsobu duchovního mistra, aby žalował na tu pani, cokoliw zlého na ni wi, že gest přítomná, tak i gini pani měli ho k tomu, aby žalował. Ale ďabel odpowěděl: To ta pani neni, ale gest giná, tato gest wšechná krásná a gá na ni nic newim. A co wic, porědět toho nechci, ale musím, že P. Maria, Matka Pana Jezu Krista při ni stogi, gi ochraňuje a zaslává. To slyšic, ulekli se wšickni a poznali, že ten žalobník gest ďabel a hned se swatým křížem znamenali a k Panu Bohu zvolali a w tom ten ďabel zmizel. Pani pak ta od toho času veliké cti a chwały wic než kdy prvé nabyla a dokud byla živá, Pana Boha chválila a Panně Marii za takowou ochranu před ďablem děkowala. Tak hle i my tuto widime, že P. Maria gest Matka w sebe doufagících a že neopouští žádného w sebe doufagícího.

Paprssleř čtvrtý.

**Panna Maria gest patronka wsseho swěta
a proto má býti odewssech ctěna a chwálená.**

Netoliko Blahoslavená Panna Maria, gať
gsme teď slyšeli, gest matkou Krista Pana, Sy-
na Božího a netoliko lásku mateřskou sprofazuje
těm, kteří se gi oddávagi a za matku wywolu-
gi a pod ochranu gegi se utíagi. ale take gest
patronka wsseho swěta a za wssecken swět se
přimlouwá u synáčka swěho, Krista Pana. Nebo
gako ona, tak Syn Boží Kristus Ježiš u Boha
Otce swěho nebeského, sedici na prawici gehu,
za nás se přimlouwá, rany swé přeswaté gemu
ukazuje a hněw gehu obměčuge, aby nás hříš-
ných a celého swěta pro množství a ohyzdnost
hříchůw netrestal a nestazil. gať o tom piše sw. Pa-
wel Apóstol k Římanům w kap. 8.: Kristus
Ježiš, kterhž gest na prawici Boží, kterhž také
oroduge za nás. A giude apóstol tento piše:
Smirce Boží a lidský, kterhžto dal sebe samé-
ho mzdu na wykoupení za wssecky. A ginů apo-
stol, totiž sw. Jan, miláček Kristůw takto piše:
Přimlunce máme u Boha Otce Krista Ježíše
sprawedlivého a onť gest litostiwá obět za hřichy

nasse, a netoliko za nasse, ale i za hřichy wšeho swěta. Máme tehdy přimlunce gístého u Boha Otce nebeského Krista Pana, Syna geho. Ale máme také u téhož Krista Pana, Spasitele a soudce nasseho, přimlunce a patronku Blah. P. Marii, Maticku geho negswětěgšši, stogici u trůnu geho, za nás se přimlunagici, a netoliko na nás, ale i za wšestern swět, a hněw geho frotici. trestání zasloužené odwracigici.

Máme o tom hystorii známou o swatém Dominikowi, napsanou od swatého Antonína, arcibiskupa Florentinského takto: Času gednoho swatý Dominik ustanowitel řádu kazatelského horlivěgi nad obščeg se modlil i byl w wytržent a widěl Pana Krista, Syna Božího, na soudné stolici sedícího. Byla pak twář geho welmi rozhněwaná a giž minil a chtěl třemi kopimi swět wšecten skazit. Strz to kapi se rozuměly tři negtějšši rany, kterými Pan Bůh swět trestáwa, totiž wagnou, hladem a morem. A tdyž se giž to mělo stát, a swatý Dominik se ulekl, toť uhlídal že předstoupila před Krista Pana Blahoslavená Panna Maria matka geho a za celý swět se přimlouwala, a pěkně ho prosila, aby toho trestání a swěta skazeni poodložil. Tu Pan Kristus řekl, že pro weliké množstwí hřichůw a žádné w lidu polepsšení, to musí udělat, a swět giž skazyt. Ale Panna Maria předce, obgimagic a libagic geho swaté nohy, prosila, aby

wsseho lidu, který přeswatou křví svou vykoupil, tak náhle nestazyl. Že má dva služebníky totiž Dominika a Grantiffka Serafinského (a ty hned před nim postavila) strž kterých kázání a ustanovenou práci může býti iwet naprawen a hříšních k právému pokání přivedeni, a tak se hněw Krista Pána utrotil a upokogil. A tak ukázala Panna Maria se býti patronkou wsseho swěta

Divněgšit hystoryi nacházim ginde psanou, a to takowou. Léta páně 1117 w oltawu swatého Jana Ewangelisty zemětřesení dwákrátě za den a za noc tak brozné po wssem swětě se stalo, že mnoho stavení se pobořilo, a lidé sotwa utíkali, aby zaričení nebyli, a to zemětřesení we vlastě zemi negwětšši bylo, kterěžto tak weliké a strassné bylo, že lidé soudu Božího posledního a wečegného patrně na sebe očekáwali, poněwadž na mnohá místech vlastě země města, městečka i wesnice lidmi w nich přebýwagicimi náhle se do země propadly. A tomu i hory weliké se trhaly a rozšupowaly, řeky země pozřely a wody se stratily. tak, že kteří chtěli, mohli suchyma nohama chodit tu, kde prwé řeky tekáwaly. Ano i Padus, weliká řeka z swého řečiště se wyzdvihla a gaš oblout se ohnula, tak, že pod tím obloukem wody po zemi se giti mohlo a znamení patrně bylo s takowých znanení diwůw a zázrakůw, swěta zabouuti nastává. A tdyž ta voda té řeky tečené dlouho tak wyžwi-

žená stala, potom na zem tak těžce padla, že zvuk toho pádu na několik milí byl slyšán. To když se dílo a lidé na modlích a na postech trvali v všech vlastních zemích, u města gednoho vlasteho Kremona řečeného pacholatko gedno v kolibce v plonky zavínuté promluwilo proti běhu přirození lidského k své matce, aby se nermoutila, že widěl P. Marii státi před trůnem Krista Pana, welmi snážnými modlitbami prosíci, aby soudu posledního, který konečně již chtěl konati pro množství a oplzlost hříchů lidských, podložil a tak že to wyprosila. Potom to pacholatko hned umřelo a nemluwilo, až čas geho přišel.

Widíme z těchto oznámených příkladů, že P. Maria za nás a všechnen svět před trůnem Krista Pana oroduje a často hněw geho od nás odvrácuje a nám milost uprosuje; wšak wěděti máme, že toho wždycky dowest nemůž, někdy také nás opusti, když gegi přimlůwy a ochrany negsmé hodni. Slyšme o tom hystorii, že ne wždycky může nám wyprosit milosti. Bisse Sophronius in Prato Spirit. cap. 50., takto wyprawoma nám Anastasius opat o Jiřim, opatowi, že ho někdy nassel srdečně plačícího, a když se ho ptal za příčinu takowého plače, nic mu neodpowěděl. On ho pak prosil ustawičně, aby mu příčinu tak bolestného plače oznámil: tu teprw opat Jiři takto mluwil: Kterák se já mám od plače zdržeti, když náš milý Pan Ježíš Kristus nám odpustit a s

namí se smířit nechce? Měl jsem vidění takové: Zdalo se mne, že jsem stal před trůnem Božské velebnosti a bylo velmi mnoho tisíců Swatých tam stojících a za něgafou věc ho žádajících a stále prosících, ale on gegich modlitbami a prosbami obměčiti se a w hněwu svém ukrotiti nechtěl. Potom přistoupila k němu krásná paní tytytjou a drahým rouchem přioděná a padla mu k nohám a řekla; Aspoň pro mne Synu můj ukroť se w hněwu svém, ale on předce nechtěl, a tato gest příčina plače mého, neb se obávám, že se něco zlého na světě stane. Toto mluvil Jiří opat w zelený čtvrtek na usvitě rano a hned na zedtri, totiž na veliký patek o devaté hodině na den nenadálým a velikým zemětřesením zboržily se města, po mořské fragině té, která je Phoenicia gménuge a množství lidu zasypano bylo.

Odkudž vidíme, že Panna Maria gest owšem náše a wsseho světa gislá patronka a že my se k gegi přimluvě utíkatí důvěrně můžeme. Ale wšak máme se bát Pána Boha a soudu geho spravedlivého, hříchů ohyždnými k hněwu ho nepopouzet; aby snad ani Panna Maria, ani gini Swati nám žádné milosti wyprostiti nemohli.

Papršleť pátý.

Panna Maria gest potěšeni zarmoucených lidí, proto ma býti ctěná a chwálena.

Prorokowala sama o sobě Blahoslavená Panná Maria w své písni mnohým křesťanům

známe totiž: Welebi duše má hospodina. že gi Blahoslavenou budou nazýwati všickni narodové. Jestli všickni gi chváliti budou a Blahoslavenou nazýwati, mnohem víc ti, kteří w velikém soužení postaveni jsou, od ní vtešeni nabyli a jsou vyswobozeni z ouzkości svých. Wědoma věc jest, že člověk z těžkého vězení aneb soužení vyswobozený chválí a toho, kdo genu pomohl a genu děkuje. Tak Zikmund král Uherský, který potom zůstal králem Českým a císařem Římským, když byl vyswobozen z vězení tmavého a z soužení velikého, w kterém byl w zámku Sokolš řečeném, a zase na své království dosázen byl, těm kteří ho vyswobodili, děkował a bohatě odplacował. Má lidem mnohým Blahosl. B. Maria pomáhá z všelich zármutků, a těžkostí. Odkudž má býti od nás wděčně ctěná, chválená a zvelebovaná

Byl w velikém zármutku postavený, svatý Jan Damasceňský, když genu ruka pravá ulatá byla na poručení žoldana krále Damasceňského a na rynku na planýr přibitá k většší potupě a žalosti. Zgednal genu to šibalštou lší Leo, císař Konstantinopolitanský, přigměním Isaurus řečený, proto, že ten Jan zastával čest Panny Marie, Matky Boží, a giných Swatých. gať flows, tak písmem, aby gegich obrazu nebyli sekani, lámání, pálení a škázení, což dělat roz-

kázomal řečený císař, neb byl kacíř. Někde
tehdy císař ten, gať se nad Janem, který geho
kacířstwi tupil a zlé činy proti Panně Marii a
Svätým a gegich obrazům haněl, pomstít, po-
něwadž pod geho moci nebyl, ale w městě Da-
masku a pod ochranou řečeného žoldána a geho
tagnou radou byl a w wájnosti i dowedl to
chytrestí welikou, že, gať gsem poměděl, ruka
pravá utatá mu byla na ruku a tam powě-
ššená. Po utaté newinně ruce, přivedli ho přá-
telé geho do domu geho a těšili ho gať kdo
rozuměl, až geden řekl: Bogdme k žoldanowi
a prosme ho, aby powolil, tu ruku z planiče
snít a Janowi gi sem přinest, aby tať widouc
gi, w swém zármutku měl něgaké ulevení a po-
těšeni. Žoldan wyslyššic žádost gegich, powolil
tomu a tať Janowi ruka přineššená a utázaná
byla. W tom řdný noc byla, prošil Jan přá-
telům, aby se rozěšli do swých domůw na od-
počinuti, že on tať chce poodpočinut a pospat.
Ale w srdci ginať myslél, totiž, aby po gegich
odchodu mohl wolněgi Pannu Marii prošit,
aby gemu tu ruku zaš nawratila, připogila a
zhogila, neb měl welikou nádegi w srdci, že to
na ni wyproši a že ona tať mocná gest, aby
gemu tu ruku přihogila a že tať milostiwá gest,
že ho wyslyšši, žádost geho splní a potěši geho.
Řdný tehdy přátelé se rozěšli a on samotný w
swém pokogičku žůstal, wzał lewou rukou tu pra-

wou uřatou a položil gi na oltářiček, který tam měl, před obraz P. Marie a tleknouc na kole-
na gař mohl, řrdečně je modřil a prošil Banny
Marie, aby gema tu ruřu, pro řádny řlý řku-
tek, ale pro gegi řeřř a obrazům řwatých obřa-
gowání, uřatou newinně rařila nawrátit a ř
ramenu přihogit, řlibugie giřřotně, ře řřal-li
řrwé řěně o řřwalách Bořřich a gegi a giných
řwatých, ře bude geřřřě řěpe a řilněgi řřati. W
tom řřřřla na něg řřimota a položie se ma-
ličřo, uřnul i řřidel w tom řřání, ře P. Maria
řřřřla ř němu, tu ruřu uřatou řřřala a ř rame-
nu geřo řřipogila a řřihogila a gemu gi řřdra-
wou a řřiwou nawrátila a řakřo ř němu řěřla:
He řene, uřdrawená a řobě nawrácená geřř
řřřa řwá. Řiř řehdy bez meřřřání řak gařř ny-
ni řřibowal, uřřiweg gi, gařo řřřřř řřřřle řerem
řřřřř. řo uřřřřř řan, řřobudil se, řřnu řomu
se řřiwil a řřadostiw řřř, aby řen řen řřř
řřřřř. Wřřřal řehdy a řřřřř řřřřř, na oltářičřu
nenářřř, ale na řobě řřřřřřřřř a řřřřřřřřř;
řřřřł řerow, řřřřřřřřř, řřřřřł bude moci řřřřł
řřřřł a řřřřřł, ře řak řobřě, gařo řřřł řřřřł, řd-
řřřł gařł řřřřł pro uřatou ruřu řěřřřřřřř a řřřř-
řřřřřřřł řřřł, řak řotom řo nawráceni gi řřřł
řřřřřřřřř a řřřřřřł řa řo řřřřł Bořřa a řřřřř
řřřřř.

řřřřřřřł giřřne řřřřřřł řřřřřł a gařł řřřřř
řřřřř w řřřřřřřřřł řřřřřřřřřł řřřřřřřł

potěšila, ale slyšme jiný divněgšší příklad, gať gedně židowce od zahynuti a od welké těžkosti milostiwě pomohla: byla gedna židowka, která srdcem w Krista Pana uměřila a Blahoslavenou P. Marii, Matku geho ctíla a milowala i měla úmysl křesťankou býti. Porozuměl tomu ďabel a na ni proto zanevražil i ponukl srdce manžela gegího, žida, aby gi wzal w důmění že by mu wiru zrušila a cizoložstwa se dopustila; i obžalowal gi před staršími své roty židowské a k tomu nutil a na to stal, aby podle zákona gegi byla ukamenowaná a zabita. Oni wyslyššic geho žalobu, dali gi gemu w moci aby on gi zabil, aneb dělal a trestal, gať sám chce. On tehdy wzal gi a wedl na geden weliký a wysoký wrch, z kterého se hledět mohli do welmi hlubokého a příkrého údoli, tak, že těm, kteří tak hluboko dolu hleděli, hlawa se točila, i poručil gi, aby sama po dobré vůli tam do toho údoli wskočila, ginať že gi tam po hlavě whodí. Ona tak odsouzená a w té úzkosti postawená gsouc, gakkoliw tam teměř wšickni židi toho města přítomni byli, a s nimi mnoho křesťanůw, wšak neměla pomoci ani potěšení od žádného. Obrátila tehdy srde své a celou mysl svou k Blahosl. Panně Marii a srdečně gi za ochranu žádala, aby wzhlednoula na gegi newinnost, gi w tom pádu z té hory do údoli tak hlubokého neopouštěla. W tom

řduž žbnti nebylo, důvěrně w naděgi ochrany B. Marie skočila do toho údolí a w tom skoku hned při sobě widěla Pannu Marii, gať gi do svých swatých rukou wzála a lehoučce nesla až na zem a na pěkným trávníčku gi zdrawon bez negmenssiho úrazu posadila. Widouc gi tam křesťané, kteří gegi modlitbu před wskočením do té hlubokosti slyšeli, gať se pobožně a důvěrně Panně Marii poroučela, běželi známou stezkou k ní a gi z toho příkrého údolí wywedli, w wíře křesťanské wyučili a pokřtiti dali a gméno Maria de Saltu dali. Ona pak odřeknouc se židovské newěry, dobrou a pobožnou křesťankou zůstala a Panu Kristu i geho negsw. Matce za takowou ochranu náležitě děkowala.

Léta Paně 1582 w Španielích stala se tato paměti hodná příhoda: Byli tam bratři dwa, kteří měli dvě sestry, panenky poctivé, čistotné a pobožne, wšak ge sobě wzali w nemilost á welice se na ně zázlobili, neb ge měli w podezření, gať by se nepoctivé, ne gedenkrát toliko ale častěgi zachowaly. Důměni odtud pocházelo. Widávali ti bratři, že ony s gednými knězem duchowním, gisté nábožným a příkladným často rozmlouwaly, spasitedlné od něho rady a naučení žádawaly i wzali ge w důměni, že ony s nimi hřešiwaly, odtudž chtějic se něgať neobychně nad nimi pomstit a ge trestat, wywedli ge s sebou, wšak lahodnou řeči wyloudic ge

za město do gednoho lesa, tam ge swlekli do naha nenáležitě, přiwázali k dwoum dřewoum silně a welice zmrskali a tam gich odesli, aby hladem zemřeli. Tu ony sestry opuštěné od lidi, Panu Bohu se modlily a Panny Marie za wyswobození pokorně prosily, aby wzhlednouc na gegich něwinnost a třiwdu, tak těžkou smrti gim zahynout nedopustila, a byly wyslyšené, nebo po půl druhém dni poslala k nim Panna Maria dwa swaté mnichy z nebe, totiž swatého Frantisska Serafinského a sw. Antonina Paduanského, aby ge odwázali a do města dowedli. Přigdouc ti swati k těm pannám, ge negprwé pozdrawili, a aby se nic nebály, napomenuli, potom od těch stromůw odwázali. pláštěmi swými ge přioděli a tak do města až do domu třetí gegich sestry doprowodili a tu oznámic se, tdo gsou a od toho poslání gsou, hned zmizeli. Ony pak welice se podiwic tomu dobrodini Panu Bohu a P. Marii děkowaly a na dokázání wětšší wděčnosti, do kláštera mezi jiné panny Septyssky se daly a swatý žiwot wedly. Pan Bůh pak bratrům gegich tak nezdmořilých a nelidských bez pomsty nenechal, neb geden z nich w malém čase umřel, druhý roku nedočkal.

Wame také příklad, že P. Maria zarmoucené ctitele své někdy slowy potěšitedlnými obweselowala. Tak se stalo negoswiceněgšší arcikněžně panně Eleonoře z slawného rodu cisářského

raťousťého, která gsouc welmi tesklivá pro swého pana bratra Maximiliana který chtěl sobě dobyt kráľowství Polského, od polakůw přemožen byl a chycen i do wězení dán, modlivala se před obrazem Panny Marie, aby ona přemocná Panna wyprosila na Panu Bohu geho wyswobození a šťastné do Widně nawrácení. Času gednoho, když se horlivě ta arci-kněžna modlila před obrazem Panny Marie widěla, že Panna Maria na tom obrazu ruku wztáhla a takto k ní promluwila: Doufeg dcero, bratr twůg bude wyswobozen od swých těžkosti, w kterých gest postawen a w dobrém zdráwí domu se nawrátí a tak se stalo.

Byla gedna panna, Genowesa řečená, dcera knížete Brabantského, welmi pobožná, stydlivá a trpělivá, ta se wdala za Sigfrida kníže, kterýžto Sigfryd kníže na wognu proti pohanům s wogstem wyprawen, odgel gi těhotnou a poručil gi gednomu statečnému rytíři, Galonowi i swou zemi k opatrowání. Ale Golo rytíř sporněčiw se panu swému, často Genowesu kněžnu, gat gsouc gegi krásou, sobě k wůli wsseligakým spůsobem namlouwal, až i falešné psání o zabynutí gegiho manžela knížete Sigfryda gi ukazowal, ale ona zlému skutku wždycky odpírala. Golo wida se tolikrát potupeného, uminil se pomstit a když kníže Sigfryd se nawrátíl gemu oznámil, že fice se wsslechno w zemi geho dobře

medlo, from geho lože manželského, které kněžna Genowefa cizoložstvem spržila. Rozhněval se kníže Sigfrýd a s ponutnutí Golona, toho zradce a šibala, poručil Genowefu utopit i s dítětem. Golo tehdy magicí tatoué povolení, poručil služebníkům, aby gi daleko zawedli a zabili aneb utopili a na znamení, gazýť aby genu přinesli. Služebníci řdyž gi na místa pustá zawedli, ulitugic se krve newinné, nezabili gi, ale poručili, aby se žádnému neukazowala, a zabíwše psa, gazýť z něho vytáhli a panu swému Golonowi ukázali. Tak pani Genowefa w pustých místech šest let a tři měsíce bydlela, wšak sobě nezoufala, ale žiwa gsouc wodou a bilinkami lesními, Panně Marii za ochranu a potěšení žádala i dala se gi často P. Maria widět a gi potěšowala. A co wíc, spůsobila to, že laň gedna za častý k ní přicházela a dogit se dala, aby tím mlékem synačka swého chowati a žiwiti mohla. Po šesti létech a třech měsících nalezená od swého manžela a poznaná, nechtěla se domu s nim namrátit, až gi slíbil, že tam natom místě, kde se ona zdržowala a Panna Maria se gi zgemowala, dá pěkný kostel pod tytulem Panny Marie postawit, a kníže slíbil to udělat a také udělal. Golonowi pak šibalowi a neshlechtníkowi takto zaplatiti rozkázal, aby k čtyrem wolům zlým a neskroceným byl přiwázan a od nich na kusy rozsapan a roztr-

hán. My pak od této hystorie takové naučení bereme: Nejprvé, že Pan Bůh i na lidi spravedlivé newinné dopouští proliwenství a veliké bídý a těžkosti, jako i na tu dobrou, sšlechtnou, bohabognou a newinnou kněžnu Genowefu. Druhé, aby sobě žádný w protiwenstvích nezoufal, ale měl nádegi k Panu Bohu a k Negasw. Rodičce Boží, že opuštěn nebude. Třetí, gať se Pan Bůh o každého spravedlivého stará, aby nezahynul, gať se widi na kněžně Genowesě a gegim synáčtowi, že za šest let a tři měsíce w letě i w zimě w pustých místech, od lidí opuštění, nezahynuli, ano i zaopatřila im Panna Maria laň, zvíře k potěšení a dítěte obživění. Čtvrté, gať Panna Maria, kdy gi sšlečně wzýwá a cti, má peči o něho a opatruje ho gať se widělo na kněžně Genowesě. Pate, gať Pan Bůh; lštimé lidi, sšibaly a neshlechtníky svým časem tresce, gať se stalo Golonowi bezbožnému. Neni Pan Bůh nahlý, ale pamětlivý, který po mnohá létech připamatuje neshlechtníkowi něterému a bližních swých utištačowi geho bezbožnost a msti přisně, gať se stalo Golonowi po šesti letech a třech měsících, že pomsty neussel, ale hanebnou a ukrutnou smrti škážen byl. Ale přistupme k prwněgšsi o Panně Marii řeči.

Diwnou Bláhoslaweně Panny Marie peči a ochranu gsme poználi, co swe ctitele, aby w ouzkostech a posledních nouzech nezahynuli ale

co tuto povím, vřecky ty napřed pověděné historyge přemyslyge, co se w gednom klášteře přihodilo. Když welebny Petr Carnosius, opat klášteřa Gysouhi umřel, na geho místo byl odvěck mniřůw zvoleny důstogny muž Jan Landhemius, všemi ctnostmi ozdobeny a něgatk Theodoryk od toho úřadu duchowniho, po kterem welice dychtěl, pro giste přičiny zamřzený. Ten Theodoryk proto že teho dustogenstwi nedossel, tak se na Jana Landhemia zázlobil, gako by on gemu to dustogenstwi uchwatil, že se opowázil gého z swětá zlym způsobem sřludit, i namlouvil a nagal služebnika Landhemiového a gestě nesřlechetnika gineho a s nimi tagně přišel na Landhemia řdyž spal w noci a prowaz mu na řek umázal a wytahře ho ř stropu, řřřtil tak dlouho, až ho zassřřtil a o řivot připravil, potom wložic tělo geho do lože, přikřyl, prowazu gemu na řek umázaného a ř stropu přimázaného nechal a zamknouc řveře dobře, odsřel a to spáchal ř noci, řdyž Landhemius na zegřři měl býti na opatsřwi wyhlássen a potwrzen, Landhemius pak, gař citil, že ho zradni wřařednaci řřřti a že bude od nich zassřřen, snázně řrdcem se Panu Bohu poroučel a ochraně toliřez Blahoslavené Panny Marie, gegiž obráz zázračny w městě Tungru on Landhemius měl w weliké wářnosti, a ř chwile, gař řřřen byl, ř němu se obětowal, a w tom ten ctný muž byl zassřřen.

Když bylo ráno a mše se hotovilo k takové slavnosti, a ti, kteří se sgeli, nového opata sčítit pohotově byli, očekávali sameho Randhemia a divili se, že se tak dlouho mše i poslali pro něho, ale ti, genž vyslani byli našli dveře dobře zavřene a žádného se dotlouci ani dovolat nemohli; i hledali jeho služebníka, aby jim dveře odemkl, ale nebylo ho, již utekl, obávaje se pro tak neštěchetný účinek. Tak tehdy dveře wylomili a Randhemia zadrženeho a na promaze wišícího našli a welice se ulekli a divili, co by se to stalo a gať se přihodilo. Ale Theodorýk wrah tu přítomen se ozwal a řekl: Randhémíus porozuměl, ale pozdě již uznal že se na to důstojenství nehodil, a tak pozoufagíc sobě, sám se oběsil, a Pan Buh to na něj dopustil, poněwadž ne on, ale gá gsém měl býti za opata zvolen. Wzal tehdy tělo Randhemiovo a na místo, ktere se Locus Capitularius gmenuge, wnesli, na černe sukno položili a přitryli zanechawše při něm gednoho mladeho mnicha, Randhemiového wnuka, aby na něj pozor měl a onť by se uradili, co by měli dělat a tak šli do kostela, aby mši swatou zpíwanou sloužili a slyšeli. Když se pak ta mše swatá konala a k pozdwihowani welebné Swátosti se zwoukem zwonilo a to řečeny mladý mnich uslyšel, s pláčem takto hlasitě wolal: O Pane Randhemi! O můj milý ugče! Když by to

Pan Bůh dal, a Panna Maria aby to wypro-
šila, aby duše twá do těla twého se nawratila
a ty abys zas obživ! O ugče, ugče můg mily!
gakým gá se trápím zármutkém pro smrt twou!
To gak on odpowěděl, diw weliký se stal; Land-
hemius se ozwal a takto promluwil k němu:
Wesel se můg mily wnuku, negšem gá umrlý,
Mladý mnich gak to uslyšel, s welkou radostí
i strachem běžel na kůr mezi giné mnichy a tam
hlasitě wolal! Neni mrtwý ugec můg, te mně
teď promluwil, Tu řeč uslyšic mnissi wšickni
hned tam běželi a Landhemia nassli naležitě do
štatůw oblečeného a na kolenách klecicich a slo-
ženýma rukama Panu Bohu se modlicich: i
wzali ho a wedli na kůr. Tu se ho ptali, gak
obživ a zdráwi nabyl, kdo tu sutni, do ktere
oblečen byl, wzal? Tu gim Landhemius ozná-
mil, co a gak se s nim stalo, gak zradně o ži-
wot a od toho byl připrawen, Doložil! take,
teď z Tungru se nawracugi, na které místo swa-
tě k Blahoslavene Panně Marii gšem se obě-
tował, když mne ti wrahové šftrtili. A tam se
doštanouc, wypůgčil gšem sobě brewiaře a této
sukně od welebného pana faráře Jana Nazarety
a tam gšem mšši swatou sloužil a prowaz, kte-
rým gšem byl zassfrcen, tam gšem zanechal a
odessel. Jak se pak to konalo w Tungru se-
mnou, zdali duchem bez těla, aneb spolu s te-
lem i duchem o tom newim. Pan Bůh wi a

Panna Maria, To mnisi: wyslyšcie, na ty věci se s pilností wpytali a že tam byl Landhemius, se dowěděli. Wrahy pak ty Landhemiové zgimali a podle zasloužení trestáli. Landhemius potom byl opatem w tom klasšteře třicet let a po těch létech s powolením wšech mnichůw opatstwi z sebe na swého wnuka o kterém byla tuto zminka učiněná, složil. Sám pak w Tungru u Panny Marie swatý život wedouc, za šest let w dobré starosti život dokonál a pohřben léta Paně 1258.

Ještě geden příklad tuto pro potěšení chudým lidem položim. Bylo gedno pachole, Herman gménem z chudobných rodičůw, ale dobrých a pobožných složene. Ten, když již sedm let věku swého měl, přišel do kostela a to w zimě, bosýma nohama a padše na kolena před obrazem Panny Marie, pobožně se modlil. Tu Panna Maria, weliká a prawá milosrdenstwi matka k němu z toho obrazu promluwila a ptala se geho, proč tak bosý w zimě chodí? Odpowědel on, že pro chudobu a nedostatek tak choditi musí. A ona gemu řekla: Jdi tám k onému kámenu a pod nim hledeg. nagdeš tám peníze, za které sobě střewice koupíš. Šel Hermann hleděl pod kamenem ukázaným, peníze našel, wzal a nesl před Pannu Marii a gi ukazowal s radostí. Semuž ona řekla: Koštrat čehokoliw potřebowat budeš, buď střewicůw, šatůw, papiru, aneb gi

ných věci, vždycky k tomu kameni gdi a tam hledeg, nebo peníze k takovým potřebám pod nim vždycky nageš a tak se stávalo, že to pachole pod ten kamen peněz hledat chodivalo, gafo do giste trubky a peníze nalezalo k svým potřebám. Divná pak věc! neb to peněz pod tím kamenem nalezení od pacholat gíných vyskoumano bylo, ale když giny člověk tam hledal, nikdy nic nenassel. To on sám Herman před svou smrti v tagnosti gednomu oznámil.

Byla také gedna wdowa pobožná v městě Catana řečeném, na ostrově Sicilii, Panny Marie milownice veliká. Ta pro odplatu Boží sloužila v gedné kapli Panny Marie umětaním, obraží přáním lucerny rozsvěcováním a cokoliw bylo potřeba. Měla pak syna gedintého, kterého turci zagali a zavedli tak daleko, že ta wdowa o něm nic newěděla. Jednoho večera, když v té kapli ta wdowa rozsvítila lucernu, aby před obrazem Panny Marie hořela celou noc, odcházegic a kapli zawiragic takto řekla: Mám gisté tu naděgi, o Panno Maria, že dřim než umřu,, syna mého od turtůw zagehtëho uhlidám žiwého a ty o Panno předustogná, že mně ho nawrátiš. To když s praveho srdce promluwila a do svého domu wešla a dveře zamřela, slyšela, že kdos zatloukl silně na dveře. Brátila se, dveře otevířela a turka tu stát widěla s koslíkem a poharem drahým

i ulekla se a dveře zavřít pospíšila. Ale on
gi řekl: Nebog se matko má, gá gsem syn twůg.
Těto chwile stal gsem před mým panem bačetem
w městě Konstantinopoli a diwnou gakous moci
gsem přinesen sem. Diwila se matka te řeči
a poznawšse syna swého, řekla: Blahoslawená
Panna Maria, synu můg, poručila angelům
swým, aby tebe sem přinesli a mně tebe uawra-
tili žiwého, za mou službu, kterou gi proutazugi
opatrowanim a očišťowáním gegi kaple. Bogd
rychle, synu můg do té gegi kaple a tam gi za
to dobrodiní, že tebe z otroctwi tureckého wy-
swobodila a mne osiřelou wdowu w zarmutku
potěšila, poděkugme. Eli tehdy hned do te
kaple a poděkugic tam Panu Boho a Panně
Marii, ty drahé věci, které ten syn měl w
rukách swých z turek, to do pokladů Panny
Marie té kapli darowali.

Ačkoliw toto rozmlouwání obširněgšsi by se
zdalo býti, než potřeba, wšak nicmeně gessťe
geden příklad pěkný musím přidat, a to proto
že pěkný a potěšitedlný gest. Blahoslawený Sta-
nislav Kostka, z wzácného rodu polského posllý
času gednoho w mladým swým wěku do těžké
nemoci upadl. Když tať nemocný ležel k Panu
Bohu se modlil, a Pannu Marii za přtlmowu
a potěšení prosil zasloužil milost obzwláštní a
diwnou. Neb se mu Panna Maria zgewila s
Synačkem swým Kristem Pánem, a potěšic geho

dala mu do lůžka geho to negdražší dělatko Pána Krista. Odludž Stanislav tak byl potěšen, tak na mysl i na těle posílněn, že hned ozdravil. Ani na tom bylo dost; odcházegic od něho Panna Maria, oznámila gemu coby měl pro spasení své duše dělat, takto řkouc: Deg se do řádu towarýšstwa Jezířšowa.

Z toho všeho rozmlouvání wídim, že Panna Maria gest potěšeni zarmoucených, a že žirkém swatá katolická o ni w letangich Lauretanských dobře a prawdiwě říká že ona gest; Potěšeni zarmoucených, a my že dobře říkáme: Drodug za nás, a potěšüg nás, o přeswata Panno Maria!

Papřšleř ššestý.

Panna Maria od wššeligatých nemoci lidi uzdrawuge, a proto má býti ctěná a chwálená.

Malo bylo lékařůw od počátku swěta až do dnešního dne, kteří by wššecký lidské nemoci zhogit uměli, lidem od nich pomáhali Ale Pán Kristus, swěta spářitel tak mocný byl a gest, že swou Božřkou moci wššecký nemoci uzdrawowál; a to samým slowem a rozkazem, aneb rukou dotknutim. Pertransit benefaciendo et sanando omnes, prawil swatý Petr Apōřstol Act 10. Že chodic Pán Kristus po swěte dobře činic každému

a uzdrawugie wśfecku nemocné, kteří geho za to žádali. Na ten spůsob Blahoslavená Panna Maria, gažožto Matka milosrdná, nás bidných synůw Adamowých w tomto plačlivem oudoli, lituge; a idýž gi prosíme, od wśfelígačých nemoci nás uzdrawuge, a nám zdrowi nawracuge. Přemnoho příkladůw o tom máme, a slycháváme co se konáwa u gegich zážračných obrazůw; a to i u nás w Morawě, ale těch pomínouc, o některých giných tuto přednesu.

Rassel gsem hystorii divnou o gedné panence, kteia byla w službě cisaře Frydrycha toho gména druhého, Ta bywšse w králostwi Sy-cylském, wywinula, gestli sobě dofonce nezlámala nohu, od kteréhožto ourazu noha se gi tak zapálila, že od žádného zhogena byti nemohla. Ano obáwali se lazebnici a lekaři, že to zapalení dále do gegího těla podáwat bude, a gi o život připraví. I radili gi aby sobě tu nohu dala uřezat, a tak swůg život aby zachowala. Pomolila tomu ta panenka, ač welmi nerada, a aby na zegtri přissli gím odpowěděla. W tom pať nezahalela, ale k Pánu Bohu a k blahoslavené Panně Marii snažně před gegi obrázen se modlíla, a za uzdrawení té nohy prosila. Wslyšsela Blahoslavená Panna Maria tak horlivou mollitbu a žádost, a we spani se gi widět dala, a potěšic gi takto k ní promlouwila: Douseg dcero, w brzkém čase uzdrawená budeš. Ona

probudic se, díwila se tomo co we spání widěla a slyšela, a hned nabyla naděje že uzdravená bude, a že gi Panna Maria uzdrawi. Přišli na zejtří ráno lékaři a lazebníci s swými nástrogi, aby gi nohu uřezali, a řdyž nohu odvázáli a na se podíwali, widěl gi ná místo zhogenou, a díwic se tomu řekli: Nasse práce giž tu není potřeba, noha tato giž náležitě zhogena gest. O panenko! gestliš slib Panu Bohu anebo Panně Marii, aneb ginym Swatým gaty udělala, a oni tě zhogili, hled ať ten slib splniš. Tu gim panenka ta oznámila, že se celou noc modlila a gať w malém usnutí od Panny Marie nawšštimená byla, a co od ní slyšela, a nepochybně po těch slowich, že zhogena gest, a tať wššickni s podíwenim Pannu Marii chwálili že tu nemocnou panenku tať pagednou uzdrawila. Ale slyšme giný příklad.

Rěta Paně 1619 byla gedná chudobná žena w Španihelich těžce nemocná, a dlouho w swé nemoci ležela, aniž byl kdo ná swětě, tterý by gi uzdrawit uměl, aneb chtěl. Tak tehdy nemocna ležela, že se ani obratit ani z postele wstat nemohla. Dne gedného mimo té nemoci žižen gi welice trápil, a w domě nebylo žádného řdoby gi wody podal, neb domácí wššickni w poli byli po práci hospodářské. Ona tehdy tať strapená požádala Pannu Marie (o gať gest sprostých lidi nerozum, aneb sprostá důwěrnost!)

aby ona sama gi wodu podala, aneb od nemoci uzdrawila, tak aby sama sobě wody přinést mohla. Wyslyšela Panna Maria tu sprostú modlitbu, a hned gi zdрави nawrátila; tak že řečená žena mohla sama sobě k studni pro wodu git, ano zdrawá chodila než domáci z pole se nawrátili, a aby se wděčnou Panně Marii ukázala, šla hned do kostela, a Uzdrawitelčyni své děkowala.

Jimů diwněgšsi příklad nacházim, který se stal léta Paně 1620 o gedné dēweče. Ta dēwečka welkou nemoci obšlícena byla! a to takowou, že gi žádný ani rozumět cobý za nemoc byla, ani zhogit a od ní pomoci neuměl a nemohl, ale rozumněgšsi prawili že gať žiwa te nemoci nepozbude. Ta řečená panenka snasšegie tesklivě tu nemoc swou, času gednoho řdy slyšela, že Panna Maria uzdrawuge nemocné, kteří se gi poroučegi, a k gegi obrazům zázračným se obětugi, šležowala se (podiw se opět čtenáři sprostnosti té panenky!) že Panna Maria gine lidi tak šstědre uzdrawuge, a gi tak nemocné a tak dlouho nemocné nechává a nepomáhá. Diwná wěc! přigala od ní Panna Maria to šležowání, a hned po těch slowich gi na místo uzdrawila, tak že wstála zdrawá, gaťby gať žiwa nemocná nebyla.

Dost gsou diwni tito předkové teď giž oznámene; ale tento nebude poslední který nyní oznámím. Sedlať geden wlach wezl obili na

řadě a svého syna maleho na vrchu na tom obili sedícího. Nedaleko poodgel, až kolo gedno zawadíc o kamen, a tou řadou hodilo, tak že synek spadl dolu pod kolo te řady, a tak přessla geho ta řada i s nákladem tím, kosi w něm polámaia, a málo živého na místě nechala. Otec toho synka gať ublídal co se stalo, rychle se postavil, syna třísil a pámatowal, ale nadarmo, byl hrubě stlačený a o zdraví připravený. Což měl dělat zarmoucený otec w té příhodě. W tom ublídal tu nedaleko na sloupě malowaný obraz Panny Marie a magic wellou nádegi, že ona uzdrawi syna geho, flekl na kolena. a s plačem prosil Pannu Marii, aby gemu uzdrawila syna geho. Divná věc! Nedlouho se modlil, a syn wstal živý a zdravý, a před otcem se postavil a aby neplatil, napomenul geho. A tak otce radost a Panně Marii welká chwała a díky činění se stalo.

Podobný ale divněgšší příklad přidám: Příhodilo se, že pacholatko gedne pani na ulici hrabich bylo wozem s těžkým nákladem přegeto, a tak stlačeno od wozu, že geho živobyti matka žádné nádege neměla. W tom se upamatovala ná uzdrawitelšni nemocných Pannu Marii, a rychle wezmouc drahou perlu běžela s ní do kostela, aby gi Panně Marii za uzdrawení synačka svého obětowala. Obětowala tehdy, a nedlouho se modlic a messťagic, nawrátila se domu, a sy-

náčka zdravého nassla, gať by se gemu ničdy nic zlého nebylo přihodilo; i divila se a ptala se geho, gať by uzdrawen byl, giž on odpowěděl; Teď nedáwno přissla ke mně překrasná pani této podobná (ukázal prstem na obraz Panny Marie který tam stegně powěšsen byl) a lehoučce mne w twář uhodic řekla: Pamatug synu, gaťm spůsobem tobě stracene zdráwi nawraceno gest, a w tom wysšla wen a gestě daleto neodešla, poznala máčka toho dítěte, že Blahoslavená Panna Maria zážračně to dítě uzdrawila a za to dobrodini pokorně gi děkowla. Přidám gestě geden příklad.

Byla gedna geptisska, panna řádu tarmelitanského w městě Lionu we Franchi, mnohými těžkými a nezhogitedlnými nemocmi obtlíčena, gaťo: zimnici, wodnatedlnosti, dnů, stlčena, oudůw a přitom přediwnýchmi bolestmi. Lékaři gi giž obustili, neb widěli, že od člowěka žádneho uzdrawena byti nemůže. W tom se po dlouhem času přihodilo, že gegi wrchni předstawena panna z cesty daleké se nawratila a přinesla obraz Panny Marie od gednoho biskupa sobě darowaný, a ten do pokogička řečene panny nemocné wnesla. Tať nemocná, gať ten obraz uhlidala, hned welkou náděgi wzala, že gi P. Maria uzdrawi a modlila se srdečně za nawraceni zdráwi a tám usnula, řdoby do mdloby upadla a tať za dvě hodiny bez gaťého známeni

ležel, Potm se probudie, našla se zdrawou, gať náleží, a to z daru Blaho. P. Marie. O tom také píše často gmenovaný Gumpenberk.

Paměti hodni jsou tito příkladové a učá-
zuge, gať Panna Maria divně uzdrawuge své
ctitele, kteří gi za to žádagi, ale gá gestte ge-
den welmi pěkný příklad k tomuto rozmlouvání
přidám, odkud každý pozná, gať milostivě a
divně Blahoslavená Panna Maria své ctitele
nemocné uzdrawuge a gať swati angelé stražco-
wé pečugi o dobré lidi sobě swěčené, gest pak
příklad tento: Byl geden duchowni, který swěta
a marnosti wětší milownik byl, než duchowního
swého powolání. Měl pak tento pěkný a chwá-
tebný obyčej, že kdykoliv šel mimo kterýkoliv
kostel, wždycky se w něm zastawil a těmito slo-
wy Panna Krista a Pannu Marii, geho Matku
klesnouc na kolena před gegi obrázem, pozdrawil:
Blahoslavený život, který tebe Kriste Pane no-
šil a prsy, kterýchžs požíwal. Po několika létech
ten duchowní upadl do těžké nemoci, tak že i o
rozum přišel a swými zubami sám sobě rty a
gazyť bidně pokousal a tak bidně ležel a se tra-
pil. To widouc swatý andel stražce geho, po-
litowal geho a přimlouwal se k Blahoslavené
Panně Marii za něho a takto gi prosil: Roz-
pomeň se, o negswětější Panno, která na twé
služebnity nikdy nezapomináš, že tyto jsou rty,
a tento gazyť tak bidně zohavený a pokousaný,

kterého tento nemocný w pozdramování Pana
 Ježíše a tebe, Panno Maria, často užíval; tak
 swatý angel prošel a přimlouval se a hned také
 wyprošil a milostí welikou a divnou obrdžel, nebo
 Blahoslavená Panna Maria přišla tomu nemo-
 cnému a z těch swých přeswatých prsůw, kterými
 Synačka swého, Krista Pana někdy togila a na-
 pagela, wytlačic panenského mleka, gemu do úst
 strčila a hned ústa geho, gazy, rty a wsecko
 tělo uzdravila a dobrý rozum gemu nawratila.
 Toť byl zážrat weliký! Toť byla milost ob-
 zwaštní!

Wšechno to, cokoliw gš tuto přečetl, po-
 božný čtenáři, ufazuje welikou lástí Blahoslavené
 Panny Marie a pomoc gegi, kterou ona profazu-
 ge nemocným ctitelům swým, ale toto, o čem teď
 čisli budeš, tu wěc tobě lépe wygadři. totiž, že
 i těm nemocným, aneb ráněným o kterých uzdra-
 wení žádné nádege uení, oná Blahoslavená Pan-
 na ge uzdravuge, aneb posilnuge. Sedlák geden
 s swým synem šel do lesa dříwi sekat a když ne-
 pozorně w práci se obracel, podstaté weliké dřevo
 padlo na něg a tak ho porazilo a na zem slačilo
 že malo žitý žůslal. Syn, widouc otce swého
 tak těžce poražného a že se ani zdvihneut, ani
 na nechčích stat, ani domu git nemohl, welice se
 o něho šatal a okánage se, aby tam bez přigi-
 mání welebné Swátosti ncumřel, welice nad tím
 tesllirý byl a oklidage se na wsecky strany i

wolage a žádného widěti a k pomoci se dowolat nemohl, aby otce domu donesti mohl, a odgit od něho také nesměl, aby tam w lese w nepřítomnosti žádného neumřel. W tom se upamatowal ua Blahoslawenu Pánnu Marii, gať oná nemocné w sebe doufagici a pomoci žádagici uzdrawuge a pošiluge, Aleknouc na kolena prošil gi poniženě, aby otce geho tak mnoho šila ráčila uděliti, ažby se do swého domu mohl hoprawit a swátostmi swatými, řadem křesťanským býti zaopatřen a přitom ten syn slibil že da mšši swatou sloužiti za otce swého. Divo se hned stal weliký, po te modlitbě a učiněnem slibu se otec podrahnul, na nohy wstal, a sam s pomoci syna swého až domu šel, a došel, Tam přigdouc na iože se položil, faráře swého se dožadal, aby geho Swátostmi swatými zaopatřil. To gať se stalo, s welikou pobožností u přítomnosti swého faráře, swých domácích a přátelůw, dussi w Pánu Bohu oddal s welikou nádegi a geho špaseni wšech, kteří tam přítomni byli. O tom piše často gménowaný páter Gumpenberg:

Geste přidám příklad geden, z kterého se widěti bude, gať welika zlost gest lidí některých proti giným, a gať gest weliká dobrota, moc a pomoc Blahoslawene Panny Marie. Dewčatko gedno čtrnacte leté, kdýž podle obyčege tak malých děti hralo s kameničkem negatým a geg

nohama třelo, upadlo w velikou bolest a těžké trápení. Rodičové jeho starálice so o jeho zdraví a o život, lékařstvi hledali ne od lidí, ne od doktorůw, pouěwadž newěděli gakaby byla nemoc a gakýmby lékařstwim ge pomoci mohli; ale od Pana Boha a od Blahoslawené Panny Marie, i šli co negspíš do Kamberony (gest gedno místo swaté, ktere se tak gmenuge a gest tam zázračný obraz Panny Marie) a tam se pílne modlili na uzdravení své dcery; nebo od nich to swaté místo nebylo daleko. Wyko: nagic modlitbu nawratili se do swého domu a našli, že gegich dcera wydawila tři neb čtyry fundeličky wlasůw, divně a čarodegnickym spůsobem stočených, po male chvíli wydawila gegich dwaceti sedm takowých fundeličkůw, w tom hned tak zemděta, že ani rukama ani nohama wladnout nemohla. Tu nowá žalost nastala rodičům, a ge přinutila znova do Kamberony putowat, a Pannu Marii za uzdravení dcery profit. Stalo se; gak se pomodlili před zázračným obrazem Panny Marii, a domu se nawratili, našli dcerku na místo zdrowou a ten weliky zážrak ohlasygic giným, Panu Bohu a Panně Marii chwálu a díky činili. Dcera pak ta uzdráwená záslíbila se do Kamberony putowat každého roku dokuš žiwa bude, a tam Panu Bohu a Panně Marii uzdrawitelkyni své nábožně a wděčně děkowat.

P a p r s s l e k s e d m ý.

**Panna Maria od ohně myšvobozuge diwně
a proto má býti etěna a chválena.**

Že velmi mocná gest Bláhoslawena Panna Maria, kterážto mnoho dobrého lidem ctitelům swým proukazuje, gať gsem oznamil napřed; ano i nemocné diwně uzdrawuge, o čemž take obšširně giž přečteno gest, ale že i od ohně pomáhá, aby gini lide, kteří se pod gegi ochranu utíkají, ani domowe gegich a statečky, ani dobytky nebyly upaleny, o tom minim tuto wyspat, tať aby upřimný etenať a každý pobožný Panny Maryi ctitel we wšsech swých potřebach uměl pod ochrauu gegi se utíkat. Bisse Surius in vita S. Roberti die 29. Aprilis tuto hystorii. Muž geden pobožný, soused wesnice. ktera se Newalames gmenuge, wysšel do pole s manželkou swou, aby prace polni a hospodářstwí swé wykonawal. Odesli pať tito dobří rodičové, w domě swém synačka swého w kolibce dobře uwažaneho a spícího nhchali a dům za sebou zamkli. W tom se oheň w domě gegich zňal, a pomaloučku se rozmahagíc wšsecko palil, až se na střechu dostal, a celý dům obkličil. Widouc to

gini lidé té vesnice, zběhli se aby oheň bránili, a oheň již tak veliký byl, a wšechen dům obfličil, že přístupu k branění neměli. Přiběhl také hospodář toho domu, muž onen řečený i manželka jeho, a negpředněgši i negwětši starost měli o dítě své, gakby mu z toho ohně pomohli, a tedy nitterať pro oheň do domu wgit, a dítěte wynesti nemohli, tu matka dítěte s pláčem se Pána Bohu modlila, a dítě gemu a ochraně Blahoslavené Panny Marie poroučela, aby ona ho sama opatrowala, poněwadž ani rodičowe jeho ani žádný člověk gemu pomáhat nemůže, a takto hlasitě zvolala: Budiž štitem. ochraným proti ohni žiragicimu Panuo Maria! Potom tedy oheň uhasl, wšlli rodičowe do domu swého, gestě po uhli rozpaleným sflavagic dítěte hledali, aby aspoň kostičky z něho našli, nebo za giné neměli, než že na popel shořelo. Ale diwný zážrak nasslt, wšlecko zhořelo co oheň mohl strávit, kolibka také na popel wšlecka shořela, ale dítě mezy uhlím na zemi nassli živé, zdravé a wesele, gakby s ohněm hralo. A tak uznagic diwnou Boží moc, a Panny Marii Rodičky Boží pomoc a ochranu, která zbránila ohni tomu, aby dítěte newinneho nesměl spálit.

Podobný gestě diwněgši příklad nacházim o gednom pacholeti z rodičůo žid wstých splozeném, Byl žid geden w městě francozským,

Bourges řečeném, gehožto sunaček malé pachole mezi křesťanskými pacholaty přiměl, až od nich we více křesťanské vyučen, swatosti welebné došel, a aby křesť swatý přigal, na to namluwen byl. Dowěděl se toho otec geho, a welice se rozhněwagic, whodil to své pachole do pekárnny rozpálené, když pro chléba pečení negwice rozpalena byla. do negwětského ohně, Křesťane se toho dowěděl, a přiběhsse do domu žida toho, ptali se ho, kdeby bylo pachole synu geho, a na koněc o něm se dowědět chtěli. On widouc sílu gegích, a gsouc nucen aby powěděl, přiznal se co udělal. Oni běželi k pekárně, a pachole w ní nassli w ohni sedící žiwe a zdrawe bez negmeussí possťwrny, i ptali se geho gať tam w tom ohni obseděl, že spalen nebyl? Odpowěděl: Pani gedna přewelebna při mně byla. a mne opatrowala, a to takowa gaťou gsem ga w wassích křesťanských kostelách widawal, gať drží na klině a na rukach swých male dělátko. To slyssic křesťané, podiwili se welice. A zbořic toho žida dům, na tom místě kostel Panny Marie postawili, a podnes gegi gménuge francuským gazykem Panny Marie Caldifunernsis.

Weliké to gště bylo dobrodini o přediwné Panny Marie od ohně gednoho i druhého tohot dítěte chranění a zachowani, gať gsem powěděl ale podobný příklad nacházim o gednom měšťeninowi w Polse. Byl gedn měšťenin

w městě Beličce, Krystof Bokowski řečený. gat
 Pána Boha všemohoucího, tak Blahoslavené
 Panny Marie veliký milovník a ctitel. Ten
 w domě svém měl obraz Panny Marie a před
 ním se často modlíval, a ačkoliv prosíval w
 svých potřebách mnohokrát vyslyšen býval. Dne
 jednoho se w tom místě oheň veliký žnal, a
 geduak všecko město hubil, až se i k domu toho
 měšťánina přibližoval. On pak neutíkal, ani z
 domu co wynášel; než padl na kolena před tím
 obrazem, horlivě se modlil, a prošel Blahosla-
 wenou Pannu Marii, aby ona sama geho
 domu a statečku bránila a šohřeti mu nedala;
 že on k ní tak velikou nádeží má, a gistě se
 důvěruje, že ona geho lépe chrániti bude, nežby
 on sám aneb kdo jiný z lidí mohl. W tom
 příběhli geho přátele do domu geho a napoim-
 nali ho aby utíkal, a statek svůj aby z domu
 wynášel. Je oni spravedlivě pomáhat chtěgi, a
 budou opatrowat, že se již oheň k geho sou-
 sedowi podává. O gich ale prošel, aby genu
 s domu ničeho newynášeli, že ho Panna Ma-
 ria gistě chrániti bude, a že on do konce ničeho
 wynesiti neda ani sám wynasfeti nebude a že z
 domu newyjde. Křičel tehdy předce a modlil
 se, a Panně Marii sebe i všecko své gmění
 pod ochranu poroučel. Dívna věc! všecko
 všudy hořelo vůkol geho domu; geho pak dům
 se nezapálil, a ani geden šyndel z geho střechy

ueshořel. Tu opět ukazala Panna Maria svou moc a svou ochranu služebníkovi a ctiteli svému, který se jí důvěrně poroučel.

Wim taký dům geden mezi mými farníky, který od ohně takto zachován byl. Když gednoho reku sřez lehkomažného gednoho byl oheň založen, tak že gedna celá ulice wyhořela, a ten oheň se již přibližowal k řečenému domu, soused ten a domu toho hospodář, farník můj tak udělal gať odemně na fázaních naučení slychával; totiž w nebezpečnstwí a potřebach Pána Boha a Pany Marie za pomoc a ochranu žádal, zdwihsse ruce k nebi prošil Pannu Marii, aby ten oheň od geho domu odvrátiti ráčila. a hned byl wyslyssen; neb ten oheň hned se na ginou stranu obrátil, a geho dům w celosti zůstal. To on mně sám s welkou radostí, a s poděkowáním Pánu Bohu a Panně Marii powídal.

S tak welikou láskou se Panna Maria nachýluge k swým ctitelům, gať gsem powěděl, že i ohní rozkazuje, aby jim neskotil. Ale gestě wětši lásku gegi nacházim, že spatřena byla, někdy sama swýmá swatýmá rukama a pláštěm swým oheň hasiti. A to se stálo w Španihelích w slawném frúlowském městě Madridu, když geden flášter panenský hořel, a geytistký se radily, zdali z fláštera utíkat magi před tím ohněm, aneb co giného dělat. Ale

kdýž se Panu Kristu ženichowi svému. a Panně Marii patronce své nábožně poručely, widěly že ge Panna Maria te starosti zbawila, kdýž sama ten oheň hasila rukama swyma i pláštěm až zhasila.

Velikou moc svou proti ohni ukázala Panna Maria, gať gsme slyšeli, aby totiž ani domy, ani nábytki, ani těla gegi ctitelům a služebníkům spálené nebyli. Ale diwněgšsi své milosrdenství proukázala, kdýž ani zločincům některým, kteří tagici se z hříchům swých ochraně gegi se horlivě a důvěrně poroučeli, od ohně spáleni byti nedopustila, ale z ohně jim pomohla. Slyšme o tom příklady.

Byli dwa zločincy od ouřadu světského města Alwenhoně odsouzeni, aby pro své zlé a hanebné skutky ohněm za živa na hranicy, místě popravném, od katům spáleni byli. Ti gsouc na to místo přivedeni a k sloupům přivázani, kdýž giž hranice vůkol nich hořela, křičeli welice. Ale rozdílně, geden diwně proto že geho páliło, druhý wolal k Panu Bohu a k Panně Marii za milost a za wyswobození žádagic. Diwná wěc! ten který nadarmo a proto že geho palilo, wolal a křičel, shořel na prach. Druhý který Pannu Marii gmenowal a wzywál, zůstal živý a zdrávý, a bez negmenšsioho upálení. A gattolím poprawcy dřiwí a oheň k němu přihazowali, on předce nemohl spálen býti,

ale živý zůstal. To widouc úřad, a zážrať Boží poznagie, poručili geho wywest z ohně, a ptali se geho, gak se mu to stalo, že neshořel gakto druhý? On odpověděl, že se Panu Bohu pokoril, hříchům svým srdečně želel a Panně Marii se poroučel, s velikou nádegi, že ona gemu spálenem býti nedopouští. Pročež bylo gemu hrdlo darováno a propuštěn byl. O tom když se papež Jan XXII. dowěděl, dal na tom místě, kde ti dva zločinci byli spaleni, a s gedným se ten zážrať stal, kostel postavil.

Položim tuto otázku: Proč úřad, světský některé hříšníky ohněm trestává a páliť je porouči, a na hranicy ge odsuzuge? gakto sodomáře, swatofradežníky kteří z kostelům poswatné věci kradou a negwic takowe kteří s howady s fráwami, kobylami psy atd. hanebnou chlipnost prowaděgi. Odpowidám: Pán Bůh tak rozkazal trestati, aby každý člowěk poznal, že to musí býti přeweliký chřichowé, poněwadž tak ukrutnou pokutou býwagi trestani. Za druhe, aby ti kteří takowe trestani widi aneb o něm slyssi se ulekli a takowých hříchům se nedopouštěli. Třeti, aby sobě každý rozgímal, gestli na tomto světě ohněm magi byti pálení takowí chřichowe, a ti kteří se gich dopouštěgi, gak bude na onom světě, a gakým ohněm ge katane pekelní w horoucim pekle paliti a trestati budou, a to až na věky. To sobě každý ma rozgímat, a

Panna Boha a soudu geho spravedlivého se boic, zlych a hanebných hříchů se vysřihat. Ale toto rozmlouvaní zawřu gessťe gednou hystoryi,

Přeta Paně 1094 byla tafe gedna žena pro nēgaký zly skutek od úradu swětského nedaleko od města Londonu na hranici odsouzena, aby spalena byla. Když gi na tu popravu a smrt ohavnou a ukrutnou wedli, uhlídala obraz Panny Marie. A zastawic se před nim, s plačem se ochraně gegi poroučela a celou cestu až na místo popravni k Panně Marii wždycky wolala, a důvěrně se gegi milostí oddávala. Potom gednouc, po druhé, po třeti, na hranici do welikého ohně whozena, nebyla spálena, ani zaduffená, ani ginať od ohně npalena; co víc, ani sřaty na ni nebyly od ohně přewelikého upalené. Ten zážraf widouc wssechen lid, život gi darowal; Pána Boha chwalic a Pannu Marii welbic a gegi diwnou moc ohlašugic.

P a p r s s l e k o s m ý.

**Panna Maria z nebezpečení swé ctitele
wyswobozuge, a proto má také býti ctěna
a chwalená.**

Když z nebezpečení welikého někdo bywa
wyswobozen, wyswoboditeli swému gítě děkuje
a wšim dobrým se odměňuje, tak dělagi ctnostni
lidé. Jaromír kníže české země když byl od
Honoru myslivce swého z welikého nebezpečení,
do kterého geho Wrsowcy páni čestti
uwedli, wyswobozen, bohatě se gemu odplatil.
A swatému Janowi křtiteli, gehož ochranu we-
likou při sobě tu byl poznal, kostel na tom
místě s klastrem postawiti dal, na wěčnou
památku, gať o tom píše Hájek w kronice české
léta Páně 1003. Blahoslawená Panna Ma-
ria mnohé lidi, ctitele swé, z mnohých nebez-
pečení wyswobozowala, a gítě wyswobozuge,
zdaliž tehdy nemá ctěná a chwalená býti? zdaliž
gi poníženě děkowati nemáme; slyšme o tom
uětěrý příklad.

Byla gedna paní z rodu wzácného a bo-
hatá w slawném španihelském městě Valencia
řečenem, na Blahoslawenou Pannu Marii welmi

laskawa a štědra, kterážto každoročně welike ofěry Panně Marii do kostela Monserratenského pošylávala aneb sama donášela. Času gednoho žnal se weliký a náhlý oheň, a dům té paní wšeckem zachwatil a tak obkličil, že ona s swými čtyrmi syny, gessťe pacholaty newelikými. nigak utect nemohla. Grouc w tom welikém nebezpečnstwi a strachu postawena, běžela k oknu aby nim swé sýna wyhodila, sama za nimi wyskočila; neb ginať z ohně ugit nebylo jí možné. Ale že bylo wysoko, a na zem tím oknem se spouštíť gísty ouraz aneb zahynuti, bála se ním spouštíť. Wšak nicmeně poroučíc se Blahoslawnene Panně Marii a welikon k ní magic důwěrnost, spouštíla negprvé syny, a potaždý takto řekla: Za tebe synu můg Bauu Bohu a Panně Marii Monserratenské poroučím. A tím spůsobem spustic wšecky syny, sama za nimi tím oknem, poroučíc se tolíkež ochraně Panny Marie se spustila. Diwna wěc a zážraf! ani pachole žádny, ani oná žádného, i toho negmenšsio, ourazu newzali. Podstáwils nepochybně Blahoslawena Rodička Boží rukou swou swátou, a ge zdržowala a zlehčowala, aby sobě neusskodili.

Přihodilo se leta Bane 1548 měsice srpna, poslali rodičowe dcerku swou, panentu newelikou, aby nawážic wody ze studně hluboké, domu jí přinesla, Poslechla dcerka, ale řdyž wodu z

oko wem i lebe přitáhnout chtěla, woda gi přewážila, a s sebou do studně ntrhla. Usslyšeli sousedi hřmot a přiběhnouc k studni wolali noc dewecku a gi pamatowali. Ale ona se gim ozwala, a takto promluwila: Nic se nešefegte, nebo gest tu při mně pani welmi krasna, ktera když gsem dolu hlavou letěla, mne obratila. a tu wodu odemně odhani, abych se nazalila a neutopila. To oni sslyšic. diwili se a pustili gi promaz aby se nim opásala a tak aby gi wen wytahli. Tak gi nahoru ze studně wytahli ptali se gi, gať s ni tam w studně bylo že se nezabila dolu letic, aneb wodou nezalila? Odpowěděla; Když gsem po hlavě do studně letěla, poroučelá gsem se Panně Marii pod ochranu gegi, a gi gsem za to profila. A ona mně w tom padu obratila hlavou nahoru, zlehčila abych se neutopila, ano i wodu odhaněla odemně abych se nezalila.

Oznamím gessťe geden příklad welmi diwný a k čitani a památowani hodný. Putowala gedná chudobna žena k Panně Marii na gegi swate místo nesouc na rukách pacholatko maličké, synáčka swého a druheho wětšiho wedla za sebou, sama pak padoucí nemoc měla, w te naděgi, že na tom swatém místě zdrawí a potesfeni od Panny Marie nabude. W tem když na cestě byla a noclehu mit ginde nemohla šla do lesa aby tam přez noc s swými dítkami

odpočívala. A pravě dobrou sobě náhodu nashla tam oheň od někoho zanechaný, a ten správic, zhrálvala se s dítkami svými. Když bylo t půl noci, přišel také tam wolf, a z druhé strany ohně se posadil, tak gaťoby schvalně čekal až ta žena usne, aby gedno dítě jí vzal. Žena ta uhlidagie wolfa, křížem swatým se požehnala, a sebe i swe dítký Panu Bohu a Panně Marii poroučila. A w tom na ni gegi nemoc padoucí přišla, jí porazila á dlouho držela. Wolf pak widouc sobě dobrou příležitost uchwatil synáčka menšího a s nim pryč utekl. Proberouc se žena z nemoci swe, a upamatugie se hledala svých dítek, a starší owšem tam seděl, ale mladšího nebylo. Ptala se staršího, tam gest se mladší poděl? odpověděl, že ho wolf vzal a s nim pryč běžel. Slyšíc to žena, plakala lítostí welikou pro synáčka swého, a s pláčem se Panu Bohu modlíla a ku Panně Marii takto wolala: Nawrať mně nawrať, o Neg-swětěgší Panno Maria! synáčka mého, nawrať mně dítě mé, Přeblahoslavena Boží Rodičko. Když tak žalostně wolala, hle ten wolf se nawratil a jí synáčka w tlamě své přinesl živého a zdravého jí nawratil a odesšel. Žena podiwíc se dobrotě Pauny Marie, šla swou cestou ná miněnou pouť, a tam swou příhodou wšfechněm oznamowala, a na dořázání toho

ukazovala znamení zubůw, kterými geho wlk byl chytil a držel.

Podobný příklad nacházím o giném dítěti. Byl sedlák geden gménem Rycharď Šylder we wsi Biberkawě řečene, který měl synáčka asi pětiletího. To pacholátko času gednoho wysslowen za wes, a tam něco dělagic na sebe pozoru nemělo; a hle wlk přiskočil, uchwatic geho utikal s nim. Stal se hned křik od lidí, Dowěděl se otec geho a běžel hned aby wlk odehnal, ale wlk s pacholetem giž daleko byl, Otec smutný newěda co ma dělat, flekl na kolena a prosil Pannu Marii, aby wlkowi zbránila dále běžet, a aby dítě pustil; slibowal že na gegi swate místo, kde se cti gegi zázračný obraz, putowati bude a ofěru přinese. Wysslýchsela Panna Maria prosbu, wlk dítě pustil bez škody a sam utikal a otec se na to diwal, pročěž běžel s radostí pro své dítě, a co Panně Marii slibil, to co negdřiwěgi splnil, a chwálic Pana Boha i Pannu Marii; zážrať ten ginym lidem oznamowal.

Snadby někdo pomyslil, žeby giž bylo dosti o tom powěděno, že Panna Maria z nebezpečenswti ctitelům swým pomáha, a diwně ge wyswobozuge, poněwadž gsem ale gessťe wynalezl něktère pěkné příklady w tomto místě ge oznámim. Kupec geden bral se někam s framem swým na garmark, ale nessťěsti ho potkalo, nebo

gaf se do lesa dostal, upadl mezi lotry, kteří mu wsecko pobrali a zabít ho chtěli a gisté minili, on ge ale pěknými slowy frotl, srdcem pak se nabožně Panně Marii poroučl, aby mu tak nable zahynouti nedopouštěla, Wyprofili obměčila ona srdce těch lotrům že mu odpustili ale byliby hůře udělali, kdyby ochrany Panny Marie nebylo, než aby ho byli na místě zabili. Wedli ho daleko od cestů a promazy silně za ruce i za nohy k gednomu dřewu dobře přiwázali, a aby křičet a pomoci od žádného žádati nemohl, wstrčili mu kus dřewa do úst, a promazem po předu i po zadu silně přiwázali; a tak od něho odesli, Bylby nebohy člověk hladem a žizni gisté zachynouti musel, ale nemoha sobě niktterak pomoci. a od žádného člověka pomocy neočekawage, celým srdcem wolal k Blahoslawene Panně Marii, za pomoc a za wyswobození gi žádal, obětugic se na gegi swate místo. Wyslyšela ho matka milosrdenstwi Boží Rodička, přišla k němu, dala se mu widět a potěšic ho slowy milostnými, promazy wsecký hněd swýma rukama odwázala, z úst geho dřewo wygala a co wice, řístage w okamženj u města z ktereho byl, geg postavila. Kupec pak ten mimo pobožného Panně Marii poděkowání a zazrafu toho ohlařowání, dal to celou hystoryi kterak se s nim dalo a tonalo, w kostele Panny Marie tu ktere se poroučl, wymalowati.

O tom píše Gumpenberg. Slyšme ještě více. Byl jeden muž v Španělské zemi, jménem Peter Bagot, který se s wapenicemi a s wápna palením obíral. Ten jednoho času když wapenich velikou urownal zbořila se s nim, a tam ho zasypala, že se pak nezabil, ani neudusil, wolal gať negpobožněgi uměl k Bla-
hoslawene Panně Marii, a o spomožení gi prosil. Tomu Panna Maria giným spůsobem pomohla nebo zwoný na kostelní zvonický samy od sebe zwoniti začaly a zwonily, To zwonění slyšice lidé, wyběhli z domu, a na příčinu neobyčej-
ného zwonění se ptali, A když žádný newěděl příčiny běhali sem a tam chtíc zwěděti gaťaby toho příčina byla. W tom přiběhli někteří k wapenich Petra Bagota, a widouc gi zbořenou, domtipili se, že Petr soused gegich musí tam zasypany byti. Odhazowali tehdy spešně ka-
mení a cokoliw na přetažce bylo, a tak se Petra dobrali, a geho tam živeho a zdraweho nassli. Tu aby se zazrat s nim učiněný ukazal a poznán byl, widěli, že ssaty wšsecny na něm na kusy a drtiny potrhány byli, gemu pak na zdrawí nic ublíženo nebylo. Ptali se ho gať se mu to stalo? Odpowěděl, že tak gsouce za-
řizeny a zasypany horliwě se Pánu Bohu mod-
lil, a Panně Marii pod ochranu utíkal, a za wy-
swobožení žádal. Tu opět widíme přediwně P.
Mariá pomaha z nebezpečnstwi doufagicim w sebe.

Jiný příklad řečený autor višse o gednom wogačowi, který mage na wognu a do bitwy s nepřitelem giti, poroučil se Panně Marii aby ho chránila a tak se stalo, Malo poodgel, až z kusu welikého kouli, která tři a dwadecet liber wažila, trefen byl, ale ani zabít, ani gate škody na zdrami nedostal. Toť byla diwna ochrana, tak welikou a těžkou kouli z kousu welikého uhozen býti a při žiwobyti i při zdrami zůstati. Žeť snad dosti silná od takowé raný byla by se sbořila a člověk gedem zabity nebyl, chránila ho Pánna Maria, giž se on před tím poroučel.

Tak Pánna Maria peči má o ty, kteří gi chwalí, a gat mocně ge z nebezpečnstwí wyswobozuge, naučime se gessťe z této hystorie. Višse často gménowaný Gumpenberg Cent. 7 Imag. 700 Atl. že když se gednoho času w sobotu množstwí lidu sešlo: aby přítomni byli, když se Letanye Loretanská zpíwala od kantorůw před obrazem Panny Marie a toho lidu bylo mnoho na gedne hoře a na kameni tam narownánem, že se to kameni zbořilo se wšim tím lidem a mnoho lidu bylo tím kamením zasypáno: wšřikli gini přítomni welice a negwice se starali, že se mnoho děti i s matkami gegich zasypalo, ale když kameni odházeli, wšřeky ge bez negmenssiho oúrazu nassli, na samých štatech ti zasypání škodu měli, že zedrané byly. A co diwněgssiho

že netoliko žádný zdravý člověk od toho tament
urazen nebýl, ale i nemocní, kteří byli zasýpani
že jsou zdraví učiněni a tak byl zážrak dwogi
veliký. Bylo také patrné znamení, že se Panna
Maria stará o ty, kteří jí chvalí.

Wřswobozuge tehdy Panna Maria své
ctitele z nebezpečenswi, kóž gi za to žádagi,
gať gsem powěděl, ale o wětšim wyswobození
tu přidam, totiž že i od nebezpečenswi ohawne
smrti wyswobozuge. Nassel gsem o tom takowý
příklad. Mladenec geden českého národu, podle
obyčeje mladeže wandrowal do cizích zemí, aby
tam umění sfusseni a moudrosti nabyl. Ten
tdýž se do města wlastkého Medyolanu dostal,
byl gať mezi ginými, kteří něco zleho provedli
a do wězení wsazen. Že pať byl cizozemec a
kdo by se ho ugimal nebylo žádného, byl od-
souzen na šibenici a na ryneť wýweden a od
poprawce na šibenici wýtažen, uwazan a oběšen.
Že pať doufal w Panna Boha, w swou newin-
nost a w pomoe Blahoslawene Panny Marie,
gegiž zážračný obraz w českých Buděgowicích
často nawštětowal (dokudž gešste doma byl) a
ctíwal a w té své negtěžšši nouzi pomoc gegi
žádal; diwný zážrak se s nim stal, nebo od
řata zassrcen býti nemohl ani po druhé, ani
potřetí, až se tomu wšickni diwili. To widouc
rychtař a geho Blahoslawené Panně Marii po-
rončení slyšic, poručil ho pustit swobodného. A

tať opět widíme, že Panna Maria swým ctitelům, zvlášt neruinným z téžkosti pomaha.

Boněwadž gsem geden příklad powěděl, gať Panna Maria wyswobodila a od smrti ohavné gednoho mladence přidám zde druhý příklad o třech giných zločincích od takowé smrti wyswobozených. Za krále Sycilského Martina w městě Panormu byli tři odsouzeni, aby na ssibenici oběšeni byli. Když pať wedeni byli na tu ohavnou smrt, wolali celem srdcem k Panu Bohu a k Blahoslaven Panně Marii a ochraně gegi se poroučeli a byli wyslyšeni a wyswobozeni, ale gať diwne mimo lidské pomysleni, poslyš. Pravě té hodiny když wedeni byli strhlo se nable a welké powětří tať že ti lide. kteří se na to diwadlo sessli wssicni se rozběhli, mistrři poprawni tať obstatí nemohli, ale do blizkého kostelíčka ti ty tři wězně přiwedli a s nimi tam do noci zůstali. Když byla noc aby ti poprawci bezpečněgi spati mohli, dali wězňům pouti na nohy a řetězy ge dobře zaopatřili a k sdani se oddali. Wěznowe pať nespali, ale taťto geden k druhemu promluwili: Co se wám zda, zpaliž se nahodu to powětří strhlo a my do toho kostelíčka uwedeni, aneb z dopuštěním Božího. Modleme se k Panu Bohu a Blahoslavenou Pannu Marii prosme, ať naš wyswobodí; i udělali tať a před obrazem Panny Marie na oltáři stogleim horliwě se modlili a

za vysvobození žádali. V tom pouta a řetězy z nich spadly a popravci nic toho nelslyšeli, neb tvrdě spali, ale věžňové hlas tento slyšeli; Oděgděťe již swobodně a na potom nic se nebogte, nebo povolil mým prosbám snu, kterého na rukach nosim, a was z okowůw vysvobodil. To gať věžňové od Panny Marie sobě řečeno uslyšeli a widěli, že dveře kostelíčka toho samy od sebe se otewřely, wysli směle, ani se neskrywali, a ani utíkali, ale w městě zůstali. Když pak ráno od poprawcůw hledani byli snadno byli nalezeni a tážani gať usli, wssecko powěděli gať se stalo a co od Panny Marie slyšeli a sobě poroučeno měli. Když ta wssechna věc krali přednessena byla, poručil je swobodně pustiti. A tak oni strže Pannu Marii dielným spůsobem od ohavné smrti vysvobození byli.

Ale aby geđen každy gestě lépe poznal, že w nebepečenstwich gatýchkolwěť dobře gest se utíkati po Panu Bohu a Blahoslawene Panně Marii, naučime se z této hystorie. Pastvř geđen w Katalonii a zemi Španielské, w neděli Paně nessel do kostela aby mši swatou a slowo Boží slyšel, ale s některými towarýši šel do pole hledat kralíčkůw, zvířatek ktere se tam w poli a w topcich nacházegj. Když tak se prochazel, widěl gednoho běžeti a do díř je wpouštět, on pak aby ho dostal, hned se po něm púřil připadnoul k díře ruku tam wpustil, aby

ho nassel a vytáhl, ale diwnou wěc! ugalo ho něco za tu ruku, země se rozstoupila a geho tam wtablo. A gakkolim towarýssi geho (kdýž křičel a pomoci gegich žádal) rychle přiběhli a pomahaht gemu chtěli wšak nemohli giž on hluboko w zemi byl. Byl tehdy pod zemí a křičil že se trápi, že se pali, že ho boli, aby pomahali. Towaryssi widouce. že mu pomoci nemohou, utekli, giným co se stalo oznamili, Po několika dnech ten řečený a stracený pástýř nalezen byl w kostele před zázračným obrazem Panny Marie, pod tytulem de Guadalupe, kteržto obraz welmi zázračný gest a od Španělům we welke vážnosti se drží, a tam lidem přítomným wyprávowol, co se s nim stalo a proč se stalo, gať ale mnoho tam trpěl, že ani on wšlowiti nemuže a že by mu ani wěřeno nebylo, kdýby wyprawowal, co tam wystal, To ale wšsem oznamowal že kdýby Blahosláwene Panny Marie nebylo že by byl do petla za žiwa wtažen, ale gať se Panně Marii w te propasti poroučel a gi za wšswobožení horlivě žádal že mu ze wšseho toho zleho pomohla. Pročež napominal lid přítomný, aby Rodičku Boží ctiti a gi se w ouzkostech poroučeli. Napominal také, aby neděle Paně á swatky naležitě swétily, chtěgi-li hněwu Božího a trestani gaťeho kolinu ugiti. Tu hle widíš čtenáři, gať gest zla wěc, nedeli Paně á swatkum Božich sobě

nemajíti, pro časný a pomígegici žiště službu Boží
v takové dni zanedbatí a gať může Pan Bůh
divně a bude trestati. Pročež co ti mluví Pan
Kristus Spasitel twůg: Degte, co gest císařowo
císaři a co gest Božího, Bohu. Math. 22.
Widiš opět z hystorie této gať gest dobrotiwa
Blahoslawena Panna Maria i na hříšníků fa-
gici, kteří jí za smilování, za pomoc a za při-
mluvu k Panu Bohu požadají.

Widěli jsme z mnohých těchto hystorií, že
Blahoslawena Panna Maria wyswobozuge své
ctitele od mnohých nebezpečností a wyswobozuge
divně a milosrdné. Ale gestli gest ktere nebe-
pečnosti horši a ktereho se my lidé my kře-
stane welice strachowati a warowati máme, gať
nebezpečnosti zatracení věčného; danu býti sa-
blům ukrutným v ruce a v moc, od nich pře-
ukrutně trapenu a palenu býti až na věky, bez
konce, bez ulevení a bez politování. Ach toť
gest nebezpečnosti welmi hrozné! A od toho
take dobrota Blahoslawene Panny Marie své
ctitele wyswobozuge a gisti wyswobodila gich ne-
malo; gať i wogaťa gednoho, genuž gmeno
bylo Rychard, o kterem tuto hystorii fratce po-
ložim, gať gsem jí naffel v knížce Domus Eter-
nitatis latinským gazykem ozdobně sepsanu od
welebného patera Jana Malobického, z towa-
ryšstwa Ježíšowa. A winšowal bych, aby tu
knížku, kdo ma wice času zbytečného než gá, na

českou aneb na moravskou řeč přeložil a tak mnohým lidem obogiho tohoto národu tím posloužil. Jest pak historie taková: Veta Paně 1604 dva mogači w zemi Flanderské (gednomu Rycharď říkali, druhého gméno se neklade) smluvili se, aby sobě dovolili, hody přistrogiti dali při musice pebyli a tancowali, a co nestluffi ani gménovati, tělesných hanebných rozkossi užívati. Stalo se, strávili tak celý den a některou hodinu na noc, až se Rycharďowi spati chtělo. Pobízel tehdy tovaryše svého, aby již šel domu na odpočinuti, že se gemu již chce spati. Ale druhý nechtěl, pravíc, že se gemu ani spati nechce, ani že gestě dosti weselosti neužil, nechce-li Rycharď déle žůstati, aby šel do své hospody. Stalo se tak, Rycharď odešel, druhý gestě weselosti užíwal. Rycharď přigdouc do své hospody, myslil, má-li hned lehnouti a spati, aneb nejprvé Panu Bohu se pomodliti a ty každodenní chvály, které Panně Marii říkával, wytkonati? Naposledy na tom žůstal, poněwadž těch pěkných modliteb a chwal Panny Marie nikdy nezanedbal, aby tentráte nezanedbawal. Modlil se tehdy gať moři, až se wšecko wymodlil, potom se položil a spal. Ale sotwa usnul i slyšel, že někdo šlně na dveře zatloukl. Probudil se Rycharď a ptal se, kdo by tak pozdě a nezbedně tloukl a gemu pofoge nedal? Ozwal se mu a aby spěšně otevřel.

gemu poroučel. Ale když Richard nechtěl wstati, on řekl: Jestli neodemřeš, dlouho tě prositi nebudui wegdu sám, Richard odpověděl: Wegdi kdo toliw gš, Tu geho towarýš wogáf před nim se postavil a z hlubokého srdce wzdechł a žalostně s pláčem takto mluwil. Wěz Richarde, toho času a té hodiny, w kterou gšme my neřádný, smilný a bohaprázdný žiwot wedli w nečistém domě, že dábel na nás oba dwa před Panem Bohem žalował a co děláme a gať se lehkomázně chowáme, gemů oznamował, žádagic ho za to, aby takowých nesslechetností dlouho netrpěl, ale aby mu domolil, aby nám oboum frky zakroutil, dusse nasse před geho soud přiwedl a odsouzene do horouciho pekla domedl a po hlavě do věčného ohně whodil. Wyslyšic Pan Bůh takowou žalobu, dal domoleni ďablowi, aby to udělal. A w tom předstoupila před Pana Boha Blahoslavená Panna Maria a žádala geho, aby s tebou nebylo tak náhle potračowáno, poněwadž ty gi toho času pěkně chwalý wykonáwáš. Powolil té přimluvě Pan Bůh a tobě aby poshowěno bylo, poručil, ortel pak na mně wydaný powolil ďáblu hned wykonati. A tak ďábel magic to powoleni, mně bez messkání frk zakroutil a dussi hrissnou z těla wytlačil; a tak gšem gá něšťastný do horouciho pekla odsouzen a giž pekelné pálení a muky trpim a snášim. A abys měřil a widěl, po-

díweg se na mne, gaky gsem, a w tom odhodil kabát, w kterým se zdal oblečenu býti. I widěl Rychard na geho životě ohnivě čermy a hady po něm se plazící, hrozoucí a kousající geho. Widěl, gať geho nešťastná dusse wšsecka plamenem pekelným hořela a se páčila. A w tom ta nešťastná zatracena dusse přehrozně a žalostně zwolagic zmizela a od ďabla do pekla wlečená byla. Rychard se welice ulekl a hned uminil spravedlivé a přísné pokání činiti. A tak také učinil, když se hned na zegtri do twrde řeholy Grantiffstanské *Strictioris Observatiae* dal. Že pať to žádné marné widění nebulo, ani něco wymyšleného, ukázalo se, že druhý wogáf, Rycharda wčeregšši towaryš byl nalezen umrlý a sšeredný ležící w domě, w kterým zle hřešil, tať že poznali, že byl od ďabla udáwený. Rychard to také potwřzowal swým welikým pokáním, které činil a Panu Bohu i Panně Marii gi za swé od mččného zatracení wyswobození ustawičně děkowal.

Podiwegte se dobří čtenáři, ale mladi nepřmíe z této hystorie přečtené, kam rozpustilost swětska, kam marnosti a těla hanebné chlipnosti člowěka přiwádi! Zdá se wám mladež a gini lidé rozpustili, že to wšsecko dobře gest po tancích, po nocích, po obžerstwi, po chlipnostech a těla rozšossech běhati, ale konec toho býwa hořký a trpký. A tu se splňuje, co mondrý Salomoun

píse: Smích s boleſti smíſſen bude a po radosti napoſledy býwá plač. A to co w kníže Jobowé w kapitole 21. ſtogi: Drži buben a houſlé a raduge ſe w zvuſn warhanúw, (muziky ſwětſke) wedou w dobrých wěcech dní ſwé, w rozkoſſech a w teleſnoſtech) a w oſamžení do pekel wſtupí. Dale widíme, gať geſt zle chytati ſe a přidržeti zlého towarýſſtwa a gať ſnadno do zlých a hánebných ſtutkůw přiveden bude, kdo ſe ho přichyti a zaſe gať geſt dobře opuſtiti towarýſſtwe bezhožné. Kdyby Rycharď řečený nebyl odeſſel z křemý a opuſtil zlého towarýſſe, bylo by ſe mu tolikež ſtalo, co druhému, totiž, že by byl od dábla udáwen, gaťo druhý a do pekla ſe doſtal dáblům w moc a pálen by byl ohněm pekelným, gaťo druhý. Widíme geſtě, gať geſt dobře ctíti Blahoſlawenou Pannu Marii a chwály gegi wyprawowati a gať ona může ſwému ctiteli míloſt na Panu Bohu wyproſíti a času propugčení k poſání činění wyžadati a od nebezpečení wěčného zatracení wyſwoboditi. Widíme napoſledy, že kdo hříſſný život wedl gaťo Rycharď, má poſání činiti gaťo on a na tom ſwětě za ſwé hříchy zaďoſti učiniti.

P a p r s s l e k d e w a t ý.

**Panna Maria obměkčuje srdce hříšníkům
a vede je k pravému pokání a proto má
býti ctěná a chválená.**

Ještě jiné a to daleko nad předešlé větší
a lepší a prospěšnější dobrodini prokazuje
Panna Maria lidem, totiž, že jim srdce tagici,
aneb vyprosí na Panu Bohu, aneb je obměkčí
gafymkolím způsobem. A toť jest tak mnohým
větší dobrodini, jako jest duše dražší nad tělo.
A v tom ona následuje synáčka svého, Pana
Krista, kterýžto hříšníky někdy slovem, někdy
wnuknutím, někdy pohleděním svým k pravému
pokání pohnul a obrátil. Tak se stalo Petrowi
apostolowi, Matoušowi, Mari-Magdaleně a gi-
ným mnohým. Na ten způsob pravím. Blaho-
slavená Panna Maria hříšníkům srdce obměk-
čuje k pokání buď slovem, buď wnuknutím, aneb
pohleděním. Neponybugme o tom, že by se to
nestávalo, aneb státi nemohlo, gať pochybugi
kacíři, nebo gestli swaty Štepan, první muče-
dník Pana Krista před smrtí svou a potom
v nebi ještě wic, wyprosíl Šawlowi milost u
Pana Krista, na wiru swatou obrácení, hříchům
srdečně želení, pravé pokání a života polepšení,
gať uči swatý Augustin. Mnohem wice za to

miti name, že Blahoslavená Panna Maria proší a wyproší milost, srdce sagici a právě pokání hříšníkům, zmlasť těm, kteří jí ctíli a jí sloužili. Ale slyšme o tom některý příklad.

Byl geden mládenec, gménem Benediktus Göz, ten se dal na wognu potřebowati králi Portugalskemu a spolu s jinými mnohými poslán byl do Indie, kdežto řečený král Portugalský měl weliké země a panství. Tam když armáda královská blíž gedného kostela dosti chatrného odpočiwala, řečený Benediktus Göz, který mnohými hříchy a rozpustilostmi wogenskými byl posstwrněný, s gedným kamarádem swým do něho wessel a na obraz Panny Marie tam na oltáři postawený pohleděl a něco malo se před ním pomodlil, počal hořce swých hříchůw želeti. I prosil Pannu Marii s pláčem, aby mu u milého synáčka swého hříchůw odpustění wyprošila. Stalo se, nebo Benediktowi tomu wic a wic litosti nad hříchy přibýwalo a srdce geho k pokání se obměkčowalo. A tomu přistoupil weliký zážrať, nebo dělátko Pan Kristus, který ten obraz Panny Marie na klně drželo, plakalo hogně, až slzy z očí na oltář tekly, a ty slzy mlekú podobné byly. Aby pak někdy se domniwal, že by se přirozeně ten obraz potil, toho času bylo weliké sucho a horko přenaramné w těch wychodních zemích. Widouc ty slzy Benedikt a geho kamarád, zawolali hned jiných wic

a wic wogátuw, až i sám General Segtman tam přissel a to wssECKO spatřil a tomu zázrafu se welice podiwil. Ale žádnému se lépe nestalo. gafo řečenému Benediktowi Göz, který na tom místě hned kagiciho srdce nabył a zawolal gednoho patera z towaryšstwa Sežissowa, gemu se že wssECH hříchůw celého žiwota swého s pláćem a welikou Troussenosti spowidal. A k tomu připowěděl opravdowé žiwota polepšeni a že opustie wognu taě řeholnikem bude; i učinil tať a napotom swatý žiwot wedl.

Co se stalo Benediktowi Göz, že od widěného Panny Marie obrazu dostal srdce kagici, stalo se podobně ginému zatwrdzelému hřissnikowi. Był geden němec, který se na druhého tať welice zazlobil a rozhněwal, že zgemně powidal, že se pomsti a neodpusti žádným spůsobem, aby co chtělo bylo. Dowěděl se toho geden pater z towaryšstwa Sežissowa, moudře ho k lepšsimu myšleni napominal a aby swému protivnikowi odpustil, za to ho žádal, ale wssECKO na darmo twrdému mluwil. Tehdy ten dobry pater gemu řekl: Boněwadž gři sobě tať touze ussi zacpal, abys ani Pana Boha, ani mne neslyssel, aspoň toto učin: Jdi do kostela, ale před obrazem Panny Marie na kolena kľekni a za dobrou chwili hled na ten gegi obraz. Powolil tomu ten zatwrdily člowěk a tať udělal. A hle, když něga-

ten chwili na ten obraz hleděl, hned hlasitě zvolal; Odpust. rad zapominám třimdu: Odpust ty mně Pane Bože hřichy mé. A hned dal zawolati spowědníka a z hřichůw se spowídal. Tak tehdy z gednoho obrazu Panny Marie spatřeného nabyl ten hříšník srdce lágicího, nabyl ten hříšník skroussenosti a pohnuti k pokání. Pan Bůh wi, co on widěl na tom obrazu Panny Marie, poněwadž tak wogednou s bližním swým k smíření a k pokání se obměkčil.

Jiným způsobem ginéhe hříšníka Panna Maria k pokání přivedla a to diwným, totiž slowem a napomináním, to se takto stalo. Byl geden wogák, Dionisius řečený. Ten (buď že wognu dobrowolně wypořáděl, aneb z ni propuštěn byl,) na loupežnictwí se oddal a tím se živil Wyhledal sobě k tomu přihodné místo na hoře weliké, Aetna řečené, w Sicilii blízko sílnice a tam sobě sprawic chaloupku; aneb gestyňku, na cestě lidem zastupował a ge obíral, některé také do gestyně wtahował a ze wšeho geobloupic, mordował. Stalo se, že touž cestou šel geden bohabogný člověk, Megidius řečený. A gaskoliw o tom nebezpečenstwí dobře wěděl, (nebo mu přátelé wystrahu dávali) wšak nicméně doufage w Boží a Panny Marie ochranu, šel tou sílnicí. W tom wyskočil na něho loupežník Dionisius a zmocnit se ho, (neb byl chlap silný) wtáhl ho do swe gestyňky a chtěl ho w ni

zabití, ale Megidius celým srdcem, tež i ústy Panně Marii pod ochranu se poroučel, ale wrah na to nic nedbaje, předce ho zabítí se strogil. Co se stalo? Přisla Panna Maria Megidiowi sluhowi swému na pomoc a to s welikým zemětřesením a s welikou gasností a po třikrát na Dionisia hlasitě zawolala a geho obťřikla. Dionisius ulekkse se gať zemětřesení, tať i hlasu wolagiciho, ptal se, kdo by ho wolal a ona se ozwala a řekla: Ja gsem Maria, Matka Syna Božího, a proto gsem se zde nagiti dala, abych Megidia, služebníka mého z rukou twých wyswobodila. Slyšíc ta slowa Dionisius, wssochen se proměnil, na žiřiwost swon zapomenul a gať gi uhlidal, hned gi k nohám padl a za odpusttění tať mnohých swých hříchůw a prominění pokorně prosil a žádal, aby mu poručila a oznámila, co má dělati; odpowěděla mu Panna Maria: To chci napřed miti, abys života swého polepsil, z hříchůw tať mnohých a welikých otcí duchownímu se wsspowídeg a napotom čas na tomto místě pokání čiň w oděwu a žiwobytí pousternickém a něco wice gemu poručic, od něho odesla. Dionisius tať se we wšem zachowal, Tať hle Panna Maria k pokání člověka zlého diwným způsobem přivedla.

Tesťte geden příklad oznámim, kterak Panna Maria gednoho zloděge swato-frádežníka k pokání přivedla. Někdo z pobožných lidí darowal

drahý peníz na zázračný obraz Panny Marie. Ti, kterým to náleželo hned geg powěšili. V tom když ten kostelník a toho swatého obrazu opatrovník někam odesšel, přišel zloděg, a ten drahý peníz odwážal i také ušel. Když kostelník přišel, a peníz tén na Panně Marii newiděl, díwil se gakožto člowěk welmi sprostý a upřimný, proč Panna Maria dala sobě tak pěknou a drahou ozdobu wzíti? I také, proč toho zloděge buď nepodržela, aneb na místě pro takový zly skutek netrestala? Napoředy takto se modlil: Poněwadž o Panno! tak welika gest dobrota twá, že nemstíš, a zlych lidí na místě netrestáwáš, aspoň toto učin, deg tomu zloděgowi srdce řagici, a geho swědomí hryženi, aby tak dlouho počoge neměl, dokud uenawrati co ukradl. Wyslyšela Panna Mariá člowěka sprostého sprostou modlitbu; nebo ten swatokradežník po osmi dnech tu drahou ozdobu do kostela přinesl, a na to místo položil, kde wěděl že gi kostelník snadno nagde. a našel kostelník, a s radostí na obraz Panny Marie zase powěšil.

Wšickni tito příkladové pěkní gsou, a wědou k tomu, aby řázdny hříšný člowěk měl důwěrnost k Blahosláwene Panně Marii, alle gá tuto pro potwřzeni toho diwněgšsi příklad položim. Bisse Tomáš z Kantipratu a Surins w žiwotě swate Ludgardy panny, že papež Innocentius III. po smrti te řečene panny wšecken

w ohni postaweny a ohněm hořící se ukazal. Když ona s wielikou bolěsti tomu se díwila, že wšeho křesťanstwa otec w takowym ohni a palení postaweny gest i ptala se proč by w takowem ohni postaweny byl. On gi odpowěděl, že pro tři hřichy měl býti na wěky zatracen a w pekle palen, ale že Blahoslawena Panna Maria prawě w poslední hodině geho skonání a dusse s tělem se rozloučení wyprosila mu na Panu Kristu nad hřichy skroussenost a gich litost, a ta skroussenost gemu spůsobila milost u Pana Boha hřichůw odpustění, a geho od wěčného zatracení wyswobodila, ale w očistci že se má welmi dlouho paliti a trapiti až do posledního soudního dne. I take doložil, že gestě Panna Maria gemu wyprosila na Synacku swém Kristu Pann. aby se gi zgewiti a za ni pomoci žádati mohl. To Ludgarda slyšic, hned se za něho horlivě modlila, a swe tělo za gěho wyswobození, aneb w mukach ulewění přewelice trápila. Ano i giným pannam geptištěm uložila, aby se za něho Panu Bohu modlily. Ale gestě giný příklad předložim.

Byl geden člověk ne katolík, ale facit gménem Martin. Ten gednoho času na kátolic-tém kázani slyšel, žeby takový člověk zlou smrti neumřel, kterýby Pannu Marii Rodičku Boží často pozdrawował a ctíl, a žeby oná gemu prawe pokání a milost u Krista Pana wyprosila.

Wzal on to sobě do srdce, a uminil každého dne ráno sedmkrát, a večer také sedmkrát pozdravení angelské, Zdravás Maria říkati tím Pannu Marii ctiti a pozdravovati, a tak činil každého dne, ano častěji we dne nábožně gi pozdravoval, aby sobě šťastnou smrti sřzě přimluvy a zásluby gegi wyprosíl a obdržel, i stálo se tak; nebo když na smrtelné posteli leže, dala se mu widět Blahoslavená Panna Maria Matka Boží, a potěšíc ho napomínala, aby swatou katolickou wíru přigal, a obyčegem katolické wíry aby se z hříchůw swých spowídal a welebnou Swatost Oltární přigal, to gestliby splnil a proto že gi každodenne pozdravoval a ctíl že gístotně věčného spasení dogde, a on we wšem tak se zachoval.

W těchto příkladech oznamenných powěděl gsem, gať Blahoslavena Rodička Boží hřisné lidi k pokání a životůw polepsšení přiwadí, a gegích srdce obměňuje, aby swých hříchůw želeli z nich se před Panem Bohem wyznati a napotom kati. Tuto gessť přídám, že Blahoslavena Panna Maria nečiní to wždycky samá sřze sebe, ale někdy také sřze jiné lidi, gimžto něgaké widění dawá, aby to hřisníkum w znamost přišlo.

Byla gedna dewečka w biskupstwi Karnotstem we Franeyi která sloužila gednomu pánu, který widouc mladost a krásu gegi, zamilowal

se do ní, a s ní mnohokrát chýželo, svou
pak pořadnou manželku zahrňoval. Manželka
gého magic o tom gířou wědomost, těžce to
nesla, a neměděla řterak to lotrowstwí a cizo-
lořtwí ma napraviti. Ta pak děwěčka gáf-
kowíw se nepoctiwě chowala, wřřak řáždeho dne
ředmřrate řlefagic na řolena řannu řarií po-
řdrawením Angelfřřm! řdrawař řaria, řobožně
řoždrawowala. řednoho řasu gegi řani takto
ř ní mluwila: řežbožna neřřlechetnice, řa to ře
ty mně mého manžela uřřádař a s ním řle
obcugeř a on pro tebe mne zahrňuje, myřřila
řřem nad tebou se řomřřiti, a řřře mé řřřately
tebe dáti řabiti, ale teto noci řlahořřawena
řanna řaria mne se uřřazala, a mne napome-
nula, abyř tobě nic řlého nedělala ře gřř ty
gegi řlužebnice, ři řáždeho dne řtiř, a ona řama
tu wěc nopravi. a tebe od mého manžela od
wede. řo řlyřřic ta děwěčka, řodiwila ře, a
řřřla: řoněwadř řlahořřawena řanna řaria
mne řřřřřřřřř řřřřřřř řa řwou řlužebnici uřřnawa
a gřmēnuge, o mně řečuge, a mne řabiti nedo-
řouřřřti, řřřbugi gá ře od toho řasu neřřci a
neřřdu s twym manželem nic řiti, a to po-
wědewřřř řagně řřřč uřřřla, a tam řa řwě řřřřř
řofani řřřřla, a řlahořřřawenou řannu řarií
čřwalila, ře o ní řřřřřř a řeči měla, aby řa-
řita neřřla.

řodobný řřřřřř řřřř řeř gmenowaný ře.

rold loco cit. Exemp. 48, Geden muž zoff-
flivíc sobě svou spořádanou manželku, s ginou
czžoložil. Manželka geho magic o tom gístou
wědomost těžce to nšla, i šla do kostela, a
padla na kolena před obrazem Blahosláwene
Panny Marie. a prošla gi, aby se nad tou
czžoložnicu pomstila, Giž Panna Maria od-
pověděla: Dobra ženo, nežádeg mne za to, ga
gi trestati a tebe mstiti nemohu, poněwadž ta
žena czžoložnice šokrate každého dne na swa
kolena kľežeg mne pěkně pozdrawuge Ta pář
žena, manželka onoho czžoložníka, ton odpowědi
Panny Marie nebyla špokogena ale řekla: Po-
něwadž ty Panno Maria mne pomstiti nechceš,
přigdu ga k twému Synu Pánu Křistu, a on
mě křiwdi se pomsti Šla tehdy hned z kostela,
a ty šlowa sama s sebou mluwila že bude
Panna Křista prošiti, aby on křiwody gegi po-
mstil, a w tom gi potkala ta czžoložnice, a za-
šlechla že něco šsepce, i ptaia se gi, coby mlu-
wila. Giž oná odpowěděla: Žalowala gsem
na tebe Blahosláwene Panně Marii co ty činiš
s mým manželem, a prošla gsem gi, aby mě
křiwody se pomstila a tebe aby trestala, ona pář
odpowěděla. že nemůžeg učiniti, poněwadž ty
gi ctiš a šokrát každého dne pozdrawugeš. Pro-
čež gsem řekla: Poněwadž ty o Panno Maria
mne wyslyšetí ani mstiti nechceš, přigdu ga k
twému Synu Pánu Křistu, a gemu mou křiwdu

žalovati budu, a ou mne pomsti, a to gsem
ga mluwila, a geště mluwim, To slyšic ta
czyložnice welice se ulekla, padše gi k no-
hám slibowala že se polepši, a nídy wice z
manželem gegim žádné řeči miti nechce, a hře-
šiti nedude. A tak diwným spůsobem Blaho-
slawena Panna Maria obměkče srdce lidské,
a k pokání obrati, gať na těchto dwouch czy-
ložnicich se spatřuje.

Paprssleť desatý.

**Panna Maria své wěrné ctitele tak i města
gegich od nepřátel ůw wyswobožuge a
proto má býti ctěná a chválená.**

Tak mnohými zázraky, a wšeligačým do-
brodiním Blahoslavena Panna Maria lidem
pomáhá, gať gsem až posawad ukazal že prawě
Matkou gegich dobrotiwou slouti má a sluge;
a proto od lidí ctěna, chwalena a zwelebena
býti ma, to wšak aby geště wýswětleněgši bylo
o giném gegim dobrodiní zde wypisowati budu.
Powěděl gsem w tomto drnhém dílu, w pa-
prsslku aneb rozdílu osmém, že Panna Maria
z nebezpečenstwí své wěrné ctitele diwně wy-

swobozuge. Co lidem a swětu nebezpečněgšsio
a těžšsio nad wognou a nepřátely? Panna
Maria své služebnky a ctitele od těch zlych a
truchliwých wogenských časůw, tež i gegich města
wyswobozugé; a to předimne, aby totižto pře-
moženi, dobytí, pomordowani. aneb do těžkeho
wězeni zawedeni nebyli. Příkladůw pěkných o
tom několik nacházim, z nichžto tento gedem gest.

Za oných diwných lét, když pohanové Sa-
racenové temer wšsechna kralostwi a země Špa-
nielšě opanowali, tak že Španielové malo po-
zůstaleho měli, i zvolili sobě gednoho (který se
Pelagiús gemenowal za krale, pan gistě toho
důstogenstwi hodný pro své hrdinstwi, a pro
pobožnost, kterou měl k Panu Bohu a k Panně
Marii. Dowědouc se toho Saracenové, že
Pelagiús gest za krale zvoleny, s welitou silou
a s množstwim wogska swěho na něho se wa-
lili. On widouc, že takové síle odolati ně-
může, nebo wogašůw při sobě wice neměl toliko
gedem tisíc, před nepřátely až na hory ustu-
powal, a tam w gedne gestyni (Gawadonga
po španielsku řečene) s swými se zawřel. Po-
šli k němu Saracenové své posly. a s nim
Dva archybiskupa Toletánského, radic gemu a
napominagic ho, aby se jim dobrowolně pod-
dal, sice že s nim zle bude. Ale Pelagiús
kral takto jim odpowěděl: Doufam, že strže
přimlumu Blahoslawene Panny Marie, Matky

Pana nasseho Ježíše Krista zachováni bndeme
 Tuto odpověď gať dal král Pelagius, hned
 geho žoldneři dveře té gestyně dobře zavřeli a
 spolu s králem svým na modlení se oddali.
 Ale Saracenové tou odpovědi k hněvu popuzeni,
 mocnou rukou ho wýbogowati uminili. A hned
 pěchota saracenska kamením a ginu žbrogi dvěři
 wyraziti ušilowala, ale diwnou Boží ochranou
 se stalo, nebo to kameni na ně tak silně spat-
 kem litalo, že z rích mnozý žbiti aneb zranění
 byli. Král Pelagius widouc takowou Boží
 pomoc, wypadl na ně s swými Španieli, a ge-
 bil, honil, mordowal, a gich dwatcet tisícůw
 pomordowal, a kniže gegich saracenského zabil
 a Dpa arch-biskupa Toletanského (který k tam
 Saracenum přistoupil a gím se poddal) žiwého
 chytil a zagal. Toť byla pomoc Boží na při-
 mluwu Blahoslawnene Panny Marie, giž král
 Pelagius za pomoc žádal a rytíři geho, toť
 gest zážrať přewelikhý. Ale slyssme o wětšim
 zážrať. Když ostatní Saracenské wogsto před
 Španieli až pod horu welikou (Ansenna řečenou)
 ustoupilo a tam se položilo, dopustil Pán Bůh,
 že ta hora na ně se zborila, a šedesáté tisícůw
 gich zařitila a pobila. Tak hle Panna Maria
 za své křesťany přimlouwou swou bogowa'a, a
 gím na pohann tať welikého a slawného wi-
 těžtwi propůgčila. Král Pelagius aby so Pan-
 ně Marii za tať weliké a opatrné dobrodini

wděčným nfazal, nad tou gestyni Gawadongou dal welmi pěkný kostel postawiti, kděžto se weliké slawnosti konagi, a Panna Maria na tom místě mnoho zázračných dobrodini swých ctitelům uděluge. Ale slyšme diwněgssi a mnohem wětšši wítězstwi sfrze pomoc Blahosláwené Panny Marie.

Léta Páně 1583 král Angolansky pohan křesťanům Luzytánům pokog wypowěděl, do pole a do bitwy ge wýbízal nebo widěl, že křesťanům málo bylo. On pak doufál w počet a sílu swých, proto že měl w wogstku swém do dwanaćtekrát sto tisícůw bogowníkům. Byli owšem křesťane w strachu nemalých, když tak welmi weliké wogsko pohanům widěli. Ale welebný pater Baltazar Barreira, towarýšstwa Ježíšowa řeholník, těšil ge a wítězstwi gisté jim slibowal, sfrze přimluwu a pomoc blahosláwené Panny Marie; poněwadž pro wiru swatou křesťanskou bogugi, a byl ten den před swátkem Očísťlowání Panny Marie. Tak osmělení a potěšení Luzytanowé šli proti nepřátelům, a od nich hned mnohými šípůw pozdráweni byli. Ale z daru Božího, a ochrany Panny Marie ani geden z nich raněn ani zabít nebyl. A co diwněgšsio, to gegich střely zase na ně zpátkem diwně letěly, a mnohý z nich ranily a zamordowaly. Ale odkud to bylo, že od tak welikého wogšća pohanského z křesťanům žádný zabity nebyl? Příčina toho byla, že welebný pater Baltazar

Pánu Bohu snažně na ně se modlil, a Pannu Marii za pomoc žádal; i tomu vůdce křesťanského vojska Paulus Dias horlivě s svými bogomilky jméno Panny Marie vyzýval. V tem pohané obnovec bitvu zabili sedm mužův z vojska křesťanského, a tím se více osmělili a na křesťany dotírali. To vidouc pater Baltazar, znovu se modlil, a velmi pobožně Pannu Marii prosil, aby svých křesťanův neopouštěla, ale celé a dokonale vítězství nad těmi pohany aby jim dala. I vyslyšen byl, nebo Pán Bůh dopouštěl na ty pohany veliký strach, tak že zapomenouc na bitvu a na svou zbraň na utíkání se dali, a tak sami sebe tlačíc hubili. Křesťané také nemeškali gich honiti. I vyhнали je do gedné náramne veliké gány, kterou ti pohané (gij v noci utíkajíce) wšsecku tak naplnili, že křesťanské vojsko po nich gato po mostě běžeti mohlo. V kterěžto gamě, aneb w negatě propasti, mnoho tisíc pohanův zahynulo. Toto vítězství křesťané daru Božímu a Panně Marii wděčně připisovali. A až do dnešního dne památku toho vítězství na den Dčistiowání Panny Marie světi, kteréhožto dne ta paměť hodná bitwa swedená byla.

Sinou hystori a vítězství darem diwným Panny Marie křesťané nad pohany obdrželi a ta gest taková. Léta Páně 1535 wysšlo pohanského vojska dwákrátě sto tisíc toliko prott

šesti stům křesťanského španělského lidu k bitvě. Křesťané widouc tak weliké množství a sílu pohanů, nermoutili se ani nestrachovali, než magic naděgi w Pána Boha a w pomoc Blahoslavené Panny Marie patronky křesťanského wostá, nábožně wzywagic gměno gegi a hlasitě wologic, Panno Maria pomáhej nám, sli proti pohanům nepřátelům swým. A hned z nebe pomoc patrně poznali; nebo patrně widěli Pannu Marii w powětrí stogici mezi obogim wostkem widěli gi i pohané wšickni. Widěli křesťané že gim posilu dáwá a pomoc sľibuge. Widěli pohané že gim metlou, kterou w ruce držela, hrozí. S ulekli se, a hned pětog od křesťanů žádali, a od nich na ten spůsob obdrželi, aby wiu křesťanskou přigali, čemuž oni také rádi powolili. A tak Panna Maria bez trwe proliti, samým toľikó swým sebe uťázaním, wítěžstwí nad pohany křesťanům dala. A co gest milegšsiho a potěšitedlněgšsiho nad to, takowé množství pohanů k wíře křesťanské přiwedeno bylo.

Přihodilo se také léta Paně 1614, když Turci z welikou armadou a silným wogíkem o ostrow Maltu se pokusili, aby geg wybogowali, rytíře Maltegské přemohli, a pod swou moc podrobili. A sice podle swého důwěření Turci prawě w čas jobě příležitý k tomu ostrowu přitrhli, když rytíři k wogně nigaf hotowi nebyli. Ale

nezdařilo se pohanům. nebo toho ostrowá obyvatele Pána Boha a Blahoslavenou Pannu Marii za pomoc a ochranu snázně žádali, a také ochranu hned vyžádali; nebo dal Pán Bůh a Panna Maria Turkům viděti veliké wogsto gať pěšihů tak gyzného lidu, na břehu státi, a to k bitvě hotového. Pročež, gak oni obywatelům Maltegským mnoho strachu svým přigezdem nahnali, tak oni sami s wětším strachem a s škodou svou nic nespůsobiwše, utekli. Co to za wogsto a odkud bylo, ktere Turkům se ukazalo? Zagistě swati Angelé od Panny Marii posláni byli k obraně pobožných křesťanůw A tak widíme, že Panna Maria svým ctitelům proti nepřátelům pomáháwa, a ge opatruje. Ale toto o pomoci Panny Marie proti nepřátelům pohanům nech gest dosti na ten čas powědino, aby se čtenář déle nemestkal. Dznámim dále, gak města křesťanská proti pohanům, a ti křesťané, kteří w nich bydleli, od Panny Marie diwným způsobem obráněni byli.

Léta Páně 1135 město křesťanské Cesar Augusta řečené w Španielích, pod ochranou Blahoslavené Panny Marie wždycky žiřtáwagich, pohané walečnou mocí oblehli, a filně ho dobýwali. Křesťané pak doufagice w Boží pomoc a w ochranu Panny Marie, zmužile se bránili. Gednoho času pohané podkopawše zeď městskou, w gednom místě prach založili. a ždi městské

weliký díl wyhodili a rozbořili, a hned w houfu welikém a sporádaném do města wskočili a ge opanowati chtěli. Křesťané pak toho buď že neznamenalí, aneb zanedbali. A giž pohané až k tomu rozbořenému místu přišli, a žádného z křesťanů k bráněni newiděli; ale předce do města wgiti nemohli. Dála se jim Panna Maria widět i tam stogici w weliké slawě a welebnosti, giž oni se tak ulekli, že bez pořádku walněm zpátkem utíkali a sami sebe sflapagice se hubili a mordowali. Naposledy s welikou sřodou a hanbou odtáhnouti museli.

Slyšme také o městě welikém Konstantinopoli. Za dáwních lét (dokud geště křesťané to slawně město w své moci měli, a w něm lidé upřimní a pobožní bydleli) přitablo k tomu městu přeweliké pohanůw wogsko, kterěžto po moři na sřesti sřech lodich se přivezlo. Tak se to pohanště wogsko na křesťany a na to město Konstantinopole rozhlíbilo, že wšsem zahynutim giště hrozilo. Křesťané byli wšickni w welikém strachu, ale z napomenuti swého swatého Patriarcha naděge nabyli. Totiž aby před Pánem Bohem se tořili, pokáni z hřichůw swých činili, a Pána Boha i Pannu Marii za přimlumu i za pomoc srdečně prosili. Zachowali oni se tak, a s věknou i nábožnou processí nosili obraz Panny Marie po wšsem městě, prosíce gi pobožně, aby to město a tak mnoho lidu pohanům

ufrutným w moc nedávala, i widěli mnozí na té processii, že ten obraz Panny Marie plakal. Proč ten obraz plakal? A co to znamenalo? Snad to, aby lid křesťanský neplakal, že ona se za něj přimlouvala, a milost mu vyprosila. Ne dluho po tom nasledował veliký zážrak, a divné dopustění Boží; nebo sypal Pán Bůh na ty pohany a na gegich lodu oheň a štru z oblakůw, a tak ge spalil, že z nich wice lidi nezůstalo tolik deset, ostatek pět set a dewadesáte gich zahynulo s wšim lidem který w nich byl. A proč Pán Bůh wšechny ti lodi nezkažyl, ale deset gich zanechal? Odpowidám: Snad gim proto Pan Bůh a Panna Maria odpustili těm desítim lodím, aby někdo z těch pohanůw pozůstal, kterýby se domu nawrátil a giným velikou a divnou moc Boha křesťanského oznámil, a že není giného žádného na nebi ani na zemi Božá mimo geho samého, který tak snadno trestatí a zkažiti může i to negwětší wogsto. A gisté toho samého Boha tak mocného negwic se máme bátí, který ohněm, wodou i giným gatým kolim spůsobem se mu líbí. může trestatí, a hříšničky zkažiti.. Gaťož i sám Pan Kristus mluwiti ráčí: Nebogte se těch kteri zabigegi tělo, ale dussi nemohou zabiti, ale bogte se wice toho, kterýž může tělo i dussi w wěčném ohni zatratiti. Ale slyšme také divnou gistou hystorii.

Řeta Páně 1477 turecká armáda, w níž se třikrát sto tisíc bogowníků počítalo, dobývala město Škodra řečené, w Epiru ležící. Byl přítomný sám osobně Machomet císař turecký, aby svým smělosti přidával. Dobývali to město Turci tak silně, že inad od počátku světa žádné město w celým světě takovou silou dobýváno nebylo, gať pišše Sabellikus, gaťo to město Škodra. Po dwakráte k samým zdim městským Turci doběhli. ale po obadwakrát od křesťanů odehnani byli, a mnoho gích zbitých zůstalo. Co wice, několikrát dala se Panna Maria městsanům widěti, a ge napomínala, aby se pohanům nepoddávali; což oni gíž učiniti minili, ale aby se zmužile bránili, že ona jim pomáhati bude. Turci také někteří od městsanů zagati, přiznali se, že widěli na zdich toho města mnoho welikých bogowníků (tiť gsou byli swati milí angelé) kteři ge od zdi odhaněli a mordowali. Ano i Pannu Marii někteří městsané widěli, ktera zdi městské bránila, a od nich pohany odhaněla. A tak widíme i my pobožní čtenáři, že Blahoslavena Panna Maria to město pečlivě bránila i obránila. A proč? Že ge obywateli toho města nábožně ctili a gi za pomoc a ochranu žádali.

Alle tyto hystorie gsou staršši, a proto snad čtenářům negsou tak přigemné; slyšme nowěšši a nám bližšši. Řeta Páně 1655 šwedská ar-

máda sílnou moci dobývala Častohowský klášter w Polské, w kterým gest welmi záračný obraz Panny Marie: od swatého Lukáše Ewangelisty gestě za gegi žiwobyti w Jeruzalemě malowaný. Dobýwali Šwedowé ten klášter celou silou a moci, ale wšlecko na darmo; nebo gich tam mnoho zahynulo, i také někteří wzáctní swému králi. Ukazal se nad častohowským klášterem welmi gasný kříž a giné diwné věci, čehož Šwedowé se uletučně pryč odtáhli, křičíce a wolagice: O Maria! o Maria; geden pak z těch Šwedůw uznal po těch znamení, že wira katolická gest sama spasitedlná. A nechawše sachřstwi do Řima putowal a w Řimě tak katolíkem žůstal. Gať ale Panna Maria na nassi Morawě měšia a lid morawský před nepřátely bránila, t posledku této knížky doloženo bude.

Ze wšeho pať tohoto rozmluwání widíme, že w čas wogny a natisku nepřátelského dobře gest Pána Boha za ochranu prositi. Dobře gest také Pannu Mari za přimluwu a ochranu žádati. Ale gestě lépe gest každodenně se modliti, Deg potog hospodine za dnůw nassich, na wzáctnou twé Regswětěgssi Matky přimluwu.

Paprssleſ gedenactý.

Panna Maria treſtáwa zlé a neſagíeí lidí,
aby ſe gíní báli a káli, a proto má býti
ctěná a chválená.

Ze wſſeho toho, co giž w teto knižce pſane
geſt wiáme, že welice paprsslkowé miloſti, do-
brotiwoſti, ochrany a pomoci od Panny Marie
k nám lidem na ſwět přicházi, ale má ſe to
rozuměti, že na ty kteri toho gſou hodni, kteri
ale negſou hodni než wice treſtani zaſluhugi,
tá ona taſe diwně treſtawa. A proč to? Bo-
něwadž ona geſt Matka miloſtiwa, a wſſeliké
dobrotý plná. Odpowídam; Proto, aby ſe gíní
káli, života ſwého polepſſili, a nehřeſſili. A
tať předce ſwým milým paprssleſ oſwicugici,
totiž bažně Boži, tím ſpůſobem ſpouſſti, gaſſſoliw
na gíné metlu a treſtani dopouſſti. Z hýſtorji
lépe ſi to ſpatři, pro kterežto hýſtorje nebyloby
potřeba daleko choditi, anebo ſpatřene byli zdě
w Morawě na Wranowě, ale ga ty příklady
ſchwalně odložim k poſledku teto knižky, nyní
pať o gíných oznamim.

Léta Páně 1400 přihodilo se w hlavním městě českém, w Praze, w kostele paterůw Františkánůw Conventuál, že nějaký zloděg w kostele gegich tagně se zawřítí dal, který záračný obraz Panny Marie z flenotůw drahých (ktere na tom obrazu byli) obloupiti minil. Tak tehdy w noci kdýž wssickni spali, ubezpečic se ten zloděg přissel k tomu obrazu, a wtáhl ruku aby bral čeho nepoložil, a čeho mu nenáleželo ani se dotknouti. Diw se stal weliký, wztáhla Panna Maria z toho obrazu ruku swou, a chytla ho za geho ruku, a tak silně držela, až do dne, nemohl se wydřiti a utecti, až kostelnici přissli, widěli co se stalo, a giným oznamili. Tak glouc zloděg prozrazen, od prama swětského gěst wzát, a ta ruka mu uřata gěst, kteražto w tom kostele powěšena až do dnešního dne se spatřuje.

Nacházim také příklad dwafrate napsaný, gakoby a snad na dwouch místech podobně zběhly totiž w české a w polské zemi welmi sobě podobný, že kdýž Šwedové w těch zemích wognu wedli a wssacko brali načtoliw přissli, někteří z nich wběhli do kostela Blahoslavené Panny Marie, w kteremžto kostele widouc na obrazu Panny Marie forunu pěkně pozlacenou, a domníwagice se, žeby wssacká zlata byla, minili gi wzíti, přinesli žebřík, po kterem by wylezli a tu forunu dosáhli, ale poznali, k gakemu nešťosti swému ten žebřík přinesli. Bustil se geden po

tom žebříku, ale řdyž rukou pro forunu sáhl, hlava se mu zatočila, na zem zpadl a hned umřel. Neulekl se toho druhý, ale gindy (ne po žebříku) pro forunu sáhl, wšak co se stalo prwnimu, stalo se i druhemu, zpadl on také na zem a mrtwý na místě ležeti zůstal. Ulekli se toho gini takowi leupežnici, a nechage foruny z kostela se brali,

Grozněgšši příklad nacházim w knize tak často gménowane Atlas Marianus, Cent. 6. Imag. 567. Reta Páně 1625 geden angličan wyžádal sobě od úradu swětšeho tež kacířského (a gsouc sam také kacíř) obraz Panny Marie požůstaly, který gessťe gini kacíři neposetali aneb nespálili. z obrazu toho koryto udělal, a z něho nalewagic pomegi do něho swůg dobytek napagel, a to wšsecko činil t potupě Panny Marie a obrazu gegiho. Ne dlouho Panna Maria z sebe těch posměchůw činiti dopustila, ale tyto pokuty na něho poslala: Dobytek, který kolim pil z toho koryta, zcepeněl, děti geho wšickni až do posledního bnd oslepli, aneb ochromili aneb ginak zohaweni byli. Sam pak posledně o rozům přissel, a do studně wstočil, a zabil se a tak bidně a neschastně zahynul. To widouc geho sousedi ano raděgi wšickni angličané, mohli poznati, že z Swatých nema sobě žádný posměchu činiti, ale ge nalezitě ctiti. Mohli také poznati, že katolická wira gest samo-spasitelná,

a že gest od Pana Boha, od ktere oni gsouce odvedeni bludůw faciřských se přichytili a gich se drži.

Gestě hrozněgšsi přiklad pišse často gménovaný welebný vater Gumpenberg. kterak gsouc byli faciři, Husyti a Bitharti třeřtani pro obraceni fláštera a kostela Častochowského w Boské, a neuctěni obrazu Blahoslawnene Panny Marie. Gest pat na tento spůsob ta hystorie: Léta Páně 1430 Husyti a Bithardi puřtili se do cizich zemi aby ge obrali, a foriřti s sebou do své wlasti přinesli. Dowědeli se že w Častochowě gest obraz Panny Marie zlatem, střibrem a dráhými perlami bohátě ozdobený, ten flášter dobýwali, a geho se zmocniwše, wssechno pobrali, obraz swatý ze wsseho obloupíwše, s sebou wzali. na wůz geg wložyli a pryč wezli, ale řdyž ař na troge hony od fláštera odgeli, zastawil se wůz, ani řadnou moci z místa hnouti se nedal. Pōznali ři loupeřnici, že se to pro ten obraz řtalo, ř hodili geg na zem, řterý ře hned na řři kusy rozřtipil, ředen pat řkořic z wozu, řekal řordem na twář Panny Marie toho obrazu řednou ři wo druhe, ale řdyž po řřeti řtěl řit, oslepl a řako řlakem poražený padl, Wřtal druhý z řech lonpeřnikůw faciř, a řtěl geg řaké. řekati, ale wzal řakowou řaplatsu řako prwni, oslepl ři on, a o řilu přišřel. Uřekli ře řini, a nechagice ten obraz řak na řři kusy

roztrženy, a whodie tý dwa slepe na wůz, já druhymí pospíchali ale ti bezbožní obrazu swatého seřači po něterem dni umřeli. Na gine pak wogsto těch loupežníkůw dopustil Pan Bůh a Panna Maria náhlý a prudký mor, že na cestach gako howada zcepeněli, a welmi málo do své wlasti gich se nawratilo. Tak Panna Maria trestala bezbožníky a svého obrazu i kostela loupežníky.

Slyšeli gíme, kterak býli newažni Panu Marie a obrazu gégí rouhače trestani, slyšime gěště o giném. Byl geden kentslíř w městě Heliopolis řečeném, w zemi Genicia, tén předeššim lidem, aby gim fratochwil spůjobil a k smichu ge přivedl, o Panně Marii nectně a newažně mluwinal. i rouhani proti ni se dopouštel. Dala se mu gednoho času we ipani Panna Maria widěti a takto k němu mluwila: Co gsem ga tobě zlého učinila, že ty mně tak tupiš á před lidmi o mně tak zle mluwiš, mne utrbaš, á rouhawě ze cti loupíš? On probudic se ze sua, a na to napomenuti se upamatugic, za nic to měl, a netoliko se nepolepsšil, ale hůře činil, a rouhawěgši stowa o ni mluwil. Ukazala se mu po druhé Panna Maria a napominala ho, aby to nečinil, řkouc: Nečin to, prosim tebe, co činiš, a nezawaděg svou dušsu. Ale on gěště se nepolepsšil, nybrž hůregi než prwe rouhawě o ni před lidmi mluwil a se po-

smíval, Ukazála se mu po třetí, a aby se polepšil geg napomínála, ale on se w ničemž polepšiti nechtěl. Pročež kdýž gednoho času w poledně spal, ukazala se mu Pánna Maria po čtvrté, a nic nemluwila, aniž co horššihó činila tolik táhla přstem swým přes ruce a přes nohy geho, a w tom hned odesšla. On gať se probudil, nassel sebe bez rokou a bez noh gaťo něgaťy sspalet ležící, a tak ležic nešťastný člověk před wšsemi na sebe hledicimi wyznawal se co se mu přihodilo, a proč se stalo.

Weliké, divné a hrozné bylo toto trestání člověka bezbožného, pro rouháwe slowa proti Panně Marii trestaného, ale poslechněmé divněgšši a hrozněgšši. Léta Páně 1588 byl geděn bohaprázdný a bezbožný člověk w fralowstwi Peruanškem na nowým swětě, který gednou indyanskou ženu moci a pohruškami přinutil, aby s nim hanebně břessila. W tom gednoho času dopustil Pán Bůh weliké hrozné powětří. bleskáni a trupobiti. k podiwení každemu. Toho dopustění ta žena se ulekla a wystočíc z lože k Blahoslavené Panně Marii zvolala: O negswětěgšši Panno Maria, pokorně tebe prosím, rač mne opatrowati! Ale ten bezbožný a newážný muž chytíl jí, držel a řekl; O blazniwa ženo! zdaliž tobě Panna Maria může gaťou pomoc uděliti? Sotwa to doporěděl, a hle brom do něho udeřil, geg na místě zabil, od te ženy

odhodil, a lože zapálil. Ulekla se welice ta žena, a domniwagie se že gest toliko odhoben, aneb něgať raněn, pamatowala geg, na něho wolala, á za ruce i za nohy tahala; ale on byl bez sebe. Wskřitla tehdy, a sousedy swo-
lala, ti když se sešli. widěli toho muže zabitého
nsta měl otewřene, bez zubůw a bez gazýka,
a wsechny geho kosti w něm táť změčcene byli,
že se dali tahnouti a sřitiwati gať kdo chtěl.
To widouc ta neboha žena, ulekla se tať brož-
ného soudu Božího, a co negspěšněgi mohla
do kostela běžela, z hřichůw swých s plačem se
spowidala a pokani činila. Dopůstil tehdy Pán
Bůh a Panna Maria metlu přebrozuou na člo-
wěka bezbožného, aby gini to widouc. aneb
slyšice hřešiti přestali, Rodičku Boží náležitě
ctili, a že cti gi neloupili,

Gestě mně tuto na paměti přicházý gedna
hystorie, kteráť geden turek pro spáchanou zlost
proti Panně Marie divně trestan byl. Stalo
se léta Páně 1541, Turcy wtrhli do Bosny,
a tam w zvoníchu geden z nich uhlídal obraz
Panny Marie z dřewa udělaný, a hned se proti
němu hněwem tať zapálil, že geg kopím pro-
hual. Zářať a diw hned se weliky uřazal,
nebo z toho obrazu (ne ginať než gaťoby Panna
Maria žiwa to trpěla) frwe mnoho se wylilo.
Widěl to ten Turek, widěli i gini, á welice se
podiwili i táťe ulekli. Ale na toho bezbožníka

Pan Bůh dopustl, buď že o rozum přišel, aneb zoufalstvim zaslepen, sám do vody i s koněm wskočil, a hned w kameni i s koněm se obrátil. A to byla neobyčejná metla na toho pohana, totiž že skameněl, pročez giným na památku zůstal. Divna věc, že ten Turc tak velmi na ten obraz Panny Marie se rozžlobil, poněwadž hodnowěrní hostoryci píší, že Turcy Pannu Marii w veliké počestnosti měli. Ale to se snad stalo giným: Turkům k přestrasení a mnohým faciřum k napomenuti, aby se Pana Boha báli, obrazy Panny Marie nešekali, ani nepalili, a o ní ne žle ale dobře mluvili.

Ale poněwadž někteří lidé také w kostelích nedobře se chowagi, kostelůw Božích a Pannu Marii gakým toliw způsobem nectěgi, položim tuto hystorii, kterak geden byl hrozně pokutowan který kostel Panny Maryi newažně zlehčil. Léta Páně 1478 muž geden Johannes Paludanus řečený, přigel na koni k gednomu kostelu Panny Marie, že noc nastawala w něm noclehowati minil a se ofmélil. Šel tehdy do toho kostela a koně za sebou wědl, kdejto až do rana odpočíwal; nic sobě newssimagic, že to místo gest poswatné, a že do něho howada woditi gako do chlíwa aneb do masstale nenaleži. Noc; lehowat tehdy w něm, ale šabel mu zaplatil-nebo když wen wysšel a koně za sebou wowedl, hned mu šabel řk zakroutil, a na místě geg.

ležeti nechal. Divná věc. že proto dal Pán Bůh dáblu moc a dovolení aby tomu člověku trf zakroutil. Co pak kdyby v něm byl něco zleho činil, aneb hanebneho hřichu se dopustil? Pán Bůh sam wi kterakby byl pokutován. Pročž my lidé, my křesťane máme chrámy Boží miti v uctivosti, v nich se uctívě a pobožně chovati. a z domu Božího lotronské pelesse nedělati.

Paprssleř dvanáctý.

Panna Maria ctitelům svým při smrti potěšení přinássi, před soudem Božím za ně oroduje, a pro tu příčinu má býti ctěná, chválená a zvelebena.

Kdo v negwětšší nouzi a potřebě někomu potěšení přinese, bez pochyby ten gest wděčnosti a cti hoden od toho, koho retował a potěššował, ano i od giných ctuých lidí, kteří v tom geho dobrem skutku slyšeli. Hodina smrti a soud Boží. fu kteremu se všichni lidé nagíti dáti musíme, gson dvě věci každému člověku negstrášněgši a negnebezpečněgši. V těch dwouch negwětšších potřebach také Blahoslavená Panna Maria svým ctitelům a služebníkům potěšení i

pomoc uděluje. Zdáliž tehdy nemá býti od lidí ctěna a chválena? A giště tak gest. Mame o tom příkladům hognost. Ale negprw spytugme, kterak ona své milovníky, ctitele a služebníky w hodinu smrti potěšuge.

Nacházim w kronikách řeholníků Kartuzyánského řádu, že byl mezy nimi jeden mnich života dobrého a pobožného, Petr Favorinus řečnů. Ten řdyž do těžké nemoci upadl, a rozuměl že umříti má, zamolal spowědujka, a z třichů (kterých se gať žiw dopustil a na které se upamatowati mohl) je spowídal, welebnou Swátost Oltářní a poslední pomázání nábožně ptígal, a tak gsouc na cestu wěčnosti zaopatřen na svém lůžku ležel, a Pánu Bohu dussi svou poroučel. Řdyž tak samotný ležel, přišel k němu sšeredný ďábel, a přinesl welikou knihu, w níž byli wšickni hříchové řečeného Petra Favorina mnicha zapsáni, a posadic se u něho, gemu genkázowal a připomínal, kterých se za mladi negwice dopustil, hrozyl mu, že musí býti geho. A gať koliw ten nemocný Petr se wymlouwal, že se on giž ze wšech swých hříchůw w spowědi swaté wyznal, a rozštěšení dostal, že mu nemagi býti wice wyčítání a přičítání, a že se Pan Bůh gich připominati nebude, gaťož slíbil slrze Czechyele proroka swého w 18. kapitole: Gestli hřissník bude činiti pokání ze wšech swých hříchůw, kterých se dopustil, a bude-li zachowá-

wati wsechna přikazani má, prawi Pán Bůh, životem žiw bude, na wsecku neprawost: geho, kterých se dopustil. nebude pamatowati. Gafkolim tak se nemocný wmylouwal, wšak nicméně šatan na to nic nedbal, ale více a více ho strašil. Byl tehdy nebohy Petr w welikém strachu, a bez mála že do zoufalství nad swým spasením neupadl a to gedině šábel od něho míti chtěl, nebo kdyby to byl učinil, bylby více než kdy prwe hřešil. Když tehdy qménowaný Petr w tak welikém pokusšení postawen byl, wolal k Pánu Bohu za smilowání, wolal také k Blahoslawené Ponně Marii za přimluwu a potěšení a za odehnání toho zlostného šábla, a byl wyslyssen; nebo přišla k němu Blahoslawená Panna Maria, nesouc na ruce swých překrasné a předrahé šelátko Krysta Pana, z welikou a newyslowitedlnou gasností, potěšila ho, a takto k němu mluvila: Proč se Petře rmoutíš? proč se toho šatana bogíš? proč sobě zoufati chceš? Sfrze toho Synáčka mého, wěz, že gsou tobě wšickni hřihowé twogi odpustěni. To když šábel uslyšel, hned s hanbou odessel, a Panna Mária nemocného Petra potěšic a o spasení duše geg ugistic, těž od něho odessla.

Gistě pěkný tento příklad gest, který gme přečetli, ale nebude menši ktery nyní k přečtení wložim. Byli dwa mladency w welikem towarýštwu, kteří netoliko důwěrně spolu towarýšili,

gidawali, ale i také w gedné posteli spolu liháwali. Gednomu gméno Wylim Widius, a druhému Jafub. Byli pak gakožto lidé mladi, rozpustili a swěta mlsownici. Přihodilo se, že tdnž gedné noci spolu spali, geden z nich Wylim řečený počal se we swani welice lekati, strachem welikým potiti, wssechen trásti, a o pomoc wolati. Druhý pak, gménem Jafub, diwil se co geho towarýssi se stalo. Budil ho, wolal na něho a těssil ho, ale nadarmo; nebo on měl sen takowý, z kterého žádný člověk geg probuditi nemohl. Po dlouhé chwili probudic se, a gessťe od prwněgssího widění wssechen zděssený trásl se, a oznámil: Ach kterak gsem ga měl hrozný sen! Ach kterak gsem dobře činil, že gsem Blahoslavenou Pannu Marii často a nábožně pozdrawowal a ctíl! Giž mého spasení na mále bylo. Byl gsem přiweden před soud Boží, tdežto dáblowé na mne weliké žaloby wedli, wssecky hřichy, i ty negmeussi, mně před oči předstírali, a to na B. Bohu obdržeti chtěli, abych jim přisouzen byl, a w moc dán. I stalo se, poněwadž gsem hřichy zapříti, ani z nich se wymluwiti nemohl. Táhl mne tehdy do pekla horoucího s mou welikou žalostí a nemyslowitedlým strachem. Ale w tom spatřil gsem Blahoslavenou Rodičku Boží Pannu Marii, a gi pokorně pozdrawic, prošil gsem gi, aby se rozpomenula, poněwadž gsem gi za mého

žiwobyti pobožně pozdrawowal a ctíl, aby proto a pro své weliké milosrdenstwi (gakožto Matka litostiwá) mne neopouštíla, a od těch dáblůw wyswobodila. Stalo se: hned ona gim poručila aby mne pustili, a tak má duše do těla gest přivedená abych pokání činil, z hříchůw svých se wyssowídal, a tak zatracení věčného usšel. Pro lepši toho wiru, dala mně do ruky mé cedulku, na které jsou někteří mogi hřichové napsáni, na které jsem já nikdy nepamatowal. Tedy Wylim Widius bez meškání z welikou skrousseností a s pláčem z hříchůw svých se spowídal.

Bodím se čtenáři, gaké tehdaž bylo nebezpečnstwi tomu Wylimowi, gaký strach a hrůza pro ty dáblý a pro peklo horoucí, do kterého již wlečen byl. A žneg, kterak gest dobře ctiti Pannu Marii, aby ona w hodinu smrti, při soudu Božím, a proti dáblům ku pomoci přispěla.

Bisse Surius w žiwotě swatého Arnulfa biskupa takto: Když swatý Arnulf biskup nemocný byl, a hotowic se na cestu věčnosti Pánu Bohu se snažně modlil a poroučel, widěl, že k němu přišel swatý Petr Apóstol, a gemu přeweselowal nowinu přinesl, že mu Pán Bůh wšsecky geho hřichy odpustil. Potom přišlo k němu weliké množstwi swatých, a ti těssice nemocného, wesele spínali. Potom přišel k němu

swatý Michal archangel s množstwim swatých angelůw a gemu slibowal, že při geho smrti přítomen bude a do nebe doprovodi. Naposledy přišla Blahoslavená Panna Maria s welikou sláwou a gasností, též s mnohými swatými pannami, která geho také mile potěšila, připowidagic gemu, že se gistotně mezi swaté Boží do nebe dostane a s nimi wěčnou radost miti bude. Posud zde každý čtenáři, kterak swatý biskup Arnulf byl nad tím obweselen! A odkud to gemu přišlo? Gistě odtud, že Pánu Bohu nábožně sloužil, a Pannu Marii pěkně ctil, i také chwála gegi rozmnožowati se snažil. Ctil také swatého Michala archangela, a gině swaté angely.

Gesťtě pěkněgšši a milostněgšši příklad nacházim o gedné sprosté a chudobné pastýřské panence, kterážto podle sprosteho swého rozumu Pannu Marii pěkně ctíla a welmi často chválila. Ta panenka na poručení otce swého pastýře stádo dobytka w poli pásowala. Adežto nezahálela, nepokřikowala, ani dobytku nezlořečila aneb geg dáblům oddáwala, (gako někteří nyněgššihó wěku zle zwedeni pastuchowé obyčeg magi) ale pobožně se modlic Pána Boha chválila a Pannu Marii pozdrawowala. Že pak obyčegně blizko gednoho kostela pustého stádo pásowala do něho chodíwala a před obrazem Panny Marie, který tam opusttěný a neozdobený byl,

klečage na kolena Boždrawení angeliké říkávala, a tak Pannu Marii před nim ctíla, k tomu přidávala tato slova: O kterak já tebe Blahoslavená Panno Maria odewšlech opustěnou a neoždobenou widim! Ráda bych já tebe lépe přiodíla a ozdobila; ale poněwadž zlata, stříbra ani drahého roucha nemám, aspoň sprostými modlitbami a poždrawením tebe ják neglepě budu moci ozdobim. Když tak dlouhý čas ta sprostá, ctnostná a chudobná pannenka činiwala, přišel gegi čas, w kterém gi Panna Maria to hogně odplatila. Tak tehdy padla ta pannenka do nemoci, a w své chaloupce neb pastoušce chudobně na zemi a na slamě ležela; ale bohatá gi odplata w nebi očekávala, a to na gewo takto přišlo: Byla spatřena od dwouch řeholníkůw Blahoslavená Panna Maria že k ní šla, a tři housy swatých pannen s sebou wedla, které až k ni přiwedla. První hous těch pannen byl welmí gasný, druhý mnohem gasněgši, a třetí ty obadwa krásou a sláwou přewyššowal. Mezi nimi byla gedna negslawněgši králowna, a ta byla Panna Maria, kterážto těm řeholníkům oznámila, gaci gsou ti housowé těch pannen. Totiž, první že gest těch které sice panny žůstaly, ale tak žůstati oumyslu neměly, ale raděgi za manžely wdati se minily. Druhý krásněgši hous těch pannen byl, které čistotu pannenstwu Pánu Bohu zaslíbily, a tatě zach-

waly. Třetí hous paunen byl těch, které čistotu Pánu Bohu zaslibily, a pro zachování gi ži-
moty své wynalozily a trwi svou spečetily. Bo-
byrssi tehdy u té pannenty Panna Maria s
ginými pannami, wstawila gi na hlavu wěneč
drahý. A hned když w přítomnosti gegi umřela,
dussi gegi do swych swatých rutou wjala a do
nebe doprowodila. D gať sřasřina byla ta pan-
nentka, při gegichžto smrti byla Blahosiawená
Panna Maria s tať mnohými pannami swa-
tými! D gať gest dobra wěc Pannu Marii ctiti.

Gesřtě gednu pěkněgři a diwněgři hystori
musim w tomto místě položit, a to takowou:
Byl geden ělowěť hohaty a wžáctný na swiětě,
který w své těžké poslední nemoci dožádal se
faráře swěho, aby mu Swatostmi swatými po-
sloužil, a dussi geho před hodinon smrti za-
opatřil. Učinil tať farář bez meřřkani, a bo-
hatec tať snad ž polowice a ledagať spowěd
wykonat a welebnou Swátost přigimal, potom
žádal faráře, aby u něho pobyl pro potěřřeni.
Když u něho farář seděl, a ř náděgi žiwota
wečného geg wzbuzowal i take se s nim modlil,
přiřřli gini řteri ho prosili, aby řřel tať po-
sluhowati Swatostmi swatými gedne chudobné
wdowě těžce nemocné. Farář se wymlouwal že
odegiti nemuže, aby řřli pro geho kaplana a
geho ř té duchowni službě dožádali, i řřalo se
tať. Když kaplau do toho domu wřřoupil, w

sterém ta chuda wdowa na zemi a na slamě
sprostě a chatrně ležela. widěl diwné věci, totiž:
Kterak Panna Maria stála při té wdově s
mnohými swatými pannami gi posluhowala a
pot z twáře gegi statkem aneb ručnikem širala.
Hned pak, když kaplan welebnon swatost na stůl
postavil, Panna Maria se všemi swatými pan-
nami se poklonila. to všecko ten kaplan sám
widěl a giný žádný. Potom, když se měl po-
saditi, aby zpowěd té nemocné wdovy slyšel,
Panna Maria stoličku mu podala, aby se po-
sádl. Po wykonané zpowědi a po přigate ná-
božně welebné swatosti ta wdowa w rukou Bla-
hoslawene Panny Marie duffi wypustila a Pan-
na Maria do swych rukou gi přigala i take do
nebe wedla. To když všecko ten řečený kaplan
s wělkým potěšením a podiwem spatřil, šel
k bohatemu onomu nemocnému, aby geho také
nawštíwil. Když do geho domu wessel, welí-
kou proměnu nassel, nebo w něm widěl weliké
množství šeredných koček, a ty byli dablomé w
spůsobu koček bohatie pak wolal a řičel: Za-
žente prý ty kočky, zažente kočky prý a mně
bidnému pomahajte. Když to kaplan widěl a
slyšel, welmi se ulekl a hned mnohem strasli-
wějši diwadlo spatřil. Widěl šeredného mou-
řenina, totiž dabra s welikým hřem rozpaleným
z pekla vychazegícího, a když ten hř do úst
toho boháče wstřčil a bidnou geho duffi z těla

vytrhl, i hodil gi těm šeredným kočám, kterážto tu bidnou duši hned chytily, natáhovaly, drapaly, trhaly. a s sebou do pekla nesly.

3 teto hystorie tři věci jsou mně k po-
divení. První, která byla šťastna a swata
ona chudobna wdowa, která to zasloužila, aby
gi Panna Maria w poslední gegi nemoci při-
tomna byla a sloužila a pot z twáře gegi zti-
rala, poslední gegi duši do swých swatých ruk
wzala a do nebe donesla. Druhé, která byl
šťastný a Pannu Bohu i Panně Marli milý
onen kaplan, kteremu Pann Bůh dal takowe vě-
ci viděti a že Panna Maria, Královna ne-
beska swyma swatýma rukama gemu stoličku po-
dala. aby se na ni posadil. Třetí. která byl
nešťastný při své smrti ouen bohatec, pro ge-
hožto duši dablomé se zžehli, gi wzali a do
pekla horoucího, trapani a mženi věčného tahli.
Byl omšem ten bohatec za žiwobytí swého na
swětě šťastný a měl se welmi dobře, ale že za
to Pannu Bohu nesloužil a nedělowal, a že za
to Pannu Bohu hřešeni a lehtowážnému žiwo-
byti se oddal, proto byl při smrti nešťastný a
gest také nešťastný a w pekle na věky bude.
Dobra tehdy ráda gest, komu Pann Bůh pro-
půčuge štěstí, zdraví, bohatství, aby toho uží-
wal mírně, Panna Boha chválil a za to gemu
sloužili, na chude aby také milosrdný a štědrý
byl. Ale slyšme více.

Netoliko Blahoslavena Panna Maria při smrti swym etitelum a služebníkum přítomna byma, ge potěšuge a dusse gegich opatruge, ale take před soudem Božim za ně oroduge, aby věčně zatracené nebyly. Ach což gest to přeutěšena wěc, míti na onom swětě před hrozným soudem Božim přimluce, zástoupce a ochrance! A co wice? Pannu Marii, Matku Krista Pana soudce onoho! Ne gednomu ona zgednala, aby od zatracení wyswobozen byl. Slyšme o tom některý příklad. Léta Paně 1514 w Indych wyhodnich byla gedna žena mrtwa k pohřbu přinešena a když pro nějakou příčinu s pohřbem se mšstali, slyšeli hlas z trubhy truchliwě wotlagici: Ach běda mně! To slyšic, uletli se wšichni, kteří přítomni byli a odkrytí prostěradlo, kterým přikryta byla, našli gi žiwou a ona, aby přivedli spowědníka, žadala, kteremu by se z swých hříchůw spowidati mohla. Wzali gi přatele a do domu přivedli. To když se toho panstwi panu donešlo, přišel k ni a wyslyšic sam tu ženu, rychle poslal pro spowědníka patera Kasspera Ruiz. z towaryšstwa Ježíšowa řeholník. Když spowědník přišel, ptal se gi, aby wšecko prawdivě oznamila, kterať se s ni stalo. Ona odpowěděla: Když má dusse z těla wysšla, hned gi wzal překrásný mladenec, kterůž jagisté byl angel Paně, stražce gegi a wedl před trůn přeslawný, na kterem seděl Kristus

Pan s Pannou Marii Matkou svou a mnoho
 Swatých i Angelum stálo vůkol něho. Kdež se
 také ďábel postavil, a na mne žaloval, a
 všechny mé hříchy celého života mého ukazoval.
 Když jsem pak nic na to odpověděti nemohla,
 ani můj Angel strážce, a již šlo o spasení
 duše mé, musela jsem pokorně pod ochranu
 Blahoslavené Panny Marie se utecti, aby mně
 z toho nebezpečení pomáhala, abych zatracena
 nebyla. I pohnula se milosrdenstvím Panna
 Maria, a k Synu svému za mne se přimlouva
 aby mně k pokání času propůjčil, předládáje
 gemu užasou álmuznu, kterou jsem pro gegi
 gméno nedávno chudému člověku dala kterého
 manžel můj, člověk náhly a zuřivý, z domu
 vyhnal. Powolil tomu na toťowou přimlouwu
 Pan Kristus soudce můj, aby jsem tři dni k
 pokání míti mohla; však aby sprawdliwosti
 také zadošti se stalo, poručil aby mne ďábel
 zmřskal a také stalo, potom hned zase duše
 do těla mého přiwedeua byla. A to wšeko
 ta žena spowědníkowi svému s pláčem ozna-
 mowala a welmi skrouffeně ze všech swých hři-
 chůw se wyspowidala; po wykonané spowědi
 přigmouc welebnou Swateš oltařni, a lepe k
 druhé smrti se přichystáje, po třech dnech po-
 druhé umřela. Tyto wěci napsal sam ten spo-
 wedník té ženy k swému generalowi. Nyni hle
 pobožni čtenáři widíme, kterať Blahoslanena

Panna Mariá před scudem Božim za své cti-
tele oroduge a gim pomaha. Ale přečteme o
tom wice,

Byl gedem mládenec w brabantské zemi
bohatého rodu. Ten prawě rozpustily žiwot
wedl, aniž co dobrého dělal, from toho, že kaž-
dého dne třikrát se ná Váterkách (ginal Růženec
se gménuge) modlíwal, a tat Pannu Marii
ctíwal a pozdrawowal. Dopustil pak Pan Bůh
na něho smrt w mládem geho věku. A tdyž
tat mrtvý nekoliť hodin ležel, přišel k němu
objíwl a posadil se sestrě pak své třerážto
geptiřsta. panna byla Panu Bohu oddana, toto
powěděl: Byl gsem k soudu Božimu přiweden,
před nim w mnohých hřířřich (ale w těchto třech
negwice) obžalowan a obwinen. První, že gsem
duchownimu mému faráři desattůw sprawedliwě
nedawal, ale geg řřydíwal. Druhý, že gsem s
towárýřři mými některými gedným klášřterníkum
ryby pořřradl. Třeti, že běhage ze psy lowec-
řřými po myřřliwosti obyli w volí gsem pořřlapa-
wál, a řřřkodu lidem činiwal a gimí žadue na-
hradý nedawal, a na tom giž konečně zůstalo
že gsem měl byti na věky zatracen; a šablowé
giž take pohotowě byli. aby mou duřři polapili.
A hle tdyž gsem gá w tom negwetřřim řřrachu
byl, přišřtoupila Panna Maria k soudci Řřřřřtu
Pannu, a za mne se welice přimřřuwila, před-
kládagic gemu. že gsem gá gi každého dne ctil,

chwalil a pozdrawowal, i wyprosila mne, aby se dusse má do mého těla zase nawratila, pokání z hříchůw abych činil. Sstody a třimdy každému abych nahradil. Tak tehdy zawolagie spowědluifa, pokání wykonal a nahradu gednomu každemu zoupnla učinil a pomodlic se po třikrate na ružency, sstastnou smrt sobě wyžadal a zasloužil.

Bisse také Jan Herold hystoryi tofowou. Byl někdy gedn mnich. samým tolifo oděwem tafowý, ale daleko giný žiwot wedl. Wšak toto dobré činíwal, že stokrátě za den Pozdraweni angelské, totiž Zdrawaš Maria se modlíwal, tím Pannu Marii pozdrawowal a ctíwal. Když pak umřel, přiwedena byla geho dusse před soudce Krista Pana, a objalowana i obwiněna z mnohých hříchůw. A když proto měla býti zatracena a dablun w ruce dana, přistupila Panna Maria před soudce Krista Pana, a za něho se přimluwala, řkouc: Synu negmilegši, rozpomeň se. že gšl tělo a krew twou z mé pannensté krwe podle čłowěčenstwi přigal, w přeg mně ať ga gednu trupěgi krwe tve z bohu twého wězmu, a na wahu mezi dobré skutky tohoto mnicha ctitele meho položim, nebo widim že zlé geho činů daleko přewažugi dobré skutky. Odpowěděl Pau Kristus: Ma negmilegši Matko, ga tobě ničehož odepriti nemohu, ale wěš že gedna trupěge i ta negmenši krwe mé. pře

mažuge wsecky hříchů cěleho swěta. Pročež
wzala Panna Maria gednu trůvěgi, a wložila
gi na wáhu, a hle, hned přewážení byli zli
skutkowě, tať tehdy ta dusse wyswobožena byla
od wěčného zatracení, a ďablome zarmoucení
ustupiti museli. Wšak take aby sprowadlnosti
Boží žádost něiněno bylo, poručil Pan Kristus
aby ta dusse do těla se nawrátila, z hříchůw
se spowidala a pokání naležitě wykonala. O
tom pisse Herold, Rozmažug to sobě každý člo-
wěče, kdo chceš šťastnou smrti miti, a před
hrozným soudem Božim obstati, a od dnešního
dne něco k pochwále a cti Panny Marie snáž
se učiniti. Nezanedbaweg stáratí se o své spa-
sení, nebo moudrý Salomoun dobře napomína;
Cokoliv můžeš dobrého činiti, ustawičně čin
totiž te cti a chwale Boží, a k zwelebení gme-
na Panny Marie, a twe dusse na spasení, a tať
potom řykati nebudeš že gší čas sobě propůg!
čeny marně zmařil a stratil. Zde gessťe powím
geden příklad.

Swatý Ludwik, Karla krale španělského syn
gať za žiwobytí swého, tať před swou smrtí
welmi často nabožně Blahoslawenou Pannu Ma-
rii ctil a pozdráwował. Když se ho ptali ti,
kteří to widěli a slyšeli, pročby to činil on
gim odpowěděl; Když gá budu umíratí, ona
mně bude potěšowáti, a mne pomáhati, a take
se stalo; nebo kdýž ten Ludwig umřel, spatřeno

bylo, že swatí anjele dušší geho do nebe nesli.
A toho času také hlas z nebe slyšán byl: Tat
se stáwa tomu, který Panu Bohu w čistotě a
w newinnosti slouží. Tobě pobožný čtenáři abý
se také tak stalo gako Ludwikowi onomu, slůž
Panu Bohu w čistotě a w newinnosti. Služ
Panně Marli Rodičce Boží, cti gi pozdrawug
s ochotností a pobožností, a budeš miti nádegi
t potěšeni při smrti před soudem Božim za-
stáwani a w nebi s Pánem Bohem a s Pánnou
Márii věčně přebýwani,

Díl třetí.

**W němž se ukazuje dwanáctero znamení, a dwanácte
příkladuw, kterak swatí angele ctíli a oslawowali
Rodičku Boží**

P a n n u M a r i i,

**a gešstě wždycky ctěgi a oslawugi, odkudž lidem dwa-
nácte naučení, gačozto dwanácte paprskuw swatých
pocházy.**

Znamení první.

Ctíli gi dříve, než se narodila.

Pochybowati o tom nebudeme, že hned když
zli angele pro pychu a wysokomyšlnost zawrženi
byli, dobří a swatí angele hned předzvěděli,
gsouc od Pana Boha oswiceni, že Syn Boží,
Osoba, člowěčenstwí na sebe přigme, a z Panny
w gistých od Boha Otce nložených časých se
narodí, a ten že pád žalostný potolení lidského,
dáblem i zawísti podwedeného, naprawí, a gegich
křurů zmenššené naplní. Také předzvěděli, že
gedna Panna gemu od Boha Otce nebeského,

wssemi ctnostmi a swátostmi ozdobená, za matku
wybraná bude, pročez hned od počátku swěta
oni tu přesslastnou Matku ctili a pozdrawowali,
a w poctivosti weliké měli, ano i den a hodinu,
w kterou měla počatá byti w životě své swaté
matki, také swětili. Že tomu tak gest poznáme
to z této hystorie. Bisse Bernardius de Busti,
že byla gedna welmi pobožná geptisska panna,
t Panně Marii welmi nctiwa, která swátek Ne-
poffkwrněného Početi gegiho w obzwláštni wáž-
nosti měla, a poněwadž ten swátek oných dawních
časůw od cirkwé swaté wsseobecne zasměcený gestě
nebyl, a se neswětil, gako nyní w nassich zemích
se swěti, diwala se tomu, proč neni nařizeno,
aby takowý swátek po wssem swětě swěcen byl.
Když w tom mysslení byla, slyssela hlas t sobě
wolagici: Proč gš jarmoucená, a diwiš se, že
cirkew Boži neswěti swátku Početi Matky mé?
Pod semnou, a ukáži tobě prawdu. Ty slowa
slyssic, řečená Panna alešla se, a obáwage se
aby snad od dábla potussitele oklamana nebyla
i řekla: Kdo gš ty, který se mně mluwiš?
Dopowěděl jí: Nepochybug, ani se leteg, gá
gssem cesta, prawda i život. Šla tehdy ta pau-
na za tím hlasem wolagicim, a uwezena byla
na překrasne a welui rozkossné pole, kdežto opět
slyssela tyto slowa t sobě mluwícího: Wěz dcero
zagisto, že tdyž dablomé zwrženi gsou z nebe,
angelé dobři utwrženi w milosti Boží každého

roku swátek Početi Matky me w nebi slawně swětili. To slyšíc ona panenka welice se podivila, že swati angelé swátek Blahoslavené Panny Marie w nebi od počátku swěta swětivali, a tak gi ctili, gakkoliw ona se teprw po několiha letech na swět narodila.

Ano i sama Panna Maria giné pobožné geptiffce panně gedenkrát se řewila, a gi o Početi gegim přemyslegici, toto tagemstwí oznámila, řkouc: Wěz dcero, že při mém neposřworněném početi tři tisíce Cherubinůw přitomných bylo (to gest přeslawných osmého řádu angelůw) spiwagicich: Matka Páně gest Maria, a stánek Regswětěgšši Trogice.

Weliká gest to wěc, že swati angele ctili a chwalili Pannu Marii dříve nežli narozena byla, ale není divu, poněwadž nacházim, že i lidé, a to pohané, ctili gi mnoho let dříve nežli se narodila, gako Eypťčané, Druidowé, Karnotšti, a w ostrowě Synlii.

Alle gestliže gšrou swati angelé gi ctili do-
tud gestě na swětě nebyla, také gi ctili a slou-
žili řdyž se narodila. A tak mysliti a za to
miti neomylně můžeme, že gestli gšrou byli při-
gegim početi, a libým prospěwováním gi ctili
a chwalili, že toho nezanedbali řdyž se narodila.
Tak nacházim psanou hystorii, že za dáwních
dnůch let, do-
tud se také neswětíl w cirkwi swaté
swátek Narozeni Panny Marie, bydlích w pušých

místech něgaký poustevník a tam Pánu Bohu sloužící, každého roku té noci před osmým dnem měsíce září, to gest před dnem narození Panny Marie, slychával velmi libezné angelské spěvy. A kdýž to tak slychával po několik let, a nevěděl coby to znamenalo, že se Panu Bohu modlil, aby mu račil oznamiti, coby to znamenalo. Potom mu bylo zgemeno, že swatí angelé swěti swátek w nebi, narození Blahoslavené Panny Marie, a že ona toho dne se narodila, i také gest wůle Boží, aby wšseobecná cirkew swatá ten swátek swětíla, a on aby to lidem oznámil.

Alle k čemu gá tyto věci oznamugu? Odpowidám, že negwice pro dvě přičiny. Prwní abychme widěli, že swatí angelé měli a magi w wážnoſti negswětěgſſi Rodičku Boží, a my abychme se od nich také učili gí w wážnoſti miti. Druhá přičina, kdýž slyſſme, že swatí angelé tak pěkně, pilně a ſlawně swátky Panny Marie w nebi swětíwali, a nepochybně geſtě swětíwagi, my abychme se učili od nich swátky gegi nabožně swětiti i také swětíwali.

Znamení druhé,

**Že swatí angelé ctili Blahoslawenou Panu
Marii, poſtm jí přináſſegie.**

Že swatí angelé ctili Blahoslawenou Pan-
nu Marii dříve nežli se narodila, o tom gsem
giž oznámil. Geſtli tehdy gi ctili dříve nežli
na ſvětě byla, mnohém wice gi ctili, když se
narodila. Tehdaž gi swatí angelé opatrowali
odewſſeho zlého. Tehdaž oui gi bedlivě chrá-
nili, ať tať dim, aby ani zlý a ſškodný witr na
ni nezawal a aby ani o kameň ſwé ſwaté nohy
neurazila. Geſtli to přikázal Pan Bůh angelům
ſtražným o každém člowěku, gať swatý Dawid
napsal w žalmu dewadesatém: Angelům ſwým
přikázal o tobě člowěče, aby tě oſtrihali na wſſech
ceſtách twých. Na rukách ſwých noſiti tebe bu-
dou, aby ſnad neurazil o kameň nohy twé —
Mnohem pílneji poroučil jim Pan Bůh opa-
trowati Pannu Marii na wſſech ceſtách gegich
a na každém miſtě. Ale gegich opatrowání my
sobě rozgimegme negprwé, doſud geſtli byla malá
pannenka, w koſtele Božím Panu Bohu oběto-
waná; a ona ſáma ſe tať s tělem s duſſi i
s celým ſrdcem gemu obětowala a oddala i

také své pannenství gemu zachovati zaslíbila,
 kdežto gi swati angelé opatrovali, sloužili i také
 začasť se zgemovali, a co wice pokrmy a ná-
 poge gi donášeli a nim gi žiwili, ne žeby ona
 od někud ginde pokrmu a nápoje neměla, ale
 že tak chtěl Pan Bůh míti. Píši o tom wzácní
 otcové swati, že od swatého angela byla po-
 krmem nasyčovaná, kterého gi každodenně do-
 nášel. Zde doložim slova swatého Rehoře:
 Ty pať o člověče! když slyšíš, že diwuhým a
 nowým způsobem Panna Maria nasyčovaná
 byla w kostele, nepohybug o tom, ani toho ro-
 zůmem twým stihnouti se pokoušeg. čeho lidské
 myšlení stihnouti nemůže. Widíš, že ono slovo
 Boží (Syn Boží Kristus Pan) w gegim životě
 newyslowitedluhým způsobem přebýwalo. Pat-
 li se ptati budeš. zdali ten pokrm, který gi při-
 nessen býwal od swatého angela, a nimž se ona
 žiwila, byl hmotný neb zemský aneb nehmotný?
 A dále ten swatý otec takto píse: Že Panně
 Marii swati angelé sloužili o tom nepohybugeš?
 Ach nepochybug! nebo gesli swati angele ně-
 kterým swatým na poustích sloužili a pokrm i
 nápoj gim donášeli, gaťo swatému opátowí, o
 němž píse Palladus in hist. Sanc qui sub.
 Theodosio vixit, apello řečenému, že angel Paně
 pokrm přinášiwal, kterým on se na poušti žiwil.
 Mnohem lépe za to míti budeme, že angel Paně
 Blahoslavené Panně Marii pokrm každodenně

donášfel. Již tehdy posud pobožny čtenáři, gestli byla veliká milost Boží k swatému Eliášowí proroku, že k němu poslal swého swatého angela, který genu na pouští hladem, žižni, horkem a práci unavenému přinesl chleba a wody, aby se posílnil. A gestli to veliký díw byl, že Danielowí proroku, w gamě hluboké mezi lvy sedicimu a hladem zemdlenému angel Paně z daleka pokrm přinesl, ugam Habakuka proroka za wrch hlavy, když oběd swým žencům nesl a postavil ho před gamu, w které byl Daniel a genu poručil, aby ten oběd Danielowí dal, gať se čte w knize Daniele proroka, w kapitole 14. Daleko přewyšsuge ona milost blahoslawené Panně Marii prokázana, když gi w kostele Panu Bohu sloužící angelé swatí pokrm diwný donášeli a gi žiwili. Ptaš-li se, gaťý to byl pokrm? Na to dám odpowěď onými slovy, které mluwil swatý Rafael k Tobiašowí: Zdalo se wám, že gsem s wami gedl a pil, ale ga pokrmu ne-widitelného, kterýž od lidi nemůže widěn byti, požívám. Tať o swém pokrmu a napogi mluwil angel Paně Rafael. Ale gá ginať a pokrmu a nápopi Panny Márie pišť: Totiž, že byl widitelný a mocný, ale nám lidem nepo-chopitelný

Co pak ona s pokrmem od lidi sobě donášeny činila? nebo se o tom pochybowati nemá, žeby gi tam žádný člowěk žádného pokrmu

nikdy nedodával. Na to gest taková odpověď: Chudým lidem ona pokrmy sobě od lidí přinessené rozdávala, a tím je obživovala z toho co jí vybývalo. A tak svým příkladem učí nás co máme činiti a kterák lásku bližním našim prokazovati: Totiž, tomu pokrmu vybývá, aby láčného obživoval a wskršil. Tomu také učil swatý Jan třítel takto mluwici: Kdo má dvě sukně, deg gednu tomu, kdo nemá a kdo má pokrm, ať podobně učini. A gisté lepe gest chudého člověka obživiti, nežli psy žiwiti, laťomé shromažďowati. skoupe schowáwati, aneb ničemu rozmrháwati.

Znameni třeti.

Ewati angelé ctili Blahoslawenou Pannu Marii, když gi poselstwi z nebe přinesli.

Welikou službu a počestnost prokazowali swati angelé Blahoslawené Panně Marii, gať gsem giž oznamil, totiž, že gi sloužili a pokrm gi donášeli, dokud byla w chrámě Božim. Ale tato uctiwost daleko wětšši zagisté gest, že gi od Negswětěgšši Trojice Boha w třech osobách gediného přeslawně poselstwi přinesli, že gest zwojena za matku Mesýasse swěta wykupitele a gi pozdrawugie swatý archangel Gabriel, neg-

předemějši legat a posel Boží takto řekl: Zdrá-
was Maria, milosti plná Pan Bůh s tebou,
tyš požehnaná mezi ženami. To pak poselstvi
a pozdraweni wyřídil flicce na tolenách, Ach
toť bylo předimné poselstvi welmi wzacné, nad
kterežto wzacnějši wymysliti se nemůže, nebo
od samého Pana Boha nařizeno bylo, že má
býti Matkou Syna Božího. Rozvažug sobě
také čtenáři to pozdraweni: Zdrawas Maria ic.
V tom se nachází tolik tagemstwi, tolik slow:
Zdrawas Maria, to gest: Tebe ó Panno! po-
zdrawuge Pan Bůh, w Trogici gediny a mne
archangela swého posila k tobě Zdrawas mi-
losti plná; toho gfi sobě na Panu Bohu za-
sloužila, že Tebe swou swatou milosti naplnil
a obdaril a gať swaty otec Jarolim prawi:
Dobře powěděl swaty archangel Panně Marii,
že gest milosti Boží plná, nebo Pán Bůh gi-
ným milosti své po částkách a dílech udělowal,
ale Panně Marii spolu wshecka plnost milosti
wlita byla. Jistě plná milosti, nebo ačkoliw
w swatých otcích a prorocích milost Boží byla,
wsak ne tak plná. Na Pannu Marii pak wšfi
milosti plnost, ktera w Panu Kristu gest, wšifla
ačkoliw gináč.

Dále swaty Gabriel doložil w pozdraweni
Panny Marie, Pan Bůh s tebou. O šfastny
ten, s kterým Pan Bůh gest: Čehož se tomu
nedostawa, aneb kdy takowému nebude dobře, s

kterým Pan Bůh gest? Doložil gestě swatý
posel Boží Gabriel w pozdravení Panny Marie
tys požehnána mezi ženami. Co gest to? Wy-
hlada swatý Jarolim: Wice gš požehnana, nežli
wssecky giné ženy. Ate slyšmė co o tom dále
mluwi swatý otec Jarolim: A sfrze to, cokoliw
přišlo zlořečení na lidske pokoleni sfrze Ewu,
první matku, wssecko shladilo požehnání Panny
Marie,

Zde hle widim, kterak swati angele uctili
wzácně Blahoslavenou Pannu Marii, když gi
takowe poselstwi z nebe přinesli, že gest zvolena
za Matku Syna Božího, swěta Spasitele. A
když gi od Pána Boha pozdrowili swatým dw-
ným a tagemstwi plným pozdrowením, Zdrawás
Maria, milosti plná Pán Bůh s tebou, tys
požehnany mezi ženami. To poselstwi a pozdra-
wení, klecic na kolenach welmi uctiwě konali.
To tehdy pozdroweni angelsté, když widíš po-
božny křesťané, kterak gest swaté a od toho neg-
prwe na swět přinesené, máš ge miti w úcti-
wosti a sám tež nábožně nim Panu Marii
pozdrawowati a to co negčasłěgi můžeš. A tať
zaie uči tebe swati angele, co máš činiti k úcti-
wosti Panně Marii.

Znamení čtvrté.

**Svatí anjele Pannu Marii etili, opatrujice
gi na wšech cestach gegich.**

Repřestali na tom swati anjele, že tak
slawně, wzacně a pokorně uctiti Blahoslownou
Pannu Marii, ale gessťe ginou uctivosti a po-
čestnost gi prokazowali, totiž sloužice gi a opa-
trugice, gakožto Matku Syna Božího a swatému
muži Josefowi zasnoubenou ano i na wšech
cestach, kamkoliv na potomný čas šla, při ní
a wškol ní, gakožto stražni a služebníci býli,
gi posilňugice, obweselugice, ode wšeho zleho,
od toho wětru nepřigenného i od horka násil-
ného gi chranice. Sned po přigatem tak šlast-
ném poselstwi a pozdrawení, od negswětěgšsi
Trogice poslanem skrze swatho archangela Ga-
bryele, první cesta gegi byla k swate Mžbětě,
přitelkyni šwé, ženě swaté a Bohu milé, aby
gi nawštwilá, pozdrawil? a s ní se radowala,
že gi také Pan Bůh darem plodu, a to swa-
tého, totiž Jana Křtitele, obdačil. Mimo Jo-
sefa swatého, opatrownika gegiho, šli s ní swa-
ti angelé a když se zase spatkem od Mžběty do
šwého domu do města Nazaretu nawracowala,
gi wyprawazeli. Druha gegi cesta daleká byla

až do Betlema. Když totiž na poručení císařovo do Betlema s Jozefem se dostaviti. sebe zapřísahati dáti a plat z sebe složití musela, kdežto Pán Kristus z té neporůstene Panenky předivně naroditi se ráčil. Můni zase kteraž byla od svatých angelůw wyprowazena a uctěna. kdo to může vysvětliti? Kteraž ona tam mnoho angelůw widěla a gegich přelibezný spěw slyšela, ktery u gesliček narozenému Pánu Kristu konali. Třetí gegi cesta byla z Betlema do Geruzalema když po šesti nedělích porodu svého panenského šla k owvodu, a spatkem z se do Betlema. Tehdaž gi zase swati angele tu celou mili (aneb něco více než mili) wyprowazeli. nebo tak daleko gest z Geruzalema do Betlema. Čtvrtá gegi cesta byla do Egypta, když ona s Jozefem a s děťátkem Kristem Pánem utíkala, aby ho ukrutník a zavisník Herodes král židovský w dětinstwí geho nezamordowal. Šla tehdy Panna Maria dalekou cestou do Egypta, a cestou neznamou i nebezpečnou: wšak nepadla w nebezpečnstwí, poněwadž gi swati angele pilně opatrovali a sloužili. Pátá gegi cesta byla z Egypta zase do země židovské po smrti krále Herodesa zase takowa jako předešle nebezpečna, ale i tu ona šťastně wykonala. neboť gi swati angele opatrovali.

Co tehdy mohla říci Nagswětěgšši Panna Maria, nežli to, co oná šlechetná matrona

Sudyta: Žim gest Pan Bůh, poněwadž gest mne osřihál angel gěho tdyž gsem tam sfla, tdyž gsem tam byla, i tak tdyž gsem 'e zase nawracowala, a nedopustil Pan Bůh na mne děwku swou, abych possřworněna byla, ale bez possřwornů hřichu nawratil mne wám s radostí Projež chwalila za to Pana Boha, že gi ty nebezpečně cestu sřastně wykonati a zase do wlasti swé se nawratiti popřiti ráčil; ale i takě gěho za to chwalila, že gi dal swaté angely k opatrowání.

Znameni paté.

Swatí angelé citil Pannu Marii swatý dům gegí opatrugíc.

Gat welikou čest a službu swatí angele Panně Marii prokázowali, oznamil gsem lastawému čtenaři, ale w tomto místě oznámim ginou a to diwnou. Ne samou Pannu Marii oni od něstěsti a zleho pádu opatrowali, ale i swatý dům gegí, a to ten, w kterém ona bydlela toho času tdyž swatemu Jozefu zasnoubena byla, a tdež se modlila Pánnu Bohu a o přistí Mesijasse pobožně sobě rozgimala, a potom od swatěho archangela Gabrěle posla Božího sobě zvěstowáno měla, že gest wywolená za matku

toho, po kterém tak touží, Messyasse, a v něm počala v životě pannenstvem téhož Messyasse Syna Božího. Ten tehdy swatý dům byl přibýtef swateho Joachýma a Anny rodičum Blahoslavené Panny Marie před osinnacti sty léty až do tohoto nynějšsioho roku milostiwého 1865. A byl také přibýtef Panny Marie zděděny po rodičích. Po na uebe wzeti gegim swati apo-
stolowe ten swatý gegi domeček, w kterem se Syn Boží wtělil a ona geho w životě pannenstfém počala z Ducha swateho, poswětil a kapličku z něho udělali, w kterezto misse swaté sloužiwali a modlitby konawali, nad kteroužto kapličkou buď cisářowná Helena aneb gini křesťané welmi nákladný, krásný a weliký kostel postavili, gať pro uctiwost wěšši, tát pro zachowání od porušení a zboření toho swatého domu, ku kteremžto swatemu místu welife pouť od wěrných křesťanůw se konawaly. Ale tdyž potom léta Páně 1268, gať R. B. Franc. Quaresmius pišse, že Machometani města Nazaretu dobyli a kostel ten slavný nad domečkem Panny Marie do gruntu zbořili a tu fraginou Nazaretskou w swou moc uwedli, na tu swatou pouť nebylo bezpečno pouťníkům choditi, nebo od Tůrkum a Mochametánum obirání a mordování bywali. Rozgimagic to sobě swatý archangel Gabriel, toho swatého domu opatrowník, že pobožni křesťané pouťníky swou pobožností krmí

swou a životem platiti musegi, uminil ten swatý domeček Panny Marie ginám přinesti, pročez za gednu noc swati angele přes dwa tisíce mil, přes gine země a moře geg do země dálmatské přinesli, a blíž města Tersaktu, nedaleko od moře adriatského, geg w celosti bez negmenšsio porusseni postavili, léta Páně 1281. O tom když se dowěděl slavné paměti pán Mikuláš hrabě Frangepan, a sprawu magic, že gest to ten swatý Panny Marie dům z Nazaretu, aby we wšem ugistěn byl, poslal lidi hodnowěrné, na swůg naklad do města Nazaretu přes dwa tisíce mil, aby se na wšefko pilně wpytali a wšefko dobře spatřili. Kteržito nawratice se k panu swému wyprawowali, že gscu tak nassli, že w gistotě gest to ten swatý dům Panny Marie. To když se rozhlasilo, a okolní narodové toho se dowěděli, s welikou pobožnosti tam putowali. Ale co se stalo? Soudil zase swatý archangel Gabriel, žeby ani tam ten swatý dům bezpečně státi nemohl, pročez po třech letech od geho tám přinesení, totiž lét 1294, desátego prosince, geg zase swati angele do wlaske země přenesli a w gednom lese postavili, O tom dowědouc se křesťane, s welikou pobožnosti tam putowali, ale poněwadž se tam hůřegi s poutniky dalo nežli prvé mezi Machometány, wzawšse angely ten swatý dům zase geg na gine, a to gíž na třetí místo, na ged-

nom pěkném vrchu postavili. Ale widouc zase swatý Gabriel, že pro lakomství dwouch bratrů, na gegichžto zařadech postaven byl ten swatý dům, weliká nemole a roztržitost se stala wzamosse zase angele ten swatý dům ginam geg přinesli, a podle obecni cesty w poli (nedaleko od města Recynetu) postavili, kdežto až podnes stogi pěkným a welikým kostelem přikrty, kamž se také welike pouti konagi a zázračné welich až posarad se stawagi. Toto wšsecko co gsem napsal o tom swatém Panny Marie domu, wypsal gsem z knihy Atlas Marianus řečene, sepsane od welebného pátera Guil. Gumpenberga s towarýšstwa Gejssowého Cent. 1.

To pak wšsecko o tom swatem domu Panny Marie oznameno. gest divně že tolikrate rukama angelstýma, a to w celosti přenesen byl; a ukazuje nám gakou uctiwost a služby swati angele Panně Marii prokazowali, poněwadž i gegi domeček w takowe uctiwosti měli, geg opatrowali a přenasseli. Ten pak domeček Panny Marie nyhni Lauretánský aneb Loreta se gměnuje.

Nebude také na škodu, ani čtenáři dlouhé obměšťání, w tomto místě doložit, že swatí angele na samotný tento dům Panný Marie Lauretánský na giná místa pro welike přičiny a pro lidské hříchy přenasseli, ale také ginou tlapličku i s obrazem zářačným Panný Marie na gine místo přenesli. O tom píše gměnowany

Gumpenberg, že byla postavená krásná kaplička pod titulem Panuy Marie na gedné louce, kdežto velké pouti a pobožnosti se konávaly, když pak té louky a toho panství pán umřel, dva synové jeho lakomstwim zapaleni o tu louku se wadili, a žádným giným způsobem porownati se nechtěli, toliko aby se zbrogně potkali a bili, ažby jeden druhého zabil, a tak panem obogihó dílu zůstal. Melibilo se to swatým angelům té swaté kapličky opatrownitům, nebo oni potog milugi, lásku a swornost w lidu křesťanskem widěti žádagi; pročž aby to zlé přetrhnuto bylo, wzali swati angelé do swých rukou tu kapličku sewššim co w ni bylo a přenešli gi na gine místo na horu swatého Sawina w zemi vlastě léta Páně 1100 a pěkně w celosti postawili. O tom dowědouce se lidé welmi se podiwili, a k ni s wětší pobožností putowali, a až posawád putugi.

Z těchto pak řeči učime se w gacé ucti-
wosti kostely Boží míti a gak se w nich po-
božně a náležitě chowati máme, poněwadž swati
angelé o ně tak pečugi a gich opatrugi. Dále
i páni a gini, kteří pouti ustanowugi, a ti kteří
na swaté místo putugi; magi se lakomstwim, lo-
trowske pelešse a giných hříchům wystríhati, po-
něwadž lakomstwim, obžerstwim ani gacé lotrowstwim
Pánu Bohu, Panně Marii a swatým angelům
se nelibi, ani rozbroge a roztržitosti nemilugi.

Nacházim také histoyi, že pro weliké hřichy, a negwice pro neslychane mordy, totiž že syn wlastni swou matku, a bratr bratra swého mečem zamordowal. bylo spatřino po několikerát od mnohých hodnowěrných lidi, že obraz Panny Marie plakal. A co gešt mnohém divněgšsio, zážračný obraz Panny Marie po čtvrťráte (nepochybne rukama angelstýma) do giné wesnice w Španielich odnessen byl pro wraždu, které se dva bratři dopustili, a blízko kostela Panny Marie (w kterem řečený zážračný obraz gegi byl) člowěka newinného zamordowali. Ten pak obraz zgemil se negprwé pašýřowí na wrštku u giné wesnice, a k němu promluwil a to po dwaťráte, poroučegic, aby na tom místě kostel postavili a ten obraz do něho wnesli, že u nich chce žůstawati, a ne u druhých pro wraždu spáchanou. Odsudž widime, kterak se wražedlnictwí a wšseligaci hřichowé Panu Bohu a Panně Marii nelibi.

Znameni sšeste.

Swati angelě Pannu Marii ctili, řdžž gi samou také nosili.

Že kostely Panny Marie, Rodičky Boží swati angelě rukami swými přenášeli, o tom gsme giž w předešlém rozmlouwání přečetli, ale zde geště přečteme, že i gi samou, kam ona

chtěla a jim rozkázala, jakožto věrní služebníci, nosili. Čteme, že svatý Jakub apoštol většší poslán byl od Krista Pána do země Španihelských, aby tam víru křesťanskou rozhlássl a pohany k poznání Boha pravého a živého a Krista Pána, Spasitele světa, od modlářství obrátil a přivedl, on pak dlouho pracugic a veliké země schodic, ale velmi malo prospěl a jen sedm aneb osm, víc nich na víru křesťanskou neobrátil. Wyšel tehdy za město Cäsar-angusta řečené a posadic se u řeky Iberus, tudý tekouci plákal hořce a twrdosti toho lidu oplakával a litoval. Zgeweno to bylo Blahoslavené Panně Marii, w městě swatém Jeruzalémě žústawagici, pročej, aby potěšila apoštola swého milého poručila angelům, swým opatrowníkům, aby gi tam donesli a tak se stalo, i postavili gi na sloupě spolu přinceňm, blízko Jakuba sedícího, plačícího a Panů Bohu se modlícího. Ulyšsel hlas apoštol, swatých angelůw spíragicích, a tdyž pzdwihl oči, widěl Blahoslavenou Rodičku Boží u prostřed mnohých angeiůw spíragicích a gi ctících i pozdrawugicích: Zdrawas Maria milostí plná, Pan Bůh s tebou, tys požehnaná mezi ženami; tu hned Panna Maria promluwila k Jakubowi a takto řekla: (Tato byla řeč Blahoslavené Panny Marie k swatému Jakubu a takto se na náš gazyl morawský wložiti může: He, Jakube synu, místo

znamené a me cti i chvále oddané, na kterémžto na mou památku pilnosti twou kostel al gest postawen. Ano podíweq se i na sloup tento, na kterém sedim nebo syn můg, mistr a učitel twůg strze ruce angeliké z wysošti geg odeslal; efelo něho oltář kapličky postawíš na kterémžto místě obzwláštne na přimlownu a čest mou diwnu a zázraků Boha negwyššihó moc působiti bude diwně, těm owšsem, kteří w swých potřebach pomoci mé žádati budou. A bude sloup tento na místě tomto až do skonání swěta státi a wěrní křeslané, Krista Pana ctitelowé w tomto městě wždycky būdou a newyhynou. Tato slowa slyšic swatý Jakub apostol byl welice potěšen a děkowal poníženě Panu Bohu za takowou nowinu a tolikož Blahoslawené Panně Marii. Potom hned ti swatí angelé s libezným zpěwem wzali Pannu Marii a donesli gi zase do města swatého Jeruzaléma a w gegim potogičku gi postawili. Swatý Jakub pak s pomoci tech na wiru křeslanstow obrácených začal stawěti kapličku pod titulem Panny Marie i také dostawěl, kterážto na tom místě až do dnešního dne stogi a gest w weliké wáznosti, fdežto welikých diwůw a zázrakůw mnoho se stává, z kterýchžto tento zázrak zdá se býti diwněgšsi, že gednomu inládenci noha ulatá před dwouma léty, na tom místě od Blahoslawené Panny Marie gest zase nawracená, a tak přirostla, že ten dvě léta bez-

božný měl zase obě nohy a dobře choditi mohl. O tom všem v tomto sřestém předložení psaném pisse často gménovaný pater Gumpenberg.

Netoliko pak ukázala se Blahoslavená Panna Maria u města Cäsaraugustý swatému Jakubu apóstolu rukama angelským přinesená, ale také v jiném místě. Jeť gedna hora v Španihelích u města slavného Granada řečeného, od starodávna hora swatá nazwaná, pro tyto dvě příčiny: Předně, že tam na té hoře mnoho wěrných křesťanův od pohanův pro wiru křesťanskou zmordováno bylo, za druhé, že Panna Maria swatému Jakubu se ukázala a geho v prácech apóstolských potěšewala, aby sobě neslyštal, že welikými pracemi málo lidí na wiru křesťanskou obrátil, připowidacie gemu, že po geho smrti ten španihelský národ bude k wiru křesťansté přiveden a že bude v wiru negstálegšší i také, že gméno gegi v tom národu slavném negwice zwelebeno bude. I stalo se podle připowědi Panny Marie, že Španihelové gsou katolici negstálegšší a Panny Marie ctitelové obzwláštni, kteří také z daru Panny Marie v swých zemích magi mnoho gegich zážračných obrazův.

Znamení sedmé.

**Swati angelé obrazy Panny Marie lidem
přinášeli.**

Na dokázání povolné služby a cti, kterou swati angelé Panně Marii, královně své prokazovali a prokazují, gestě giný spůsob ukázali, kterak jsou horliwi, čest a gméno gegi rozmnožowati, nebo i obrazy gegi přenášeli a lidem geg dávali, aby gegich mysl a srdce k milování Rodičky Boží a k vzdávání jí chvál se zapálilo. Náslo by se o tom w často gmenované knize Atlas Marianus, od welebného patera Gumpenberga, z towaryšstwa Ježíšowa řeholníka s welikou pilností wydané několik příkladůw, ale ga w tomto místě toliko geden položim.

Byla w Římě za dáwních časůw gedua pani, Galla gménem, wysokého a wzácného rodu, welmi bohatá i také welmi pobožná, kterážto hned prvního roku swého manželského wdowěla, kteroužto wdowu swatý Fulgentius, biskup pobožnou a moudrou řeči namluwil, aby w stawu wdowském zůstala a čistotu wdowskou Panu Bo-

hu oddala a zachovala. Mezi jinými ctnostmi té svaté paní tyto dvě negvice se vychvalují: První, pravá pobožnost k Panu Bohu a k Blahoslavené Panně Marii, druhá, štědrost k chudým lidem. Každého dne dvanácti chudým oběd dávala. A tak snázně splniti Compedium Legis Dei, sumomně vřechen zákon Boží v těchto dvou přikázaních obsažený. Milovati budeš Pana Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, z celé síly své a bližního svého, jako sebe samého. Libily se ty ctnosti a štědroty té paní Panu Bohu a Panně Marii, pročej jí obzvláštní milosti i na tomto světě odplatit ustanovili. Jednoho dne, řdný vrchní správce domu jejího snážil se chudým lépe posloužiti a po schodech nahoru pro věci potřebné běžel, widěl v jednom pokoji překrásný obraz Blahoslavené Panny Marie na stole státi, kterého v tom pokoji a kde jinde tomu podobného nikdy newiděl a vůkol něho spatřil velikou gásnost, pro kterou ani ten obraz dobře widěti nemohl. Ten div řdný uhlídal, hned běžel k své paní a jí o tom oznámil. Pani, že toho času obědvala, nechagil jídla, hned běžela, aby ten záračný obraz spatřila, ale pro velikou gásnost toho obrazu geg dofonce spatřiti nemohla. Poslala tehdy pro své přátely a jim ten div ukazala. Ale ani oni ten obraz widěti nemohli, toliko samou divnou gásnost se wznášegící, pročej ura-

die se, slli wšichni spolu i s pani Gallou t Janowí, papeži, který potom mučedlníkem zůstal, a to, co se w gegim domě zgewilo, gemu náležile zgewili. Posledně prosiťi, aby sám osobně do gegiho domu přigiti ráčil. Powolil te žádosti otec swatý papež a přišel s množstwim duchownich, wyššich i nižšich. Ale i také on nic newiděl, toliko blest a gasnost. W tom padl na kolena, prošil aby se také gemu Panna Maria spatřiti dala. Hned gať se pomodlil, bylo slyšeno w Řimě zwonění slawné wšemi zwony na wšech kostelich a to ne lidskými rukami, ale Boží moci se stalo. Pomodlic se swatý otec papež, hned widěl w té gasnosti obraz Panny Marie, an geg dwá serafinowé, to gest dwa negpředněgšich a negwisšich angelůw drželi. To widouc, hned se zase modlil a řekl: O negswětěgšsi Rodičko Boží, Panno Maria! Popřeg mně te milosti, ať gá také tebe do mých rukou přigmu. To když řekl, hned swati serafinowé ten swatý obraz do rukou gemu dali a i s tou gasností se stratili. Tu wšichni přítomni ten obraz také widěli, kteri pro welikou radost a podiveni splatali a Panu Bohu i Panně Marii za ten swatý dar děkowali, kterýžto swatý dar na darmo poslan nebyl, nebo weliký mor, který toho času w Řimě hubil, hned přestal. Swatá Galla z domu swého kostel wystawěti dala, bohatě ge ozdebila a nadála i tať ten swatý obraz

na oltář postawiti powolila. Gest pak ten obraz
z nitek zlatých sešitý tak Panna Maria jako i
dělatko Pána Krista, dílem tak mistrůvským, že
každý rozumný soudí, že gest 'angelskými rukami
udělaný. Mimo toho zážratu, že po gegi od
angelůw přinesení hned w Římě mor přestal
mnoho giuých také zážratůw w Římě se stalo
mezi nimiž tito dva na židovském národu pa-
měti hodni jsou. Když gednoho času za papeže
Aldryana toho jména šestého ten obraz byl,
slávně a pobožně ua procesšii nesen po městě
Římě proti moru, aneb na wyprossení sčrže oro-
dowaní Panny Marie aby mor odvrácen byl,
nedaleko šel gedon žid, kterýžto z potupy aby
ten obraz newiděl a na něj nehleděl, hlavu
swou na stranu odwrátil, za pokutu tak šrestan
byl, že swou twář do smrti na místo naležitě
nawrátiti nemohl, ale táč s twáří na stranu
obracenou s swou negwětšší těžkostí a posměchem
choditi musel. Také gedna židowka, aby na ten
swatý obraz hleděti nemusela, když na procesšii
nesen byl, oči zamhouřila. Ale i ta spokuto-
waná byla že oči swých (co žiwá byla) wice
otewřiti nemohla, a slepa zůstala.

Znameni osmé.

**Swati angele obrazy Panny Marie dělali
aneb malowali a lidem je dawali.**

Ukazali swati angele gestě giným spůsobem že ctěgi Pánnu Marii, a že také od lidí má byti ctěna a chválena. Fdyž gegi obrazy sami swými rukami dělali aneb malovali, a lidem je dawali. A to gest byl diw meliký a znameni patrné, že i oni sami ctěgi Rodičku Boží, a že ona má býti od lidí také ctěna a chválena, a že i oni tomu chtěgi a napomahagi aby gi lide ctili, i také ge k tomu wedou. Bisse často gménovaný Gumpenberg že byl w wlastě zemi u města Arminu geden pastýř wtipu dobrého a sflastneho, který sám od sebe řezbařstwí se učil a sprostěgšsibo díla několik kusů udělal. Také se osmělil obraz Panny Marie z dřewa dělati, a nágdouc spalek k tomu spůsobný, tak dlouho geg obřezowal, až celý obraz ndělal, from hlavy a twáře. To pat na tom obrazu zdalo se mu býti za nemožné, a nerozuměl, kterak hawu a twář má udělati, a co k tomu přínaleži newěděl, i odkladal tu práci na giný čas, W tom fdýž gednoho času při stádě fobě swěřenem stal. mágtc ten obraz

u sebe a myslíc kterať geg dokonatí má, widěl
že k němu přišli dwa krásni mládenců. Ti po-
zdrowie ho, ptali se negprwé na cestu kterou
by měli giti, Pohleděli take na obraz, a řekli:
Dowol uám, my tobě ten obraz dodělame nebo
ten kunstt dobře umíme. Ale pastyr newěda
kdo gsou ti mládenců řekl aby šli swou cestou.
Na zegtrí přišli zase k němu ti mládenců, a
prošili ho, aby gim swěřil tu práci při tom
obrozu, že oni co mu chybuge dokonagi. Po
dlouhem rozmlouwaní dowolil gim pastyr. A
hned geden z nich počal pěkně otwirati twař
krásnou, potom oči, noš, čelo, a celou hlavu i
s twaři kunsttowně a prawě mistrowsky, odha-
zugic tříský a zbytký, dělati, až i také naležitě
dokonali. Po dokonani toho obrazu ohlasili se
mu, že gsou angele Boží od Panny Marie po-
slani, aby ten obraz dokonali. A že gest wůle
Boží a Panny Marie, aby ten obraz od měš-
tanůw Aryminentiských na lodičku byl postawen
a bez plawcůw i wěsta puštěn na moře, aby
se plawil kam ho wůle Boží powedě: a to
gemu oznamice stratili se. Pastyr měšťanům
oznamil co se stalo, a co mu poručeno bylo.
Ale měšťané nechťeli tomu powolití nýbrž ten
obraz w swém městě zanechati chtěli. Wšak
gsouc zazrakém přinuceni museli tak nčiniti. Ten
pať obraz plawil se upřimo, k městu slawnemu
Benáttám, a za ni na gine lodi plawili se

někteří měšťané Arminenští, aby se doměřili kam ten obraz poplave, a kde se zastaví. Zastavil se ten obraz u brany města Benatek, a hned dwogí divných zázraků se stalo. Byl přítomný jeden žebrař slepý, ktereho syn geho němý vodil. Ten němý když ten obraz uhlídal, hned i otcí svému hlasitě zvolal: Hleď, hleď otče, kterať pěkný obraz Panny Marie tamto gest! Otec prohlídl, a hned widěl, a netoliko té chvíle widěl, ale i dofuš žiw byl. A tak tehdy dwogí zázrak se stal že z daru Božího a Panny Marie němý mluvil a slepý widěl. W tom táke měšťane Arminenští do města Benatek z lodi své wystoupili a o tom obrazu wyprawowali, kterať gest a od toho dělan i také dodělau. Byla w Benátkách radost a sláwnost welika, kteražto obraz w kostele swatého Marcijana postawen gest.

Ginou hystorii také divnou píše často gmemovaný Gumpenberg o třech mladencích a o přihodě divné ktera se s nimi stala. Ti tři bratři byli urozeni páni rodu franžouzského a wydali se na wogu, aby swate město Gerazalem proti Saracénům pohanům branili, a křesťanuům w zemi swaté proti pohanům chranili. Chowali se w bitwach wídných hrdinský gáf ualeželo. Ale posledně po mnohých bitwach s pohany swedených wpadli do žaloh a chyceni byli od wogátům žoldana Egypťského, i také žoldanowi do-

dání. Žoldan pak w městě velikým Kairu do
 vězení ge dal a widouc na nich urozenost i
 statečnost, chtěl ge k sobě přivabiti, aby gemu
 na wogně proti křesťanům sloužili, a k tomu
 ge nutil slibů mnohými i pohrůškami. Ale oni
 pamutugic že jsou křesťané, pohanu proti kře-
 ťanům sloužiti a bogemati nechtěli. Žoldan
 vymyslíl chýtrost, kterouby ge oslevil a k své
 straně obrátil. Měl dceru velmi krásnou, Is-
 merya řečenou, kteroužto k nim posílal, aby
 ona ge k sobě přivabila a také i k otci svému
 naklonila, ale oni stali pevně w víře a čistotě
 žádným spůsobem od Pána Boha a od wiry
 swaté odlouditi se nedali. Ano raději panně
 Ismerbí, dceři žoldanově, wiru křesťanskou také
 chválili a články wiru křesťanské gi wložili,
 tak že ona w Pána Krista uwěřila. A poně-
 wadž gi o Panně Marii, Matce Syna Božího,
 swěta spasitele a o gegi slawě a kráse mnoho
 mluvili, gi widěti žádostiwá byla. Oni od-
 powěděli, že se to stati nemůže, pouěwadž gest
 Mohametánka a neni pokřtěna. Ona odpowě-
 děla, že srdcem gest křesťanka a žeby rada křesť-
 swatý přigala a zatím na tom desí měl, kdy-
 by aspoň obraz Panny Marié widěla. Slibil
 gi starší z těch bratrů, že gi obraz gegi
 utaje, gestli gemu do žalaře spůsobený spalek
 díatka al i ezbě ualežitě nadobi doda. I obořili
 se dwa mladší bratři na staršího, že slibuge

udělati obraz, ktereho gať žim dělati se neučil,
a geg takě udělati nedowede, pročej gestli toho
nedowede. Je spisse Ismeryi od wiry křesťanské
odwrati, nežli gi w ni utwrdi. Ale on magic
náděgi k Panu Bohu a k Panně Marii předec
slibowal, že takowu obraz postawi, Dodala
mu Ismerya wšsecko co žadal, a on dělati
začal. Té pak nastawagici noci přišla Blaho-
slawena Panna Maria k těm bratrům wěznům,
a ge pochwalila, že gsou w wire křesťanské stali
a dcerku žoldanowou k poznání Pána Boha a
Spasitele swěta Krista Pána přivedli, gimž
ona hned dala swůg krásný obraz angelskými
rufami udělaný, aby geg Ismeryi ukazali, a
tak potessic ge, se wšsemi angeli s kterými přišla
odessla. Na žegitři, kdž Ismerya k těm wěz-
nům přišla, oni gi ten obraz ukázali, z něho
libezna wůně a něgaka Božska moc pochazela.
Hned Ismerya uminila, otce swého, wšsecku sla-
wu jwětskou, bohatstwi a rozkoše opustiti, a s
těmi wězněmi do zemi křesťanských ntecti. Pročej
pomohla gi z wězení, a naberouc s sebou fle-
notůw drabůch, nočním časem z města Káynu s
nimi utíkala; oni pak ten obraz Panný Marie
s sebou wzali. Kdž pak přišli k řece Nilu
welike a šyroké, nassli u břehu mimo swé ná-
děge plámce s lodkou, a ten geg přewezl: a
aby wědomo bylo, že ten plamec byl angel Boží
hned je i s lodkou stratil gať ge přewezl, Oni

pat spolu s Ismeri až do gedné gestýně utí-
kali, kdež také přes noc odpočivali. Ráno po
znenáhla vylezouce z te gestýně hleděli k městu
a k řece Nilu, zdáloby kdo za nimi gel a ge
honil: ale nic takového newiděli, ano se poznali
se býti w zemi neznámé i divili se tomu welice
Chodíce tehdy sem i tam potkali gedného pa-
stýře, který gedem z nich árabskou řečí se ota-
žal, gaby to země byla, a oni kdeby byli,
aby gim oznamil. Ale on gim francouzskou řečí
odpowěděl. Oni gakožto rozeni Francouzové,
zase francouzsky se ptali gaby to země byla?
Gimžto on odpowěděl, že gsou blízko Laudunu,
To oni slyšíce a sebe w své zemi a wlasti,
ano na swém wlastním panství byti poznaíce,
welice se podivili a zradowali. Tož byl pře-
weliky zajrať že za gednu noc přes několik set
mil z Egypta do Francie angelskými rukami
přeneseni byli. Přigdouc do svého zámku Lau-
dunu, negprné Ismeri pokřtiti dali, potom ne
weliky kostel Panny Marie postavili a do něho
ten obraz Panny Marie oddali, dagicee mu
gméno neb tytul de Laetitia (od radosti) že
gsou welikou rodost obdařeni byli když se za
gednu noc z Egypta do své wlasti dostali. Na
tom místě již stogi weliky, krásný a nakladny
kostel a gest u Francouzůw w weliké wáznosti,
gako dům a kostel w zemi wlasté Lauretanské
Panny Marie,

Ale o malířství svatých angelův zde také něco málo položim. V slavném městě Florencii ve Wlassích nřazugí obraz Panny Marie, o kterém se gistotně prawi, že kdýž malíř který geg malowal staral se kteračby obličeg aneb twář Panny Marie postawiti měl, té chwile přissel na něho libezný sen, tak gačoby w wůtrzení uęgakem byl kternžto sen tať dlouho trwal až angel Páně twář Panny Marie na tom obrazu barwami a penzlisty toho malíře postawil Malíř probudic se, widěl twář dočonalou, welmi se podiwil a giným lidem, co se stálo; oznamil, i poznali wssyčcni, že to malowani nebylo rukou lidskou (a žwlastť to malíře) ale rukou angelstou dočonano.

Magi také Lithwáne obraz Panny Marie, který angel Páně malowal a žo se takto stalo: Geden malíř Lithwan gménem Jofob chtěl po třikrat wymalowati obraz Panny Marie Častochowský a také pro tu příčinu do Častochowá putowal, aby obraz Častochowský dobře spatřiti mohl, ale wždy nadarmo o to se pokoussel, nebo geg trefiti nemohl. Putowal po třeti do Častochowa, ž swých wssech hřichůw se wyzpowidal, k stolu Páně šel a modlil se, aby mu Panna Maria tu milost popřiti račila aby gegi obraz náležitě a wlastně postawiti mohl, a že se spravedlivě modlil, poznati se mohlo; nebo kdýž se domu nawrátil, nassel obraz w swém potogičtu

dobře zavřeným náležitě vymalovaný, kdežto ne malou gasnost a swich před tím obrazem hořice spatřil, i také hlas wolagich slyšel: Libi se mně twá pobožnosti Jakube, libi se mně také žádost vymalování mého obrazu. Pročež wěz, že tento obraz již gest angelstou rukou dokonán, a že bude záračný. Ty pak Jakube hled abys život swüg polepsil a wedl, gako na dobrého křesťana naleži.

Alle poněwadž o swatých angelich w tomto místě zmínka gest, že obrazy Panny Marie dělali aneb malowali a lidem ge dávali aneb přinasseli, přidám zde gestě o gednom obrazu od swatých angeliw přineseném, zdali tak od nich nebyl udělaný? kterážto hystorie gest takowá: Byl geden pan gménem Hektor w městě Tungru, w dolních Němcich, bohabogný a pobožný. Na toho Pan Bůh w geho starosti slepotu dopustil, kterážto tři léta pořád trwala. Ten pan po Panu Bohu předně ctil Blahoslavenou Pannu Marii, swátky gegi s domácími swými wssemi nábožně swětil a před gegimi swátky se postíwal. Stalo se, že té noci, která gest před swátkem očislowání Panny Marie widěla čeládka toho Pana w zahradě geho, kterou při swém domě měl, gasnost welikou a slyšela spěw welmi libezný i také diwnou vůni cítila, Diwili se tomu wssickni a newěděli, co by to bylo. Když bylo rano, wýdařil se neg-

smělejší z služebníků a šel do té zahrady, aby se podíval, co předešlé noci v ní bylo. Panu svému to oznámil. Poručil Pan, aby ho vedli k tomu obrazu a hned, když k němu přišel, zrak nabyl a dobře viděl. Byl tehdy tomu obobitvi velmi povděčen, gať zrak svému, tať tať tomu swatému obrazu, i hned pro swého faráře poslal a geho žádal, aby ten obraz do swych rukou wzal, do kostela donesl a na oltář postavil, oznámugic gemu, kterak gest do zahrady v noci přinesen, kterak weliká gasnost při něm spatřena byla a kterak on před tím obrazem zrak nabyl. Wzal tehdy farář úctiwě ten obraz do kostela nesl a pan Hektor s swou čeládkou až do kostela pobožně geg wyprowodil, ale hned nasledugici noci zase ten obraz od swatých angelůw a podobným zpěwem s gasností a wůní do té zahrady přinesen a na tom místě postaven byl. Dcwěděl se toho pan Hektor a zawolagic faráře, radil se, co by to znamenati mělo? Zůstali tehdy na tom, že gest wůle Boží a Blahoslavené Banny Marie, aby ne tať sprostě gať předešlého dne, ale s wětší slawností a processí ten obraz do kostela přinesen byl, pročěť zawolagic wšechen lid k té fáře přináležegici, slawně a s pobožným spiwáním geg do kostela donesli a zase na oltář postavili. Ale třetí noci zase tím spůsobem gať přiwé do té zahrady přinesen byl. Porozuměl pan Hektor, že Blaho-

slavená Panna Maria žáda od něho, aby gi a tomu obrazu w té záhradě a Na tom místě, kde ten obraz slawal. kostel postavil, nad čímž on byl powděčen, ale z napomenutí faráře musel tu wěc napřed biskupowí oznámiti a od něho dovoleni žádati. Biskup wyslyšew žádost, nesměl tomu tak snadně wěřiti a swým potwřením gístiti. čeho sám, ani žádný od něho wyslaný newiděl; poslal tehdy do té záhrady čtyry duchowui osoby, kterým by se taková wěc swěřiti mohla, aby se podíwali na takový zážrak. Když tehdy w noci dali pozor, widěli o půl noci, kterak swati angelé ten obraz s líbezným spěwem, s gasností a líbeznuu wůni z kostela nesli a wšfecto tak nassli, gať prwé od pana Hektora a od faráře oznámeno bylo. Biskup dostanouc o wšsem náležitou spráwu, powolil kostel postawiti a ten obraz w uctíwosti, gaťožto zážračný miti, u kteréhožto zážračného obrazu mnoho welikých zážrakůw se konalo. U toho také obrazu welebný opat Jan Vandhemius po swém zadousseni od záwislných a lebkowážných lidí, byl w duchu a miffi swatou sloužil, gať gsem napřed napsal w druhém dilu této knižky, w paprsklku čtwtém.

Znamení dewaté.

**Swatí angelé lid křesťanský k tomu wedli,
aby na swaté místa P. Marie putowali.**

Aby dále swatí angelé dožáali, že svou Králownu, Blahoslavenou Pannu Marii w weliké wážnosti magi a že gsou žádostiwí, aby gi také lidé ctili a chválili, geszte diwným spůsobem lidí k tomu wedli, totiž: Dáwagice gim návěsti, aby také na gegi swaté místa putowali a tam pobožnost náležitou konagice, Pana Boha a gi ctili a chválili. A netoliko křesťany k tomu wedli, ale někdy také pohany swým příkladem k tomu připravowali. Diwnou hystorii nacházim w knize často gménowane Atlas Marianus R. P. Gumpfenberg S. J. Cent. I. Imag. 6., co se na nowým swětě za pohanstwa stalo. Někteří pastýři, opatrugice stádo sobě swěčené, nassli w gedné gestyni obraz Panny Marie; newědouce co by to bylo, a kterak to tam přisslo, nebo gakožto pohané takoch obrazůw neznali. Jeden z nich domniwagie se, že by Panna žiwá byla a stála, wzał támeň a chtěl na ni hoditi ale ruka mu strnula a tak wyzdwižená stála, aniž gi spustiti nemohl. Dru-

by divic se co se geho temaryssi stalo, pristoupil k obrazu a také se dominowagic, že by žiwá byla, wyňew rúu, chtěl gi prst uřezati, ale sám sobě swé prsty zranil. Když se ten zážrak mřšudy rozhlasil a před frále té země ta řeč přisšla, wyprávil se sám s dworany swými na to místo, aby ten obraz widěl a geg do swého paláce wnesti dal, ale když poručil geg wžiti a nésti, žádný se ho dotknuti nechtěl, bogic se, aby se mu něco zlého, gako těm dwoum pastyřům nestalo, pročez poručeno bylo těm pastyřům, aby to učinili; oni pak, kolyž úctiwě a s bázni ten obraz ugali, hned ten prwní na ruku zdřewěnělou a druhý na prst zraněně uzdraweni byli. Posledně z poručeni frále ten obraz byl do gestynty wnessen, a w ní úctiwě postawen. Ale swati angelé lépe Pannu Marii před tím obrázem ctili, nebo slychani byli od těch pohanůw, kteráf libezně spiwali, widawané také byli gako něgafe procesii před tím obrazem s mnohými swicemi po břehu mořském chodicich, někdy také našli ti pohané kusy swic nedopalených, ano i ne dokonce zhassených. To když často widawali, diwili se a gaskolim do toho času o wěre křesťanské, o Bohu prawém, o Kristu Panu, swěta Spasiteli, o Panně Marii, matce geho nic newěděli, ani neslyšeli, wšak tím příkladem srdce toho lidu k přigeti wiry křesťanské připravili, kterouž oni také snadno při-

gali, když se tam nedlouho po tom welebni
Patres z towaryšstwa Ježíšowa dostali. Tak
hlé i pohaním swati angele znamením nálezti
dali, že magi, a kterák magi ctiti Rodičku Bo-
ží Pannu Marii.

Pověděl jsem také napřed, že swati ange-
lé bránili poutník, kteří k swátku Panny Ma-
rie za městem Mesinou w Sycylii mnozí se
shromaždili a kterák se turkům, loupežníkům wi-
děti dali, gafo welike wogsto gýzduho i pěših
lidu a to k bitwě zhotoweného, w dílu prvním,
papršiku osmém. Zde přidám, že i poutníkům
pobožným za vůdce se dávali. Když před da-
vnými léty, došed Morawa w své zemi markra-
by mivala, Jindřich markrabě morawský z těžké
a nezhogitedlné nemoci z milosti Boží a přimlu-
wy Blahoslavené Panny Marie powstal, o čemž
w této knížce w dílu patém w znamení sedmém
obširněji plano bude a kterák od Pana Boha
skrže posla nebeského sobě poručeno měl, do
Marie Celle w Štyrsku, na místo swaté, ale
gestě málo známe putowati, kterážto z cesty
zbloudil. I ukázal se mu wzácný poutník a ten
byl angel Paně w způsobu poutníka, který geg
na cestu přímou přivedl, ano i místo ukázal,
kterého hledal a na které putowal.

Znamení desáté.

Swatí angelé lidi tomu wedli, aby se pod ochranu Panny Marie utíkali.

Kdo čest a chválu něčeho zastává a gi množiti se suázi, nepřestává na gednom aneb druhém způsobu, ale více způsobůw wynachází. Tak swatí milí angelé, že sami wysoce ctěgi Błahoslavenou Rodičku Boží, swou důstojnou králownu, nepřestáwagi na tom, co oni sami čini a co gšem gá giž oznámil, ale více gessťe wzbuzugi lidi k gegi cti a chwale. To pak také k gegi cti přináleží, aby se gegi ochraně w potřebách a noužích poroučeli, pomoci gegi a přimlowny u milého Pana Boha žádali. Když pobožni křestané tak činěgi a Rodičku Boží ctěgi, ona to také milé od nich přigimá, za ně se přimlouwá, jim pomáhá, ale zlé od nich odwracuge. Slyssme hystorií. Léta Paně 1586 w městě wlastém Regium řečeném byl weliký mor. Byl také na předměstí toho města klášter paterůw kapucynůw a w tom kláštere nacházel se geden mnich kapucyn, gménem Antonín, w tom městě také rodilý a wssemi ctnostmi řeholnickými ozdobený. Ten litugie swých fraganůw, často před obrazem Panny Marie se modliwal,

aby ona swými přimlouvami na Panu Bohu toho moru odvrácení vyprosila. Vyslyšela jeho prosbu Blahoslavená Panna Maria, gemu modlicimu se ukázala a takto k němu promluwila: Pros mne začtoliw chceš. On prosil, aby wyžádala na Panu Bohu, aby mor ten, který hubi město Regium, wlast jeho milou, odvrácen byl a přestal. Ona gemu odpowěděla: Održel gš mi-lost, ale gdi k ništdržicimu biskupu a gemu gménem mým oznám, aby co negdřiwgi lid wšsechen toho města šhromáždil a s procesií sem do toho kostela přiwedl, že tímto samým prostředkem a pobožností tomu moru konec učiněn bude. To řdyž powěděla Blahoslavená Panna, hned odesla, Antonín pať obaragic se swětské a lidské chwały, nesměl o tom, co widěl a slyšel žádnému oznámit, aby snad za swatého držen a chwálen nebyl. Ale Panna Maria sama tomu prostředek wynalezla. Poilala dwa své swaté angely k wladařowi tohoto města a ti ho žadali, aby dal prositi toho, který na místě biskupa duchowni věci řídil, aby poručil lid wšsechen do toho šhromážditi a ten lid do toho kapucinského kostela s procesií domedl, řdežto aby se Panu Bohu o Panně Marii pomodlili, že gistotně ten mor přestane. Uwěřil wládař města toho, uwěřil také Wikariuš biskupský a s procesií do toho kostela šli. Ale poznalo se že ti kapucyni nebyli z toho kláštera,

ale w gegich spůsobu dwa angele Boží. Hle angele swatí wzbuzowali lid k chwalám Božím a k ctění Panny Márie a gegi ochraně w nouzi se poroučení, aby sřze to od těžkosti wywobození byli. A také i timto spůsobem ukazali, že ctěgi Pannu Marii.

Znamení gedenácté,

Swatí angele ctíli Pannu Marii, když gi sřšťastnou smrt oznámili a při ni byli.

Křstus Pan že apofftoly milowal, dokázal to mnohým znamením, i také timto, které wywisuge swaty Jan Ewangelista takto: Křstus Pan když milowal swé apofftoly až do konce ge milowal. Powěděl gsem, že swatí agnele ctíli Blahoslawenou Pannu Marii, a čest gegi i chwalu mnohými spůsobý rozmnožowali: doložim zde, že to až do konce gegiho žiwota wždyctý činili, posledně před smrti, při smrti i po smrti geg tak se zachowali. Čteme zagistě, že když ona welice toužila po swem synačku Panu Křstu který před několika lety na nebe wstoupil, poslan, byl k ni swaty archangel Gabriel, nesouc pal-mowou ratolest z nebeského rage welmí krásnou a gasnou s mnohými ginými swatými augelý, a gi oznamil od synačka gegiho, že má brzo

umřiti a k němu do nebe se dostat. I také
že při geni smrti (gaf sobě sama winssuge,) sam Kristus Pán a wšickni apóstolowe při
tomni budou. To ona slyšíc byla velmi po-
těšena, a chystala se z toho bidného swěta do
wěčné wlasti. A také o tom čtenáři nepochybug,
žebv gi to nemělo býti od Krysta Pána skrze
swatého angela zgeweno; nebo gestli Pán Kri-
stus zgewil swatému Petru a Pawlu apóstolum
gaf brzo magi umřiti, gaf oni sami w swých
epístolách napsali, a to tež se stalo swatému
Janu apóstolu. A gestli také tak oznameno
bylo giným některým Swátým. gako swatému
Martinu, Františku Serafinskému, zc. mnohém
lépe wěřiti můžeš, že Negswětěgšši Rodičce Boží
to bylo zgeweno skrze angela swatého. Potom
pak když ta hodina přišla, w které měla pře-
swata geni duffe z těla wygiti byl, přítomen
Pán Kristus s množstwim swatých angelůw. Byli
také swati apóstolowe přítomni. A tak ona
promluwic mezi giným slowy k Panu Kristu
Synu swému: „W ruce twé Synu můg Pane
Gežiši poroučím duffe mou“ smrti přelibeznou
a velmi lehkou usnula. Gežiš duffi sám Pan
Kristus do swých swatých rukou přigal, a potom
gi angele s welikým spěwem a s radostí do
nebo nesi. Tak swati angele před i po smrti
službu a poctu velmi milostnou gi prokázali,
kterou sobě každý člověk a každý wěrný křesťan

na Pánu Bohu skrze příměru Panny Marie
žádati i také winšowal má.

Znamení dvanácte.

**Swati angelé s welikou eti a radosti Pannu
Marii do nebe nesli.**

Když tři dni to panněnské neporuffene tělo
Neswětěgssí Rodičky Boží w hrobě leželo, do
kterého od apostolůw swatých wloženo bylo.
Swati angele u gegiho hrobu mnozi žůstali a
swate písne spiwali. Po těch pak dnech když
gegi swatá dusse z nebe do těla se năwratila
a tělo obžiwlo, wzali gi swati angelé do rukou
swých, a zase do nebe s spěwem přelibežným a
nebeským donesli. Když gi až k bráne nebeské
přinesli: wysšlo wsecko množstwí angelůw swa-
tých a gi přeslawně přiwitali i také do nebe
doprowodili. Slyšme co od otcůw piššě swatých
Johann Damásk: Dawnim od otcůw wyprawo-
wání spraweni gsine, že w čas slawného Bla-
hoslawené Panny Marie usnutí wssickni swati
apostolowé, kteří po swětě wiru křesťanskou a
swaté Ewangelium pohanům ohlawowali, w oka-
mženi do powětří wzati w Geruzalemě se sešli.
Když tam byli ukázalo se jim widění angelské
a slyšen byl spěw nebeských duchůw. A tak

Blahosláwená Panna Maria s Božskou slávu do rukou Božích swatou duffi oddala. Gegi pak tělo (které Boha newyslowitedlným něgafým spůsobem přigálo) s angelstým a apostolským spěwem wynešeno, w hrobě Gethsemane složeno bylo, na kteremžto místě tři dni pořad angelstý spěw trwal. Po třech pak dnech když spěw angelstý přestal, kteří přítomni byli apostolové (když jeden Tomáš, který při smrti gegi přítomen nebyl, po třech dnech přišel a tomu swatému tělu, které Boha přigálo, poslonu učiniti chtěl) hrob otewřeli, ale to swate tělo nikoli w něm nenášli. Když pak toliko ty věci našli, do kterých zaobaleno bylo, a newyslowitedlnou mŭni, která z nich wycházela, naplnění byli, hrob zawřeli. A s welikým podivením na tim co se stalo, to same gím na mysl přišlo. že tomu, genž se slíbilo z Marie Panny telo wzjiti člověkem uučiněn byti a se naroditi, poněwadž byl Bůh slowo a Pán slawý. Který po gegim porodu gegi neporuffené pannenstwi zachowal, gemu také že se slíbilo, když wyšla z tohoto swěta, gegi neposstwrněné tělo bez poruffeni zachowáně přenesením do nebe počtiti před obecným a weřegným z mrtwých wstáním. Tak pišse swaty otec Jan Damascensky. Takhle swati angele ctili Blahosláwenou Panou Marii za žiwobiti gegiho, při smrti i po smrti. Gij pak w nebi flouží gakožto králowné své, gi po-

služni jsou, za ni budou kam koliv ona gde,
a konagi co jim koliv poroučí. A přitom náš
svým příkladem vyučuji, abychom i my gi ná-
božně ctili a chvalili, čest i chvalu gegi roz-
množovali, v potřebách a nedostatecích za pomoc
a vztěšení gi důvěrně požádali. Ale za to gi
negwice prosíme. ať se za náš přimluví, aby
chom se též do nebeského ráje dostali. Pánu
Bohu se klaněli a geho chvalili, i také podobně
gi ctili až ná věty věků. Amen.

Díl čtvrtý.

W němž se ukazuje dwanácte znamení a dwanácte příkladů, kterak nepředněgšti swati a gini lidé ctili a oslawowali Blahoslawenou Rodičku Boží

Pannu Márii,

odkudž lidém dwanáctero potěšení, naučení, gakožto dwanactero papřísků od korun Panny Marie pachazh.

Sněd od starodawná swati lidé, pro sľechetné mravů a ctností, bywali w weliké wážnosti na tomto swětě. Tak Abrahama patryarcha, Izáka, Jakuba, Jozefa, Jozue, Samuele, Tobiasse a giné mnohe i sami pohane w wážnosti měli a gim nic zľeho nečinili. ale raděgi dobrodiní a lastu proukazowali. My wobožní čtenáři, takto sobě razginegme. Gesli gini swati byli w wážnosti pro ctnosti a swaté žiwobyti, mnohém wice wzáctna byla Bláhoslawena Panna Maria Matka Boží pro swatost swou pro swate a welmi ctnostné obcowaní. Ctili gi i chwalili mnozi dobři lidé za gegiho žiwobyti na tomto swětě a swým příkladem nás wnučgi, kterak se máme k Blahoslawene Panně Márii chowati. Spytugme zde gich dwanacte nepředněgšich.

§. I.

Nejprve Sanctus Sanctorum, Pán Kristus nad wšecky Swaté Negswětéggi. a ten ktery Swate cti a korunuge, ctil Blahoslawenou Pan-nu Marii, swou Negswětéggi a Negmiléggi Matku: neočlidagíc se na to, že byl gegi Bůh a stwořitel, ále ua to, že byl gegi syn podle člowěčenstwi a že z gegi frwe tělo přigal. a mnohe materške služby od ni měl, zwasště w dědinstwi swém, a tak splnil přikázani čtwté přístém Božim psáne: Cti otce swého i matku swou, Druhé, ukazal, že gi ctil gakožto matku swou, když gi poslušný a poddaný byl. gať o tom piše swatý Lutáš Ewangelista w kapitole 2 a to swaté Ewangelium slychawame každoročue w prwni neoěli po třech třalich. Třeti. ctil gi Pán Kristus, když gegi čest zastawal, gegi tupice, rouhače a obrazů gegi facire diwnými mětami trestawál o čem gsem gá také w této knižce něco napřed oznamil, a ginde se o tom příklady nacházegi. Ale tento příklad gest mne giště diwný, ktery se čte w knize Atlas Marianus, že byl něgaký hrač, kofkař aneb kartař, wšecky peníze prohrál, tak se welice hněwal a wstetal pro to swé neštěsti, i přiskočil k obrazu Panně Marii, dělatko Krista Pána na rukou držici, wyňaw tulich čtěl se mstiti i pichl několi krat do toho obrazu. Sned se stal zážraf před tím

snad nikdy neshýchaný: nebo Pán Kristus skočil z klínu Panny Marie Mátky své a bránil ji, aby popichaná a raněna od toho loškovažného člověka nebyla.

Alle tato čest, kterou prokázal Pán Kristus své Negswětěgši Matce, také paměti hodna gest, že nětkere kostely pod gegim gménem a tytulem postawene, sám osobně swětil. Také od něho poswěcen gest kostel w zemi šwycarské, vulgo ad S. Meuradum, w kterém sám osobně Pán Kristus mšši swatou sloužil, a Panna Maria stála na oltáři w slawě a gastnosti weliké, při kterežto mšši swaté mnoho swatých angelůw přítomných bylo, ti na rozličných hudebních nástrogech hrali, spěwem přelibežným spíwali a fadidlem řadili, i také mnoho giných swatých nebesťanůw přítomných bylo a to se konalo se wšsemi církwě swaté obyčegnými ceremoniyemi po půl noci, gakoby se gitřni konalo. Na to wšsecko díwal se swatý Konradus biskup Konštantský, a wšsecko slyšfel, nebo w tom kostele přítomen byl. Když pak na zestři w obyčegnou hodinu geg napomínali, aby se štrogil a ten kostel swětil, že množstwí lidu se sešlo a na něho čekagi, aby se neměšťal, ale gak biskupum naleži ten kostel swětil: on gim odpowěděl, že není potřeba geho swěceni, poněwadž sam Kristus Pán giž geg poswětil, a wšsecko gim oznamil co widěl a slyšfel předešle noci, i také kterať se

woffe konalo. Ale oni gemu wěřiti nechtěli, toliko za sen to měli. A hle když on předce na gegich nucení wšal, aby ten kostel swětíl, slyssen byl hlas z nebe wolagici na toho Konráda biskupa: „Bratře přestaň od swěcení“, aby se pak nezdal něgaký omyl neb mámení býti, po třikrát ten hlas slyssen byl. Teprw tomu wšickni uwěřili, co ten swatý biskup wyprawo-
wal. O tom záračném toho kostela swěcení napsal obširně a pěkně p. Gampenberga.

Podobný příklad píše teď gménovaný autor, Cent. 1. Imag. 418. Stalo se w městě Toro-
sella we Francii, že kostel Panny Marie sam Kristus Pán také swětíl; nebo když biskup k to-
mu swěcení powolán byl a swětiti geg chtěl, hlas z nebe byl slyssen, poroučegich gemu aby se do-
mu nawrátil, že ten kostel swěcení nepotřebuge, poněwadž giž od Krista Pána poswěcen gest.

O třetím kostelu Panny Marie psáno na
cházm, který podobně sam Kristus Pán také po-
swětíl a Panna Maria také oznámila, že ten
kostel státi bude až do skonání swěta. Tak tehdy
widíme, že Negswětěgšši Matku swou Kristus
Pán gakožto Syn gegi náležitě ctil, ale také
gakožto negwěššši kněz a biskup podle pořádku
Melchysedechowa (Psalms 109 Hebr. 5.) kostely
gegi sám osobně swětíl, aby wětšši čest gi pro-
ukázal. A co wíce gest, cti gi sláwu newy-

slowitedlnou w nebi, kdež ona sedí na prawicy
geho na trunu slawnem. Cti gi také Kristus
Pán Syn gegi, když na gegi wzáctnou přimlu-
wu nám lidem hříchů odpouští milost udeľnge.
trestání zasloužené a zlé pády od nás odvrátce,
A poněwadž on gi tak cti, slusná wěc gest,
abychmy gi také ctili a wychwáľowali gať ne-
lépe wíme.

§. II.

Ctili též Blahoslavenou Pannu Marii
gegi rodičové swatý Joachým a Anna a ne bez
příčiny. Oni dobře wěděli, gať gest a gať
bude tato gegich dcera, gať swata a Pánu
Bohu mila a i gátemu důstogenstwi přigde, to-
tíž že bude matkou Syna Božího, swěta Mesia-
še, nebo tak od Pana Boha sřrze angela swatého
sobě oznámeno měli. pročž gi w weliké wážno-
sti měli a welmi milowali. Tehdaž se také
splnilo na Panně Marii, co o sobě někdy widěl
a powěděľ Josef, syn Jakuba patriarcha takto
řkouce: Zdálo mi se w snách, gaťo by se mně
snunce, měsíc a gedenaťce hwězd flanelo. To
slyšic otec geho, řekl: Co znamená ten sen,
který gš widěl? Zdaliž gá a matka twá i bratři
twogi budeme se tobě na zemi flanelgi? Ten
(prawím), sen a geho wyklad splněn gest na
Blahoslavené Panně Marii, nebo gi ctili a

milovali gegi rodičové Joachym a Anna, přátelé gegi také a mnozí dobří lidé. Miragi rodičové weliké potěšení nad swými dítkami, když ge widí w cnostech a dobrých mravech prospívatí a když o nich dobrá nádeže gest, gaťož psáno gest o swatém Janu Křtiteli že se divili přátelé geho a pravili: Toť se zdá, gaťe to dítě bude? Nebo ruka Paně byla s nim, ale wice spatřená byla ruka Paně při Panně Marii a wětšii ctnost i také swátost při ni widěna, odkudž rodičům gegim wětšii potěšení pocházelo a oni gi sobě wice wážili, ctíli i milowali.

Stěžowal sobě někdy Salomoun, negmoudřejšii kral israelský nad swým synem Roboamem, když takto mluwil: Dmrzela mne wšeliká snážnost má, o kteroužto pod sluncem negpílněgi gsem pracowal, že mám po sobě dědiče miti, kterého neznám, ani wim, bude-li moudrý či-li blázen a panowáti bude nad statkem mým, kteréhož gsem s pečováním pracowitě dobyl. Tak sobě stěžowal Salomoun kral, ale ne na dármo, ani bez příčiny, nebo syn geho Roboam byl otci swému i dědowi Dawidowi králi swatému k potupě. Ale swati rodičové Panny Marie o to se nestarali, wěděli oni, že ona gim bude k weliké poctivosti a potěšení pro swou swátost a negwice pro to, když wěděli, že bude Matkou Syna Božího, pročez gi ctíli a welice milowali.

§. III.

Swatý Josef, ženich gi zasnoubený, panic a opatrovník gegi měl gi w weliké wážnosti, poněwadž při ni widěl obzvláštní swátost a mravy přeuslleditě, ale potom gi tobě vícegi wážil a ctil, když od swatého angela napomenut byl, aby gi od sebe nepropouštěl, ani lehce uenwážil, nebo tak mluvil k němu: Jofese, synu Davidůw, neboť se wžiti Marie, manželky twé, nebo co se w ni počalo, z Ducha swatého gest. Porodil pak Syna a nazweš gméno geho Ježíš. Onť zagiště wyswobodi lid swůg od hříchůw gegich. Matouš w kapitole 1. To slyšíc swatý Josef, měl w uctivosti swatou Panu, jakožto Matku syna Božího, a gegiho panenstvého porodu s radosti očekáwal, aby widěl narozeného Spasitele swěta, tak dáwno připowěděného Mesiasse. Také když častěgi widěl, kterak od gegi swaté twáře gasnost pochazela, když se Panu Bobu modlila, ano i od země wzdwihowána a gasnosti obkličena býwala, musel se podiwati a gi sobě welice wážiti. Swaté písmo nám oznámuge, že když Izak patriarcha widěl Rebeku, sobě zasnoubenou panenku welmi krásnou a gegi spanilé mravy, podiwil se a gi w uctivosti měl, tak, že na zármutek, který měl pro smrt matky swé, Sárę, zapomenul. Tak i swatý Josef potěšowal se swátostí a ctnostnými mravy

w své Panně sobě zasnoubené, tak se na nedostatků a chudobu, kterou inássel, zapomínal. Měl tehdy tyto příčiny sw. Josef, aby ctíl Blahoslavenou Pannu Marii, ano i touto, když ona genu veliké tagemství Boží a divné nebeské věci upravovala s geho ne malým podivením a potěšením.

§. IV.

Swatá Alžběta a swatý Zacharyáš ctíli Blahoslavenou Pannu Marii a měli jí w veliké vážnosti, ne proto samé, že byla gegich milá a opravdivá přítelkyně, ale také, že při ní widěli obzvláštní swátost, a co wice, že swatá Alžběta Duchem swatým gsouc oswícena a wnučená poznala, že oná Panna Maria giž w životě swem panenském nese Krista Pana, Syna Božího, swětu dáwno přislíbeného Mesiáše a geho matkou t také spolu pannou že gest. A protož Alžběta hned hlasem zvolala: Požehnaná gš ty Panno Maria mezi ženami a požehnaný plod života twého. A odkud gest to, aby přišla matka Pana mého ke mně? Nebo ág gaž se sčl hlas pozdraweni twého w usších mych, zplésalo radostí nemluwnátko w životě mém. A Blahoslavenás, kteráž gš uwěřila, neboť dokonané bndou na tobě ty věci, které gsou powěděné tobě od Pana. (Luk. 1.) Tak

svatá Mžběta ctíla a chwalíla Pannu Marii, ale soudim, že i svatý Zachariáš, Mžběty manžel, ty slova slyšíc, podivil se a Pannu Marii v obzvláštní úctivosti měl. A poněvadž v jeho domě žůstala Panna Maria tři měsíce, až totiž se narodil z Mžběty svatý Jan křtitel, že tolikéž domáci Zachariášovi ctíli pěkně Pannu Marii, až jí od sebe v pokoji propustili.

§. V.

Ano i pastýři sprostí a chudobní welice ctíli Pannu Marii; nebo když ona přišla do Betlema s Josefem na poručení císařské, aby se zapsati dala a Josef plat z sebe a z ní aby císaři odvedl, kdežto se z ní narodil Kristus Pan v obecním chlévě, gať o tom slycháváme na den Božího narození. Měli pak příčinu pastýři, aby ctíli Pannu Marii, první, že jim angel Paně stado pasoucím s welikou gasností v poli ukázal, pravě té hodiny, v kterou se Kristus Pan narodil a takto k nim mluvil: Nebogte se nebo gá zvěstugi wám radost welikou, kteráž bude wšsemu lidu, nebo narodil se wám dnes Spasitel, který gest Kristus Pan v městě Dawidowě. A toto wám bude za znamení: Naleznete nemluwnátko plenkami obwinuté a v geslech po'ložené. Druhá, že po té angel-

ské řeči množství swatých angelůw widěli w powětří takto spiwagicich: Sláva na wysostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Třetí, že to wyslyšic ti pastýři, wespolek se uradili a napomenuli, aby tam pospíšili a wegdouce do toho chlěwa, kde se Kristus Pan narodil, widěli gasnost diwnou, widěli i od twáři Krista Pana i Panny Marie gasnost pocházegící i diwili se a hned bez meškání padli na kolena a dělají tomu se kláněli, ctili i také chwálili Blahoslavenon geho matku. Potom wgdouce wen, každému na potkání, co od swatých angelůw o tom přeswatém dítěti a o geho matce, Panně Marii slyšeli, wyprawowali, tak, že se každý těm gegich řečim diwil. Tak tehdy i ti sprostí pastýři podle sweho rozumu sprostého ctili Boží Rodičku.

§. VI.

Alle diwněgšší gest, že i tři králowé a gegich služebnici ctili Blahoslavenou Pannu Marii. Oni když se dowěděli sfrze nowou a před tím nikdy newidanon hwězdu, že se nowy král narodil a ten král nebe i země, Bůh i člowěk geli až do Betlema cestu dalekou, tdežto geg nalezše a poznawše sfrz znameni oné hwězdy a sfrze wnuknutí Boží, i také sfrze blest a gasnost

od twáři Krista Pana pochazegici, že to Syn Boží gest, padli na kolena a gemu se klaněli a dary drabé, totiž zlato, kadidlo a myrhu gemu obětowali. Wykonagice poklonu Kristu Panu i také geho matce, Panně Marii se poklonili. A to byla divná věc, že takowí welici páni klaněli se Pannence chudobné a gi ctíli. Divili se někdy Řimane a nad tím i plakali, když widěli, že legat krále Španielského Filipa, toho gměna druhého, papeže Řimského Klementa, toho gměna osmého welice ctíl na místě swého krále a na rozkaz geho. Divili se (prawim) tomu, že gestě se nassel we swětě kniže geden, který naměstka apostolského, swatého Petra Succesora, ctíl náležitě, gaž o tom píše giž často gménowaný welebný pater Gumpenberg. Ale wicegi k podiwění gest, že tři králowé (a ti gestě pohané) dělátku, Kristu Panu a Blahoslawené Matce geho se klaněli a poklonu činili.

§. VII.

Dale spytůgme, gestli ctíli králowé přespólni a gegich dwořeninowé Pannu Marii, ctíli gi také bez pochyby měšťané i měšťky města Betléma, nebo když gináf od oných pastýřůw gednáf od třech králůw o ni a o gegim negswětěgšim dítěti weliké věci slysseli a také ne

gedno znameni divné sami widěli, podiwili se. A po odjezdu králůw nepochybně z toho chlěwa gi wymedli a w domě něcterny hospodu dali gakožto tak swatou a šťastnou Matku ctili. I také když k owodu šla po šesti nedělích poctiwé matrony Betlemské do Geruzalema i do kostela gi wypromodily a zase do swého místa Betléma přiwědly. Co wice, když Herodes král hledal gi a dítě gegi Krista Pána, aby ge zamordowal, osřihali gi a uchránili. To pak znameni nedaleko od Betléma, w gedné gestyni pod zemí až do dnešsuihe dne se nachazy, kdež se Panna Maria s dělátkém Kristem Panem přeo Herodesowými žoldněři několicrat schránila. když ho swým pannenstým mlekém napagela, uťaplo gi něco toho mleka na zem, odkudž tá zem takowé moci nabyła, že nemocným ke zdráwi bywá. Ženám také, které pro swé ditky mléka newagi, když tu zem w něčem pigi, tak prospěšna gest, že pro swé ditky mléka za dostatek nabywagi. A to ne samým toliko křesťanským ženám, ale také tureckým i arabským pomáhá.

§. VIII.

Nepominu také mlčením swateho starečka Sýmeona Geruzalemského, ctitele Panny Marie wřactného, kterýžto od dawna žádostiw byl widěti Krista Pána Spasitele swěta a geho pře-

šťastnou Pannu Matku; nebo když se doměděl, že se Mýšaš z panny narodí, a ona pannou zůstanouc matkou také bude. divil se tomu gáfby se to státi mohlo. Ale od Duchu swatého wyučen býl, že se to státi může Božskou mocí, a že se gístotně stane, Pročež prosil hned snažně Pána Boha, aby mu tak dlouhého žimobyti popřal, ažby se to stalo. Po mnoho tehdy létech, když Pána Mariá do Geruzalemského kostela k owvodu swému přišla, Symeona toho swatého starce Duch swatý oswitil a napomenul, aby šel spěšně do kostela, že tam toho syna z panny narozeného giž Měšasse přítomného i také geho Pannu Matku spatří. Přišel tehdy, a poznal to přeswate dítě i matku geho, i hned gi pokorně žádal, aby genu to přeswate dítě do rukou wjítí propůgčila, A když se to stalo milostně go obgimál, a sobě také umřiti žádal, poněwadž giž widěl Spasitele swěta, Také hned mnoho chwalitebného o Panně Marii k přítomným lidem mluwil a prorokowal co se stane. (Eufáš w kapitole 2.) Tak tehdy i ten swatý a dobrý stařeček chwalil a ctíl Blahoslawenou Pannu Marii, a to před lidem mnohým přítomným.

§. IX.

Když se od swatého Symeona konalo, byla take přítomná gedna stará žena, Anna dcera Samuelowa; giž swatě Ewangeliu: (Lukáš w 2. kapitole) welikou chwálu dáwa: totiž že se w swém mladem wěku pannenšým poctiwě a stydliwě chowala a pannenštwi své až k stáwu manželskému dochowala. Druhé, že s manželem svým w lásce a w swornosti žiwa byla, a gemu wiru zachowala. Třetí, že mlada owdowěgic čistotně a počestně se chowala, a také wice wdáti se nechtěla a to až do osmdesati čtyř let wěku swého.

Čtvrté že w stáwu wdowském Panu Bohu pobožně sloužila, ušlawičně na modlitbach a postech trwala, chrámu Páně pilná byla a těla swého bugnost postem i giným spůsobem krotila. Za tehdy swata a chwalý hodna wdowa byla také té hodiny w kostele, když Panna Maria k owrodu swému do Geruzalemského kostela přiššla a gsouc oswicená Duchem swatým poznala, že to gegi dítě gest Mesyaš Syn Boží a o něm wšem přítomným swědectwi dáwala, že se giž očekawany Mesyaš narodil a že ten gest. Dalegic bez pochyby Blahoslawenou Pannu Marii chwalila a snad slowo Alžběty užíwala, když k ni takto mluwila; Buď pozdrawená přeswatá Panno Maria, přesslastna Matko Syna Božího.

Tys požehnaná mezi ženami, požehnaný plod života tvého. Také děkovala Pánu Bohu, že gi do toho času života prodloužil, až spatřila Spasitele světa a jeho přelwatou Matku. A tak i ta swátá wdowa gať neglépe wěděla Plawenou Rodičku Boží ctíla.

§. X.

Aniž pohybugi a soudim že žádou milovník Pána Krista a Panny Marie Matky geho pochybowati nebude, že i Egypťané, gaťo kolik pohané, ctíli Pannu Marii tdyž ona s nim s dělatkem Kristem Pánem před Herodem trátem židowským utekla. Ctíli gi pro netolík přičin. První, že ona tam zůstawagie, tdyž wody k pití a wyprání plinek pro Synačka swého Krista Pána potřebowala, studanku ne welikou (ale w wydawani wody hognou) na Pánu Bohu w prosila, w ktere plenký prawala, odkudž ta woda takowe moci uabyla, že lidem se zdra wí sloužila, a z té samé studanky může se zwlažowati drahý balsam, ktery w zahradě Matharea řečené roste. Druhá, geť tam blízko kostelíček Panny Marie a nedaleko od něho strom welmi weliký sítowý, kterýžto geť rozpuštěl. Prawí o něm egyptští křesťané, že tdyž Panna Maria s Jozefem i s dělatkem Kristem Pánem do Egypta ušla a wsechná unawená i welmi od prace

cesty a hora ustála přicházela, běželi za ní od Herodesa poslaní holomch aby ge zágali, ale ona pomodlic se Pánu Bohu to wyprosila, že ten welify strom se rozruší a ona do něho s Jozefem a s dítkem Kristem Panem wessla, tak tehdy gi ten strom zakryl a zachował, že gi Herodesowi holomch nagiti nemohli. Kterýžto strom planého řívu tak rozpuklý až do dnešního dne zůstawa, skrze který gáf třestané, tak, Turcy i Arabi pohané pro nabýti zdрави lejou. Třetí, kony widěli Egypčané Pannu Marie welmi sšlechtné ctnosti a chování a řdy slychawali gegi swaté rozmlouwání, widawali pobožné a horlivé modlení, a přitom o dělatku Kristu Pánu diwně wyprawowání. Ona giž byla dawno od GERMIAFFE proroka k tomu wyučena, že k nim přigde swěta Spasitel z Panny narozený, gáf piše Gumpfenberg Cent. I. Imag. 9.

Čtvrtá, též Pána Krista (řdy giž pacholetem byl), widěl swáte, wážné a welmi ctnostné obcowání a snad take něgafé zážraky. Při tom swaté, moudré a wšsem bez pochýby potěšitelne geho řeči slychawali; nebo čteme, že také řdy byl we dwanácti letech mež učenými a w zákoně Božim zběhlými muži welmi moudře a uměle rozmlouwal až se tomu divili. (Lukaš w řap. 2.) Tak tehdy i Egypčané od něho gešstě pacholátka slychawali moudré a potěšitelne rozmlouwání, proto ho milowali a mnoho

sobě vážili. Vážili sobě a milovali Blahoslavenou geho Matku Pannu Marii. Svatá Brigita napsala w swych zgewenich, že sobě měla zgeweno od Panny Marie, že se ti lidé, kteří byli w něgakem zármutku, w ouzkości aneb testnosti, říkawali sobě: Bogdmé k Synu Marie, od kterehož můžeme býti potěšeni. Potěšowal tehdy Kristus Pán každého swou swatou řečí, a proto všem byl milý. Byla také Panna Maria pro něho všem mila a wzáctua.

§. XI.

Nic divné není když člověk w štěstí postavený má přátele kteří ho cti, chválí a s nim se rádugi, ale ta čest malou má zásluhu. Ale w neštěstí a w zármutku stati w přátelství a přitele neopouštěti, to gest chwalitebna věc. Powěděl jsem, že Blahoslavena Panna Maria w štěstí gakém koliw postawena, měla ty kteří gi ctíli, chwalili a dobře o ni mluvili; oznámím w tom rozdilu, že měla také takové kteří gi ctíli i w tom negwětním zármutku a protivensství i potěšowali. Gaký mohl na Pannu Marii wětši zármutek a bolest přigiti, gako řduj gi Synáčka Krista Pána neshlechtní židé gali gako zločince na smrt ohavnou odsoudili, na kříži přibili a zabili? W tom přewelikým zármutku měla-li gest toho kterýby gi potěšowal?

Owssem že gest mēla, nedopustil Pán Bůh na ni tak mnoho trpkého, aby gi opustitit mēl, Mēla také toho času kteri gi ctili a potěšowali. Negprwe swatý Jan apóstol, genuž poručena byla, potom Jozef z Arymatie a Nikodem. Ale že ti pro židy dlouho při ni mēstati se nesměli žůstaly s ni některé swaté ženy, jako Maria Magdálēna a igne, kterežto gi potěšowaly, od křiže, na kterem byl powěšen Kristus Pán a od hrobu, do kterého byl položen a pochowan, odcházegic až do Geruzalema wyprawodily, do domu umedly, potěšowaly a we wssem gi posloužiti se snázily. Proč gsou gi také žide bezbožni hned u křiže nezabili, aneb něco zleho nečinili, poněwadž tak dobře ná ni, jakožto na gegiho Syna Krista Páná newražili? Soudim že ty swaté pani židy ofřily a gim zbraniš, aby gi wice křiwdy nečinili. A tak ty pobožne matrony negwětši lasku k ni profazaly, tdyž i w protiwenslwi negwětšim gi neopustily, ale w weliké wážnosti mēly: tá pak počestnost a při ni stálost weliké chwály a odplaty hodna gest. jako i onen udatný a wěrný reč Ešay chwalu žískal, proto že při Dawidowi trali wyhnánem od swého syna Absolona a od lidu powstaleckého hotow byl státi, a coby kóliw na něho přišlo podstoupiti, tdyž takto mluwil k Dawidowi trali; Žiw gest Pán Bůh a žiw gest pan můg trál, že na kterémž kóli místě kudeš pane

můg králi, buďto w životě aneb w smrti, tuť bude služebník twůg. Že pak Panna Maria měla zastupce á ti kteří gi ctíli a křivdu činiti nedopustili i po na nebewstoupeni Pána Krista poznawame to z epistoly swatého Ignácya biskupa Antyochenského, kterou psal k swatému Janu apostolu a mezi ginými tyto slowa položil; Dívna (praví) pak wěc gest, že když Pannu Marii, Matku Krista Panna wssicchni dobři ctegi a welebi, sami faryzeowe a zákonníci, o ni zle mluwí a gi utrhači. Tu se poznawa faryzewska a židowska proti Pannu Kristu a geho neg-swětěgssí Panně Matce nenawist a neschetnost.

§. XII.

Alle at toto rozmlowání dokonám, gessťe zde doložim, že swatí apostolowe také ctíli a wychwalowali Blahoslawenou Pannu Marii a to mimo obyčegnon poctu, ginou obzwlášttní. Oni gístě lepe wěděli, nežli kdo giný, že ona byla prawa matka Boží a proto wsseliké cti a chwaly hodna. Ctíli gi tehdy apostolowé poklonu naležitou, ctíli gi, fdyž měli do rozličných koncín swěta giti, a swáte ewangelium pohanům kazati, gi se negprwé opowěděli gegi swaté ruce políbili, požehnání od ní žadali a modlitbam gegim se poroučeli, gakož učinil sw.

Jakub většší apoštol, když měl do Španiel giti
 Etily gi swati apoštolové, když na svých ka-
 záních o ni k poslouhačům velikou chvalu da-
 vali a w liturgiích, to gest při mši swatých
 konání, velmi pěkně gi vychwalovali. Etily gi
 swati apoštolové, když k gegi poctivosti a swa-
 tého gména zvelebení kostely stawali, posvěco-
 vali, w nich mše swaté sloužili a k lidu
 věrnému kázání dělali, gaž udělal swatý
 Petr apoštol w městě, gež se nyní Tortosa
 gmenuge a swatý Jakub apoštol většší w Špa-
 nielích u města Cäsar Augusta, gaž svědčí Joann
 Babt. de Lezana. A piše Author Hispanus
 Planca in Commentar: Rerum Aragoniae, že
 w samém království Aragonia řečeném, bylo
 postaveno dwa tisíce kostelůw ku poctivosti
 Panny Marie a pod gegim titulem. Odkud
 takowa pobožnost Španielům přišla k Panné
 Marii nežli od swatého Jakuba apoštola, který
 w gegích zemích swaté ewangelium sedm lét
 kázal, gaž piše Vasaeus a gini.

Etily swati apoštolové Blahoslavenon Pan-
 nu Marii, když k gegi smrti a pohřbu z ce-
 lého světa diwnou Božskou moci přineseni se
 sešli, gaž gsem giž prvé napsal. Když tehdy
 ona swatě a velmi libězně w Panu usnula,
 wložili gegi swaté tělo do truhly a na máry
 položili a z města Jeruzalema do údolí Getse-

many, s zpěvem pobožným a swatým pěkně nesli. Stal se také zážrak velmi divný, nebo židé bezbožní a melité zleští a nenávisť se zběhli a překážku apostolům učiniti chtěli, až jeden z nich přiskočil k marám a gich se oběma rukama chytil a tělo swaté zhoditi chtěl, ale dopuštěním Božím obě ruce mu od ramenou odpadly a při marách wiset, zůstaly. Tu se ten neschetník velmi ulekl, ulekli se také gini židé, widouce co se stalo a žádný wice na ty mary sáhnouti nesměl. Ten pak bez ruky žid prošil apostolům, aby mu ten gebo zlý skutek odpuštěli a ruce zase nawrátili a uzdrawili. Potrestal ho slowny swatý Petr a aby w Pana Krista uwěřil, geg napomínal a co proti Panně Marii zle mluwil a gegi swaté tělo neuctil, aby toho želel a polepšeni slibil. Jestli to učiní a w Pana Krista uwěří, že mu ruce zase nawracené budou. Učinil tak ten žid a slibil, že bude křesťanem. Tehdy swatý Petr poručil, aby swe ramena s rukoum odpadlým připogil; učinil on tak a hned se geho odpadle ruce ramen přichytily a na místě zhogené byly. Tak tehdy apostolové bez překážky pohřeb sláwny Panně Marii s zpěvem, s swicemi a s radostí wykonali, gafož také gegi swaté tělo do hrobu mramorowego wložili, ono pak toho aneb třetího dne dožiwlo a do nebe od swatých angelůw wnešeno gest.

Bo gegim nanebewzeti gessťe gi ctili swati apostolowě, ua kázanich chwálu o ni wzdáwagice, kostely stawěgice a obrazy gegi lidem ufa-
zugice. Swatý Lukáš Ewangelista, že byl dobrý malič, několik obrazůw Pana Krista a Panny Marie wymalował, ale gá zde toliśo o gedné paměti hodně wěci oznámim. Geśť w Španielich gedno město Archidona řečené, w kterémžto městě nachází se záračný obraz Panny Marie, o kterem potwřugi Španielowě, že geśť od swatěho Lukáše malovaný a od swatěho Jakuba wětšeho, apostola do toho města přinessený, což se takto stati mělo. Někteři z wogakůw toho města o poleđnu odpočiwali a aby jim čas minul a se ukrátil, hrali. Nenadale widěli, že něgaků rytíř usflechtily na bystrem koni gede, magic místo kopí křiž a na lewé ruce místo štítu obraz Panny Marie, ten minouc wogakůw přigel až ku kosteu, zawolal z kostela duchowního a ten obraz gemu odwedl, napominagic ho, aby geg na oltář postavil, tak, aby od lidi ctěn byl a aby gemu jměno bylo dáno: Pani nasse z milosti. To wyřidic swatý, rychle ugel a stratil se. Stali tam se welici záračowě, z nichž tento geśť geden: Jednomu otcí umřel Syn patnácte lét starý, toho času, když otec doma nebyl. Matka nechtěla dáti mrtwěho pochowati, až by se gegi manžel z cesty nawrátíl. Když se gegi manžel třetího dne domu nawrátíl, ge-

stě syna pohřbiti domoliti nechtěl, až by se před tím obrazem Panu Bohu pomodlil a Pannu Marii za přimluvu a za nawrácení duše jeho do těla požádal. To když s velikou pobožností a důvěrou vykonával, čtvrtého dne mrtvy obživil a vstal, s velikým podivením všeho lidu, odkudž jest dano gemu jméno Petrus de gratia, Petr z milosti a byl živ přes sedmdesáte lét. Také jeden mnich řádu Paulinského. Frater de Astudillo, nohu sobě v stehně zlámal. Lazebník, který geg hogil, vybral mu z něho dwanácte kusův kosti polamaných, pročež nebyla žádná naděje, aby ten dobrý řeholník, co živ bude. Choditi mohl, poněwadž žádných kosti v stehně neměl. Ale posud čtenáři gať velika jest moc a dobrotivost Blahoslavené Panny Marie! Ten řeholník prosil skrousseným srdcem Pannu Marii za uzdravení, a gať byla geho důvěrnost, dal swázati těch dwanácte kusův kosti ze swého stehna vyňatých a před tím zázračným obrazem powěstiti; to když se stalo, snadno zahogen byl a tak dobře zase choditi mohl, gať giný ktery koliv člověk; a ten giž čtyřicaty sedmý rof od toho zlámání swé nohy, gestě živ byl a chodil gať náleželo, když o tom obrazu a o tom s ním učiněném zázrazu psal melebny p. Gumpfenberg A tak tehdy jsme wyrozuměli, kterať swati apostolové a gini nepředněgšši Swati Blahoslavenou P. Marii ctíli.

Díl pátý.

Dvanácte znamení weliké lásky, pobožnosti a důvěr-
nosti lidu morawského k Blahoslavené

Panně Marii, Rodičce Boží.

Znamení první.

Morawane hned od starodávna a gáto přirozenou magi pobožnost k Blahoslavené Pan-
ně Marii, nebo gi welmi pobožně, milostně,
noctylně a důvěrně ctěgi a chválí, Pozdraweni
angeliké Zdramas Maria často gi obětugi. Ano
i swaté gegi gměno Maria wážně s úctiwosti a
poklonu gměnu gi. K tomu také pěkně gi na-
zývagi říkagice: Regswětěgssi Rodička Boží,
Panenka Maria gest přeswata, přeblahoslavená,
přemila Matička Boží, kterěžto slowa patrně nta-
žugi kterák horlímým srdcem lid Morawský mi-
luge a cti Pannu Marii a kterák gi po Panu
Bohu cti a chválí. A to se wšsecko koná, gať
z přirozené Morawauům a od starodávna wlitě

pobožnosti i té přejaté Boží Rodičce, tak také i vzbuzení jiným neobalým a cizím národům ku příkladu. Probud se tehdy neobalý člověče, o své spášení nepozorný a podívej se na ty příklady. Poslechni těch lásky plných slov Moravanův, kterými chválí a ctějí Pannu Marii, a čin podobně.

Znamení druhé.

Moravané velmi mnozí, a jednou již všichni napořád Rozarna aneb růženec (jinak se sprostým slovem vaterky gménugemeš w rukou nosí a na nich se modlí, zvláště do kostelů a na pouť chodící, aneb při mši svatých). Také jest viděti, která se mnozí na těch růžencích velmi pěkně modlí a která Pannu Marii pozdravují, tak, že málo toho uhlídáš, který by růženec w rukou, aneb při sobě neměl. A ta pobožnost jest pěkná, snadná lidem platná, Panu Bohu i Panně Marii velmi milá a přigemná. Ale že ďábel mezi čistou pšenici roukol rád rossívá a dobrou pobožnost kazí, tak se i w této pobožnosti stává, nebo některý pokrýtec, některá sýbalka má ovšem w rukou růženec, ním točí a froutí, některá i němu zwonečků naváže a ním zwoni, ne pro horlivější modlení, aneb pro zásluby u Pana Boha a u Panny Marie, ale aby viděn byl pokrýtec, aby

widěna, a uslyšená byla sšybalka, aby na sebe
ginech oči obrátila. pobožnou byti se ukazowala
a někomu se zalíbila. Co pak, kdyby také ně-
který mnich pokrýtec růžencem froutil, točil a
sem i tam zmital, aby řečeno bylo, že se modlí
a on zatím něco gineho obmyšlel? Neprawim,
že byl takowy, aneb že by sšybalka byla tako-
wá, ačkoliv něco takowého se stávalo a mně
se to nelíbilo. Ale toto prawim, aby se žádný
takowého s růžencem sšybalstwi nedopouštěl a z
Pana Boha, z Panny Marie i také z růžence
sobě hry aneb posměchu nečinil, co pak gest k
pobožnosti a ke cti i chwále Boží ustanoweno,
aby na pokrytstwi a sšybalstwi neobrácel. Deus
non irridetur, prawi swatý Pawel apóstol k
Galat. w kapitole 6. Pan Bůh nedá z sebe
se wysmíwati.¹

Znameni třetí.

Lid Morawský obrazy Panny Marie a
oltáře w kostelích naśládně wždycky gednal a
stawěl od starodáwna a gestě až do dnešsta
stawi netoliko w kostelích, w domech, na domech,
ale i na sílnicích. Takowych pak uhlidáš čte-
náři welmi mnoho na Morawě a lid mimo
gdoucí poklonu čini a Pannu Marii pozdrawu-
ge, za gine nemagice, nežli že tu poklonu a
poctu čini samému Kristu Panu a geho neg-

milejší Matce, Panně Marii, což gístě tak gest
 A tu sobě lid Morawský rozgímá onen staro-
 dawni werš, uměle sice, ale wice pobožně, od
 toho kolim wydany: Kolikrát kolim mimo obra-
 zu Panny Marie pŕŕgdeš, pozorug áť nikdy ne-
 zapomeneš Pannu Marii pozdrawiti a swe bla-
 wy nakloniti. Tak (pravim) činněgi mnozi, po-
 zorugi tehdy řtenaři, abyš gich příkladŭm nasle-
 dowál. K tomu jde take doložim, že widime
 zde na Morawě w městech, zwláště w královských
 na mnohých domech obrazy Panny Marie před
 některými take lampy hořici, zwláště w sobotni
 dni á we swatký Panny Marie. Widime také
 na wysokých sloupech obrazů Panny Marie s
 relikŭm uakladem postanene. Z toho se pozna-
 wa, gaci gsou ctitelowé a milownici Panný
 Marie Morawáné.

Znameni čtwrté.

Morawsky lid kterať gest lastaw na Pannu
 Marii, dokazuje to gestě timto znamením, že
 Petanye a pispě k gegi cti a chwale pěkně slo-
 žné a sepsané, buď w domich, w kostelich, na
 poutich aneb kde ginde na cestách obětuge a
 nábožně zpívá, A to gest pěkně a patrně zna-
 mení lásky Morawanů k Boží Rodičce Pan-
 nence Marii; nebo gestli sám Kristus Pán mlu-
 witi ráči u swatého Matouffe w kapitole 12.:

Z hognosti a s oplýváním srdce usta mluví, zde se vidí gaťou láskou srdce lidu morawského oplýwagi, poněwadž písně k gegi chwale složené pě-
tne, nabožně a často spiwagi, a co wice, nowé
a giné wísné wynacházegí a spiwagi, aby lepe
a wroucněgi ctíli Pannu Marii. Uč se některý
nedbaly člowěče a swěta milowniče místo fregit-
ských, oplzlych, marných aneb šprimowuich písní
raděgi o Panně Marii něgakě písně spiwati a
tak Blahoslawénou Pannu Marii ctíti. Co sobě
ten swět za odplatu dá, že gemu k libosti marné
aneb hanebné písně spiwáš? Snad peklo za to
miti budeš. Ale kdo Krista Pána chwali a
pobožnými wísněmi eti, při tom také w geho
Neswětěgšši Matku Pannu Marii, má náděgi,
že w nebi hognou odplatu miti bude, a ta od-
plata wěčná a blahoslawena bude.

Znamení páté.

Kostelům wětšich i menšich, a to některých
pod tytulem Panny Marii ozdobně wystawených
w Morawě welmi mnoho nagdeš. Což se samo
ukazuje, kterať od starodawná byl láskaw lid
morawský na Pannu Marii, když gessťe až po-
dnes tákowých kostelům přibývá, a těm kostelům
gich drahé ozdobowání a welmi nákladně daro-
wání se obětuge. Takě se patrně widi kterať i
těchto let k Rodičce Boží Panně Marii lid mo-
rawský nachýlný gěst.

Znameni ffeště.

W nemocech, ouzkosti a potřebach lidu morawsky po Pánu Bohu pod ochranu, pro potěšení i pro spomožení k Panně Marii důvěrně se utíká, gi za pomoc a wyswobození žáda, srdečně k ni wola, gakožto k své milé matce a patronce. Což aby znajegi na ni wyprosil, mnohý na pouti na gegi swatá místa se zaslíbuge á na ty místa sebe obětuge, Aníž na darmo, neb řdýž tebe obětugi a zaslíbugi, aneb na místo swaté připutugi, mnozi uzdráweni býwagi. Powim o tom diwný příklad o gednom sedlaku, o kterem welebný p. Bohuslaus Aloysius Balbinus, z towarýšstwa Gežířowa řeholník, w hystorygi o Tuřanském obrazu Panny Marie w kapitole 22. takto piše: Gednoho roku sedlak gedem z wesnice Drnowic u města Wyřřkowa, (kterýžto w té wesnici rychtářem byl) do těžké uemoci padl, kterýžto nemoci ani žádný z geho přátelůw porozuměti, a kterať mu od ni pomoci nemědel i take nemohl. Na tom wřřichni potom zůstali, aby ho do kostela kláštera welebných paterůw Kapucynůw, který gest na předměsti řčeného města Wyřřkowa) na woze dowezli. Byl ten nemocný k tomu kostelu přivezen, kdežto do kostela giti, ani z wozu řřazen býti nemohl, Pročež byl k němu dořřadan pater Guardyán téhož kláštera, který geho zpowěd wyslyřřel, wy-

lebnou Swatosti oltařni gemu podal, a tak duši
geho na cestu věčnosti zaopatřil, a Pannu Bohu
poručil. Nemoeny pak od naděje k Blahosla-
wené Panně Marii opustiti nechtěl; ale na tom
místě sliboval. gestliže ho Panna Maria uzdrá-
witi rači. že chce co negdřiwé do Tuřan pu-
towati a za nawracené sobě zdrawi gi nabožně
poděkowati. I stálo se podle žádosti geho, že
hned po třech dnech nalezitě byl uzdrawen, a
na den Blahoslawene Panny Marie s ginými
z té wesnice Drnowic do Tuřan pěšsky putowal
Gehož řdyž zdravého a Panny Marie chwały
spiwagicibo uzřel welebný pater Guardian, ten
který před několika dni tomu nemocnému swá-
tostmi swatými posluhowal, welmi se podivil a
ptal se ho, odkud a kterať w tak krátkem čase
gest uzdrawen. Gemuž on odpowědel, že řdyž
slibil t Blahoslawené Panně Marii do Tuřan
putowati, hned gemu lépe bylo a skrze pomoc
Něgswotěgssí Rodičtý Boží uzdrawen gest, tak že
na tu pouť pěšsky giti mohl. A to o Tuřanské
Panně Marii pisse welebný pater Bohuslaw
Walbin z tovaryštwá Gežissowa w knize o tom
wůbec wydané a giných wice příkladůw. Giných
pak příkladůw ne málo á často se spatřuge, kte-
rať mnozi, řdyž na Branow, do Řrtin a giným
t Blahoslawené Panně Marii putowati slib uči-
nili, od wsseligatých neduhůw wyswobozeni byli.
A tuhle nyní zase poznáváme, kterať gest

moravský lid náchylný k Rodičce Boží Panně Marii.

Znamení sedmé

Wtom také lid moravský ne male, ale welike zuameni lasty k Bláhoslavené Rodičce Boží ukazuge, když na gegi swata místa, které sama Panna Maria sobě zvolila a mnohými zárazy ge ozdobilá a zwelebila, walně w welikém počtu a s welikou pobožností putugi; gako do Turani do Řitin, na Branow, na swatý kopec nad Holomoucí, do Nyklšburgu, Zarussic, do Brna k swatému Tomáši, kdež gest záračný obraz Panny Marie od swatého Lukáše Ewangelisty malovaný, a ginám. Také do cizích zemi putugi, gako do Čech na swateu horu do Maria-Čelý w Štěstě u, Za starodawná, a gestě za mých mladých let pamatugi ga, (který tyto věci píše,) býwaly welke pouti Morawanůw do Gastochowa w polské zemi kd. žto také gest záračný obraz Panny Marie od swatého Lukáše Ewangelisty malovaný, také do Kolwarne též w polsku. A tak gest welike známeli lasty Morawanůw k Rodičce, Boží že na tak daleke a prácné pouti se wydawági tdejší netoliko práce a unáwení na tak dalekých cestách bywa ale i take outratn ne malé. Ale to wšestkno Morawané radi podnikugi pro čest a slawu

Boží a pro zvelebení jména Panny Marie, i také aby jí ctíli, chválili a pozdravovali. Není tehdy divu, že z takových poutí gát počtení, tak také uzdravení a posílnění od Panny Marie Moravané nabývají, Ano také vzalo počátek putování Moravanů do Maria Cely w Štýsku, a to wšse z napomenutí nebeského. Když byl welice nemocný Gindrich markhrabě Morávy a Anežka jeho manželka, tak že ani domáci, ani od ginud přivedený lékař jim pomoci nemohl, nařídili za sebe po wšsi Moravě modlení. W tom markhraběti zgewili se swatý Wacław, markhrabství moravského patron, oznámie gemu, že modlitby jeho a žádosti nabýti zdraví jsou od Pana Boha wyslyšene a zdraví gemu i manželce jeho že gest nawracené. On pak na poděkowání Panu Bohu a Panně Marii (gegižto přimlouou zdraví gest jim nawracené) aby do Štýrské putowal a místo w oudoli hledal, na kterém Panna Maria chce býti ctěná (a w tom gemu také ukazal sw. Wacław wšfechen způsob toho oudoli), že nagde malou a sprostnou kapličku toliko z dřimi postawenou a w ni obraz Panny Marie, před kteremžto obrazem aby na kolena klekl a Panu Bohu i Panně Marii poděkowal, že mu zdraví nawratili. To když Swatý powěděl, hned se šíratil a markhrabě že sna se probudil, zdráweho sebe i svou manželku nassel. Wydal se tehdy s mnohými

swými dary a Morawany na tu pouť. Když
giž daleko zassel, zbloudil z cesty, ale wzáctný
poutník (a ten byl swatý angel) gim se ufázał
a kdeby to swaté místo bylo kterého hledagi a
na které putugi, gim oznamil. Tam se dosta-
nouc markhrabě se wssemi swými spolupoutniky
padl na kolena a za náwracené zdrawi Pánu
Bohu a Pánně Marii pobožně děkowa. Ale
aby se wděčněgssim byti ufázał, dal na tom
místě kostel z lameni postawiti a naležitě ozdobi-
biti. To když se w Štyřské zemi, w Rakousích
a ginde rozhlasiło, počali na to swaté místo z
Čech, z Moraw, z Uher z Charwat, z Bawor,
z Rakous, z Štyřska a od ginud w welkem
počtu putowati, což až dosawad trwa, tak že to
swaté místo gest teď welmi zwelebene, samž také
Řimssí cisařowé a knížata putugi. A tak pra-
wim, že od Morawanů stal se začátek na to
sláwné místo putowati a řidoročně z Moraw
z sláwného města Brna welika processí chodiwa.

Znameni osmé

Sodalitates, to gest Bratřiwí Blahoslavené
Pauny Marie mnohé na Marawé pod rozlič-
nými gmény se nacházegi, některé pod tytulem
ná Rebewzeti Pauny Marie a ty gson neg-
hlawnégissi, inde pod tytulem neposskwrněného
yegihó početi, gakež gest w fralowském městě

Hradisti, ginde pod gménem Namostiveni ginde pod tytulem Narozeni, ginde pod gménem Bolesné Misky Boži; ktere také gest w kralowském městě Hradisti. A ty bratrstwa řidi a pěkně spravngi welebni patrěš z tovaryšstwa Ježíšowa pro čest a slavu Boži, i také pobožnost k Rodičce Boži bedlivě rozmnožugi. A do těch bratrstwi gať welich páni, tak také študenti, gať měšťtane, tak i řemeslníci, ano i sedláci do swých bratrstwi zapisowati sebe dawagi. Gini též magi bratrstwo swateho Kuzence, gindě Negswětěgši Trogice Boži, ginde swateho Jozeta, ginde swateho Michala archangela a spolu swatých angelůw strážných, ginde swateho Jydora, a w těch bratrstwich nábožně se chowagi, ctnostem swatým a pobožnosti w nich se cwiči, modlitby a písne swaté nábožně se konagi, a wšfeligatou pobožnost zachowawagi. Powaž čtenaři řdyž Pán Kristus a Pauna Maria, geho negmilegši Matka, na takowe shromáždění to gest na tyto bratrstwi a na gegich pobožnost hledi a gegich wroucnost widi, zdaliž sobě w nich nezálibuge? Zdaliž neprawí: Tentol gest lid můg mily, w něm mi se dobře zalíbilo.

Znameni dewaté.

Tak lastawý gest lid morawský na Panu Marii, Rodičku Boži, že pro gegi gméno

proficim chudým almužuu rad uděluje. A to se spatřuje negwice na pontích, na místech swatých, Panně Marii oodaných, kde se negwice almužný rozdawagi. A to gest patrné znamění lasty na Boží Rodičku, kdež se pro gegi čest a chwalu tak štědra láska k bližnímu utazuje. Zdalíž také proto láskawým otěm Panna Maria na své Morawany newzhlida? Nebo gestli swatému hraběti Eberhardowi pro tu příčinu, že pro gegi gmeno proficim, začkolim profil, wšeckno udělowal. Ona takowou lastu a odměnu dala, že po sřasné geho smrti duffi geho do lůna sweho wžala, gi milostně fogila a diwným nebeským napogem napagela, tak gsem giž napřed w teto knížce, w prwnim dílu, w papřřřřku aneb rozdilu desatém oznamíl. Ex Theophil Mariano Arte 15. Jestli (prawím) Panna Maria takowou lastu Eberhardowi hraběti proutazala, že pro gegi lastu každemu proficimu almužny dawal, zdali také na Morawany laskawa není, když widi, že i oni pro lastu gegi chudým almužny dawagi, a swým bližním dobrodini činiwagi,

Znameni desáté.

Znameni lasty lidu morawského k Blahoslavené Panně Marii toto gestě gest že swátky gegi wšecky s welikou pobožností swěti a ge

mnozi w úctivosti magi. Do kostela na mše swaté a služby Boží, také k zpovědi a k stolu Panně ty dni w velikém počtu chodí, ano i na pouti, na všechny gegi swaté místa, co gich na Moravě gest, s naležitou pobožností pouti, i také w všední dni w kostelích Panny Marie dosti pobožného lidu uhlídaš. Šnď zase čtenáři, zdaliž se tu veliká čest a sláva Panu Bohu a Blahoslavené Rodičce Boží veliká chvála neděge, když se gich mnoho set a někdy mnoho tisícůw na rozličných místech po Moravě s Pannem Bohem strže pravé poslání a geho nejdražšího Těla přigimání smičuge a lepšší život na sebe přigimá?

Znamení gedenácté.

Mnozi gsou mezi Morawány, kteří před swátky Panny Marie se postiwagi, gsou také gini, kteří sobotu, den Panně Marii od církwe swaté katolické oddaný, něgakou pobožností, aneb postem uctiti nezanedbáwagi. Wědí o tom dobře Morawané, že se to Panně Marii libí a že gim to prospěšně bude. A máme o tom příklady: kterák ti, kteří před swátky Panny Marie aneb w sobotu k gegi cti se postiwali, mnoho dobrého nabýwali, o čemž gsem giž napřed w této knižce několik příkladůw předložil. Ale přidám ještě geden, zde na Moravě spatřený.

Léta Paně 1649, když pro loupeže nepřátelště w mislech neohrážených nic se bezpečně obstatí nemohlo, záračný obraz Blahoslavené Panny Marie Turan tñ do města Brna přinesen a w kostele welebných paterůw z towarýšstva Jeziffowa zatím postawen byl. Toho času w městě Brně byl něgaktý muž, genuž weliká bolest do nohy se dala, tak, že se na berle nositi a podpirati musel, když někam giti chtěl. Tomu muži poradil geden z gménowaných paterůw, aby po sedm sobot do kostela před gménowaný obraz přišel a pěkně Pannu Marii pozdrawil a gi prošil, aby ona sřze swých sedm bolesti, které něldy měla na tomto swětě, genu od té bolesti pomohla a předešle zdraní genu nawrátila. Uposlechl ten dobrý muž dobre rady a hle sotwa po tři aneb čtyry soboty přišel a modlitbu wykonat, šťastně dokonalého zdraní dosáhl. Tat tehdy ten člověk, který w gistý den Pannu Marii ctíl a gegi ochraně se poroučel, ne sřze lékáře neb apteku, ale z milosti Panny Marie, zdraní předešlého dosáhl. O tom píše welebný a dalece rozhlášený Pater Bohuslaus Balbinus, S. J. in histor. Turzan, B. V. M. cap. 21.

Znamení dwanácté.

Vidu morawskéto znamení lástý k Blahoslavené Panně Marii, Rodičce Boží toto se

gestě nacházi, že starodávná ta geho pobožnost se nezmenšuje, aniž zahynula v ony nepokojné časy, když kacířstvo wiru katolickou utlačovalo a vyhladiti usilovalo, ale vždycky v lidu věrným zůstala, po vyhlazení pak kacířstva vždy a vždy se rozmáhala a gestě den po dni se rozmáhá a od Moravanův i jiným národům, sousedům našim se podává. Vidíme očitě, že sem na Moravu k záračným obrazům Panny Marie putují Uhři, Čechové, Poláci, Slezané i Němci, a ti vidouce zde Moravanův i Pánu Bohu a k Panně Marii horlivou pobožnost, nad tím potěšeni mají a z dobrého příkladu berou sobě naučení. A můžeme tak souditi, že píše velebný pater Bohuslaw Balbin v historii Tuřanské v kapitole 8., že ta pobožnost k Pánu Bohu a k Panně Marii od svěatých Erhů a Stráchoch, Moravanův, spolu s wirou křesťanskou katolickou gest přinesená a vstípená, kterážto unesená býti a zahynouti nemůže, poněvadž od Pána Boha gest, ale více se rozmáhá. A to gest Moravanům i pochvále, že v starobylé pobožnosti nepohnutelně zůstávají.

Díl šestý.

Dvanácte paprskůw to gest i dvanácte znameni
lásky, Blahoslavené

P a n n y M a r i e

k Morawskému lidu a k celé gegich zemi.

Paprskůw první.

Tak Morawané, někdy sláwný a přemocný
narod, sfrze swaté muže a ducha apóstolského
plné Grhu a Strachotu k swaté wíře křesťanské
jsou přivedeni a w ui utworzeni, slycháme w
kostelích na kázáních na den těch swatých našich
apóstolůw Grhy a Strachoty, nebo král Mo-
rawský Smatopluk, sláwný a welkomocný poten-
tát, ale gestě pohán, gsouc od Pana Boha
oswicený, wňžadal od císaře Konstantinopolitán,
ského, aby gemu a poddaným geho učitele wiry
křesťanské poslal; on gsouce wděčný té žádosti
tak mocného a tak sširoce i dalece panugického
krále, poslal gménowané dva bratry Grhu a
Strachotu (latinský ge Cyrillum a Methodium

gménugeme). Ti dostanouce se do Morawy, počali hned lid morawský učiti Pana Boha a swatou wůli geho znati, přikázani geho skutkem zachowávati, při tom také Blahoslawenou Matku Krista, Spasitele swěta ctiti a pozdrawowati. To pak Morawanům na wíru křesťanskou obrácení, že z lásky Panny Marie a gegi přimlowy se stalo, můžeme poznati, že hned z počátku Morawské Pannu Bohu pod titulem Panny Marie kostely stawěli, ano z toho poznáváme, že ge k tomu ti swati apóstolští muži měli a wedli, nebo když se od Morawanům wíra křesťanská do Čech dostala a první kníže český Bořiwon s mnohými swými poddanými gi přigal, hned z wnuknutí swatého Strachotě biskupa w Praze první křesťanský kostel pod titulem Nanebewzeti Panny Marie, tak, gať se slibem u Swatopluka krále morawského zawázal, postáwiti dal, gať píse Hájek, kronikář český w listu 62, na léto Paně 898. Přimlowou (prawím) Panny Marie se stalo, že Morawské za krále Swatopluka na wíru křesťanskou powoláni a lehce přiwedení jsou. Widěla dobře Panna Maria, když se u Synáčka swého Krista Jezisse za lid morawský přimlowala, že morawský lid w wíře stalo a gegi milowník i ctitel weliký bude. Tak ona také mateho Jakuba apóstola wětšího potěšila, když sedíc u gednoho města Španielského (Cäsaraugusta řečeného) plakal, že welikou práci

svou, sotwa gich sedm aneb osm na wiru křesťanskou obrátil připowidagie gemu, že po nětčím čase wšichni Španielowé w Krista Pana uwěřili a že budou negstálejší křesťané a negsprawedliwější katolici, gak gsem o tom již napřed oznámil. Přezvěděla to Panna Maria o Španielích, přezvěděla i o Morawánech, že budou w wíře stáli a gegi ctitelowé pobožni.

Paprssleť druhý.

Druhě znamení lásky Blahoslavené Panny Marie k lidu morawskému, toto gest, že w té wíře swate od Pana Boha, strže bedliwost swatých biskupů Erhy a Strachoty přigaté Morawský lid wždycky stály zůstal, aniž gi dofonce strže facičstwo pozbyl, gak nětčeri národowé, kteří dofonce wiru swatou katolickou zawrhli a z zemi swých wyhuali. A gakkoli mnozi z Morawanů wšeligaté facičstwo přigali, wšak katolická wira ge přewyšowala a biskupstwi i prelátstwi své zachowala, ani Morawa tak newálčila proti wíře katolické gak gini, aby kostely bočila, duchowní lidi palila, w řekách a w rybnících topila, nětčere mečem mordowala, gak se to ginde hogně stalo. To Panna Maria (soudim) pro svou lásku k narodu morawskému na Panu Bohu wyprosila, aby Morawané w wíře stálejší byli a gak ona někdy k swatému

Petrovi řeholníkovi ustanoveni swateho Domi-
nita sama řekla, řdyž se mu zgewila: Já gsem
profila Pana Boha za tebe Petře, aby netlesla
wira twá, ale abyš w ni stálý setrwal. Tak
taté (soudím) profila Blahoslawená Panna Ma-
ria Pana Boha za lid swüg morawský aby
geho wira katolická nezahynula, aby zachowana
byla a řdyž zemdená a od kacířůw utiskovaná
byla, aby žiwitžila, powstala, naprawená a hog-
něgi žwelebená byla.

Paprssleř třeti.

Třeti znamení lásky Blahoslawene Panny
Marie k Morawanům toto gest, že jim dala
několik swých zjračnych obrazůw, a nimi gakožto
uěgalkými bastami aneb hrady Morawu ohra-
dila. Tak gedem gest nad Holomouci hlawním
morawským městem na swatém kopci; prote ne-
přátelům od Slezska, w Tutaněch proti Uhrům
a Turkům, w Rytlsšpurku proti Němcům Ra-
kusanům na Branově a w Řetínách proti ne-
přátelům od Česté země, Ginde w Morawě na
několika místech pro obranu zemi a pro pože-
bnání; gako w Brně město slawném morawském,
totiž u swátého Tomáše, a in Domino Proba-
tionis S. J. w Lissně u Brna. w Gewičtu, w
Žarossycich, w Koryčanech ic. A co se může
za welikou lásku Panny Marie pokládati, že

země morawská neni tak weliká jako některé jiné země a má tak mnohých slawných a zážračných obrazů Panny Marie. A gakož ona Španielům mnoho swých zážračných obrazů, totiž 186 (počítajíc i Luzytánski) dala, také i Morawanům gich několik dala a gessťe dosáwad dáwa.

Paprssleť čtwrtý.

Znamení čtwrté lásky Panny Marie k lidu morawskému toto gest, že u swých zážračných obrazů těm, kteří k ni putuji a za to gi dů, wěrně žádagi, mnoho milosti a dobrodiní uděluje. Totiž nemocným zdrami, slepým zrak, hluchým sluch, němým řeč nawracuje a wšeligit fouženým potěffeni uděluje. Položim zde hystorji diwnou, která se giž dávno stala a píše gi R. P. Bohuslaus Aloisius Balbinus S. J. w knize o Tuřanské Panně Marii w kap. 25. Byla gedna žena gménem Dorota w Slawěticich, která dlouho welikou bolest hlawn, totiž sedm let snášela, diw o rozúm nepřisla. Kterí koliw lidé gi do oči a do uši patřili, widěli w nich čerwny a šřtwory lézti a sem i tam běhati, kteřížto do nich wlezi buď když spala, aneb sřrže čary, gať se někteři domníwali, poslani byli a také gich úhořa žena žádným způsobem pozbytí nemohla. I poradil gi Pan gegi dědičný, aby do Tuřan k Blahoslawené Panně Marii putowala, před

gegim zázračným obrazem se modlila a za uzdravení Pannu Marii vroucně žádala. Šla tehdy ta žena léta Paně 1655 do Tuřan, té naděje gienc, že gi spomoženo bude. A hle, když na práh kostela Tuřanského vstoupila, hned gi w hlavě tak prasklo, gakoby někdo vlasty ořech rozrazil a hned bolesti ulevení poznala. Po dosáhnutém zdrávi fletnouc na kolena před obrazem Panny Marie a herlivě za své uzdravení se modlila. W tom gi na mysl přišlo, aby roucho z hlavy své sňala a duchovnímu, který přítomen byl, podala, aby ho o obraz Panny Marie otřel, i hned gi w tom poslouženo bylo. Když pak to roucho zase na hlavu wložila, bolest gi napadla, malem že neomdlelá. A w tom gakby gi někdo do ucha posseptal, aby hlavu k zemi sklonila. To když učinila, hned gak by potůček wody teplé z hlavy se gi krev pustila a s tou krví deset červůw bílých a welkých, které někteří pandrabi gménugi, vyšlo. Po malé chvíli vyšli gini čermowé a štworowé, a ti, když po zemi lezouce, oltáře Panny Marie došli, hned poscipali, Widouc to ta žena welice nad tím obweselena byla, že takových zlých podruhůw a swých trápicůw pozbyla. Za to pak dobrodini Panu Bohu a Panně Marii pobožně děkowala a hned se slibem zawázala, že chce a bude každého roku do Tuřan putowati a P. Bohu, dokud žiwá bude, za to dobrodini děkowati.

Paprssleř pátý.

Paté znamení lásky Panny Marie k Moravánům toto gest, že ona sama sobě oblibila některé místa na Moravě, kde by chtěla ctěná a chválená býti, kostel pod svým gménem postavený miti a lidem dobrodiní prokazowati, jako na Branově, když se dala widěti gednomu Panu Maršálkowi, magicimu státky okolo Branowa a oznamila gemu, že sobě Branow oblibila a že tam chce miti kostel aby on geg postawiti dal, že chce ctěna a lidem milostiwá býti. Tak zgewila swůg Tuřanský obraz w trní s gasností welikou gednomu sedláku z Chrlic. A že ne w Chrlicích kostel miti a ctěná býti chtěla, ale na tom místě, kde se naléztí dala, častěgssim na to místo swého obrazu přenesením to ukázala. Ano i kameni, písek, wápno a jiné potřeby k stawění tehož kostela zhotowené Božská moc za gednu noc na to místo odnesla, které sobě oblibila a na kterém nyní kostel stojí, gať pisse welebný pater Bohuslaw Balbin w 9. a 10. kapitole hystorye Tuřanské. Tak tehdy mohou se gi připsati ty slowa, které Pan Bůh sám o sobě mluwiti račil skrze swatého Dawida krále w Žalmu 131. Toto gest odpočiwání mé na wěky wěkům, zde přebýwati budu, neboť gsem wywolil geg. Oblibila sobě Panna Maria mezi Moravány bydleť, gisté místo sobě zvolila a

vykázala. Oblíbila sobě lid moravský a gemu svou milost a ochranu prokazovati, gemu dobře činiti až do skonání světa.

Daprssleř šestý.

Šesté znamení lasty Panny Marie k Moravanům toto gest, že jim proti nepřátelům gegich divně pomáhala a je wyswobozowala. Hystori o tom píše Johann Dubraw. I. 16. hist. Boem. a Háget český kronikář w listu 237. Že kdýž léta 2253 tatarský lid ukrutný pohanský hlavní město moravské Holomouc oblehl a silně dobýwal, Moravané s českým wogském, které jim k pomoci přišlo, poroučegice se Pánu Bohu a Pannu Marii za pomoc požadagice, na ty pohany se strogili. Ale wysoce urozený pán, pán Jaroslav z Sternberka, dříve nežli wygel z Holomouce s českým a moravským lidem, aby se Tatarům na odpor postawil, složil nádegi w Rodičce Boží, u prostřed Holomouckého rynku padl se wfsemi swými wogaty na kolena a slib učinil, že přemůže-li ty nepřátele, dá wystawěti kostel ke cti Blahoslawené Panny Marie. Na to s swým lidem z města wygedouce, z žáračnou pomoci gegi slawné wítěžtvi nedaleko Holomouce obdržel a kostel, gakož zlíbil ke cti Negaswětěgssi Rodičky Boží nákladně wystawěl. Nyni ten kostel náleži welebným paterům z towaryš-

stwa Gejssowa w Holomouci, kteří při něm
magi svou akademickou kolleg.

Slyšme gešstě dimnégssí hystorni a mětssí
ochranu Blahoslavené Panny Marie lidu mo-
rawskému prokázanou, od téhož welebného patera
Krugerna loco cit sepsanou wšsem Morawanům
k potěšení. U wrchu Hostina, mile od města
morawského Holešowa, ta pomocnice křesťanům
Pannunka Maria w tom čase a proti těm ne-
přátelům Tatarům křesťanskému morawskému lidu
spomociti ráčila, nebo když dotčení Tatarowe ob-
lehli w dotečnem místě některý díl morawského
zástupu, dopustila Rodička Boží, že na Tatary
z nebe kamení padalo, a tak ge aby od obležení
odtrhli, přinutilo. Posud čtenáři, gaky to byl
zážrak, gaky Božská obrana lidu morawského a
kterak Pán Bůh a Panna Maria morawský lid
milowali. Wlastně se tu stalo co dávno někdy
za knížete a wůdce židowského Jozue, že Pán
Bůh na gegích nepřátely z nebe kamení sypal,
a weliký počet zlýh lidí pobil, aby swůg lid
(toho času wymolený) ochránil, gakož se čte w
knize Jozue w kapitole 10. Tak učinil Pán
Bůh na přimlůwu Panny Marie, když na po-
hanský tatařský lid z oblakůw kamení sypal, a
mnoho gich pobil, zranil a ostatek zahnal, aby
swůg lid wymolený morawský přichránil.

Daprssleř sedmý.

Netoliko w polí proti nepřátelům Panna Maria své Morawany bránila, ale také w městech w kterých se zawřeli a nepřátelům bránili. Aby tak gestě lásku k nim prokázala, welkým a patrným zárakem Panna Maria to dokázala, nebo když Unčow město morawské Taborští kacíři dobýwali, ukázala se nad městem w powětří Rodička Boží a ty nepřátele zahuala. Od té chwile držíwá se každoročně gedenkrátě procesí na poděkowání takowého dobrodini, a dáwá se do farního kostela woskowý sloupek tak dlouhý, kdyby se roztáčil, žeby se mohlo uim wšecky městské zdi města Unčowa obtahnouti.

Že také w Brně před některými nedáwnými časy wiďená byla od toho kolim Rodička Boží město proti Šmegdům brániti a hágiti. nawrhuge se w knížce léta 1653 w latinské řeči tištěné, gegížto titul gest Parthenius Sodalis. A tak gestli některé giné města (které zázračné obrazy Panny Marii měly, aneb které Pannu Marii pobožně ctily a ochraně gegi se poroučely) od Panny Marii dobrodini užily, tolikož takowého dobrodini města Morawy dosahly

Že gednom českém městě takto psáno nacházim. Most (české město tak řečené na wissenských hranicích ležící) wyswobozeno gest od Husytůw sřrze Rodičku Boží, nebo když Husytowé

to město oblehli, ukázala se ta předústogná Banna po zdech městských chodích a nepřatelé děšicy, pro kteroužto příčinu nedobýwše město ginám odtáhli. Stalo se to léta Páně 1421, patěho dne měsíce srpna, na kterýžto den každoročně katoličti měšťané pro památku přigatěho dobrodini s procesíi chodiwagi.

Paprssleť osmý.

Osme znamení lásky, kterou prokazovala Blahoslavená Rodička Boží Banna Maria k lidu morawskému, to gest že od hladu a žižně geg diwně, aby nezahynul zachorala; nebo gať gsem ne mnoho napřed powěděl, když onen pohanský a ukrutný tatarský lid Morawu hubil a město Holomouc dobýwal, pustili se z nich houfowé někteří na wsechny strany, aby Morawany mordowali, zem morawskou loupili a hubili. S přitáhli někteří gegich houfowé k wrchu Hestinu (o kterém gsem napřed také ponawchl) kdežto mnoho morawského lidu oblehli a hladem i žižní ge přinutiti chtěli aby se gim poddali; nebo Tataři wěděli, že tam tak mnoho potraw a wody nemagi, aby gim na dlouhý čas wystáčiti mohl. Ale když Morawané na kolena padli a Pána Boha i Bannu Marii Rodičku Boží za pomoc žádali, obzwláštne za wodu, poněwadž žádné studánky na tom wrchu nebylo, také wyprosili, že

se studánka čisté a zdravé vody vyprysstila, kterouž Panna Maria svůj lid občerstvila a obveselila. Posledně (gatož gsem již oznámil) z nebe kameni na ty pohany padalo, a tak ge od toho místa odehnalo. Na obnovení památky tohoto obogito zázraku wysoce urozený pán Jan hrabě z Rotálu dal wystawěti tři pěkné kapličky na tom místě, kde se tyto divné věci staly, ku kterémžto kapličkám mnoho morawského lidu wutowáwa a láskou se k své tak weliké dobrodince zapaluge. Tak pisše dotčený p. Krugerius.

Paprssleť dewátý.

Toto gestě znamení lásky Blahoslavené Panny Marie k lidu morawskému se spatřuge, že pobožnost starobyla k Pánu Bohu a k Panně Marii Rodičce Boží, ani k dobrým ctnostem, u nich se nezmenšuge: Item, k ozdobowání kostelůw a oltářůw a almužny rozdáwání, také pobožnost k swatému Jozefu pěstounu Pána Krista a zasnoubenému ženichu Panny Marie. Item, k swaté Anně wic a wice těchto let se rozmáhá. A to se může zase přispěti k daru a lásce Rodičky Boží, že ona Morawany k tomu wzbuzuge.

Paprssleť desátý.

Desáté znamení lásky Panny Marie k Morawanům gest, že w oné weliké proměně náboženstwi, když totiž swatá katolická wira od kací-

řím utiskovaná a z mnohých míst vytlačena byla, a když mnozí byli na Moravě, gať z panstwa, tať z městského a obecního lidu, kteří obrazy swatě Pana Krista, Panny Marie a gi-
ných Swatých kazli, sekali, pálili, předce mnoho zázračných swatých obrazů Panny Marie na Moravě zůstalo, gaťo w Brně, w Třebaně, we Řetčinách, na Branově a ginde. Moc Boží a Panny Marie ochranu tu způsobila, aby morawský lid (na který ona od starodávna láskawá byla) tať welikých duchovních pokladů zbawen nebyl, ale aby potomkům zachováni byli.

Paprssleť gedenaťtý.

Jedenácté znamení, že Panna Maria na Morawany láskawá geť, buď toto, že kacíře, gaťožto Panu Bohu a Panně Marii i wšem dobrým a Bohu wěrným lidem nemilé a ne-
wzácné hosti. aneb raděgi podruhy a přiběhlce, pro gegich pobožnost zde na Moravě trestala a pokutowala. Tať se stalo gednomu predykantowi kacířskému na Branově, který zbraňowal zwelebowání gména Blahoslavené Panny Marie a cťi gi záwiděl i taťe vyháněl člowěka slepého, katolika, který z Charwatské země do Branowa připutowal a modlil se, aby Panna Maria ge-
mu na Panu Bohu zrať předesslý wyprosila, nebo hned když ten predykant Charwáta dotče-

ného uhodil a ním z kostela wen strčil, na tom místě oslepl a ten Charwát hned předešlého zrak nabyl a widěl swého protivníka a cti Panny Marie záwistníka slepého i také smutně sobě nařikagícího, že o zrak přišel. Tak piše o tom Reverendus Pater Guilielmus Gumpenberg. Giny predykant, také na Branowě, že kámen weliký, w kterym od katolíkum tam prwe býwalých swěcená woda u dveří kostelných podle obyčege chovaná býwala, wen z kostela wymalil a z vrchu, na kterým kostel Panny Marie stogi, zhoditi chťel, také hned na tom místě oslepl. Tak hle Panna Maria láskawá gest na morawský lid, že i facíře tresce a ge, gašto zlou a sftodnou toukol a gašto bodláci z prostředku lidu swého wymitá, což se lépe spatřilo na wítězství slawném w Čechach na bílé hoře léta Paně 1620. Dne 8. listopadu, kdežto strana katolická nad facíři slawně zwítěžila, gaskolinu we wšsem daleko mdlegssi, a to s pomoci Pana Boha a Blahosláwené Panny Marie, po kterémžto wítězství přišlo konečně facírům z Morawy wypo-
wědění.

Paprssleš dwanáctý.

Znamení dwanácté lásky Panny Marie k morawskému lidu toto gest, že když on gi wzhwá w swých těžkostech a potřebách, ona geg sly-

sti a gemu pomáha. Odkud to ale přichází, že Moravané tak důvěrně a vroucně v svých potřebách Pannu Marii wzhýwagi nežli od ní samé a to do gegich srdci a myslí dáno a wlito gest. A Domino factum est istud. et est mirabile in oculis nostris. prawi swatý Dawid w žalmu 117. Od Pana Boha gest to a od Panny Marie, tak že gest k podiwení nám i okolním národům, že lid morawský tak gest stálý w wíře katolické po vyplnění kacířstwa a tak láskawý i pobožný k Panně Marii, Rodičce Boží, pročez tehdy o Moravané, o kragánové mogli míli, bndtež Panu Bohu wěrní, buďtež na Pannu Marii láskawi a štědří, milugte gi, ctěte gi w potřebách a w ouzkostech wassich, (po Panu Bohu) wzhýwegte gi, ať ona na nás gest láskawá a k wám přiwětíwá. Ji připisuge cirkew swatá katolická oná slowa písma swatého: Ego diligentes me dilego. Proverb. 8. Já milugi ty, kteříž mne milugi. Ale předně štetíte toho, ať Pana Boha z celého srdce milujete, přikázání geho náležitě zachowáwate a bližního swého, tak gako sami sebe, milujete, bez fortelu a šibalství. Hleďte na dáwní léta, o kterých gá také wim co powídati, kterák wšseho dobrého na Morawě za dostatek bylo a giž těchto let Pan Bůh těžkosti a wšseho nedostatek na nás dopustil. Odkud gest to, nežli že gsme od lásky odstoupili a přikázání Boží w dobrých létech přestupowali. Ale polepš-

me se. Slyšme co Pan Bůh sliboval a gesťte sľibuge w 3 knize Mojšissowé w kap. 27. Budete-li choditi w mých přikázaních, gich ostrihati a plniti, damť wám dešťlě časy swými a země wydá úrodu swou a sľtěpowé plní budou owoce. Mláceni obili postihněť wina zbiráni, postihněť seti a budete gisti chľéb wasť w sytosti a bez strachu budete bydleti w zemi wassi. Dámť pokog w končinách wassich spati budete a nebuděť, kdo by wasť přostráľil. Odegmut zľe sľelmy a meč nepůgde přez meze wasse. Honiti budete nepřátelů wasse a padnou před wami. Pět wassich budeť honiti sto nepřátelůw a sto wassich budou honiti deset tisícůw. Padnouť nepřátelě wassi mečem před twáři wassi; hleděti budou na wasť a růľi budete, rozmnožení budete a upewnímeť úmluwu s wámi. Postawímeť stánek w prostřed wasť a nezawrhneť wasť duľe ma. Choditi budou mezi wami a budu Bůh wasť a wy budete lid můg. Já gsem Pan Bůh wasť, který wám to sľibugi. Takowá ľéta měli předťkowé nassi a při tom sláwu welikou i takě sláwně gměno po wľsem swětě. Nawrátí se nám takowá ľéta gesťli se my k ctnostem předkůw nassich sláwných nawrátíme.

Modlitba messni

ke cti Negblaženěgssi Panny Marie.

Příprawa.

Wšemohoucí wěčný Bože! W neghlubssi potře a poníženosti i s negiwěgssi žádostí Tebe hodně oslawiti, přináším Tobě tuto swatou messni oběť, kterou twiig milený Syn Ježíš Kristus při poslední wěčeři ustanowiti a na dřewě křiže krawým spůsobem dokonati ráčil. Obětugi gi sfrze ruce kněze Tobě w sgednocení a na památku one krawé oběti na křiži. Twého milého Syna, který spolu nasse prawá oběť a náš negwysšši kněz gest, obětugi twé wěčné welebnosti; sfrze něho se Tobě klaním, gakožto Panu a Bohu mému, sfrze něg wzdávám tobě díky, gakožto Stworiteli a neglawěgssimu dobrodinci, sfrze něg wolám k Tobě za odpustění hříchů a neprawosti mých; sfrze něg prosím o milost a přispění we wsech mých těla i dusse potřebách. A poněwadž gfi Marii gemu za matku zwolil, sfrze kterouž tagemstwí nasseho wykoupeni oslaweno bylo, pročez mám nádegi a k tobě wolám, bys me modlitby, které sfrz prostřednictwí této negpožebnaněgssi pani přináším, negmilostiwěgi přigmouti a wyslyšfeti ráčil..

O Maria, Matko milosrdenství! K tobě
já bidný hříšník outočíš se беру, jako při
svém Synu pod křížem stála a své modlitby k
spase lidé s jeho spogowala, tak stůj i při
mne v tuto hodinu smrti; rozněl pobožnost
mou, posilň přimlouvanou svou modlitbu mou sla-
vou, abych skrze Tebe u Boha milost naleznouc,
s Tebou hodně chválil a oslawowal a skrze
Tebe nekonečných zásluh jeho oučasten byl. A.

Když kněz dolu sstoupí a mši sv. počíná, uděle
kříž, spomeň se svých hříchů a lituj těch, odemždeg se
ochraně Marie a pros za odpustění hříchů, říká:

Wyznávám se Bohu všemohoucímu, Ma-
rii, Blahoslavené Panně, Blahoslav. Michalu
archangeli, Blahosl. Janu křtiteli, Blahoslave-
ným apóstolům Petru a Pawlovi a všem mi-
lým Svatým, že jsem často krátek zhrěšil myšle-
ním, řečí a skutky, mou vinou, mou vlastní
vinou, mou nejméně vinou, pročž prosím Bla-
hoslawenou Pannu Marii, svatého Jana křtitele,
svatých apóstolů Petra a Pawla i všech Sva-
tých, aby za mne prosili Boha, Pána našeho.

Wšemohoucí Bůh smiluj se nad námi,
odpust nám hříchův našich a uveď nás do ži-
vota věčného. Amen.

Wšemohoucí a milosrdný Bůh propuště
nám odpustění, rozhřešení a prominuti hříchův
našich. Amen.

O Bože, Otče smilování, welici a mnozi
gsou hříchomé a neprawosti, kterými gsme Twou
neskončenou welebnost urazili, ale wětšši gest
láška a milosrdenstwi Twé k hříšníkům. Rena-
kládeg s námi dle hříchům nassich, nýbrž přigmi
nás co otec a usšetři nás, pro Jezisse, Syna
swého. Amen.

Regblahoslaweněgšši Panno Maria, Matko
dobrotiwá, ty gš ctnosti a swátosti milost u Bo-
ha nalezla, pros za nás, bychom i my milost
u Boha nalezli, od wšseho zlého těla i dusse
ochráněni byli. Amen.

Pane smilug se nad námi — Chryste
smilug se nad námi — Pane smilug se nad
námi. (tříkrát).

P ř i G l o r i a.

Kci s kněžem angelstý chwalozpěw.

Sláwa na wysostech Bohu a pokog na zemi
lidem dobré wůle. Chwalime tě, dobrořečime ti,
oslawugeme tě, díky tobé wzdawame, pro welí-
kou sláwu twou, Hospodine Bože, nebestý králi,
Pane Bože, Beráнку Bože, Synu Otcům, genž
snimáš hřichy swěta, smilug se nad nami. Jenž
snimáš hřichy swěta, přigmi modlitbu nassí. Jenž
sediš na prawici Otcowé, smilug se nad nami,
neb tys sám swatý, ty gš sám Pan, tys sám

negmyšši, Kriste Ježíši s Duchem swatým w
sláwě Boha Otce. Amen.

Ku Kollektě a Epistole.

Prosíme tě, o Pane, opatrug na přimlumu
Blahoslaweně Panny Marie toto shromáždění od
wsseho protiwnstwi a gať ono s cełego srdce
před tebou se koři, tak wyswobod ge milostiwě
od wesskeré lečty nepřátelské, skrze Krista, Pana
nasseho. Amen.

Prosíme tě o Pane Bože náš! bys nám,
služebníkům swým stálého zdráwí těla i dusse
propůgčil a skrze sláwnou přimlumu Přeblažené
Matky Boží, wždy Panny od přítomného zlého
oswoboditi a wěčného spasení oučastné učiniti
ráčil. Skrze Krista, Pana nasseho. Amen.

Bože! genž gš wždy tentwž Duch prawy,
swátosti a sprawedliwosti, gako gš w starém za-
koně mluwil skrze proroky, tak mluwiš podnes
k nám skrze ústa cirkwe swé, kterous w wsseliké
prawdě wyučil. Wěčné díky budtež tobě za wssecka
spasitedlná naučení, která nám skrze předstawené
cirkwě uděluješ. O, kdyžbychom wždy w wiře
pewni stáli! Když bychom wiru swou wždy do-
brými skutky ukazowali, a podle wiry žiwi byli.
Za milost tu Tebe prosíme skrze přimlumu Ma-
rie, která stálosti w wiře, a setrwanliwosti w
důwěře w Twa zaslíbeni milost u Tebe nalezla,

a gi celému světu wydobyła. Degž ať dle příkladu gegiho gednáme a deg nám gegi přimluvou milosti spaseni učastnou býti. které gsme nabyli skrze Geziše Krista, twého Syna, Pana nasseho, který s Tebou žiw gest a králuge na wěky. Amen.

K E w a n g e l i u m.

O Geziši Kriste, Bože můg a wykupiteli můg, Ty gšiš swětlo, genž oswěcuje temnosti. Wšickni swati a sprawedliwi károžákoni od počátku swěta toužili po Tobě, magice naděgi w Tebe, take w naděgi tě milost a spaseni nalezli. Skrze Marii, Negčistši Pannu na swět gšiš přišel. Ona Tebou poučená, od angelůw wychwícená a Duchem Swým oswícená, předewšsemi Tě poznala, a nadewšsecko milowala; ona wšsecka slowa Twá w srdci zachowala, a ge negdokonalegi plnila. O, kžbychom i my Tebe tak dokonale poznali a pewně w Tebe wěřili, Tebe tak srdečně milowali a učeni Tě tak wěrně, gako Maria zachowávali! Degž nám te milosti, slitowánípl ný wykupiteli, o kterouž tě skrze zásluby a přimluwu Marie prosíme, a pro lásku synowskou, kterous wždy k swé swaté Matce měl. Amen.

K u C r e d o.

Wěřim w Boha Otce wšsemohoucího, stwořitele nebe i země, wšsech widitedlných i newidí-

tedlných věcí. I w gednoho Pána Jezu Krýsta Syna Božího gednorozeného, a od Otce přede-
wssemi věky zplozeného.

Boha z Boha, swětlo z swětla, Boha pra-
wého z Boha prawého narozeného, nestwořeného,
spolupodstatného Otci, skrz něhož wsecky věci gsou
učiněné. Genž skrz nas lidi a pro nasse spasení
z nebe sstoupil, a wtělil se z Ducha swatého, z
Marie Panny a byl člověkem učiněn. I za
nas byl ukřižowan, pod Pontským Pilatem trpěl
i byl pohřben. A fiernž dne třetího wstal z
mrtvých podle písem. A wstoupil na nebe sedí
na prawici Otcowé. A zas přigde w slávě soudit
živých i mrtvých. Gehož kralowstwi nebude konce.
A w Ducha swatého, kterýž gest Pánem, a ob-
živuge, genž od Otce a Syna pochází, gemuž s
Otcem a Synem spolu se klaníme a gehož sla-
wíme; genž mluwil skrz proroky. — A w gednu
swatou cirkew obecnou a apofftolskou — Wy-
znáwám geden křest na odpusttění hříchů. — A
čekám wzkríssení mrtvých. — A život budoucího
swěta. Amen.

A Obětowání.

O negswětěgssi Trogice, přigmi tuto obět
milostiwě, kterouž na památku utrpení, z mrtvých
wstání a na nebe wstoupení Gežísse Krísta, Pána
nasseho, a te cti Negblahoslaweněgssi Matki Boží,
wždycky Panny, blahoslaweného Jana křtitele a

swatých apostolů Petra a Pawla, wšech Swatých Tobě přinášíme; by těm milým Swatým te cti, nám páť k spasení prospěla, a abychme hodni byli, by onino za nás w neb. orodowali, gegichž památku my na zemi konáme. Skrze téhož Krista Pána nasseho. Amen.

O Maria negwěrněgši Panno a Matko, Ty gší swěho gednorozeného Syna Gežisse Krista w chrámě, gažto prawou obět smiření obětowala skrze kterouž hříchy swěta zmazani, a lidé opět od Boha na milost přigati byli. Gať mnohé díky gsme tobě za twou lastu k nám powinni, o dobrotiwa Matko. A když gší tak mnoho pro nás činila, ugmi se nás i budoucně, smiř nás s Synem swým, porouč nás Synu swému a předstaw nás Synu swému. Dbětug Mu srdce nasse, bychom gen Geg mileného Syna Dtcowa a tebe, geho lasty neghodněgši Matku, milowali. Dbětug Mu náš rozum, a deg nám Geg wždy lépe poznati, genž gest moudrost Dce a obsáh wšeho poznání. Dbětug Mu paměť nassi, bychom ani na okamženi lásky nezapoměli, která se w něm zgewila. Dbětug Mu nassi vůli, neboť ničeho snázněgi žádáme, leč zapření sebe, bychom Gežisse oslawili a dořonale plnili, co Gemu přigemné a milé gest. Nikoli nasse, nybrž vůle Gežisse staň se u nás a s námi. Pros za nás. dobrotiwa Matko, by tato obět nasse Gemu přigemná byla, a aby nám skrze zásluby křowé

oběti kříže všech milosti vyjednala, kterým nám
k spasení těla i duše jest třeba. Vypros nám
zvláště tu milost, bychom dle tvého příkladu
Bohu věrně sloužili, při všem svém činění a
gednání Gebo většší čest vyhledávali, a cestou
přikazání Gebo až do smrti trávěli. Amen.

K Prefaci.

W pravdě jest hodno a pravé, slusné a
spasitelné, abychom Ti vždy a všude děkowali,
hospodine swatý Otče všemohouci, Bože věčný!
A abychom při této slavné památce Blahoslavené
Marie, vždy Panny, Tebe chválili a welebili:
neboť ona způsobením Ducha swatého Twého ge-
dnorozeného Syna počala, a bez porušení pan-
nenské čistoty swěta swětlo věčné porodila Gežisse
Krista Pána nasseho, kterz něhož angelé chválí
welebnost Twou, mocnoiti se klanějí, moci se
třesou, nebesa a moci nebeské obecně plesají gi
slawi. S nimiž, prosíme, by i hlasové naši
byli připuštěni, genž pokorně wyznawagice, wo-
láme: Swatý, swatý, swatý hospodin Bůh Sa-
baot. Plna jsou nebesa i země slávy Twe Ho-
sanna na wysostech. Požehnany, genž se běže w
gměnu Páně, Hosanna na wysostech! Bože ne-
beský Otče! genž gš k spase swěta swého ge-
dnorozeného Syna zeslati ráčil: degž nám památku
geho utrpení a smrti hodne welebiti, a geho ne-
skončených zásluh oučastny býti. Wyleg pože.

hnaní své na dary chleba a vína, jenž Tobě na oltáři skrze ruce kněze přinášíme. Budtež Tobě přigemni. a necht všemohoucnosti a lásku Tvou v tělo a krev Ježíše Krista, k Tvé negvěšší cti, k oslawení Blahoslawené Panny a všech nebeských housí, se proměni.

Pomni, o hospodine na svou swátou církev za kterou Syn Twůg Ježíš Kristus svou předrahou krev mylil, opatruj, zaprawuj, a po celém okřstku zemském upewňuj. Pomni na svého služebníka našeho papeže N., našeho biskupa N. našeho císaře N. a celý císařský dům. Pomni na mé rodiče, příbuzné, přátele i nepřátele, a všechny za které modliti se powinnen gsem; učiníž nám dle svého neskonalého milosrdenství, bychom gsouc hříchů svých zbaveni v pokoji Tobě sloužiti a života věčného dogiti mohli. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

O Maria, Matko milosti, přispěj nám v tomto tak důležitém okamženi, kdežto Ježíš, Syn twůg na oltář k nám s nebe zstoupí. Pros za nás swatá Boží Rodičko! Abychme hodni byli, Ježíši s hlubokou uctivostí se klaněti, geg chwaliti a welebiti; se všemi kůry angelůw láskou geho splapolati, a v lásce geho až do konce setrmati. Amen.

K pozdwihowání.

Pozdraweno budiž, pravé tělo Wykupitela

mého, narozené z Marie Panny. O Ježíši, lásko má! Tyš Pán můg. a Bůh můg, smilug se nade mnou! Klamim se Tobě, w spůsobach chleba; wěřim w Tebe prawdo wěčna: posilň wiru mou, bych wěřic Tě wždy milowal. Degž al někdy na Tebe twáři w twář w královstwi Twem patřim, neboť Tyš má gediná náděge, má gedina rozkoš, mé gediné blaho: můg Ježíši, mé wšsecko.

Při pozdwihowání kalicha.

Regswětěgšši krew, tekoucí z srdce mého Spasitele, očisť mne ode wšsech hřichů mých; občerstwi duffi mou, by sílná w dobrém byla, poswěť mne w prawdě a w lásce, a oštriheg duffi mou k životu wěcnemu, čisté stwoř o Ježíši we mně, a obnow Ducha swěho w střewách mých. Rejawrhug mne od twáře swé, a Ducha swatého neodgimeg odemne. Nawrať mi radost spasení swěho, a duchem knižecim utwrd mne.

Po pozdwihowání.

Wěčuň Otče! pohled milostiwě na twář Twého Syna Ježíše Krista, genž se tuto na oltáři co smiřugici oběť na odpustění hřichůw nassich obětuge. Oblib sobě tuto oběť těla a křwe, a smilug se nad námi a nad wšsemi wěřícími, pro zásluhy geho přehořkeho umučení, geho z mrtwých wstání a slawně na nebe wstoupení.

Ušlyš hlas wolání geho krmé, genž mnohem
mocněgi t Tobě wolá, než křew spravedlivého
Abela; a newela o pomstu, nybrž o milost a
odpuštění: Wšlyš prosbu Syna swého, a pro
něg milosrdenství swé nám prokaž.

Oblib sobě tuto swatoa neposkvrněnou oběť
bychme wšickni, genž přítomni gme, podilu z ni
berouce, tělo a negswetěgši křew Syna Twého
přigimagicé, s nebeským požehnáním a milostí na-
plněni byli. Sřze téhož Krista Pána nasseho, Am.

Bomni Hospodine na služebnky a služeb-
nice swé (tu se rozpomeňme na ty, na které
zwlášt chceme pomněti) tteri před námi s zna-
mením wíry skonali, a spí we snu pokoje. Gim Ho-
spodine, a wšem w Kristu odpočiwagicim, pro-
šime, račiž místo občerstwení, swětla a pokoje
propugčiti, sřze Krista Pána nasseho. Amen.

S nám bříšným služebníkům swým, genž w
welikost, smilování Twého doufáme, deg, o Pane,
podtlu w společnosti swatých, zwláště ale Bla-
hoslawene P. Marie, gegižto památku swětime,
na gegiž přimluwu welice se duwětime; a ge-
gižto prosby Tobě wždy mile gsou. Budiž nám
prostřednictwim gegim spomoženo, bychom pod gegi
stráží odewšeho zlého oswoboženi, w cnosti a
swatosti žiwi, někdy gať w gegi společnosti ne-
beských radosti wěčně oučástni býli. Amen.

K Pater noster.

Modli se s knězem: Otče náš atd.

Prosíme Tebe o Pane! zbav nás minulého, přítomného i budoucího zlého, na přimluvu Blažoslavené Rodičky Boží Marie, vždy Panny, blažených apoštolů Petra a Pavla, Ondřeje a všech Swatých, deť milostivě pokog za dnůw našich, bychom milostí Tvoou ochraněni, hřichu oswobozeni a proti wsselikému nebezpečenswi ostríhani byli. Strže téhož Gežisse Krista Syna Twého, Pána nasseho, kterýž s Tebou i s Duchem sw. žiw gest a králuge na wěky wěkůw. A. Pokog hospodinu buděj s námi wždycky. Am.

K Agnus.

Verántu Boží, genž snímáš hřichy swěta, smilug se nad námi!

Verántu Boží, genž snímáš hřichy swěta, smilug se nad námi!

Verántu Boží, genž snímáš hřichy swěta, smilug se nad námi!

Pane Ježíši Kriste! genž gfi k apoštolům prawil: Pokog zůstawugi wam, pokog swůg dawám wám, nehleď na hřichy wé, nybrž na wiru cirkwe swé a zachoweg gi dle wůle swé w pokogi a swornosti, který gako Bůh žiw gfi a králugeš na wěky. Amen.

Pane Jesu Kriste, Synu Boha žiwého, genž gfi dle wůle Otcowé a pusobením Ducha

swatého sřeze smou smrt swětlu žiwot dáti ráčil,
wyswobod mne sřeze swe swaté tělo a sřeze smou
negswětěgšši křew od hřichu wšeho zlého. Degž,
bych stále dle přikázani Twých žiw byl a nenech
mné od Tebe odloučenu býti, genž s Bohem
Otcem i Duchem swatým rovný Bůh gš a fra-
lugeš na wěky wěkůw. Amen.

R přigimání.

Žesli skutečně nepřigimáš, čiň to aspoň duchowně a rei
s knězem:

P Pane, negsem hoden, abyš wšel pod
střechu srdce mého, ale toliko rei slowem a uzdra-
wená bude duše má. (Toto třikrát opakuj) na to
se modli dale: Tělo Pana nasseho Ježíše Krista
ostříhej tělo a duši mou k wěčnému žiwotu. Amen.

Wzdechnutí sw. Ignacia.

Dusse Kristowá poswět mne,
Tělo Kristowo spasiš mne.
Woda z boku Kristowého obmyj mne,
Utrpeni Kristowo posilň mne,
O dobrotiwý Ježíši wylýš mne,
W ranach twých swatých sřyh mne,
Nedeg mi se odloučiti od Tebe,
Před zlostným nepřitelem chraň mne,
W hodinu smrti mé powolej mne,
A poruč mi přigiti k Tobě,
Abych Tě s Swatými a wywolenými Twými
Chwálil na wěky wěkůw.

O Ježíši! gať sladký milostivý a láskavý
gři těm, genž Tě zcelega srdce hledači, gať při-
gemný gři těm, kteří Tě miluji! Wim, že hři-
chowé moze mně zabraňugi. tento nebeský pořm
stutkem přigimati; nicméně wiš o Ježíši! že hři-
chů swých žclim, že Tě miluji, neb aspon milowati
žádám a že po Tobě tonžim, gať gelen po studni
wody, pročez neodepři mi dobrotu, ktera z toho
poswatného stola pada. A ačkoliw hodcn negsem
abyš šel pod střehu srdce mého, ale rcí toliko slo-
wem a uzdrawen budu na těle i duši mé. Dřišť
mne od hříchů mych, uzdraw rány mé, posilň
mdlobu mou, obnov a obživ duši mou, nebestou
swou milost deg mi šilu, zlé přemahati. w do-
brém se cwičiti, w dokonalosti powolani mého
denně prospiwati, bych w prawdě řici mohl: žiw
gsem, ale ne gá, nybrž žiw gest we mne Kristus!

O wmyššena Panno a Matko Maria, genž
gři milost naležla, Wykupiteli swěta w swěm panen-
ském žiwotě nositi a swětu poroditi. který se nám
pod spůsobem chleba a wina za pořm duši dáwa
o řdyžbychom gsouc te milosti učastni, gi se odmě-
niti mohli! O lásky hodna Matko. wzdeg ty za
nás dity Synu swěmu a doplň zasluhami swými
co nasse nemožnost a wlažnost ěiniti nemůže, Dro-
dug za nás, bychom sřrže tebe plnosti milosti uča-
stni byli, ktera w této swatosti se sřrřwa. Wypros
nám gemné wiry, synowské důwěrnosti, lásky srdečně
oprawdivou pořu srdce, poslušnost wůle a rozum,

nepošťkveněnon čistotu těla a dusse živou offklivost předěwssim zlým, neochládlou horlivost pro wssecto dobré, bychom za živa Ježísse oslawowali, we wssem Ježísse wýhledawali a konečně Ježísse nagednons s nim wěčně se radowali.

P o s w. p ř i g í m á n í.

Milosrdný Bože! přigď tu pomoci nassi mdlobě, bychom strze orodování swaté Boží Rodičky, gegižto pamatku slawíme, z hříchů a nepravosti swých powstali a Tobě w nowém životě sloužili, strze Ježísse Krista. Pana nasseho. Amen.

Prosíme Tebe o Pane! ráč milost swou w srdce nasse wliti, abychom, kteří gsme strze angela zwěstugiciho wtěleni Syna Twého poznali strze kříž a umučení geho k slawě wzkříšení přiwedeni byli. Strze tehož Krista, Pana nasseho. Amen

K ř t e m i s s a e s t.

Oblib sobě, o negswětægssi Trogice, služebnosti nassi a degž aby oběť, kterouž kněž nyní wýkonat, před očima welebnosti Twé byla Tobě přigemna. mně pak a wssem, za kteréž gsme gi obětowal, strze Twé smilování byla potěšena, strze Krista Pana nasseho. Amen.

Požehnegž nás wssemohoucí Bůh Otec, Syn a Duch swatý. Amen.

P ř i p o s l e d n í m E w a n g e l i u m.

Ježíssi, slowo Otce! Z lasty k nám z Ma-

rie Panny člowěčenstwi nasse přigaw; bŷs nas
wykoupil a spasil, přiffels na tento swět, gáko pra-
wé swětlo, bŷs nám cestu k žiwotu wěčnému ufa-
žal. Wed nás cestou, by lomnosti nes neuchwatily
a uezawedly. Wed nás cestou swŷch přikazani by-
chom swátě žiwi gsoŷc, blaženě žemřeli. Amen.

P o m ů i ſ w a t ě.

Negdobrotiwěgŷŷi Bože! děkugi Tobě, že gŷi
mne na této swaté oběti podilu wžiti nechal. Od-
puŷt mí wŷŷecky při tom spachane chyby a roztržitoŷti
Činim prawe předsewžeti wice nehřeŷŷiti a w myŷŷle-
ni, řeči a gednani opatrným býti bych owoce oběti
mŷŷe swate nezmařil. Božehneg mne wŷŷemohouci
wěčnŷ Bože praci mé, Ježíŷŷi, Spasiteli můg deg
bych ŷrdce swé Tobě neodgimage, s Tebou wždy
ŷpogen žůŷtal, by Tebou wŷŷecky me prace pože-
bnane, poŷwěcene a ŷŷlaŷtné doŷonane byly,

O Maria, mé outočiffě a potěŷŷeni mé
děkug Hoŷpodinu za miloŷt, giž gŷem nyní oučaste-
n byl a proŷ geg, bych owoce wykoupeni niŷdy
neztratil, Ukaž, že Matká má gŷi a odporuč mne
Ježíŷŷi. ŷwému Božŷŷému Synu by on nademnou
ŷe ŷmilowal, mne wždy a wŷŷude opatrowal a
gá bych nic giněho nehledal, fromě negiwěŷŷŷi
čeŷt a ŷláwu geho. Amen.

Gláwa Bohu Otci, Synu i Duchu ŷwa-
tému. Chwala buď i králowně nebes a nebes-
tŷm žaŷŷupŷm. Amen.

Setanie Loretanská.

Pane, smilug se nad námi!

Kriste, smilug se nad námi!

Pane, smilug se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, wyslyš nás!

Otče z nebes Bože, smilug se nad námi!

Synu, vykupiteli světa Bože, smilug se nad námi!

Dusse swátý Bože, smilug se nad nám!

Swatá Trojice geden Bože, smilug se nad námi!

Swata Maria,

Swatá Boží Rodičko

Swatá Panno pannen,

Matko Kristová,

Matko Božské milosti,

Matko negčistší,

Matko negčistotněgší.

Matko neposkvrněna,

Matko neporussena,

Matko přemila,

Matko předivná.

Matko Stvořitele,

Matko Spasitele,

Panno negmoudřegší

Panno ctihodná,

Panno chwalitebná,

Panno mocna,

Panno dobrotiwa,

Stobug ja náši

Banuo wěrna,
Zrđcadlo sprawedlnosti
Stolice moudrosti,
Přičino naši radosti,
Nádobu duchowni,
Nádobu počestna,
Nádobu wznessene pobožnosti,
Kůže duchowni
Wěže dawidowá,
Wěže slonowých kosti.
Dome zlaty,
Archo umlwy,
Brano nebeska,
Hvězdo gitěni.
Uzdraweni nemocných.
Dutočistě hřisniťu,
Potěsseni zarmoucených
Pomocnice křestanů,
Králowno angelů,
Králowno patriarchů,
Králowno proroků,
Králowno apostolů.
Kralowno mučedlniťu,
Kralowno wyznawaču,
Kralowno pannen.
Kralowno wssech Swatých,
Kralowno bez posstwrny prwotního hřichů
počata.

S
r
o
b
u
g
j
a
n
á
s

Veranku Boží, genž snímáš hříchý swěta, odpust
nám Pane!

Veranku Boží, genž snímáš hříchý swěta, uslyš
nás Pane!

Veranku Boží, genž snímáš hříchý swěta, smilug
se nad námi Pane!

Kriste, uslyš nás! Kriste wyslyš nás!

Otče náš, Zdráwas Maria.

Pod ochranu twou utíame se swata Boží
Rodičko! prosbami nassimi néžhrdeg w potřebach
nassich, ale ode wsseho nebezpečnstwi wyswoboď
nás wždycky, o slawna o požehnaná Panno Ma-
ria! Pani nasse Prostřednice nasse. Drodownice
nassé s Synem swým nás smič, Synu swému
nás poroučeg, Synu swému nás obětug.

V. Drodug za nás swatá Boží Rodičko!

R Abychom hodni učinění byli zaslibeni
Kristowých.

A něž. Milost Twou prosíme Pane, wleg
w mysle nasse. abychom, kteří gsme strze angela
zvěstowani wtěleni Krista, Syna Twého, poznali
strze umučení geho křiž k slawě wěčného wzkři-
sseni přivedeni byli. Strze téhož Krista, Pana
nassho. Amen.

V. Drodug za naš, swatý Jofefe!

R. Abychom hodni učnění byli zašlibení
Křistových.

A n ě ž. Rač nam, prosíme Pane! skrze zá-
sluhy ženicha nejsvětější Rodičky své, Marie
Panny k pomoci přispěti, aby to, čehož naše
možnost obdržeti nemůže, nám skrze přimluvu
gegi uděleno bylo. Jenž gfi žiw a kralugeš s
Bohem Otcem w gednotě Ducha swatého, Bůh
na wěky wěkůw, Amen.

Salve Regina.

Zdravas Kralowno, Matko milosrdenství
životu sladkosti i naděje naše, buď zdrava! K
tobě voláme, vyhnaní synové Evy, k tobě vzdy-
cháme křápci a pláčici v tomto slzavém údolí.
I protož, Drodavnice naše. obrát k nám své
milosrdné oči a Ježíše který jest požehnaný plod
životu tvého nám po tomto putování ukáž, o
milostivá, o přívětivá, o přesladká Panno Ma-
ria! Amen.

V. Drodug za nás, svatá Boží Rodičko!

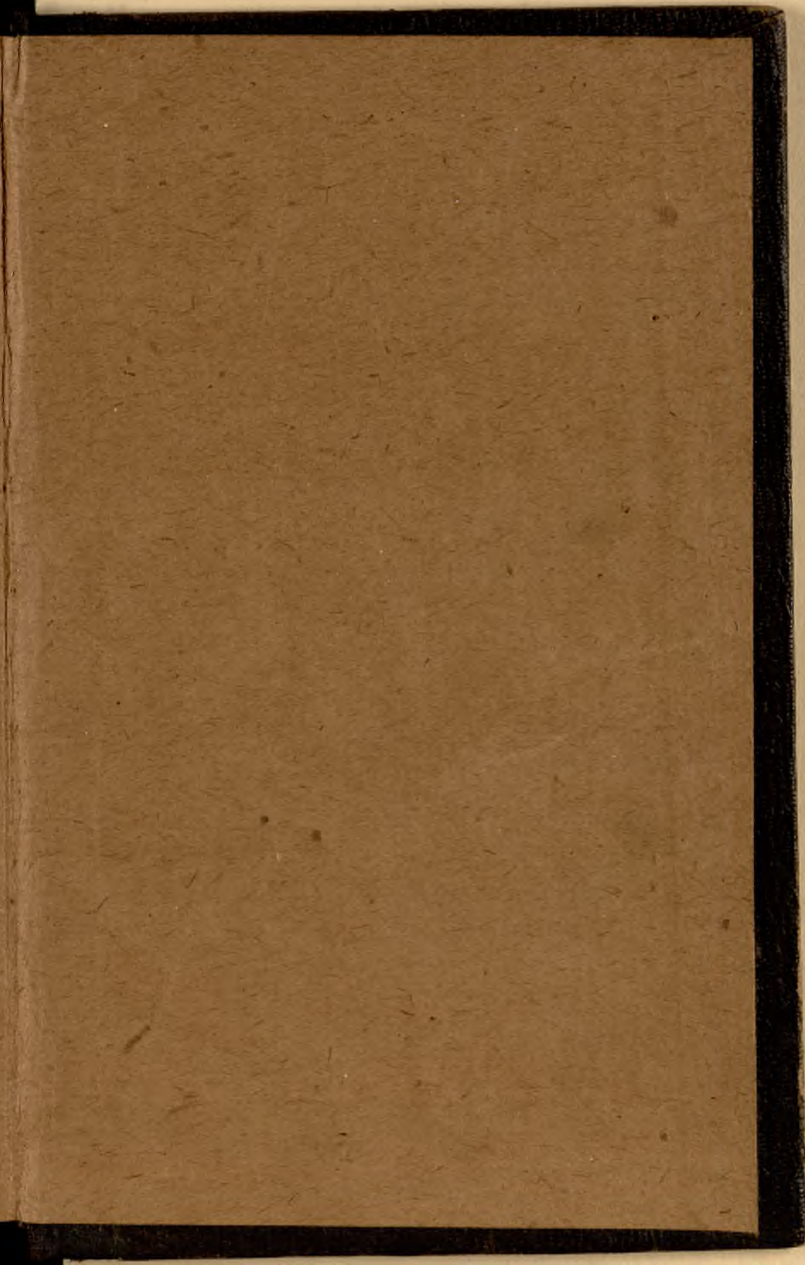
R. Abychom hodní učinění byli zašlibeni
Kristových.

Wšemohoucí věčný Bože! genž gš přesla-
vné Panny Marie tělo i duši skrze mocnost
Ducha svatého tak spůsobiti ráčil, aby hodným
přibytkem Syna Tvého učiněná byla, degž nám
genžto se gegi památku těšime, abychom skrze
gegi štědrou přimluvu. od nastáwagického všeho
zlého i od smrti věčné wyswobození byli, skrze
těhož Krista, Pana našeho. Amen.

Książnica Cieszyńska

KD I 1497